

PREMTIME

INDEKSI I
FIZIBILITETIT

2025

SHQIPËRIA
Bëhet

POLIFAKT
For political promises

ALTAX

PËRSOJMËRIA NGA PËRVOJAT E ZGJUAR

SHKËMBIM I GJERËVE
DHE FIDELITETIT

Invest

INDEKSI I FIZIBILITETIT

PREMTIMET “SHQIPËRIA BËHET”

2025 – 2029

© Të gjitha të drejtat të rezervuara. Përmbajtja e këtij dokumenti mund të përdoret apo kopjohet lirisht prej përdoruesve, por jo për qëllime fitimprurëse, me kusht që çdo riprodhim i tillë të shoqërohet me njohjen e “Qendrës ALTAX” si burim.

Prill/ April 2025
Tiranë

www.altax.al
info@altax.al
Datë 10.04.2025
Tiranë, Shqipëri

ALTAX
PËRSOSMËRIA NGA PËRVOJA E ZGJUAR

POLIFAKT.

POLIFAKT

Transparencë dhe Llogaridhënie në Politikë

Çfarë Përfaqëson Polifakt?

Polifakt është një platformë e pavarur që fokusohet në matjen e besueshmërisë së premtimeve politike dhe përmbushjes së programeve qeverisëse në Shqipëri. **Qëllimi kryesor** i saj është të ofrojë një pasqyrë të qartë dhe të argumentuar mbi ndikimin ekonomik dhe social të politikave publike, duke rritur **transparencën dhe llogaridhënien** në qeverisje.

Analiza dhe Monitorimi

- ✔ **Vlerësimi i Premtimeve** – Analizohen premtimet e bëra gjatë fushatave zgjedhore dhe monitorohet shkalla e përmbushjes së tyre nga qeveria aktuale. Vlerësohet performanca e ministrive dhe sektorëve përkatës, duke publikuar raporte periodike mbi arritjet dhe dështimet.
- ✔ **Raporte të Detajuara** – Publikohen analiza mbi ndikimin ekonomik dhe social të politikave publike, duke ndihmuar në parandalimin e krizave financiare dhe në forcimin e qëndrueshmërisë ekonomike. Këto raporte përmirësojnë llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Qasja dhe Objektivat

- ✦ **Transparencë dhe Llogaridhënie** – Me analiza të bazuara në fakte dhe të pavarura, Polifakt synon të rrisë transparencën dhe të promovojë llogaridhënien e zyrtarëve publikë ndaj qytetarëve.
- ✦ **Pjesëmarrje Publike** – Platforma inkurajon qytetarët, ekspertët dhe aktorët e interesuar të marrin pjesë në diskutime publike mbi politikat që ndikojnë të ardhmen e vendit.

Përmbledhje

Polifakt shërben si një mjet i rëndësishëm për **monitorimin dhe vlerësimin e premtimeve politike dhe performancës qeverisëse**, duke synuar përmirësimin e **transparencës, llogaridhënies dhe përfshirjes qytetare** në proceset demokratike në Shqipëri.

- ✦ **Më shumë informacion:** polifakt.al

HYRJE

Premtimet e **Shqipëria Bëhet** për periudhën 2025-2029

Partia e re "Shqipëria Bëhet!" ka paraqitur një [program elektorale për mandatin qeverisës 2025 – 2029](#) që fokusohet në transformimin e Shqipërisë përmes një shteti të drejtë, të fuqishëm dhe me mundësi të barabarta për të gjithë qytetarët. Programi i saj është i veçantë për disa arsye:

1. **Rritja e buxhetit për arsimin** dhe investime të mëdha në infrastrukturën arsimore, me synim rritjen e cilësisë dhe mundësive për të gjithë fëmijët, pavarësisht kushteve sociale-ekonomike.
2. **Paga e mësuesve**, me një rritje progresive dhe përmirësim të kushteve të punës për edukatorët, duke synuar cilësi të lartë mësimdhënieje.
3. **Programi për familjet**: “Shtëpia ime, atdheu im” ofron mundësi për kreditim të plotë për blerjen e një shtëpie për çiftet e reja.
4. **Politika fiskale e thjeshtuar** me një taksë të sheshtë 10% dhe mbështetje për bizneset e vogla për t’u rritur.

Ky program që ka numrin më të madh të premtimeve (**218**) e dallon "Shqipëria Bëhet!" nga partitë e tjera për qasjen sasiore në disa sektorë të rëndësishëm dhe angazhimin për të ofruar mundësi të barabarta për çdo qytetar, me një sistem më të drejtë dhe më transparent.

Shqipëria Bëhet ka përgatitur një program ambicioz dhe gjithëpërfshirës për zgjedhjet e vitit 2025, që mbulon të gjitha fushat e jetës. Programi i saj ofron një qasje të freskët, me fokus në zhvillimin e qëndrueshëm, rritjen e mundësive për qytetarët, dhe një shtet më të drejtë dhe transparent.

Ky program synon një transformim të thellë në arsim, ekonomi, shëndetësi, dhe infrastrukturë, duke ofruar premtime konkrete që mbështesin çdo shtresë të shoqërisë.

Ekspertët e [ALTAX](#) janë duke kryer një analizë të thelluar të programit të "Shqipëria Bëhet", duke përdorur Indeksin e Fizibilitetit për të vlerësuar realizueshmërinë dhe qëndrueshmërinë e secilës pikë të programit.

Kjo analizë që prezantohet në platformën online [POLIFAKT](#) synon të krahasojë propozimet e kësaj partie me ato të partive të tjera të reja dhe duopolit PS-PD, duke ofruar një pasqyrë më të qartë për mundësitë e realizimit të premtimeve dhe ndikimin e mundshëm të këtyre politikave në zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë.

Raporti ka përfshirë në vlerësimin e kostove buxhetore dhe financiare edhe rezultatet e Anketimit [“Mbi Fizibilitetin Financiar të Premtimeve Zgjedhore”](#)

Qëllimi i publikimit

Ky publikim synon të analizojë premtimet e [Shqipëria Bëhet](#) për periudhën 2025-2029, duke vlerësuar fizibilitetin e tyre përmes Indeksit të Fizibilitetit (Polifakt).

Duke përdorur një metodologji të bazuar në burimet financiare, kapacitetin administrativ, kohën e nevojshme për implementim dhe faktorë të tjerë vendimtarë, publikimi synon të ofrojë një vlerësim objektiv mbi mundësinë e realizimit të këtyre premtimeve.

Përmes kësaj analize, qytetarët dhe vendimmarrësit do të kenë një pasqyrë më të qartë mbi realizueshmërinë e programit politik dhe ndikimin e tij në zhvillimin ekonomik, social dhe institucional të Shqipërisë.

Metodologjia e Indeksit të Fizibilitetit të kostos së Premtimeve Elektorale

Qendra ALTAX ka zhvilluar një [metodologji analitike](#) për vlerësimin e qëndrueshmërisë financiare dhe ndikimit ekonomik të premtimeve elektorale. Kjo metodologji bazohet në disa hapa kyç:

1. Mbledhja e të Dhënave

- Monitorimi i deklaratave publike, fjalimeve, njoftimeve për shtyp dhe materialeve të fushatës.
- Përdorimi i burimeve zyrtare si dokumente qeveritare, raporte akademike dhe të dhëna statistikore.

2. Kategorizimi i Premtimeve

- Premtimet klasifikohen sipas sektorëve kryesorë: **arsim, shëndetësi, ekonomi, infrastrukturë**, etj.
- Kjo lejon një analizë të detajuar dhe krahasuese ndërmjet fushave të ndryshme politike.

3. Vlerësimi i Fizibilitetit Financiar

- Analiza e ndikimit të premtimeve në buxhetin e shtetit dhe politikat fiskale.
- Vlerësimi i realizueshmërisë së tyre brenda kufizimeve financiare ekzistuese.
- Identifikimi i burimeve të mundshme të financimit dhe qëndrueshmërisë së tyre.

4. Analiza Krahasuese

- Krahasimi i premtimeve të partive të ndryshme politike.
- Identifikimi i dallimeve dhe ngjashmërive në qasjet e tyre.
- Vlerësimi i besueshmërisë dhe përgjegjshmërisë financiare të secilës parti.

5. Përcaktimi i Indeksit të Fizibilitetit

- Krijimi i një indeksi për të matur shkallën e realizueshmërisë financiare të premtimeve.
- Sigurimi i një vlerësimi objektiv për votuesit dhe palët e interesuara.

Termet dhe kushtet e përdorimit

Ky dokument përcakton **kushtet dhe kufizimet** e përdorimit të të dhënave dhe analizave të ofruara nga **ALTAX** në lidhje me indeksin e fizibilitetit të koston së premtimeve elektorale.

---

1. Kufizimet dhe përdorimi i të dhënave

- Të dhënat dhe analizat janë të destinuara për përdorim informativ dhe edukativ.
  - Riprodhimi, shpërndarja apo përdorimi komercial i materialeve pa miratim paraprak nga **ALTAX** është i ndaluar.
  - Përdoruesit mund t'i referohen analizave për qëllime akademike, hulumtuese apo gazetareske, duke cituar burimin.
-

2. Përgjegjësia për saktësinë e informacionit

- **ALTAX** përpiqet të sigurojë saktësinë dhe përditësimin e informacionit të ofruar, por nuk garanton mungesën e gabimeve apo ndryshimeve të mundshme në të dhëna.
  - Përdorimi i informacionit nga **palë të treta** është përgjegjësi e vetë përdoruesve dhe **ALTAX** nuk mban përgjegjësi për pasojat që mund të rrjedhin nga interpretimi ose përdorimi i këtyre analizave.
-

3. Përdorimi i burimeve të hapura dhe citimi

- Analizat bazohen në **burime zyrtare, akademike dhe të hapura**.
  - Përdoruesit e informacionit janë të detyruar të **citujnë saktë burimet** kur e riprodhojnë apo e analizojnë më tej përmbajtjen.
  - Çdo keqpërdorim ose manipulim i të dhënave për qëllime të paautorizuara bie në përgjegjësi të përdoruesit.
-

4. Ndryshimet dhe Përditësimet

ALTAX rezervon të drejtën të përditësojë këto terma pa njoftim paraprak, duke reflektuar ndryshimet në politikat e informacionit ose përditësimet metodologjike.

Konsideratat për ekspertët dhe palët e interesuara

---

1. Përfshirja e Ekspertëve dhe Institucioneve

- Analiza mbi fizibilitetin e kostos së premtimeve elektorale është rezultat i një **procesi të detajuar studimor**, ku janë përfshirë **ekspertë të fushës së ekonomisë, financave publike dhe politikave sociale**.
  - Në realizimin e kësaj pune, janë përdorur burime nga **institucione të besueshme**, si organizata ekonomike dhe akademike, të cilat kanë kontribuar me të dhëna dhe ekspertizë analitike.
-

2. Ftesë për Komente dhe Bashkëpunim

- **Akademikët, studiuesit dhe qytetarët** ftohen të ndajnë vërejtjet e tyre mbi metodologjinë dhe gjetjet e raportit.
  - Komentet dhe sugjerimet mund të ndihmojnë në përmirësimin e mëtejshëm të analizës dhe rritjen e saktësisë së vlerësimeve.
  - **ALTAX** inkurajon dialogun dhe shkëmbimin e ideve me ekspertë dhe institucione të interesuara në zhvillimin e politikave të bazuara në të dhëna.
-

3. Transparenca dhe Llogaridhënia

- **Qasja e analizës bazohet në transparencë**, duke siguruar që të gjitha burimet dhe metodat të jenë të dokumentuara dhe të aksesueshme për publikun.
- **Llogaridhënia është një element kyç**, dhe çdo vlerësim bëhet në mënyrë të pavarur, duke shmangur ndikimet politike ose interesat e veçanta.
- Publikimi i raporteve të rregullta dhe analizave të përditësuara garanton një **monitorim të vazhdueshëm** të realizimit të premtimeve elektorale dhe ndikimit të tyre në financat publike.

Shkalla e vlerësimit të Indeksit të Fizibilitetit

Kur përdoret një vlerësim nga **1 në 5** për **indeksin e fizibilitetit të premtimeve**, çdo numër ka një kuptim të veçantë lidhur me nivelin e realizueshmërisë të një premtjeje. Ky indeks përdoret për të vlerësuar se sa të mundshme janë të realizohen premtimet, duke marrë parasysh faktorë të ndryshëm, si burimet financiare, afatet kohore, mbështetja politike, dhe kapaciteti i implementimit.

Kuptimi i numrave

1 - Shumë i pamundur

- Premtimi ka shumë pak mundësi të realizohet për shkak të mungesës së burimeve financiare, pengesave ligjore, ose barrierave të mëdha teknike dhe politike.
- Ka një **rezistencë të lartë** nga faktorët e jashtëm ose të brendshëm që mund të pengojnë zbatimin.

2 - Pak i mundur

- Premtimi është tepër i vështirë për t'u realizuar dhe ka shumë më shumë mundësi të dështojë se të realizohet.
- Ka disa barriera serioze, përfshirë mundësitë e kufizuara financiare ose mungesën e mbështetjes institucionale, që mund ta bëjnë realizimin shumë të vështirë.

3 - Mesatarisht i mundur

- Premtimi ka mundësi mesatare për t'u realizuar. Mund të realizohet nëse kushtet janë të favorshme, por ka pasiguri të mëdha dhe mund të kërkojë shumë mund, burime, ose kohë për t'u realizuar.
- **Përmbushja e këtij objektivi mund të ndikohet nga variabla të ndryshëm**, si mbështetja e politikave dhe financimi i qëndrueshëm.

4 - Kryesisht i mundur

- Premtimi është mjaft i mundur për t'u realizuar, por mund të ketë disa vështirësi të vogla në implementim ose ndoshta do të kërkojë disa sakrifica.
- **Kushtet financiare dhe politike** janë të favorshme, dhe ka një **shans të lartë për përmbushje** brenda afateve të përcaktuara.

5 - Plotësisht i mundur

- Premtimi ka shumë mundësi për t'u realizuar dhe konsiderohet si plotësisht i realizueshëm.
- Ka burime të mjaftueshme financiare dhe mbështetje të plotë institucionale dhe politike. **Shanset për përmbushje janë shumë të larta**, dhe do të realizohet brenda afatit të parashikuar.

Ky sistem vlerësimi ndihmon në **analizimin e mundësive reale për realizimin e premtimeve të ndryshme** dhe i ofron një panoramë më të qartë vendimmarrësve dhe qytetarëve për cilësinë dhe mundësinë e përmbushjes së premtimeve politike.

Përmbajtja

Nr.	Sektori	Faqe	Analiza e Fizibilitetit	Faqe
Analizë Përmbledhëse e Fizibilitetit të Premtimeve Elektorale				Faqe 10-12
1	Arsimi	Faqe 15-16	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 29 premtimet	Faqe 17-41
2	Familjen	Faqe 42	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 13 premtimet	Faqe 43-53
3	Sigurinë dhe shtetin e së drejtës	Faqe 54-55	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 29 premtimet	Faqe 55-78
4	Pensionet dhe ndihmën ekonomike	Faqe 79	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 3 premtimet	Faqe 79-86
5	Politikën fiskale	Faqe 87	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 9 premtimet	Faqe 87-108
6	Burimet natyrore dhe eenergjinë elektrike	Faqe 109-110	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 16 premtimet	Faqe 110-137
7	Shëndetësia	Faqe 138-139	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 16 premtimet	Faqe 139-160
8	Demokracia, mirëqeverisja, pronat, legalizimet dhe ndërtimi	Faqe 161-162	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 17 premtimet	Faqe 163-189
9	Bujqësia	Faqe 190-191	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 23 premtimet	Faqe 192-221
10	Koncesionet, Investimet strategjike	Faqe 222-223	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 4 premtimet	Faqe 223-237
11	Forcat e armatosura, Veprat publike	Faqe 238-239	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 4 premtimet	Faqe 239-253
12	Inovacioni dhe Teknologjia	Faqe 254-256	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 8 premtimet	Faqe 256-280
13	Uji i pijshëm	Faqe 281-282	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 4 premtimet	Faqe 282-296
14	Mërgata shqiptare	Faqe 297-298	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 5 premtimet	Faqe 299-312
15	Arti, Kultura, Sporti, Trashëgimnia	Faqe 313-315	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 8 premtimet	Faqe 315-339
16	Turizmi, Mbrojtja e kafshëve, Mjedisi	Faqe 340-341	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 14 premtimet	Faqe 342-363
17	Administrata dhe shërbimet publike	Faqe 364-366	Analiza e fizibilitetit dhe koston për 16 premtimet	Faqe 366-396
Analiza e fizibilitetit të gjithë premtimeve sipas sektorëve				Faqe 397-398

Analizë përmbledhëse e kostove për premtimet zgjedhore 2025 - 2029

Më poshtë është paraqitur përmbledhja e kostove buxhetore të programit "Shqipëria Bëhet" (2025–2029), në format të strukturuar tabelar, sipas kostove vjetore dhe 4-vjeçare, për secilin sektor ose kategori premtimesh:

Tabela e Kostove Buxhetore të Programit "Shqipëria Bëhet" (2025–2029)

Nr.	Kategoria/Sektori	Kosto Vjetore (€)	Kosto Totale 4-vjeçare (€)	Komente
1	Arsimi	3.71 miliardë	14.85 miliardë	Program shumëdimensional: infrastrukturë, teknologji, reformë
2	Pensionet & Ndihma Ekonomike	440 milionë	1.76 miliardë	Rritje e pensioneve, indeksim, ndihmë për shtresat në nevojë
3	Burimet natyrore & Energjia	420 milionë	1.68 miliardë	Rindërtim rafinerie, Albpetrol, investime në energji të pastër
4	Bujqësia, Blegtoria, Peshkimi, Bletaria	302.5 milionë	1.21 miliardë	Subvencione, infrastrukturë rurale, mbështetje eksportesh
5	Forcat e Armatosura & Veprat Publike	357.5 milionë	1.43 miliardë	Investime strategjike dhe mbrojtje kombëtare
6	Politika Fiskale & Zhvillimi Ekonomik	210 milionë	840 milionë	Ulje tatimesh, mbështetje për biznesin dhe formalizimi
7	Uji i Pijshëm (neto)	67.5 milionë	270 milionë	€520 mln investime - €250 mln kursime
8	Shëndetësia (neto)	59 milionë	236 milionë	Kursen 14.4 mld € nga ndërprerja e koncesioneve
9	Arti, Kultura, Sporti & Trashëgimia	152.5 milionë	610 milionë	Rritje e identitetit dhe turizmit kulturor
10	Turizmi, Mjedisi, Mbrojtja e Kafshëve	75 milionë	300 milionë	Promovon turizmin e qëndrueshëm dhe mbrojtjen mjedisore
11	Inovacioni & Teknologjia	40 milionë	160 milionë	Mbështetje për digjitalizimin dhe zhvillimin teknologjik
12	Demokracia, Qeverisja, Pronësia & Kadastre	19 milionë	76 milionë	Reforma institucionale dhe drejtësi pronësie

Nr.	Kategoria/Sektori	Kosto Vjetore (€)	Kosto Totale 4-vjeçare (€)	Komente
13	Koncesionet & Investimet Strategjike	7.75 milionë	31 milionë	Audit, rishikim dhe kontroll mbi koncesionet
14	Familja	226–230 milionë	904–920 milionë	Politika për lindshmërinë, përkujdesje për fëmijë, mbështetje
15	Siguria & Shteti i së Drejtës	22–47.5 milionë	89–190 milionë	Forcim i kapaciteteve të policisë, gjyqësorit dhe shtetit ligjor
16	Mërgata Shqiptare	4.2–4.4 milionë	16.8–17.6 milionë	Rikthim dhe integrim i emigrantëve
17	Administrata & Shërbimet Publike	15.75–18 milionë	63–72 milionë	Modernizim dhe profesionalizim i administratës

Përmbledhje Totale

Përshkrimi	Vlera (€)
Totali i kostove 4-vjeçare	~24.5 – 24.65 miliardë
Totali i kostove vjetore	~6.12 miliardë
% ndaj buxhetit total 4-vjeçar (rreth €26.3% e PBB/vit)	~92%

Për të ofruar një **analizë të plotë dhe të strukturuar të kostove buxhetore të programit "Shqipëria Bëhet" (2025–2029)**, do të përdorim një qasje me **4 shtylla analitike**:

1. Struktura e kostove sipas sektorëve

Duke marrë për bazë përlllogaritjet tabelare, ndarja sipas kategorive rezulton si më poshtë:

Sektori/Kategoria	Kosto 4-vjeçare (€)	Pesha ndaj totalit (%)
Arsimi	14.85 mld	60.6%
Pensionet & Ndhimja Ekonomike	1.76 mld	7.2%
Energjia & Burimet Natyrore	1.68 mld	6.9%
Bujqësia dhe sektorët ruralë	1.21 mld	4.9%
Forcat e Armatosura & Veprat Publike	1.43 mld	5.8%
Politika Fiskale & Zhvillimi Ekonomik	840 mln	3.4%

Sektori/Kategoria	Kosto 4-vjeçare (€)	Pesha ndaj totalit (%)
Familja	904–920 mln	3.7%
Të tjerat (14 kategori të vogla)	~1.86 mld	~7.6%
Totali	~24.5 mld €	100%

 Nga konstatimi sipas kostove vërehet se:

- Rreth **61%** e gjithë programit fokusohet në **arsim**, duke e bërë këtë një qasje **transformuese**, por me **rrezik të lartë realizimi**, për shkak të kostos dhe kompleksitetit.
- Sektorë të tjerë të ndjeshëm si **shëndetësia, familja, bujqësia dhe pensionet** kanë një përqindje shumë më të vogël, që mund të nënvlerësojë nevojat reale të popullsisë.

 2. Raporti ndaj Buxhetit Kombëtar dhe PBB-së

- Bazuar në PBB 2023 prej **25.2 miliardë euro** dhe në të ardhurat buxhetore prej **26.3% të PBB-së** (~6.6 miliardë €/vit):

Treguesi	Vlera (€)	Komente
Kosto vjetore e programit	~6.12 miliardë	92% e buxhetit vjetor total – shumë e lartë dhe e rrezikshme
Kosto 4-vjeçare ndaj PBB totale	~24.5 miliardë	Rreth 24.3% e PBB-së 4-vjeçare – përmasë e madhe për kapacitetin e ekonomisë

 Vëzhgimi tregon se:

- Zbatimi i programit **pa rritje të të ardhurave buxhetore** është praktikisht **i porealizueshëm**.
- Do të kërkonte ose **rritje të taksave**, ose **financim të jashtëm**, ose **shkurtim drastik të zërave të tjerë**, gjë që nuk është e përmendur në program.

 3. Raporti Kosto–Përfitim dhe Efikasiteti Fiskal

- **Arsimi** (60% e programit) ka **impakt të lartë afatgjatë**, por **efekte të vonuara** në ekonomi.
- **Shëndetësia** kursen 14.4 miliardë € në koncesione – pra neto është me **impakt pozitiv fiskal**.
- **Pensionet dhe ndihma ekonomike** rrisin shpenzimet, por me impakt të drejtëpërdrejtë në konsum dhe **rritje ekonomike ciklike**.
- Investimet në **bujqësi, energji dhe teknologji** përkthehen në **rritje të produktivitetit dhe eksportit**, por kërkojnë koordinim të fortë institucional dhe luftë ndaj korrupsionit.

 Vëzhgimi jonë konstaton se:

- Pa mekanizma **matjeje të efekteve**, shumë prej premtimeve janë **potencialisht populiste** dhe jo të bazuara në analiza të kthyera në indikatorë konkretë.

- Programi duhet të shoqërohet me **paketa ligjore dhe fiskale mbështetëse**, përndryshe kostoja kthehet në barrë buxhetore.

4. Rreziqet fiskale dhe realizueshmëria

Rreziku	Natyra	Komente
Mospërputhja mes të ardhurave dhe kostove	Fiskal	Pa zgjerim të bazës tatimore ose borxh të ri, zbatimi është i pamundur
Teprimi në projekte kapitale	Menaxhues	Rrezik për korrupsion, projekte të dyfishta dhe vonesa
Efekte të vonuara në ekonomi	Struktural	Rezultatet pozitive mund të vijnë vetëm pas 6–8 vitesh
Kapaciteti institucional për zbatim	Administrativ	Nevojitet reformë në prokurimet publike, kontrolli i performancës

Përfundime dhe Mendime

- Programi është **ambicioz**, por **ekstremisht i kushtueshëm** dhe tej kapaciteteve aktuale buxhetore.
- Arsimi**, edhe pse prioritet, zë një **peshë disproporcionale**, që kërkon **fazim dhe prioritarizim të brendshëm**.
- Duhet hartuar një **plan financiar 10-vjeçar** për zbatimin real të këtij programi, në vend të një shtrirjeje 4-vjeçare.
- Nevojitet **ristrukturim i shpenzimeve publike**, me fokus në **efektivitetin e investimeve dhe matjen e impaktit**.

Rekomandohet ngritja e një **task force monitorimi** për çdo grup premtimesh me indikatorë të qartë dhe publikim periodik të progresit.

**Kategorizimi i premtimeve
bazuar në tematikat dhe
sektorët kryesorë**

PREMTIMET
2025 – – 2029

1. Premtimet për Arsimin

Buxheti dhe infrastruktura në arsim

1. Rritja e buxhetit për arsimin publik në **5% të PBB** në dy vitet e para të qeverisjes dhe në **7% të PBB** për gjysmën e dytë të mandatit të parë.
2. Rinovimi total i infrastrukturës arsimore sipas strategjisë së re, ku shkolla do të trajtohet si cikël i plotë.

Arsimi fillor dhe 9-vjeçar

3. Në vitin e **4-t të qeverisjes**, shkollat fillore dhe 9-vjeçare do të funksionojnë nga **ora 08:00 deri në 17:00**.
4. Ndryshimi i **orës zyrtare të punës në Shqipëri në 09:00 – 16:00** për t'u përshtatur me orarin e shkollës.
5. Struktura e re e kurikulës:
  - o **08:00 – 13:00**: Faza e detyrueshme për mësimdhënie.
  - o **13:00 – 17:00**: Faza me zgjedhje (ushqim, pushim dreke, detyra të asistuar, aktivitete si muzikë, pikturë, sport).
6. Ushqimi do të jetë me pagesë, **përveç** kategorive të veçanta (familjet në ndihmë ekonomike, jetimët, fëmijët e prindërve me aftësi të kufizuara, etj.).

Arsimi parauniversitar

7. Hiqet sistemi i vlerësimit deri në klasë të tretë.
8. Theksi i kurikulës do të jetë tek **bashkëpunimi dhe respekti**.
9. **Himni Kombëtar** do të këndohet në fillim të mësimit çdo mëngjes.
10. **Uniforma shkollore** do të aprovohet individualisht nga çdo institucion arsimor.
11. **Unifikimi i kurikulës arsimore** për të gjitha shkollat në vend, bazuar në një konkurrim të hapur.
12. **Tekste falas** për kategoritë në nevojë.
13. **Kodimi si lëndë mësimore** në arsimin 9-vjeçar.
14. **Klasa e mirëkuptimit dhe harmonisë sociale** në arsimin parauniversitar.

Mësuesit

15. Rritje **25% e pagës së mësuesve çdo vit**, duke e dyfishuar pagën në fund të mandatit të parë.
16. **Indeksi i orëve shtesë** për mësuesit që punojnë përtej orarit të përcaktuar.
17. Zgjedhja e **drejtuesve të institucioneve arsimore nga prindërit dhe mësuesit**, duke i dhënë fund emërimeve nga drejtoritë arsimore.

Studimet e larta

18. **Kredi studentore pa interes** për studentët nga familjet në nevojë, të cilat kthehen pas punësimit.
19. Krijimi i **buxhetit vjetor për mbulimin e interesave të kredive studentore.**
20. Financim **100% i shkollimit brenda vendit** për fëmijët e policëve të rënë në detyrë ose dëshmorëve të atdheut.
21. Paketa fiskale për **bizneset që financojnë studimet e studentëve**, duke përjashtuar nga tatimet vendet e punës për ta për 5 vjet.
22. Programi “**Mësues i mirë, komb i arrirë**” për të nxitur degën e mësuesisë:
  - Nxënësit me mesatare **mbi 8** që zgjedhin mësuesinë marrin **1/3 e pagës bazë** së mësuesit.
  - Studentët që mbajnë mesatare **mbi 8** gjatë studimeve marrin **1/2 e pagës bazë** së mësuesit.
  - Lehtësim i **tranzicionit të profesionistëve** në mësimdhënie.

Arsimi profesional

23. **Bursa për studentët** që zgjedhin arsimin profesional në fusha të nevojshme për ekonominë.
24. Zbatim i **sistemit dual**: teori në shkollë, praktikë në biznese me marrëveshje me shtetin.
25. **Paga minimale për studentët e punësuar**, ndërsa bizneset përjashtohen nga tatimet për këto vende pune.

Shkollat shqipe në diasporë

26. Hapja e **klasave të gjuhës shqipe** në komunitetet me **mbi 100 fëmijë.**
27. Pagesa e **mësuesve në diasporë**, ku komuniteti ofron ambiente falas për shkollat.
28. **Abetare falas** për çdo fëmijë të regjistruar në këto klasa.
29. Krijimi i **Fondit për Financimin e shkollave shqipe në diasporë**, me kontribute të shqiptarëve jashtë vendit dhe mbulim të diferencave nga shteti.

Kjo është një përmbledhje e premtimeve nga programi i arsimit. Nëse do të analizosh realizueshmërinë ose ndikimin e këtyre premtimeve, mund të bëjmë një analizë më të detajuar.

Për të analizuar **kostot buxhetore dhe efektet ekonomiko-sociale** të premtimeve në sektorin e **arsimit** (2025–2029), përdorim një strukturë të ndarë në **katër shtylla**:

I. Rritja e buxhetit të arsimit (Premtimi 1)

✓ Përmbajtja

- Rritja në 5% të PBB në 2 vitet e para.
- Rritja në 7% të PBB për 2 vitet e fundit të mandatit.

📊 Kosto buxhetore

- **PBB aktuale**: ~25.2 miliardë euro (2024), me rritje mesatare 3.96%, ku PBB mesatare për periudhën 2025–2029 llogaritet sipas këtij ritmi të arrijë ~28 miliardë euro.
- **Buxhet arsimor aktual** ~3% e PBB ≈ 756 milionë euro/vit.

Skema e rritjes

Viti	% PBB	Buxheti për arsim (milion €)	Rritja ndaj vitit bazë
2025	5%	1,400	+644
2026	5%	1,456	+700
2027	7%	2,056	+1,300
2028	7%	2,138	+1,382
2029	7%	2,224	+1,468

📌 **Kosto totale shtesë 2025–2029**: ≈ **5.5 miliardë €** më shumë se trendi aktual (jo total, vetëm shtesa).

II. Infrastruktura, orari, shërbime shtesë (Premtimet 2–6)

✓ Përmbajtja

- Rinovim total i infrastrukturës (shkolla si cikël i plotë).
- Shkolla me orar 08:00–17:00.
- Ofertë për ushqim, aktivitete, pushim ditor.
- Ushqimi falas për kategori në nevojë.

📊 Kosto buxhetore (e vlerësuar)

- **Rinovim total i infrastrukturës** (4,000 shkolla × 1.5 milion € mesatarisht) = **6 miliardë €**, me shpërndarje 4 vjet → 1.5 miliardë €/vit.
- **Orari i zgjatur + ushqim & staf mbështetës**:

- $400,000 \text{ nxënës} \times 3 \text{ €/ditë} \times 180 \text{ ditë} = 216 \text{ milionë €/vit}$ (gjysma me pagesë, pjesa tjetër buxhet).
- Pagesa staf shtesë = 100 milionë €/vit.

✚ **Kosto totale 2025–2029 $\approx$ 7.5 miliardë €**

III. Politikat për mësuesit, kurrikula, tekste falas (Premtimet 7–17)

✓ **Përmbajtja:**

- Dyfishimi i pagës së mësuesve në 4 vite (rritje 25% çdo vit).
- Indeksim orësh shtesë.
- Tekste falas, uniforma, mësim të reja, etj.

📊 **Kosto buxhetore:**

- **Pagat e mësuesve aktualisht $\approx$ 400 milionë €/vit.**
- Dyfishimi $\rightarrow$ 800 milionë €/vit në fund të mandatit.

Viti	Kosto shtesë pagash (milion €)
2025	+100
2026	+200
2027	+300
2028	+400
2029	+400

Tekste falas për kategori në nevojë = 20% e nxënësve $\times$ 50 € = 4 milionë €/vit.

Të tjera (uniforma, struktura të reja) $\sim$ 20 milionë €/vit.

✚ **Kosto totale 2025–2029 $\approx$ 1.6 miliardë €**

IV. Arsimi i lartë, profesional dhe diaspora (Premtimet 18–29)

✓ **Përmbajtja**

- Kredi studentore pa interes, përjashtime fiskale për biznese, financim i fëmijëve të dëshmorëve.
- Bursa për arsimin profesional, pagesë minimale për studentët praktikantë.
- Financim për shkollat në diasporë.

Kosto buxhetore

- **Kredi pa interes** (10,000 studentë × 1,000 € mesatarisht × 4 vite) = 10 milionë €/vit (40 milionë në total) si fond rrotullues.
- **Subvencione për interesa** = 5 milionë €/vit.
- **Fondi për diasporën** = 5 milionë €/vit.
- **Përjashtime fiskale për biznese**: humbje e ardhurash ≈ 10–15 milionë €/vit.
- **Bursa dhe paga minimale për studentët në praktikë** = 20 milionë €/vit.

 Kosto totale 2025–2029: ≈ 200–250 milionë €

Përmbledhje e kostove totale (2025–2029)

Kategoria	Kosto Totale (€)
Rritja e buxhetit arsimor (shtesa)	5.5 miliardë
Infrastruktura dhe orari i ri	7.5 miliardë
Politikat për mësuesit dhe përmbajtjen	1.6 miliardë
Arsimi i lartë, profesional, diaspora	0.25 miliardë
TOTAL	~14.85 miliardë €

Efektet ekonomike dhe sociale të premtimeve

Fusha	Efektet Kryesore
Përfshirja në arsim	Rritje e aksesit për kategori vulnerabël, ulje e braktisjes shkollore.
Cilësia e arsimit	Mësim më gjithëpërfshirës, orar i zgjeruar, përmbajtje me theks social e emocional.
Tregu i punës	Më shumë mësues të trajnuar, ndërlidhje më e fortë me tregun përmes arsimit profesional.
Diaspora	Ruajtje e gjuhës dhe identitetit kombëtar.
Ekonomia	Kosto shumë e lartë për buxhetin, por kthim afatgjatë përmes rritjes së kapitalit njerëzor.

Vlerësim përballeshmërie dhe sfida

Element	Analizë
Pesha në PBB	Rreth 10% e PBB totale nëse merret përmbajtja dhe infrastruktura – shumë e lartë për kapacitetin aktual fiskal.
Burimet financiare	Kërkon rritje të madhe të të ardhurave ose rishpërndarje të prioritetëve në buxhetin afatmesëm.
Fazimi	Mund të jetë i nevojshëm zbatimi me faza: fillimisht rritje buxheti dhe arsim profesional, më pas infrastrukturë.

Në analizën përfundimtare të shpenzimeve për arsimin gjatë **katër viteve**, që arrijnë në një total prej rreth **1.400,85 miliard lekë (~14.85 miliardë euro)**, mund të vërejmë se ky investim është një reflektim i angazhimit për përmirësimin e cilësisë dhe aksesit në arsim.

Shpenzimet janë të orientuara drejt rinovimit të infrastrukturës shkollore, rritjes së kapaciteteve të mësimdhënësve, dhe zhvillimit të programeve arsimore për të përmbushur kërkesat e tregut të punës dhe zhvillimin e qëndrueshëm të shoqërisë.

Nëse arrihen objektivat e parashikuara, ky investim mund të ketë një ndikim të rëndësishëm në zhvillimin e fuqisë punëtore të kualifikuar dhe mbështetje për ekonominë e vendit.

Indeksi i fizibilitetit sektorial: 4.0/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit “Buxheti dhe Infrastruktura në Arsim”

Për analizën e vlerësimit të indeksit do të ndjekim të njëjtën **strukturë logjike** me vlerësim të ndarë në indikatorë të veçantë, të bazuar në realizueshmëri politike, administrative, fiskale dhe sociale.

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Premtimi është i formuluar me objektiva të matshëm:

- Rritje graduale e buxhetit për arsimin publik (nga 3.3% aktual në 5% dhe më pas 7% të PBB-së).
  - Rinovim total i infrastrukturës sipas një modeli gjithëpërfshirës (shkolla si cikël i plotë: parashkollor–9-vjeçar–i mesëm).
- ◆ **Dobësi:** Nuk jepen detaje për burimet buxhetore apo për indikatorët e progresit (p.sh. numër shkollash që do rinovohen çdo vit).
-

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.6/5)

- Buxheti aktual për arsimin në Shqipëri është rreth **3.3% e PBB-së**, më i ulët se mesatarja e vendeve të BE-së (5.0%).
  - Shumë shkolla kanë **infrastrukturë të amortizuar**, mungesë laboratorësh, biblioteka jo-funksionale, ose kushte jo të përshtatshme higjieno-sanitare.
  - Mungesë investimesh për zonat rurale dhe shkollat teknike.
- ◆ **Probleme thelbësore:**
- Mungesa e investimeve kapitale të qëndrueshme.
  - Fragmentim i përgjegjësive midis pushtetit vendor dhe qendror.
  - Mungesa e një regjistri kombëtar të nevojave të infrastrukturës arsimore.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.1/5)

◆ **Për rritjen e buxhetit për arsimin:**

- Nga 3.3% → 5% → 7% e PBB-së kërkon një rritje graduale të investimeve vjetore prej **rreth 120-150 milionë euro çdo vit për katër vite**.

◆ Për rinovimin e infrastrukturës arsimore:

- Kërkon projektim të centralizuar, hartim të standardeve kombëtare dhe një plan shumëvjeçar investimesh.
- Nevojitet **koordinim mes Ministrisë së Arsimit dhe Ministrisë së Infrastrukturës**, si dhe bashkëpunim me pushtetin vendor.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (3.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Rritja e buxhetit në 5% (në 2 vite)	250
Rritja e buxhetit në 7% (në 2 vite)	350
Rinovimi i 500 shkollave	100–120 (çdo vit)
TOTAL (për 4 vite)	1.3 – 1.5 miliardë euro

◆ Burime të mundshme financimi

- Rritja e të ardhurave buxhetore (kërkon rritje reale të PBB-së >4%).
- Kredite të buta nga BERZH, Banka Botërore, BE (IPA III).
- Partneritete Publik-Privat (PPP) të kontrolluara fort në kosto dhe cilësi.

⚠ **Rrezik:** Në mungesë të rritjes së të ardhurave ose kontrollit mbi borxhin publik, financimi mund të rrezikojë stabilitetin fiskal.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ Ndikime pozitive

- Investimi në arsim përmirëson **kapitalin njerëzor**, ul **braktisjen shkollore** dhe rrit **barazinë sociale**.
- Efekte afatgjata në **produktivitetin e punës**, integrimin europian dhe zhvillimin teknologjik.

◆ Rreziqe të mundshme

- Pa reformim të kurrikulës dhe trajnime për mësuesit, infrastruktura e re **nuk përkthehet automatikisht në cilësi arsimore**.
- Rreziku i investimeve të pakoordinuara ose me tenderime abuzive.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (3.8/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Rritje buxheti në 5%, fillimi i rinovimeve pilot në 50 shkolla.
Faza 2	2027 – 2028	Rritje buxheti në 7%, zgjerimi i programit për 200 shkolla në vit.
Faza 3	2029 – 2030	Plotësimi i objektivit dhe matja e impaktit.

◆ Sfida kryesore:

- Kapacitetet administrative dhe zbatimi real në terren.
- Projektet e mëdha të infrastrukturës shpesh vonohen për arsye burokratike dhe teknike.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.0/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.4	✓
Situata Aktuale	3.6	⚠
Masat për Zbatimin	4.1	✓
Kostoja dhe Financimi	3.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.3	✓
Afati i Zbatimit	3.8	⚠

Premtimi për rritjen e buxhetit të arsimit dhe rinovimin e infrastrukturës është **politikisht i drejtë, socialisht i justifikueshëm dhe ekonomikisht me ndikim pozitiv afatgjatë**. Por, për realizimin e tij kërkohet **një ristrukturim buxhetor i thellë, menaxhim efikas i projekteve, dhe transparencë në përdorimin e fondeve publike**.

Në mungesë të këtyre elementeve, premtimi rrezikon të mbetet **i pjesshëm në realizim dhe i lartë në kosto fiskale**.

Indeksi i Fizibilitetit për “Paketën e politikave në arsimin fillor dhe 9-vjeçar”

Vleresimi do të kryhet duke aplikuar një strukturë analitike me 6 indikatorë, duke ndarë gjithashtu risqet dhe kërkesat strukturore për zbatim.

Përmbledhje e Premtimit

Objektivi: Transformimi i shkollës fillore dhe 9-vjeçare në një institucion me orar të zgjatur (08:00–17:00), integrim të fazës mësimore dhe zhvillimit social, me sinkronizim të orarit të punës zyrtare kombëtare.

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësim: 4.6/5

Premtimi është **i qartë në koncept dhe strukturë**, me ndarje të fazës së detyrueshme dhe asaj me zgjedhje, me ndikime të qarta në:

- Jetën familjare (kujdes ndaj fëmijëve gjatë ditës).
  - Produktivitetin e prindërve.
  - Integrimin social dhe zhvillimin e kompetencave të buta (muzikë, art, sport).
    - ◆ **Përparësi:** Qasje gjithëpërfshirëse për kujdes, edukim dhe shërbime brenda një vendi të vetëm (shkolla).
-

2. Situata Aktuale dhe Nevojat Thelbësore

 Vlerësim: 3.2/5

- Vetëm një përqindje **shumë e vogël e shkollave** kanë kapacitete infrastrukturore për qëndrim gjithëditor.
  - Rreth **75% e shkollave nuk ofrojnë ushqim ose ambiente çlodhëse**, dhe nuk kanë stafe të mjaftueshme për aktivitete jashtë-mësimore.
  - Shumë shkolla funksionojnë me **dy turne**, për shkak të mungesës së klasave.
    - ◆ **Kufizim real:** Pa investime të reja, orari i zgjatur është **strukturisht i pazbatueshëm** në shkollat ekzistuese.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatim

 Vlerësim: 3.8/5

- ◆ **Për shkollën me orar 08:00–17:00** kërkohet:
  - Ndërtime ose zgjerime të shkollave (ambientet e ngrënies, pushimit, aktiviteteve).

- Punësim i edukatorëve të aktiviteteve (muzikë, sport, art), psikologëve, punonjësve socialë.
- Hartimi i një kurrikule të re kombëtare.
- ◆ **Për ndryshimin e orarit të punës në Shqipëri (09:00–16:00):**
  - Kërkon **vendim politik të nivelit të lartë** dhe reformim të Kodit të Punës.
  - Ndikon mbi të gjitha administratat publike, sektorin privat, sistemin bankar, transportin dhe marrëdhëniet tregtare.
- ◆ **Sfida:** Koordinim ndërinstytucional dhe **testim paraprak në shkolla pilot + institucione publike.**

4. Kostoja dhe Financimi

 Vlerësim: 3.5/5

◆ **Përlogaritje orientuese e kostove vjetore për 4 vite për 280 mijë nxënës**

Element	Vlerësim i kostos (€ në vit)
Ushqimi i subvencionuar për 20% të fëmijëve	15 – 20 mln
Infrastruktura shtesë (në 4 vite)	300 – 400 mln total
Staf shtesë për aktivitete jashtë mësimore	20 – 25 mln
Trajnime dhe kurrikula	3 – 5 mln
Total i përvitshëm për 4 vite	90 – 120 mln/vit

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Buxheti i shtetit (zgjatja e ciklit të buxhetit arsimor në 5–7% PBB).
- Instrumente IPA, donacione për arsimin gjithëpërfshirës.
- Kompensim nga prindërit për pjesë jo thelbësore të shërbimeve.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.5/5

◆ **Efekte pozitive të drejtpërdrejta:**

- Lehtësim për prindërit që punojnë.
- Zhvillim i më shumë kompetencave praktike dhe të buta te fëmijët.
- Reduktim i pabarazisë sociale (nëse ushqimi dhe shërbimet mbështeten për shtresat në nevojë).

◆ Efekte shitesë

- Hapje e tregut të ri të punës për profesionistë në edukim jomësior.
- Mbështetje për barazinë gjinore (në kujdesin ndaj fëmijëve).

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 3.4/5

◆ **Zbatimi në vitin e 4-t të qeverisjes** kërkon përgatitje intensive 3-vjeçare në:

- Ndërtim ose adaptim të shkollave.
- Testim të kurrikulës së re.
- Hartim i akteve ligjore për ndryshimin e orarit të punës dhe funksionimin e sistemit arsimor.

◆ **Rrezik:** Nëse përgatitjet nuk fillojnë në vitin e parë të mandatit, objektivi për vitin e 4-t rrezikon të shtyhet ose të zbatohet vetëm pjesërisht.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 3.8/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.6	
Situata dhe Nevojat Aktuale	3.2	
Masat për Zbatimin	3.8	
Kostoja dhe Financimi	3.5	
Ndikimi Ekonomik-Social	4.5	
Afati i Zbatimit	3.4	

 Premtimi për transformimin e orarit dhe përmbajtjes së arsimit fillor dhe 9-vjeçar përfaqëson një reformë të thellë me ndikim shoqëror të madh. Ai është i strukturueshëm në terma teknikë dhe ligjorë, por kërkon një reformë të koordinuar në disa nivele: infrastrukture, ligjore, financiare dhe kulturore.

Nëse nuk mbështetet me **një plan strategjik të mirëfinancuar dhe të pilotuar**, rrezikon të zbatohet **vetëm pjesërisht**, dhe të krijojë **pabarazi mes zonave urbane dhe rurale**.

Për të analizuar **fizibilitetin e premtimeve në arsimin parauniversitar**, do të ndjekim një strukturë të ndarë në 6 indikatorë vlerësimi: **qartësia, gjendja aktuale, masat për zbatim, kostoja, ndikimi, dhe afati**, e cila do të përmbillet me **indeksin përfundimtar të fizibilitetit**.

Indeksi Fizibilitetit të premit për “Transformimin e sistemit të edukimit parauniversitar”

Përmbledhje e Premtimit

Transformimi i sistemit të edukimit parauniversitar përmes masave që rrisin ndjeshmërinë sociale, barazinë në edukim, kreativitetin dhe identitetin kombëtar.

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësim: 4.2/5

Analizë për çdo pikë:

Nr.	Premtimi	Qartësi
7	Hiqet vlerësimi deri në klasë të tretë	☒ Qartë, kërkon ndryshim të ligjit dhe të praktikës.
8	Theksi në bashkëpunim dhe respekt	☐ E vagullt; kërkon përkufizim praktik në kurrikulë.
9	Himni çdo mëngjes	☒ Qartë, kërkon vendim administrativ.
10	Uniforma miratohet nga vetë shkolla	☒ Qartë, decentralizim i vendimmarrjes.
11	Unifikimi i kurrikulës me konkurrim të hapur	☐ Nevojitet sqarim për mënyrën e realizimit.
12	Tekste falas për kategori në nevojë	☒ Qartë, vijimësi e politikës ekzistuese.
13	Kodimi si lëndë më vete	☒ Qartë, kërkon reformë didaktike dhe burime.
14	Klasë e mirëkuptimit dhe harmonisë sociale	☐ Nevojitet konceptim i programit mësimor për këtë.

2. Gjendja Aktualisht

 Vlerësim: 3.6/5

- **Sistemi i notimit** përdoret që në klasën e parë, por përballë është kritikuar për efekt negativ mbi zhvillimin emocional të fëmijëve.
- **Tekstet falas** aktualisht mbulohen për klasa të ulëta dhe familjet në ndihmë ekonomike.
- **Kodimi** ofrohet eksperimental në disa shkolla, por jo si lëndë më vete.
- **Kurrikula kombëtare** ekziston, por nuk është produkt i konkurrencës publike.
- **Uniformat** dhe himni nuk janë të detyrueshme në të gjithë vendin.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 3.8/5

◆ Masat me zbatim të shpejtë (1 vit):

- Himni kombëtar çdo mëngjes → vendim i thjeshtë administrativ.
- Tekste falas për kategori të zgjeruara → kërkon vetëm rritje buxheti.
- Uniformat vendore → vendim i brendshëm i shkollës.

◆ Masat me zbatim të moderuar (2-3 vite):

- Heqja e notimit deri në klasë III → kërkon ndryshim të ligjit + trajnime.
- Lënda e kodimit + klasa e mirëkuptimit → konceptim, pilotim, formim mësuesish.

◆ Masat afatmesme (3-4 vite):

- Unifikimi i kurrikulës me konkurs → kërkon reformë të gjerë arsimore dhe pjesëmarrje publike.

---

4. Kostoja dhe Financimi

 Vlerësim: 3.9/5

Masë	Kostoja Vjetore (përafërsisht)
Tekste falas për kategori më të gjera	3 – 5 mln euro
Zbatimi i lëndës së kodimit	5 – 7 mln euro për trajnime dhe pajisje IT
Klasa e mirëkuptimit	2 mln euro (formim + manuale)
Reformim i kurrikulës (konkurs kombëtar)	1 mln euro + ekspertizë ndërkombëtare

◆ Burimet:

- Buxheti i shtetit për arsim, projektet IPA, organizatat si UNICEF, UNESCO.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.4/5

◆ Efekte pozitive të parashikuara:

- Përmirësim i klimës shkollore (mosvlerësimi në klasat e ulëta).
- Nxitje e edukimit qytetar dhe kohezionit social (himni, mirëkuptimi, bashkëpunimi).
- Zhvillim i aftësive teknologjike që në moshë të hershme (kodimi).
- Rritje e pjesëmarrjes për shkak të mbështetjes me tekste falas.

◆ Sfida: Sigurimi i trajnim të vazhdueshëm për mësuesit për të përthithur filozofinë e re.

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.0/5

Masë	Afati realist
Himni, uniforma, tekstet	Brenda 1 viti
Kodimi, klasa e mirëkuptimit	2 – 3 vite
Kurrikula e unifikuar me konkurs	3 – 4 vite

◆ **Rreziku:** Nëse nuk hartohet një plan 3-vjeçar për trajnime dhe përfshirje të komunitetit mësimor, zbatimi mbetet sipërfaqësor.

 Indeksi i Fizibilitetit: 4.0/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	4.2	
Gjendja aktuale	3.6	
Masat për Zbatim	3.8	
Kostoja dhe Financimi	3.9	
Ndikimi Ekonomik dhe Social	4.4	
Afati i Zbatimit	4.0	

 Paketa e premtimeve për arsimin parauniversitar është **e realizueshme dhe e përputhshme me objektivat strategjike për një shkollë gjithëpërfshirëse, të barabartë dhe moderne**. Premtimet nuk kërkojnë buxhete të papërballeshme, por kërkojnë **organizim, trajnim dhe pilotim**.

◆ Politikat më të efektshme janë ato që lidhen me **barazinë (tekste falas, mosvlerësim i hershëm), identitetin (himni, uniforma), dhe përgatitjen digjitale (kodimi)**.

Indeksi i Fizibilitetit të premtimeve për “Statusin, trajtimin dhe përzgjedhjen e mësuesve”

Për të analizuar fizibilitetin e premtimeve që lidhen me **statusin, trajtimin dhe përzgjedhjen e mësuesve**, do të zërthejmë këto masa sipas strukturës logjike të mëposhtme:

1. Qartësia | 2. Gjendja aktuale | 3. Masat për zbatim | 4. Kostoja | 5. Ndikimi | 6. Afati i zbatimit | 7. Indeksi përfundimtar i fizibilitetit.

Përmbledhje e Premtimeve për Mësuesit

Nr	Premtimi
15	Rritje 25% e pagës së mësuesve çdo vit për 4 vite → Dyfishim i pagës
16	Indeksim i orëve shtesë për mësuesit që punojnë jashtë orarit
17	Drejtorët shkollorë zgjidhen nga prindërit dhe mësuesit, jo emërimet nga drejtoritë arsimore

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 4.5/5

- Të tria masat janë të artikuluar qartë dhe të matshme.
- Rritja e pagës me 25% çdo vit është një objektiv i konkretizuar numerikisht.
- Indeksi i orëve shtesë kërkon sqarim metodologjik (si do matet, me çfarë tarife).
- Zgjedhja e drejtuesve kërkon përcaktim të procesit zgjedhor (votim? përfaqësim?).

2. Gjendja Aktualisht

 Vlerësim: 3.5/5

- **Paga mesatare e mësuesve aktualisht është rreth 82,000 lekë (~820 €)** për arsimin parauniversitar.
- Mësuesit nuk paguhet për orë shtesë në mënyrë sistematike, vetëm për detyra të veçanta.
- Drejtorët shkollorë emërohen nga **DAR/ZA** përmes një procedure të centralizuar, ku ndikimi i komunitetit është minimal.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 3.7/5

Premtim	Zbatueshmëri
Rritje pagash 25%/vit	☒ Zbatim me vendim të qeverisë dhe miratim në buxhet
Indeksim orësh shtesë	☐ Kërkon rregullore të re dhe monitorim të orëve reale
Zgjedhje e drejtorëve nga komuniteti	☐ Ndryshim ligjor + krijim mekanizmash demokratikë në shkolla

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 3.3/5

 Rritja e pagës – efekti buxhetor:

- **Sot:** 33,000 mësues $\times$ 820 € = 27 mln €/muaj $\rightarrow$ 324 mln €/vit
- **Pas 4 vitesh (dyfishimi):** 33,000 $\times$ 1640 € = 54 mln €/muaj $\rightarrow$ 648 mln €/vit
- **Shtesa vjetore buxhetore:** Rreth **+81 mln € në vit** për çdo rritje 25%.

 Kosto shtesë për orët jashtë orarit:

- E varur nga numri real i orëve shtesë. Nëse llogariten 2 orë shtesë në javë për 20% të mësuesve, kostoja është ~3-5 mln € në vit.

 Financimi: Realizueshëm vetëm me **rritje të buxhetit për arsimin në nivel 6-7% të PBB**, siç është premtuar paralelisht në programin zgjedhor.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.6/5

- **Rritja e pagave** ka ndikim të drejtpërdrejtë në **motivimin, cilësinë e mësimdhënies dhe tërheqjen e profesionistëve të rinj.**
- **Vlerësimi i orëve shtesë** nxit drejtësi në shpërblim dhe përgjegjshmëri.
- **Zgjedhja e drejtuesve nga komuniteti** përmirëson transparencën dhe ndjenjën e pronësisë në institucion.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 4.2/5 ✓

Masë	Afat Realist
Rritja e pagave	Fillohet menjëherë (në buxhetin e vitit)
Indeksimi i orëve	Brenda 1-2 viteve me përgatitje të sistemit monitorues
Reforma në përzgjedhjen e drejtuesve	2-3 vite për ndryshim ligjor dhe pilotim në disa bashki

📌 **Indeksi i Fizibilitetit: 4.1/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	4.5	✓
Gjendja aktuale	3.5	⚠️
Masat për Zbatim	3.7	⚠️
Kostoja	3.3	⚠️
Ndikimi Ekonomik/Social	4.6	✓
Afati i Zbatimit	4.2	✓

🔍 Paketa e premtimeve për mësuesit është **ambicioze por e arritshme**, sidomos nëse buxheti i arsimit rritet në 6-7% të PBB, siç premtuar. Rritja graduale e pagës është më realiste se një rritje lineare me 25% çdo vit, për shkak të presioneve fiskale.

Reforma në përzgjedhjen e drejtuesve kërkon **konsultim kombëtar, standarde dhe pilotim** për të shmangur politizimin lokal.

Indeksi i fizibilitetit për premtimet “Mbi arsimin e lartë”

Për të vlerësuar indeksin e fizibilitetit për premtimet mbi arsimin e lartë, do të përdorim strukturën logjike të analizës së fizibilitetit në këto shtylla:

1. Qartësia | 2. Gjendja aktuale | 3. Masat për zbatim | 4. Kostoja | 5. Ndikimi | 6. Afati | 7. Indeksi përfundimtar i fizibilitetit

Përmbledhje e Premtimeve për Arsimin e Lartë

Nr	Premtimi
18	Kredi studentore pa interes për familjet në nevojë, e kthyeshme pas punësimit
19	Buxhet vjetor për mbulimin e interesave të kredive
20	Financim 100% për fëmijët e dëshmorëve dhe policëve të rënë në detyrë
21	Përrjashtim tatimor për bizneset që sponsorizojnë studime, për vendet e punës (5 vjet)
22	Programi “Mësues i mirë, komb i arrirë” për nxitjen e degës së mësuesisë me subvencione pagash dhe lehtësim tranzicioni

1. Qartësia e Premtimeve

Vlerësim: 4.6/5

- Premtimet janë të strukturuar dhe të matshme, veçanërisht në pjesën e subvencioneve dhe mbulimit të kostove.
- Përrjashtimi tatimor për bizneset dhe programi për degën e mësuesisë janë të detajuar qartë.
- Nevojitet më shumë qartësi vetëm në:
  - Si do të përrkufizohet "punësimi" për kthimin e kredisë.
  - Sa do të jetë masa e lehtësimit tatimor për bizneset?

2. Gjendja Aktualisht

Vlerësim: 3.3/5

- Shqipëria nuk ka një sistem të mirëfilltë të **kredive studentore publike**.
- Nuk ka **paketë stimuluese** për degën e mësuesisë, ndonëse ka mungesë kronike në disa disiplina (matematikë, fizikë, gjuhë të huaja).
- Fëmijët e dëshmorëve kanë disa përfitime (jo gjithmonë 100% të financuara).
- Bizneset nuk kanë aktualisht përjashtime fiskale për mbështetje arsimore.

---

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.0/5

Masa	Vlerësim
Kredia studentore pa interes	☒ E zbatueshme me skemë garantimi shtetëror dhe banka partnere
Buxhet për interesat	☒ I përllogaritshëm dhe me kosto të parashikueshme
Financim 100% për kategori specifike	☒ Me fond të dedikuar të vogël (numër i kufizuar përfituesish)
Lehtësira fiskale për bizneset	☐ Kërkon ndërhyrje në ligjin e tatimit mbi fitimin dhe TVSH
Programi për mësuesinë	☒ E zbatueshme përmes bashkëpunimit me universitete publike dhe MASR

---

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 3.8/5

18-19: Kreditë studentore pa interes

- 5,000 studentë për vit × interes mesatar 5% për 3 vite = **3.75 mln €/vit buxhet interesash**
- E kthyeshme, pra jo shpenzim i humbur → **kosto neto 1.5-2 mln €/vit**

20: Financim i plotë për kategori të veçanta

- 200 studentë x 1,000 €/vit = **0.2 mln €/vit**

21: Lehtësira fiskale për bizneset

- E varur nga përmasa e përfshirjes. Nëse 500 vende pune përjashtohen për 5 vjet = 500 x 12 x 50,000 lekë x 15% = ~ **0.5 mln € humbje fiskale në vit**

22: Programi për mësuesinë

- 500 nxënës/1000 studentë x 150–250 €/muaj për 9 muaj = ~ **2-2.5 mln €/vit**
- Kostoja justifikohet nëse plotëson mungesat në sistemin arsimor.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.8/5

- Nxitja e degës së mësuesisë është ndër reformat më strategjike në arsim afatgjatë.
- **Kredia pa interes** u ofron studentëve në nevojë akses më të drejtë dhe pa stres financiar.

- **Angazhimi i biznesit** si partner në arsim krijon lidhje të qëndrueshme midis tregut të punës dhe arsimit të lartë.
- **Mbrojtja e kategorive të cenueshme** përmes mbështetjes financiare ka impakt të madh pozitiv në përfshirje dhe drejtësi sociale.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 4.3/5 ✓

Masa	Afati
Kredia studentore	Brenda 1 viti (me bankat dhe buxhetin e interesave)
Financim 100% për kategori	Zbatim i menjëhershëm me VKM
Lehtësira për bizneset	Brenda 2 viteve përmes ndryshimeve ligjore
Programi i mësuesisë	Mund të pilotohet brenda 1 viti akademik

📌 **Indeksi i Fizibilitetit: 4.1/ 5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	4.6	✓
Gjendja aktuale	3.3	⚠️
Masat për Zbatim	4.0	✓
Kostoja	3.8	⚠️
Ndikimi Ekonomik/Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.3	✓

🔍 Paketa e reformave për arsimin e lartë është një nga më të balancuarat ndër premtimet arsimore: kombinon **aksesin, drejtësinë sociale dhe partneritetin publik-privat.**

Sfida më e madhe qëndron në **projektimin institucional të skemës së kredive pa interes dhe përfshirjen reale të bizneseve në financimin e edukimit.**

Indeksi i fizibilitetit për premtimet “Për arsimin profesional”

Për të vlerësuar indeksin e fizibilitetit për premtimet në arsimin profesional, do të ndjekim të njëjtën strukturë analitike të bazuar në logjikën e zbatueshmërisë dhe impaktit:

Premtimet për Arsimin Profesional

Nr	Përmbajtja
23	Bursa për studentët në degë profesionale të nevojshme për ekonominë
24	Zbatim i sistemit dual: teori në shkollë + praktikë në biznes, me marrëveshje me shtetin
25	Paga minimale për studentët praktikantë, përjashtim nga tatimet për bizneset që i punësojnë

ANALIZA E FIZIBILITETIT

1. Qartësia e Premtimeve

Vlerësim: 4.5/5

- Premtimet janë të formuluar qartë dhe të matshme.
- Pika përjashtimi tatimor ka nevojë për detaje të mëtejshme (p.sh., a përjashtohen plotësisht apo pjesërisht? Për cilat tatime konkretisht?)

2. Gjendja aktuale në Shqipëri

Vlerësim: 3.0/5

- Aktualisht, arsimi profesional është i nënfinancuar dhe nuk përfaqëson më shumë se 18% të regjistrimeve në arsimin parauniversitar.
- Sistemi dual është **pilotuar** në disa shkolla profesionale, por jo si politikë kombëtare.
- Marrëveshjet me bizneset janë të fragmentuara dhe jo të institucionalizuara.
- Paga për praktikantët është sporadike dhe shpesh lë në mëshirë të biznesit.

3. Masat për zbatim

Vlerësim: 4.2/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Bursa për degë me kërkesë në treg		Identifikim i fushave me deficit dhe lidhje me tregun
Sistemi dual		Kërkon ristrukturim të rrjetit shkollor + partneritete të detyruara

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Paga minimale dhe përjashtim nga tatimet		E zbatueshme, por kërkon ndryshim në legjislacionin fiskal dhe kontroll mbi abuzimin

4. 💰 Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 3.7/5

Bursa për degë të kërkuara

- 5,000 studentë x 100 €/muaj x 9 muaj = **4.5 milion €/vit**

Paga minimale për praktikantët (me përjashtim tatimor për bizneset)

- 5,000 studentë praktikë × 350 €/muaj për 3 muaj = **5.25 milion € kosto totale pune**
- Nëse bizneset përjashtohen nga tatimet (20% kontribute + tatim fitimi), shteti humbet rreth **1.2-1.5 milion €/vit** në të ardhura.

Kostoja është e **përbalueshme**, por kërkon buxhet të dedikuar dhe mekanizma kontrolli për të parandaluar **abuzimet me kontratat fiktive**.

5. 🌱 Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.7/5

- Ndhmon **orientimin e arsimit drejt tregut të punës**, një nga sfidat më kritike për Shqipërinë.
- Sistemi dual është një **model i suksesshëm në vende si Gjermania, Austria, Zvicra**, dhe promovon **punësim afatgjatë dhe cilësor**.
- Paga minimale për studentët promovon **dinjitet dhe përgatitje më serioze**, si dhe nxit **bizneset të përfshihen në edukim**.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 3.8/5

Masa	Afat
Bursa për degë prioritare	Mund të nisë që në vitin e parë akademik
Sistemi dual	Kërkon të paktën 2–3 vite për shtrirje kombëtare
Pagesa minimale + lehtësira për bizneset	Brenda 1–2 viteve me ligje dhe rregullore të reja

 Indeksi i Fizibilitetit për Arsimin Profesional: 4.0/ 5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	4.5	✓
Gjendja aktuale	3.0	⚠
Masat për zbatim	4.2	✓
Kostoja	3.7	⚠
Ndikimi Ekonomik/Social	4.7	✓
Afati i zbatimit	3.8	✓

 Paketa e arsimit profesional përfaqëson një nga **elementët më të reformueshëm të sistemit arsimor shqiptar**. Ndërhyrja përmes **bursave, punësimit të garantuar me pagesë dhe sistemit dual** është reformë që e afron arsimin me **nevojat reale të ekonomisë**.

Suksesi i saj varet nga bashkëpunimi efektiv i **qeverisë, biznesit dhe shkollave**.

Indeksi i fizibilitetit për premtimet “Për shkollat shqipe në diasporë”

Për të analizuar **indeksin e fizibilitetit për premtimet lidhur me shkollat shqipe në diasporë**, do të përdorim të njëjtën strukturë analitike, duke marrë parasysh nevojën për të mbështetur fëmijët shqiptarë jashtë Shqipërisë dhe për të ruajtur lidhjen e tyre me gjuhën dhe kulturën.

Premtimet për Shkollat Shqipe në Diasporë

Nr	Përmbajtja
26	Hapja e klasave të gjuhës shqipe në komunitetet me mbi 100 fëmijë
27	Pagesa e mësuesve në diasporë, ku komuniteti ofron ambiente falas për shkollat
28	Abetare falas për çdo fëmijë të regjistruar në këto klasa
29	Krijimi i Fondit për Financimin e shkollave shqipe në diasporë, me kontribute të shqiptarëve jashtë vendit dhe mbulim të diferencave nga shteti

Analiza e fizibilitetit

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 4.8/5

- Premtimet janë të qarta dhe **me fokus të drejtpërdrejtë** në mbështetje të shkollave shqipe në diasporë.
- Duhet një sqarim më i detajuar për **procesin e krijimit të fondit**, si dhe kriteret e pranimit për fëmijët.

2. Gjendja aktuale në Diasporë

 Vlerësim: 3.5/5

- Shumë komunitete shqiptare jashtë vendit tashmë ofrojnë **shkolla dhe kurse të gjuhës shqipe**, por ato janë shpesh **në nivel vullnetar** dhe jo gjithmonë të mbështetura nga shteti shqiptar.
- **Mungesa e strukturave të qëndrueshme financiare dhe të mbështetjes administrative** e bën shpesh të vështirë ofrimin e një arsimit cilësor dhe të qëndrueshëm.
- Një fond për **shkollat shqipe në diasporë** mund të jetë **gjenerues i një burimi të qëndrueshëm financimi**, por kërkon një **strukturë menaxhimi të duhur**.

3. Masat për zbatim

 Vlerësim: 4.2/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Hapja e klasave për fëmijët	☒	Shumë komunitete kanë nevojë për mbështetje për të hapur dhe mbajtur shkolla. Mund të nisë në disa qytete me numër të konsiderueshëm fëmijësh
Pagesa e mësuesve	☒	Mësuesit mund të punojnë si kontraktorë për shkollat dhe mund të mbështeten nga fondi shtetëror
Abetare falas	☒	Realizimi është i mundur përmes një shpërndarjeje të organizuar dhe kërkesës që mund të bëhet nga prindërit
Krijimi i Fondit për Financim		Kërkon një plan të qartë për menaxhimin e fondeve dhe angazhimin e diasporës në mbështetje të projektit

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.0/5

Hapja e klasave

- Për hapjen e 10 klasave (në qytete me mbi 100 fëmijë) dhe për secilën klasë, nëse supozojmë 20 fëmijë për klasë dhe një mësues, kostoja për 1 vit mund të jetë rreth **30,000 € për çdo klasë**.
- 10 klasë x 30,000 € = **300,000 €**

Pagesa e mësuesve

- Nëse **5,000 mësues** paguhen me nga **800 €/muaj** për 9 muaj shkollor: **3.6 milion €** për 1 vit.

Abetare falas

- 10,000 abetare x 10 € = **100,000 €** për shpërndarje të materialeve për fëmijët.

Krijimi i Fondit

- Kosto e mundshme për administrimin e Fondit dhe aktiviteteve promovionale për të nxitur kontributet nga diaspora: **50,000 €** (administrim dhe mbledhje fondesh).

Kostoja e përgjithshme për zbatimin e këtyre masave është e **përballueshme**, por kërkon një menaxhim të kujdesshëm të burimeve dhe mbështetje **të qëndrueshme financiare**.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.5/5

- Ndhmon në **ruajtjen e identitetit kulturor dhe gjuhësor** të shqiptarëve jashtë vendit.

- **Mbështetja e diasporës për shkollat shqipe** ka potencial të krijojë një **sens të përbashkët dhe lidhje të ngushta mes Shqipërisë dhe emigrantëve**.
- Shkollat shqipe mund të **nxisin angazhimin e diasporës** për të kontribuar në zhvillimin e arsimit dhe shoqërisë shqiptare në përgjithësi.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 3.8/5

Masa	Afat
Hapja e klasave	Mund të nisë në vitin e parë, me mbështetje të menjëhershme për qytetet kryesore
Pagesa e mësuesve	Mund të zbatohet brenda 1 viti, përmes marrëveshjeve me komunitetet
Abetare falas	Mund të zbatohet menjëherë, me shpërndarje nëpërmjet institucioneve të arsimit
Krijimi i Fondit	Zbatimi mund të kërkojë 2-3 vjet për të krijuar një sistem të qëndrueshëm dhe menaxhimin e fondeve

📍 **Indeksi i Fizibilitetit për Shkollat Shqipe në Diasporë: 4.3/ 5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	4.8	✓
Gjendja aktuale	3.5	⚠️
Masat për zbatim	4.2	✓
Kostoja	4.0	✓
Ndikimi Ekonomik/Social	4.5	✓
Afati i zbatimit	3.8	✓

🔍 Përmbushja e premtimeve për shkollat shqipe në diasporë është shumë e mundshme, por kërkon angazhim të vazhdueshëm nga **qeveria, komunitetet dhe diaspora**. Shpërndarja e abetarëve, mbështetje për mësuesit dhe krijimi i një fondi financiar janë hapa të mundshëm dhe të nevojshëm për të ruajtur dhe zhvilluar arsimimin shqip jashtë vendit.

Për realizimin e plotë të këtyre objektivave, është e rëndësishme që **menaxhimi i fondeve dhe mbështetja nga diaspora** të jenë të strukturuar dhe të qëndrueshme.

2. Premtimet për Familjen

1. Programi “Shtëpia ime, atdheu im” (Strehimi për çiftet e reja)

- **Miratimi i programit “Shtëpia ime, atdheu im”** për të ndihmuar çiftet e reja që martohen për herë të parë.
- **Kreditim 100% për blerjen e një apartamenti deri në 80 m²**, me interes fiks 1% dhe pa nevojën e kolateralit.
- **Garantimi i kolateralit nga shteti**, duke u shënuar si bllokues i pronës deri në shlyerjen e plotë të saj.
- **Mbështetje financiare deri në 12 milionë euro në vit**, për rreth 8,000 familje çdo vit.

2. Politikat për Lindshmërinë dhe Fertilitetin

- **Shteti do të marrë përsipër shpenzimet mjekësore për çiftet me probleme riprodhuese.**
- **Procedurat mjekësore për infertilitetin në spitalet publike do të mbulojnë plotësisht nga shteti.**
- **Në rastet ku trajtimi është i disponueshëm vetëm në sektorin privat, shteti do të mbulojë diferencën e kostove.**
- **Ndërtimi i një Qendre Shtetërore të Specializuar për Fertilitetin**, e cila do të ofrojë trajtime të avancuara për riprodhimin.
- **Rimbursimi i kostove të trajtimit edhe në spitalet private, deri në nivelin e kostos së Qendrës Shtetërore për Fertilitetin.**

3. Paketa Ushqimore Bazë për Fëmijët

- **Lëshimi i një karte ushqimore të personalizuar për të gjithë fëmijët deri në moshën 18 vjeç.**
- **Karta do të përdoret për të blerë produkte ushqimore bazë (vezë, qumësht, miell, perime, fruta, mish, peshk).**
- **Vlera e kartës do të jetë 3,000 lekë në muaj**, e cila duhet të përdoret brenda muajit dhe nuk transferohet në muajin pasardhës.
- **Karta do të jetë e vlefshme vetëm në biznese të vogla të paracaktuara nga shteti.**

Ky program përmban angazhime të qarta që kërkojnë një analizë më të thellë mbi fezibilitetin dhe ndikimin ekonomik afatgjatë.

Për të llogaritur **koston buxhetore dhe efektet e premtimeve në**

kategorinë "Familja" për programet e paraqitura, do të ndjekim një strukturë të ngjashme me ato të mëparshme, duke analizuar secilën masë dhe efektet e mundshme financiare që ajo do të ketë. Ja detajet si më poshtë:

---

1. Programi "Shtëpia ime, atdheu im" (Strehimi për çiftet e reja) 🏠❤️

Objektivi. Ofrimi i mbështetjes financiare për çiftet e reja për blerjen e një apartamenti deri në 80 m², me kredi 100% dhe interes fiks 1%, pa kërkesën e kolateralit.

Kostoja e mbështetjes financiare.

- **Mbështetje deri në 12 milionë euro në vit** për rreth 8,000 familje çdo vit.
- Kostoja për çdo çift të ri është **12 milionë euro** për 8,000 familje.
- **Mbështetje për secilin çift.** $12 \text{ milionë} / 8,000 = 1,500 \text{ euro për çift të ri}$ (duke supozuar një mesatare të njohur të pagesave).

Kjo mbështetje do të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në zhvillimin e tregut të pasurive të patundshme dhe do të stimulojë kërkesën për ndihmën e shtetit, duke ofruar një mundësi për stabilizimin e tregut të strehimit.

---

2. Politikat për Lindshmërinë dhe Fertilitetin 🤔📝

Objektivi. Ofrimi i mbështetjes financiare për çiftet me probleme riprodhuese dhe trajtimet e avancuara për fertilitetin.

Kostoja e shpenzimeve mjekësore për infertilitetin.

Ofrimi i trajtimit të plotë mjekësor në spitalet publike dhe mbulimi i kostos për procedurat e nevojshme në sektorin privat.

- Kostoja mesatare për një procedurë IVF (fertilizimi in vitro) në Shqipëri është **3,000–5,000 euro**.
- Duke supozuar që një përqindje e çiftet kërkojnë trajtim IVF dhe se **1,000 çiftet do të mbështeten** çdo vit, mund të kemi një kosto vjetore prej.
  - **Kosto totale.** $1,000 \times 4,000 \text{ euro} = 4 \text{ milionë euro}$ për vitin.

Qendra Shtetërore për Fertilitetin. Kostoja për ndërtimin dhe operimin e një qendre shtetërore për fertilitetin, duke përfshirë kostot e infrastrukturës dhe të stafit, mund të jetë afërsisht **5–8 milionë euro** për vitin e parë.

Rimbursimi i kostove të trajtimit në sektorin privat. Duke mbuluar diferencën e kostove në spitalet private, mund të kemi një shpenzim të përhershëm që varion në **2–3 milionë euro** vjetore.

---

3. Paketa Ushqimore Bazë për Fëmijët 🍎🥦

Objektivi. Ofrimi i një karte ushqimore të personalizuar për të gjithë fëmijët deri në moshën 18 vjeç, për të blerë produkte ushqimore bazë.

Kostoja e paketës ushqimore.

- **Vlera e kartës.** 3,000 lekë në muaj për çdo fëmijë.
- **Kosto vjetore për çdo fëmijë.** 3,000 lekë x 12 muaj = **36,000 lekë** ose **300 euro** për çdo fëmijë.
- **Numri i fëmijëve.** Në Shqipëri, numri i fëmijëve deri në moshën 18 vjeç është rreth 700,000.
- **Kosto totale për fëmijët.** 700,000 fëmijë x 300 euro = **210 milionë euro** për vitin.
- Ky program mund të ketë një ndikim të madh në ndihmën për familjet, sidomos për ata që kanë nevojë për ndihmë ekonomike, dhe do të stimulojë konsumin e produkteve ushqimore të bazës.

Tabela përmbledhëse e kostos për premtimet për Familjen.

Masa	Kosto për vitin (milionë euro)
Programi “Shtëpia ime, atdheu im”	12 milionë euro (për 8,000 familje)
Politikat për Lindshmërinë dhe Fertilitetin	4–8 milionë euro (për IVF dhe Qendrën Shtetërore të Fertilitetit)
Paketa Ushqimore Bazë për Fëmijët	210 milionë euro (për 700,000 fëmijë)
Totali i kostos për vitin	226–230 milionë euro

Efektet Fiskale dhe Sociale

1. Për Programin “Shtëpia ime, atdheu im”.

Ky program do të stimulojë sektorin e ndërtimit dhe do të rrisë kërkesën për pasuri të patundshme. Kjo mund të ndikojë në rritjen e investimeve private dhe krijimin e mundësive të reja punësimi.

Mund të kontribuojë gjithashtu në uljen e barrierave për çiftet e reja në gjetjen e një strehimi të përshtatshëm dhe të përballueshëm.

2. Për Politikat për Lindshmërinë dhe Fertilitetin.

Ky program do të përmirësojë mundësitë për trajtim të infertilitetit dhe do të ndihmojë çiftet që nuk kanë mundësi financiare të mbulojnë shpenzimet mjekësore.

Shtimi i fertilitetit mund të sjellë përfitime afatgjata për shoqërinë, duke rritur numrin e lindjeve dhe duke kontribuar në stabilitetin demografik.

3. Për Paketa Ushqimore Bazë për Fëmijët.

Ky program do të ndihmojë në përmirësimin e kushteve ushqimore për fëmijët, duke kontribuar në zhvillimin e tyre fizik dhe mendor.

Do të rrisë konsumin e produkteve ushqimore lokale dhe mund të mbështesë bizneset e vogla që ofrojnë këto produkte.

Kostoja totale e premtimeve për familjen është rreth 226–230 milionë euro për vitin e parë.

Ky program ka potencialin të ketë ndikim të madh në përmirësimin e kushteve të jetesës për familjet, si dhe të stimulojë sektorët përkatës (ndërtimi, shëndetësia dhe ushqimi).

Indeksi i fizibilitetit sektorial:4.4/5

Indeksi i fizibilitetit për premtimin “Shtëpia ime, Atdheu im”

Për të analizuar indeksin e fizibilitetit për programin “Shtëpia ime, atdheu im”, i cili është një iniciativë për të mbështetur çiftet e reja në blerjen e shtëpive, mund të përdorim të njëjtën strukturë të analizës që kemi ndjekur më parë për premtimet e tjera.

Ky program ka potencial të ndikojë pozitivisht në **stabilitetin e familjeve dhe zhvillimin e tregut të pasurive të paluajtshme**, por kërkon një strukturë të qëndrueshme dhe menaxhim të kujdesshëm të burimeve.

Premtimet për Programin “Shtëpia ime, atdheu im”

Nr	Përmbajtja
1	Miratimi i programit “Shtëpia ime, atdheu im” për të ndihmuar çiftet e reja që martohen për herë të parë
2	Kreditim 100% për blerjen e një apartamenti deri në 80 m ² , me interes fiks 1% dhe pa nevojën e kolateralit
3	Garantimi i kolateralit nga shteti, duke u shënuar si bllokues i pronës deri në shlyerjen e plotë të saj
4	Mbështetje financiare deri në 12 milionë euro në vit, për rreth 8,000 familje çdo vit

---

ANALIZA E FIZIBILITETIT

1. Qartësia e Premtimeve

Vlerësim: 5/5

- Premtimet janë të qarta dhe përfshijnë mbështetje direkte për çiftet e reja në blerjen e shtëpive, duke ofruar **kreditim të lehtë dhe mbështetje shtetërore për kolateral**.
- **Kushtet janë të qarta:** interes fiks 1%, pa nevojë për kolateral, dhe mbështetje për 8,000 familje çdo vit.

---

2. Gjendja aktuale në Tregun e Pasurive të Paluajtshme

Vlerësim: 4.0/5

- Në Shqipëri, **çmimet e pasurive të paluajtshme** kanë pësuar rritje, dhe mundësia për të blerë shtëpi është e kufizuar për çiftet e reja, sidomos për ata që nuk kanë mundësi të sigurojnë një **kolateral**.
- Programi i propozuar mund të ketë ndikim të drejtpërdrejtë në lehtësimin e blerjes së shtëpive për çiftet e reja dhe mund të stimulojë **konsumin dhe investimet në sektorin e pasurive të paluajtshme**.

- Një sfidë mund të jetë kapaciteti i sistemit financiar dhe rritja e kërkesës për apartamente, veçanërisht në qytetet kryesore, të cilat mund të çojnë në një **nivele të larta çmimesh**.

3. Masat për zbatim

 Vlerësim: 4.3/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Miratimi i programit	☒	Mbi bazën e një konsensusi politik dhe planifikimi financiar, mund të miratohet brenda vitit të parë të mandatit
Kreditimi 100%	☒	Kreditimi 100% pa kolateral do të kërkojë garanci shtetërore dhe mund të realizohet përmes institucioneve financiare
Garantimi i kolateralit nga shteti	☒	Mjetet shtetërore do të përdoren si garanci, duke zvogëluar riskun për institucionet financiare
Mbështetje financiare për 8,000 familje	☐ 	Kostoja mund të jetë e konsiderueshme dhe kërkon një menaxhim të kujdesshëm të fondeve dhe një vlerësim të nevojave reale

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.0/5

Mbështetje financiare vjetore

- 12 milionë euro për 8,000 familje çdo vit, do të thotë një mesatare prej **1,500 €** për çdo familje.
- Kjo shumë duket e përballueshme për buxhetin shtetëror, por kërkon një **përfundim të shpejtë të procedurave financiare dhe një monitorim të vazhdueshëm** për t'u siguruar që fondet shkojnë në përdorim të duhur.

Rreziku i shtuar i kredive

- **Garantimi i shtetit për kredinë 100%** mund të sjellë një **rrezik të shtuar për sistemin financiar**, sidomos nëse ndodhin **moshlyerje të borxhit** nga disa nga çiftet e reja.
- Për të minimizuar këtë rrezik, mund të jetë e nevojshme që shteti të **menaxhojë procesin e dhënies së kredive** në mënyrë më të detajuar dhe të krijojë një sistem të kontrolluar për të verifikuar mundësinë e shlyerjes së borxhit.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.5/5

- Ky program mund të ketë **një ndikim të madh pozitiv në zhvillimin e tregut të pasurive të paluajtshme** dhe mund të nxisë **në mënyrë të drejtpërdrejtë sektorët përkatës**, si ndërtimi dhe financat.

- Për çiftet e reja, ky mund të ofrojë mundësi të reja për të krijuar një **shtëpi të qëndrueshme dhe një bazë për krijimin e një jete më të sigurt.**
- Rritja e **aksesit në strehim** do të ketë gjithashtu një ndikim të drejtpërdrejtë në stabilitetin e shoqërisë dhe mund të kontribuojë në **reduktimin e papunësisë dhe krijimin e mundësive të reja punësimi.**

6. 🏠 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 4.2/5

Masa	Afat
Miratimi i programit	Mund të miratohet brenda 6 muajve të parë të mandatit
Kreditimi 100%	Mund të zbatohet brenda vitit të parë, përmes partnerëve bankarë
Garantimi i kolateralit	Zbatimi i mundshëm brenda vitit të parë
Mbështetje financiare për 8,000 familje	Do të kërkojë administrim të kujdesshëm dhe mund të fillojë nga viti i dytë

📌 **Indeksi i Fizibilitetit për Programin “Shtëpia ime, atdheu im”: 4.3/ 5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	5.0	✓
Gjendja aktuale	4.0	✓
Masat për zbatim	4.3	✓
Kostoja	4.0	✓
Ndikimi Ekonomik/Social	4.5	✓
Afati i zbatimit	4.2	✓

🔍 Programi “Shtëpia ime, atdheu im” është një iniciativë e **konsiderueshme dhe me potencial të madh** për të ndihmuar çiftet e reja të sigurojnë një shtëpi, duke ofruar kushte shumë të volitshme për blerjen e pasurive të paluajtshme.

Pavarësisht se kërkon një menaxhim të kujdesshëm të burimeve dhe një strukturë të qëndrueshme financiare, ai ka potencial të krijojë **një ndikim të fortë në tregun e pasurive të paluajtshme dhe stabilitetin e familjeve shqiptare.**

Nëse zbatohet siç është planifikuar, ky program mund të ofrojë mundësi për shumë familje, duke siguruar një **bazë solide për rritjen e stabilitetit të shoqërisë dhe zhvillimin ekonomik.**

Indeksi i fizibilitetit për premtimin “Për lindshmërinë dhe fertilitetin”

Për të analizuar **indeksin e fizibilitetit për politikën për lindshmërinë dhe fertilitetin**, mund të përdorim të njëjtën qasje analitike për të vlerësuar qëndrueshmërinë dhe mundësinë e zbatimit të premtimeve të propozuara.

Ky program fokusohet në **mbështetje mjekësore për çiftet me probleme riprodhuese**, duke ofruar mundësi të avancuara për trajtim në sektorin publik dhe privat.

Premtimet për Politikën për Lindshmërinë dhe Fertilitetin

Nr	Përmbajtja
1	Shteti do të marrë përsipër shpenzimet mjekësore për çiftet me probleme riprodhuese
2	Procedurat mjekësore për infertilitetin në spitalet publike do të mbulohen plotësisht nga shteti
3	Në rastet ku trajtimi është i disponueshëm vetëm në sektorin privat, shteti do të mbulojë diferencën e kostove
4	Ndërtimi i një Qendre Shtetërore të Specializuar për Fertilitetin, e cila do të ofrojë trajtime të avancuara për riprodhimin
5	Rimbursimi i kostove të trajtimit edhe në spitalet private, deri në nivelin e kostos së Qendrës Shtetërore për Fertilitetin

ANALIZA E FIZIBILITETIT

1. Qartësia e Premtimeve

Vlerësim: 5/5

- Premtimet janë të qarta dhe përfshijnë mbështetje të drejtpërdrejtë për çiftet që kanë probleme riprodhuese, duke mbuluar plotësisht **shpenzimet mjekësore** në sektorin publik dhe përshkruan mbulimin e diferencave për trajtime që ofrohen në sektorin privat.
- Gjithashtu, ndërtimi i një **Qendre Shtetërore për Fertilitetin** është një hap konkret që do të sigurojë një **infrastrukturë të avancuar** për trajtimin e infertilitetit.

2. Gjendja aktuale në Sektorin Shëndetësor dhe Fertiliteti

Vlerësim: 4.2/5

- Në Shqipëri, **shërbimet mjekësore për infertilitetin janë të kufizuara** dhe shpesh janë të disponueshme vetëm në sektorin privat, duke krijuar një **barrierë financiare për çiftet** që kanë nevojë për trajtim.
- **Çmimet e trajtimeve** mund të jenë të larta dhe të pakontrolluara, kështu që shteti mund të ketë një rol të rëndësishëm për të siguruar **aksesi të barabartë për të gjithë çiftet**, veçanërisht ata që nuk mund të përballojnë shpenzimet private.

- **Mungesa e një qendre shtetërore për fertilitetin** mund të përbëjë një pengesë për një trajtim efikas, duke e bërë ndërtimin e një strukture të tillë hap të nevojshëm dhe të rëndësishëm.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.5/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Përsipërmarrja e shpenzimeve mjekësore për çiftet me probleme riprodhuese	☒	Masë e mundshme përmes mbështetjes buxhetore dhe përmirësimit të shërbimeve publike
Mbështetje për procedurat në spitalet publike	☒	Mund të realizohet nëpërmjet një rritjeje të investimeve në spitalet publike dhe rritjes së trajnimeve për stafin mjekësor
Mbështetje për trajtimet private	☒	Mund të realizohet nëpërmjet një marrëveshjeje me spitalet private , për të mbuluar diferencat e kostove
Krijimi i Qendrës Shtetërore për Fertilitetin	☒	Ky është një projekt ambicioz që mund të realizohet në një periudhë 3-5 vjeçare, duke kërkuar investime të konsiderueshme për ndërtimin dhe pajisjet
Rimbursimi i kostove në spitalet private	☒	Mund të implementohet nëpërmjet një sistemi të dedikuar financiar dhe ndjekjes së procedurave të trajtimit

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.0/5

- Ky program kërkon **investime të konsiderueshme financiare** për të mbuluar shpenzimet mjekësore dhe për të krijuar një qendër shtetërore të specializuar për fertilitetin.
- **Mbulimi i trajtimeve private** mund të sjellë një **presion financiar të shtuar për buxhetin shtetëror**, por është një masë që mund të sigurojë **akses të barabartë për të gjithë qytetarët**.
- Kostoja totale mund të varet nga numri i çifteve që kërkojnë trajtim dhe **kapaciteti i qendrave shtetërore dhe spitaleve private** për të menaxhuar këtë mundësi.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.8/5

- Ky program mund të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në **përmirësimin e cilësisë së jetës për çiftet që kanë probleme riprodhuese** dhe mund të kontribuoni në një rritje të numrit të lindjeve, duke **përmirësuar trendet demografike** në Shqipëri.

- Një **qendër shtetërore për fertilitetin** do të ofrojë mundësi të reja për trajtim dhe mund të reduktojë ndarjen e sistemit shëndetësor në sektorin publik dhe privat.
- Shtimi i mbështetjes për **çiftet që kanë nevojë për trajtime mjekësore** do të forcojë besimin tek shteti dhe mund të stimulojë **angazhimin social** për të krijuar një shoqëri më të barabartë dhe më të qëndrueshme.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 4.3/5

Masa	Afat
Përsipërmarrja e shpenzimeve mjekësore	1-2 vitet e para
Mbështetje për procedurat në spitalet publike	1 vit për fillim
Mbështetje për trajtimet private	1-2 vitet e para
Krijimi i Qendrës Shtetërore për Fertilitetin	3-5 vjet për ndërtim dhe implementim
Rimbursimi i kostove në spitalet private	1-2 vitet e para

🔍 **Indeksi i Fizibilitetit për Politikën për Lindshmërinë dhe Fertilitetin: 4.5/ 5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	5.0	✓
Gjendja aktuale	4.2	✓
Masat për zbatim	4.5	✓
Kostoja	4.0	✓
Ndikimi Ekonomik/Social	4.8	✓
Afati i zbatimit	4.3	✓

🔍 Politikën për **lindshmërinë dhe fertilitetin** janë të orientuara drejt **mbështetjes mjekësore për çiftet me probleme riprodhuese**, duke ofruar një mbulim të plotë për procedurat në sektorin publik dhe një **ndihmë të konsiderueshme për trajtimet private**.

Programi ka **potencialin të përmirësojë trendet demografike** në Shqipëri dhe të ndihmojë shumë individë dhe familje që kanë probleme riprodhuese. Krijimi i një qendre shtetërore dhe mbështetje për trajtimet do të përmirësojë aksesin dhe mundësitë për të gjithë qytetarët, dhe kjo mund të ketë një ndikim pozitiv të konsiderueshëm në shoqërinë shqiptare.

Indeksi i Fizibilitetit për “Paketën Ushqimore bazë për Fëmijët”

Për të analizuar fizibilitetin e **Paketa Ushqimore Bazë për Fëmijët**, është e rëndësishme të shqyrtojmë disa aspekte kyçe të implementimit, mundësitë financiare, dhe ndikimin që mund të ketë në shëndetin dhe mirëqenien e fëmijëve.

Ky program është një mundësi për të mbështetur fëmijët në nevojë dhe për të siguruar që ata të kenë akses në ushqime themelore.

Premtimet për Paketën Ushqimore Bazë për Fëmijët

Nr	Përmbajtja
1	Lëshimi i një karte ushqimore të personalizuar për të gjithë fëmijët deri në moshën 18 vjeç.
2	Karta do të përdoret për të blerë produkte ushqimore bazë (vezë, qumësht, miell, perime, fruta, mish, peshk).
3	Vlera e kartës do të jetë 3,000 lekë në muaj, e cila duhet të përdoret brenda muajit dhe nuk transferohet në muajin pasardhës.
4	Karta do të jetë e vlefshme vetëm në biznese të vogla të paracaktuara nga shteti.

ANALIZA E FIZIBILITETIT

1. Qartësia e Premtimeve

Vlerësim: 5/5

- Premtimet janë të qarta dhe specifikojnë detajet për kartën ushqimore, produktet që mund të blihen, vlerën e kartës, dhe periudhën e përdorimit të saj.
- **Karta ushqimore** është një masë e drejtpërdrejtë që siguron fëmijët me produkte ushqimore bazë, duke përfshirë një gamë të gjerë të produkteve të nevojshme për shëndetin e fëmijëve.

---

2. Gjendja aktuale dhe Nevoja Sociale

Vlerësim: 4.8/5

- Shumë familje në Shqipëri, veçanërisht ato në **nevojë ekonomike**, mund të përballen me vështirësi në sigurimin e një diete të shëndetshme dhe të balancuar për fëmijët e tyre.
- **Paketa ushqimore bazë** ka mundësinë të ndihmojë shumë fëmijë në kushte të vështira ekonomike dhe të sigurojë që ata të kenë akses në **produkte ushqimore themelore**, të cilat janë të domosdoshme për zhvillimin e tyre.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.3/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Lëshimi i kartës ushqimore për të gjithë fëmijët deri në moshën 18 vjeç	☒	Mund të realizohet përmes një programi të menaxhuar nga shteti , duke siguruar që të gjithë fëmijët të kenë akses në këtë kartë
Përdorimi i kartës për produkte ushqimore bazë	☒	Masë e realizueshme përmes një bashkëpunimi me shitësit dhe furnizuesit e produkteve ushqimore të cilët janë të përcaktuar nga shteti
Vlera e kartës dhe përdorimi brenda muajit	☒	Mund të menaxhohet nëpërmjet një sistemi të mbikëqyrur nga shteti , duke siguruar që vlera të përdoret brenda muajit
Karta e vlefshme vetëm në biznese të vogla të paracaktuara nga shteti	☒	Ky aspekt kërkon një bashkëpunim me sektorin privat për të përcaktuar kriteret dhe bizneset që mund të marrin pjesë

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.1/5

- Ky program kërkon **financim shtesë nga buxheti shtetëror**, pasi duhet të mbulojë shpenzimet për lëshimin e kartave dhe mbulimin e kostos për çdo fëmijë.
- Vlera e kartës (3,000 lekë në muaj)** mund të duket e arsyeshme për çdo fëmijë, por gjithashtu duhet të llogaritet numri i fëmijëve që përfitojnë nga ky program dhe shpenzimet që mund të krijohen për shtetin.
- Bizneset e vogla**, që janë të përfshira në këtë program, do të kërkojnë mbështetje dhe infrastrukturë për t'u përfshirë në këtë iniciativë.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.7/5

Kategori	Ndikimi
Shëndeti i Fëmijëve	☒ Përmirësim të ushqyerjes dhe shëndetit të fëmijëve , duke siguruar një dietë të balancuar dhe të shëndetshme për ata që janë në nevojë.
Mbështetje për Familjet	☒ Lëvizje të drejtpërdrejtë për mbështetje financiare dhe reduktim të varfërisë, sidomos për ata që janë më vulnerabël.

Kategori	Ndikimi
Sektori Privat	☒ Rritje e mundësive për biznese të vogla , duke ofruar mundësi për të ofruar produkte ushqimore bazë që janë të përshtatshme për këtë program.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.5/5

Masa	Afat
Lëshimi i kartës ushqimore për fëmijët deri në 18 vjeç	1 vit për fillim
Përdorimi i kartës për blerjen e produkteve	1 vit për implementim
Bashkëpunimi me bizneset e vogla	6 muaj për krijimin e marrëveshjeve

 Indeksi i Fizibilitetit për Paketën Ushqimore Bazë për Fëmijët: 4.6/ 5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	5.0	☒
Gjendja aktuale	4.8	☒
Masat për zbatim	4.3	☒
Kostoja	4.1	☒
Ndikimi Ekonomik/Social	4.7	☒
Afati i zbatimit	4.5	☒

 Paketa Ushqimore Bazë për Fëmijët është një iniciativë shumë e dobishme që ka potencialin për të **përmirësuar ushqyerjen dhe shëndetin e fëmijëve** në Shqipëri, sidomos ata që janë në kushte të vështira ekonomike. Ky program do të ketë një ndikim pozitiv në shëndetin publik dhe mund të ndihmojë në reduktimin e varfërisë dhe mbështetje të drejtpërdrejtë për familjet e varfra.

Në aspektin ekonomik, **financimi i këtij programi** është realizueshëm përmes buxhetit shtetëror dhe mund të zbatohet përmes bashkëpunimit me **bizneset e vogla**. Ky program ka gjithashtu mundësinë të ofrojë një **ndihmë të dukshme për fëmijët** në nevojë, duke ofruar mundësi të drejtpërdrejta për një **ushqim më të shëndetshëm** dhe një **mbështetje për ekonominë lokale**.

3. Premtimet për Sigurinë dhe Shtetin e së Drejtës

Lufta ndaj korrupsionit

1. Ndryshime në Kodin Penal për të kategorizuar korrupsionin e zyrtarëve të lartë si tradhti kombëtare, me dënim minimal 25 vite burg dhe konfiskim të pasurive.
2. Kategorizimi i bashkëpunimit të zyrtarëve të Policisë së Shtetit me krimin e organizuar si tradhti kombëtare, me dënim minimal 25 vite burg dhe konfiskim të pasurive.

Lufta ndaj krimit të organizuar

3. Luftë totale kundër krimit të organizuar, duke mos lejuar përfshirjen e tij në ekonomi, politikë dhe drejtësi.
4. Brenda 12 muajve, Shqipëria do të ketë numrin më të lartë të grupeve kriminale të goditura në Ballkan.
5. Brenda 24 muajve, Shqipëria do të jetë vendi më i sigurt në Ballkan.

Masat për sigurinë publike

6. Forcimi i sigurisë parandaluese për të reduktuar 95% të rreziqeve përmes planifikimit, monitorimit dhe kontrolleve.
7. Investime në kamera sigurie, tabela informuese, ndriçim publik, roje sigurie dhe kontrolle në hyrje.
8. Standardizimi i detyruar i mbrojtjes kundër zjarrit sipas direktivave të BE-së.
9. Trajnime për qytetarët dhe shërbimet publike për reagim emergjent.
10. Optimizimi i shërbimeve të emergjencës për të ndarë përgjegjësitë midis policisë, zjarrfikësve dhe ambulancës.

Policia e Shtetit

11. Rritje e pagave sipas gradave:

- Inspektorët: 15% rritje çdo vit deri në fund të mandatit të parë.
- Nënkomisarët dhe komisarët: 10% rritje çdo vit deri në fund të mandatit të parë.
- Drejtuesit: 5% rritje çdo vit deri në fund të mandatit të parë.

12. Turni për Policinë Rrugore: 4 orë në terren, 4 orë në zyrë.

13. Sigurimi i transportit për policët që punojnë larg vendbanimit.

14. 6 uniforma në vit për çdo punonjës policie (2 dimërore dhe 4 verore).

15. Përbushja e detyrimeve ligjore për strehimin, pagesën e orëve të natës, pagesën e orëve shtesë, kreditë e buta, siguracionet për jetën dhe shëndetin.

16. Krijimi i një qendre kombëtare për mirëmbajtjen e automjeteve shtetërore në Lezhë, Kavajë dhe Gjirokastrë.

Shërbimi zjarrfikës

17. Brenda 12 muajve të parë, blerja e një avioni zjarrfikës Canadair CL-415.

18. Rinovimi i flotës së zjarrfikësve në dy faza:

- Brenda 24 muajve të parë, dy zjarrfikëse të reja për çdo qytet të madh dhe turistik.
- Brenda 24 muajve të dytë, rinovimi i flotës në të gjithë vendin.

19. Rritje e pagave për zjarrfikësit me 25% çdo vit në katër vitet e para.

20. Krijimi i një shërbimi rezervist për zjarrfikësit, me status dhe përfitime të veçanta.

Punonjësit e burgjeve

21. Sigurimi i transportit për punonjësit e burgjeve.

22. Sigurimi i uniformave nga shteti.

23. Rrogat e punonjësve të burgjeve të barabarta me ato të Policisë së Shtetit sipas gradave.

Siguria ushqimore

24. Cilësia e ushqimit do të trajtohet si çështje e sigurisë kombëtare.

25. Ndërtimi i një sistemi të gjurmimit të ushqimit sipas standardeve të BE-së.

26. Investimi në modernizimin e laboratorëve të AKU-së dhe ngritja e laboratorëve në pikat kufitare.

27. Ashpërsimi i Kodit Penal për mashtrimin me cilësinë e ushqimit, përfshirë konfiskimin e bizneseve.

28. Gjoha deri në 10-fish të vlerës së produktit për bizneset që shesin bukë me miell me proteinë nën 12%.

29. Certifikimi dhe promovimi i produkteve tradicionale shqiptare për mbrojtje dhe promovim ndërkombëtar.

Për llogaritjen e **koshtes buxhetore dhe efekteve për premtimet në sektorin e Sigurisë dhe Shtetit të së Drejtës**, mund të realizojmë një analizë të detajuar për secilën nga këto nënkategori. Kjo përfshin masat e propozuara dhe vlerësimin e kostove, burimeve të financimit, dhe mundësinë për realizimin e tyre në afat të shkurtër dhe të gjatë.

1. Lufta ndaj korrupsionit

 Ndryshime në Kodin Penal për korrupsionin e zyrtarëve të lartë. Kjo masë ka një kosto të konsiderueshme në përgatitjen e ndryshimeve ligjore dhe përmirësimin e kapaciteteve të sistemit gjyqësor për implementimin e tyre. Kostoja për këtë mund të jetë rreth **1-2 milionë euro** për përgatitjen e legjislacionit dhe trajnimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve.

 Kategorizimi i bashkëpunimit të Policisë me krimin e organizuar si tradhti kombëtare. Po ashtu, do të kërkohen trajnime dhe resurset për zbatuarjen e këtyre ligjeve, kostoja mund të jetë afërsisht **1 milion euro**.

Total kostot për luftën ndaj korrupsionit ~ 2-3 milionë euro

2. Lufta ndaj krimit të organizuar

 Luftë totale kundër krimit të organizuar dhe goditja e grupeve kriminale. Kjo kërkon një angazhim të shtuar të forcave të rendit dhe mjeteve teknologjike për zbardhjen dhe goditjen e grupeve kriminale. Kostoja për investimet në forca speciale, pajisje dhe trajnime mund të jetë në nivelin **5-8 milionë euro**.

 Përmirësimi i sigurisë dhe eliminimi i ndikimit të krimit në ekonomi dhe politikë. Ky proces mund të kërkojë investime të mëdha në shtimin e kapaciteteve operative të Policisë dhe institucioneve të tjera ligjore, kostoja e të cilave mund të shkojë deri në **10 milionë euro**.

Total kostot për luftën ndaj krimit të organizuar ~ 15-20 milionë euro

3. Masat për sigurinë publike

 Forcimi i sigurisë parandaluese dhe investimet në siguri. Investimet në kamera sigurie, ndriçim publik dhe sisteme monitorimi kërkojnë një financim të konsiderueshëm. Kjo mund të shkojë në **5-8 milionë euro** për implementimin e teknologjisë dhe monitorimit.

 Standardizimi i mbrojtjes kundër zjarrit. Përshtatja e sistemit të mbrojtjes nga zjarri sipas direktivave të BE mund të kërkojë **1-2 milionë euro** për rinovimin e sistemeve dhe trajnimin.

 Trajnime për qytetarët dhe shërbimet publike. Kostoja për trajnimin dhe ndërgjegjësimin mund të jetë **1 milion euro**.

Total kostot për sigurinë publike ~ 7-11 milionë euro

4. Policia e Shtetit

 Rritja e pagave për punonjësit e Policisë. Sipas gradave, kjo do të kërkojë një fond të shtuar për rreth **8-9 milionë euro** çdo vit, për të rritur pagat e policëve dhe mbështetje të tjera.

 Sigurimi i transportit dhe uniformave për policët. Kostoja për transport dhe uniforma mund të jetë afërsisht **5 milionë euro** çdo vit.

 Krijimi i një qendre kombëtare për mirëmbajtjen e automjeteve shtetërore. Ky projekt mund të ketë një kosto fillestare prej **5-6 milionë euro** për ndërtimin e infrastrukturës dhe blerjen e pajisjeve.

Total kostot për Polici ~ 15-20 milionë euro

5. Shërbimi zjarrfikës

 Blerja e një avioni zjarrfikës Canadair CL-415. Kostoja e blerjes së një avioni të tillë është afërsisht **20-25 milionë euro**.

 Rinovimi i flotës së zjarrfikësve. Kostoja për blerjen e dy zjarrfikësve të rinj për çdo qytet të madh dhe turistik mund të jetë rreth **10 milionë euro**.

 Rritje pagash për zjarrfikësit. Kostoja për rritjen e pagave mund të jetë afërsisht **3-4 milionë euro** çdo vit.

Total kostot për shërbimin zjarrfikës ~ 35-40 milionë euro

6. Punonjësit e burgjeve

 Sigurimi i transportit dhe uniformave për punonjësit e burgjeve. Kostoja mund të jetë afërsisht **2 milionë euro** çdo vit.

 Rritja e pagave për punonjësit e burgjeve. Kjo mund të shkojë deri në **3 milionë euro** çdo vit për të mbajtur nivelin e pagave të barabarta me ato të Policisë.

Total kostot për punonjësit e burgjeve ~ 5 milionë euro

7. Siguria ushqimore

 Ndërtimi i një sistemi të gjurmimit të ushqimit dhe investimi në laboratorët e AKU-së. Kostoja për këtë mund të jetë **2-3 milionë euro** për investime në infrastrukturë dhe sisteme të gjurmimit.

 Investimi në certifikimin dhe promovimin e produkteve tradicionale shqiptare. Kostoja mund të jetë **1-2 milionë euro** për promovimin dhe certifikimin ndërkombëtar.

Total kostot për sigurinë ushqimore ~ 3-5 milionë euro

Përmbledhje e kostos buxhetore totale

Kategoritë e Premtimeve	Kosto (milionë euro)
Lufta ndaj korrupsionit	2-3
Lufta ndaj krimit të organizuar	15-20
Masat për sigurinë publike	7-11
Policia e Shtetit	15-20
Shërbimi zjarrfikës	35-40
Punonjësit e burgjeve	2
Siguria ushqimore	5-6
Totali	89 - 190 milionë euro

Efektet e mundshme:

1. **Përmirësimi i rendit dhe sigurisë** , ulja e krimit të organizuar dhe korrupsionit.
2. **Rritja e besimit të qytetarëve dhe investitorëve** në institucione dhe drejtësi.
3. **Përmirësimi i kushteve për punonjësit e Policisë, zjarrfikësve dhe punonjësve të burgjeve** , duke rritur motivimin dhe eficiencën e shërbimeve.
4. **Siguri më e madhe publike** për qytetarët dhe turistët, krijimi i një ambienti të sigurt për zhvillim.

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.6/5

Indeksi i Fizibilitetit për luftën ndaj Korrupsionit

Për të vlerësuar implementimin dhe ndikimin e masave të parashikuara për luftën ndaj korrupsionit, është e rëndësishme të analizojmë disa aspekte të mundësive ligjore, zbatueshmërisë dhe efikasitetit të këtyre propozimeve në përballjen me korrupsionin dhe krimin e organizuar.

Premtimet për Luftën ndaj Korrupsionit

Nr	Përmbajtja
1	Ndryshime në Kodin Penal për të kategorizuar korrupsionin e zyrtarëve të lartë si tradhti kombëtare, me dënim minimal 25 vite burg dhe konfiskim të pasurive.
2	Kategorizimi i bashkëpunimit të zyrtarëve të Policisë së Shtetit me krimin e organizuar si tradhti kombëtare, me dënim minimal 25 vite burg dhe konfiskim të pasurive.

ANALIZA E FIZIBILITETIT

1. Qartësia e Premtimeve

Vlerësim: 5/5

- Premtimet janë të qarta dhe të drejtpërdrejta, duke përcaktuar **ndryshime të qarta ligjore** që do të kategorizonin korrupsionin dhe bashkëpunimin me krimin e organizuar si **tradhti kombëtare**.
- **Dënimet e ashpra, si 25 vite burg dhe konfiskimi i pasurive**, janë të qarta dhe të prekshme për ata që janë të përfshirë në korrupsion dhe krim.

2. Gjendja aktuale dhe Nevoja Sociale

Vlerësim: 4.9/5

- Korrupsioni dhe lidhjet e zyrtarëve të Policisë së Shtetit me krimin e organizuar janë një nga problemet më të mëdha për **sistemin e drejtësisë dhe sigurinë publike** në Shqipëri.
- Këto **propozime për ndryshime ligjore** mund të ndihmojnë në **forcimin e luftës kundër korrupsionit** dhe mund të **përmirësojnë besimin e qytetarëve** në institucionet shtetërore.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.3/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Ndryshimet në Kodin Penal për kategorizimin e korrupsionit si tradhti kombëtare	☒	Ndryshimi i ligjit mund të realizohet përmes një proçesi legjislativ dhe mbështetjeje të institucioneve të drejtësisë.
Kategorizimi i bashkëpunimit të zyrtarëve të Policisë së Shtetit me krimin e organizuar	☒	Kjo mund të realizohet duke forcuar mekanizmat e monitorimit dhe kontrollit të veprimitarisë së zyrtarëve të Policisë së Shtetit.
Dënimi i ashpër dhe konfiskimi i pasurive	☒	Pjesa ligjore është e mundshme, por kërkon në zbatim një sistem të fortë të mbikëqyrjes për të siguruar që dënimet të zbatohen me korrektësi.

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 3.8/5

- Ky program kërkon një **kosto të lartë** për implementimin e tij, duke përfshirë **përgatitjen dhe zbatimin e ndryshimeve ligjore**, si dhe **mbështetje për organet e hetimit dhe gjykatat** që do të kenë përgjegjësi në procesin e gjyqimit të rasteve.
- Shteti mund të përballet me **kostot e zbatuara nga organet e drejtësisë** për të realizuar hetime dhe për të siguruar që zbatimi i ligjit të jetë i drejtë dhe transparent.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.6/5

Kategori	Ndikimi
Lufta kundër korrupsionit	☒ Përmirësimi i transparentës dhe lufta më efektive kundër korrupsionit do të ndihmojë në përmirësimin e besimit të qytetarëve në institucionet shtetërore.
Siguria dhe rendi publik	☒ Përmirësimi i luftës kundër krimit të organizuar do të ndihmojë në forcimin e sigurisë publike dhe rendit.
Efiçienca e administratës publike	☒ Rritja e efikasitetit të institucioneve dhe shmangia e keqpërdorimit të pushtetit nga zyrtarët do të përmirësojnë menaxhimin e burimeve publike.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 4.2/5

Masa	Afat
Ndryshimi i Kodit Penal	6-12 muaj
Forcimi i mekanizmave të kontrollit të zyrtarëve të Policisë së Shtetit	12-18 muaj
Implementimi i sanksioneve për korrupsionin dhe krimin e organizuar	6-12 muaj

📍 Indeksi i Fizibilitetit për Luftën ndaj Korrupsionit: **4.6/ 5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	5.0	✓
Gjendja aktuale	4.9	✓
Masat për zbatim	4.3	✓
Kostoja	3.8	✓
Ndikimi Ekonomik/Social	4.6	✓
Afati i zbatimit	4.2	✓

🔍 Propozimet për **ndryshimet në Kodin Penal dhe kategorizimin e korrupsionit dhe bashkëpunimit me krimin e organizuar si tradhti kombëtare** janë një hap i rëndësishëm në forcimin e luftës kundër korrupsionit në Shqipëri. Këto masa mund të kenë **një ndikim të madh në rritjen e besimit të qytetarëve në sistemin e drejtësisë** dhe përmirësimin e sigurisë publike, duke luftuar efektivisht krimin e organizuar dhe korrupsionin.

Ndryshimet ligjore janë të mundshme dhe mund të implementohen përmes një **proçesi legjislativ dhe mbështetjeje të fortë nga institucionet** e drejtësisë dhe të rendit. Megjithatë, implementimi kërkon një **monitorim të vazhdueshëm dhe mbështetje për strukturat e kontrollit**, si dhe një **investim të konsiderueshëm në sektorin e drejtësisë** për të siguruar që këto masa të jenë efektive dhe të realizueshme.

Indeksi i Fizibilitetit të “Masave për Luftën kundër Krimin të Organizuar”

 Premtimet për Sigurinë Publike dhe Luftën Kundër Krimin të Organizuar

Nr	Përmbajtja
3	Luftë totale kundër krimin të organizuar, duke mos lejuar përfshirjen e tij në ekonomi, politikë dhe drejtësi.
4	Brenda 12 muajve, Shqipëria do të ketë numrin më të lartë të grupeve kriminale të goditura në Ballkan.
5	Brenda 24 muajve, Shqipëria do të jetë vendi më i sigurt në Ballkan.
6	Forcimi i sigurisë parandaluese për të reduktuar 95% të rreziqeve përmes planifikimit, monitorimit dhe kontrolleve.
7	Investime në kamera sigurie, tabela informuese, ndriçim publik, roje sigurie dhe kontrolle në hyrje.
8	Standardizimi i detyruar i mbrojtjes kundër zjarrit sipas direktivave të BE-së.
9	Trajnime për qytetarët dhe shërbimet publike për reagim emergjent.
10	Optimizimi i shërbimeve të emergjencës për të ndarë përgjegjësitë midis policisë, zjarrfikësve dhe ambulancës.

ANALIZA E FIZIBILITETIT

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 5/5

- Premtimet janë të **qarta dhe të drejtpërdrejta**, duke specifikuar **veprimet konkrete** për luftimin e krimin të organizuar dhe përmirësimin e sigurisë publike. Kjo përfshin masa të menjëhershme dhe afatmesme, si dhe **standardizimin e sigurisë dhe trajnimet e nevojshme** për forcën e rendit dhe qytetarët.

2. Gjendja aktuale dhe Nevoja Sociale

 Vlerësim: 4.8/5

- **Krimi i organizuar** është një problem serioz në Shqipëri, me ndikim në ekonomi, politikë, dhe drejtësi.
- **Siguria publike** kërkon një **përmirësim të menjëhershëm**, veçanërisht pas krizave të mëparshme dhe pasigurisë që ka lindur nga ndërhyrjet e grupeve të krimin të organizuar.
- Masat e parashikuara janë të rëndësishme për të **forcuar besimin e qytetarëve** në institucionet shtetërore dhe për të **rritur rendin dhe sigurinë**.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.4/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Luftë totale kundër krimit të organizuar	☒	Ky hap kërkon një përfshirje të gjerë të institucioneve ligjore dhe të rendit , me mbështetje të fortë nga gjykatat dhe organet e hetimit .
Numri i grupeve kriminale të goditura në Ballkan	☒	Mund të realizohet përmes koordinimit me agjencitë ndërkombëtare , si Europol dhe INTERPOL.
Shqipëria si vendi më i sigurt në Ballkan	☒	Kjo kërkon përmirësim të sistemeve të sigurisë dhe forcimin e zbatimit të ligjit në nivel kombëtar.
Forcimi i sigurisë parandaluese	☒	Masat parandaluese janë të mundshme, por kërkojnë investime të mëdha në infrastrukturën e sigurisë dhe burime njerëzore .
Investime në kamera sigurie dhe roje sigurie	☒	Implementimi mund të bëhet përmes financimit nga buxheti shtetëror dhe burimeve të tjera publike .
Standardizimi i mbrojtjes kundër zjarrit	☒	Ky është një proces që mund të realizohet përmes zbatimit të direktivave të BE-së , por kërkon një monitorim dhe mbikëqyrje të fortë .
Trajnime për qytetarët dhe shërbimet publike	☒	Kjo është e mundshme dhe mund të realizohet përmes partneriteteve me shoqatat e sigurisë dhe organizmat ndërkombëtarë .
Optimizimi i shërbimeve të emergjencës	☒	Kjo mund të bëhet duke përmirësuar koordinimin dhe burimet për shërbimet e urgjencës .

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.2/5

- Masat kërkojnë një **investim të konsiderueshëm në infrastrukturën e sigurisë**, si kamerat e sigurisë, **ndriçimi publik**, dhe **mbrojtja kundër zjarrit**.
- Shteti mund të **bashkëpunojë me sektorin privat dhe partnerët ndërkombëtarë** për të financuar disa nga këto masa.
- Po ashtu, do të duhet **shpenzime të larta për trajnimet dhe modernizimin e shërbimeve të urgjencës**.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.7/5

Kategori	Ndikimi
Lufta kundër krimit të organizuar	✓ Sigurimi i një ambienti të sigurt për investitorët dhe qytetarët , duke parandaluar ndikimin e grupeve kriminale në ekonomi.
Siguria publike	✓ Përmirësimi i sigurisë publike do të përmirësojë jetesën e qytetarëve dhe do të ndikojë pozitivisht në turizëm dhe zhvillim.
Rritja e besimit të institucionet	✓ Rritja e besimit të qytetarëve dhe forcimi i institucioneve të rendit mund të ndihmojnë në përmirësimin e jetës sociale dhe ekonomike.

6. 🕒 Afati i Zbatimit

📊 Vlerësim: 4.5/5

Masa	Afat
Lufta kundër krimit të organizuar	6-12 muaj
Implementimi i masave të sigurisë dhe monitorimit	12-18 muaj
Standardizimi i mbrojtjes kundër zjarrit	12-18 muaj
Trajnime për qytetarët dhe shërbimet publike	6-12 muaj
Optimizimi i shërbimeve të emergjencës	12-18 muaj

📌 **Indeksi i Fizibilitetit për Masat e Sigurisë dhe Luftën Kundër Krimit të Organizuar: 4.6/ 5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia	5.0	✓
Gjendja aktuale	4.8	✓
Masat për zbatim	4.4	✓
Kostoja	4.2	✓
Ndikimi Ekonomik/Social	4.7	✓
Afati i zbatimit	4.5	✓

🔍 Masat për **luftën kundër krimit të organizuar** dhe **sigurinë publike** janë të mundshme për tu zbatuar, duke kërkuar një **përpyetje të madhe ndër-institucionale** dhe mbështetje nga **institucionet ndërkombëtare**. Përcaktimi i Shqipërisë si një vend më i sigurt në Ballkan brenda **24 muajve** është një synim ambicioz që mund të realizohet përmes një **koordinimi të fortë dhe investimesh në infrastrukturë dhe burime njerëzore**.

Ndryshimet që kërkohen janë të mundshme dhe kanë një ndikim të rëndësishëm në **sigurinë sociale dhe zhvillimin ekonomik**, duke rritur besimin e qytetarëve në autoritetet shtetërore dhe duke ndihmuar në parandalimin e përfshirjes së grupeve kriminale në jetën ekonomike dhe politike të vendit.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimeve për “Policinë e Shtetit”

Analiza e Premtimeve për Policia e Shtetit

Premtimet

Nr	Përmbajtja
11	Rritje e pagave sipas gradave: <ul style="list-style-type: none"> - Inspektorët: 15% rritje çdo vit deri në fund të mandatit të parë. - Nënkomisarët dhe komisarët: 10% rritje çdo vit deri në fund të mandatit të parë. - Drejtuesit: 5% rritje çdo vit deri në fund të mandatit të parë.
12	Turni për Policinë Rrugore: 4 orë në terren, 4 orë në zyrë.
13	Sigurimi i transportit për policët që punojnë larg vendbanimit.
14	6 uniforma në vit për çdo punonjës policie (2 dimërore dhe 4 verore).
15	Përmbushja e detyrimeve ligjore për strehimin, pagesën e orëve të natës, pagesën e orëve shtesë, kreditë e buta, siguracionet për jetën dhe shëndetin.
16	Krijimi i një qendre kombëtare për mirëmbajtjen e automjeteve shtetërore në Lezhë, Kavajë dhe Gjirokastër.

---

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 5/5

Premtimet janë shumë të qarta dhe të matshme, duke u fokusuar në **përmirësimin e kushteve të punës për punonjësit e Policisë së Shtetit**, përfshirë **paga, uniformat, kushtet e punës**, dhe **mirëmbajtjen e mjeteve**. Kjo do të ndihmojë në **rritjen e motivimit dhe eficiencës së forcave të rendit** dhe do të kontribuojë në **përmirësimin e shërbimit ndaj qytetarëve**.

---

2. Gjendja Aktuale dhe Nevoja Sociale

 Vlerësim: 4.6/5

- **Punonjësit e Policisë së Shtetit** janë shpesh të ekspozuar ndaj kushteve të vështira, me një numër të madh orësh pune, mungesë të mbështetjes logjistike dhe infrastrukturore, dhe mungesë incentive për performancën e tyre.
- Paga e **punonjësve të policisë** shpesh është një çështje e diskutueshme, duke krijuar **probleme motivimi dhe mangësi në rekrutimin dhe mbajtjen e personelit të kualifikuar**.

- **Mungesa e mbështetjes** për ata që punojnë larg vendbanimit, **përmirësimi i kushteve të strehimit** dhe sigurimi i mundësive për trajnim më të mirë janë gjithashtu elementë të rëndësishëm për të siguruar një **sistemi të qëndrueshëm dhe të fortë të rendit**.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.5/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Rritja e pagave sipas gradave	☒	Kjo është një masë e rëndësishme për të përmirësuar motivimin e punonjësve dhe për të mbajtur personelin me kualifikime të larta . Ajo gjithashtu ka një ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e performancës së punonjësve të policisë.
Turni për Policinë Rrugore	☒	Ky është një model efektiv pune që do të ndihmojë në balancimin e mundësive për pushim dhe angazhim të punonjësve të policisë, duke siguruar që ata të mbeten të gatshëm për ndërhyrje dhe të mund të përballojnë ngarkesën e punës .
Sigurimi i transportit për policët	☒	Përmirësimi i kushteve të punës për ata që janë larg vendbanimit është i domosdoshëm dhe do të kontribuonte në përmirësimin e performancës dhe motivimit të policëve.
Uniforma dhe trajtim i barabartë	☒	Kjo masë përmirëson kushtet e jetesës dhe të punës për policët, duke rritur imazhin dhe autoritetin e tyre në sytë e qytetarëve.
Krijimi i qendrave për mirëmbajtjen e automjeteve	☒	Kjo është një masë e rëndësishme për të siguruar që mjetet e policisë të mbeten të gatshme dhe funksionale . Do të përmirësonte efikasitetin e operacioneve dhe reduktohte vonesat në trajtimin e çështjeve urgjente.

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.3/5

Llogaritje të kostove të mundshme për zbatimin e masave për Policinë e Shtetit:

a. Rritja e pagave

- Paga e policëve është aktualisht rreth 600 euro/muaj për një punonjës.
- **Numri i punonjësve të policisë** është 12,000.
- Rritja e pagës për inspektorët (15%) do të kërkonte një rritje prej 90 euro/muaj për çdo punonjës, duke e çuar pagën në 690 euro/muaj.

- Për 12,000 punonjës, kjo do të përbente një kosto shtesë prej **9,720,000 euro** në vit.

b. Turni dhe uniformat

- **Uniformat:** 6 uniforma për punonjësin (2 dimërore, 4 verore), me një kosto të vlerësuar për uniformë prej 100 euro.
- Për 12,000 punonjës, kjo përbën një shpenzim të përgjithshëm prej **720,000 euro** në vit.
- **Transporti** për ata që punojnë larg vendbanimit mund të kërkojë një **shpenzim të mundshëm prej 5,000,000 euro** në vit, nëse janë 2,000 punonjës që përfitojnë nga ky shërbim.

c. Krijimi i qendrave për mirëmbajtjen e automjeteve

- Pavarësisht se kjo masë është e nevojshme për **përmirësimin e efikasitetit të operacioneve**, për një **qendër kombëtare** do të kërkohej rreth **5,000,000 euro** për investimet e para dhe operimin e saj.

Kosto totale vjetore e masave:

- **9,720,000 euro (paga)**
- **720,000 euro (uniformat)**
- **5,000,000 euro (transporti)**
- **5,000,000 euro (qendrat për mirëmbajtjen)**

Totali: 20,440,000 euro në vit.

Burimi i financimit: Shteti mund të përballojë këtë kosto përmes rritjes së të ardhurave nga taksat dhe mund të ndihmohet nga **fondet ndërkombëtare** që mund të alokohen për sigurinë dhe rendin publik.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.7/5

Kategoria	Ndikimi
Rritja e pagave	☒ Rritja e pagave dhe kushteve të punës për policët do të nxisë një performancë më të mirë dhe do të kontribuojë në ndihmën ndaj stabilitetit të rendit publik.
Siguria dhe besimi te institucionet	☒ Forcimi i Policisë së Shtetit ndihmon në krijimin e një ambienti më të sigurt, i cili është thelbësor për zhvillimin ekonomik dhe për forcimin e besimit te institucionet shtetërore.
Përmirësimi i kushteve të punës	☒ Përmirësimi i kushteve të jetesës dhe të punës për punonjësit e policisë do të ndikojë në reduktimin e stresit dhe përmirësimin e efikasitetit të punës, si dhe në reduktimin e normës së largimeve nga profesioni.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.4/5

Masa	Afat
Rritja e pagave	12 muaj
Turni dhe uniformat	6-12 muaj
Krijimi i qendrave dhe mbështetje logjistike	12-24 muaj

Indeksi i Fizibilitetit për Polici e Shtetit: **4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimeve	5/5	✓
Gjendja Aktuale	4.6/5	✓
Masat për Zbatim	4.5/5	✓
Kostoja dhe Burimet	4.3/5	✓
Ndikimi Ekonomik dhe Social	4.7/5	✓

Premtimet janë të **qartë dhe të matshme**, duke u përqendruar në **përmirësimin e kushteve të punës për policinë**, përfshirë **paga, uniformat, kushtet e punës dhe mirëmbajtjen e mjeteve**, të cilat janë të domosdoshme për të siguruar një shërbim më efikas dhe të besueshëm për qytetarët.

Sidoqoftë, **kostoja totale** është e konsiderueshme dhe do të kërkojë **burime të mëdha financiare** për t'u realizuar.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimeve për “Shërbimin Zjarrfikës”

Analiza e Premtimeve për Shërbimin Zjarrfikës

Premtimet

Nr	Përmbajtja
17	Brenda 12 muajve të parë, blerja e një avioni zjarrfikës Canadair CL-415.
18	Rinovimi i flotës së zjarrfikësve në dy faza: - Brenda 24 muajve të parë, dy zjarrfikëse të reja për çdo qytet të madh dhe turistik. - Brenda 24 muajve të dytë, rinovimi i flotës në të gjithë vendin.
19	Rritje e pagave për zjarrfikësit me 25% çdo vit në katër vitet e para.
20	Krijimi i një shërbimi rezervist për zjarrfikësit, me status dhe përfitime të veçanta.

---

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 5/5

Premtimet janë të qarta dhe të matshme me objektiva të drejtpërdrejtë dhe afate të caktuara për zbatimin e tyre. Fokusohen në përmirësimin e infrastrukturës, përmirësimin e kushteve të punës dhe mbështetje për profesionistët e shërbimit zjarrfikës, duke kontribuar në përmirësimin e sigurisë publike dhe të reagimit emergjent.

---

2. Gjendja Aktuale dhe Nevoja Sociale

 Vlerësim: 4.8/5

- **Flota e zjarrfikësve** në Shqipëri është e vjetëruar, duke kërkuar investime të konsiderueshme për të përmirësuar reagimin në rastet e urgjencave si zjarret, përmytjet dhe katastrofat natyrore.
  - **Rritja e pagave për zjarrfikësit** është një nevojë e domosdoshme për të siguruar përgatitje dhe motivim të stafit, duke përmirësuar ndjeshëm efikasitetin e shërbimit dhe sigurinë e qytetarëve.
  - **Krijimi i shërbimit rezervist** do të kontribuonte në rritjen e kapacitetit operativ dhe do të ofronte një mundësi për angazhimin e qytetarëve të gatshëm për të ofruar shërbime kur është e nevojshme.
-

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.7/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Blerja e avionit zjarrfikës Canadair CL-415	☒	Blerja e një avioni zjarrfikës është një masë e rëndësishme për përmirësimin e shpejtësisë dhe efikasitetit në reagimet ndaj zjarreve të mëdha, veçanërisht në periudhat e verës.
Rinovimi i flotës	☒	Rinovimi i flotës është i nevojshëm për përmirësimin e përgjigjes ndaj emergjencave dhe për sigurimin e mjeteve moderne dhe funksionale që mund të përballojnë nevojat e shumta të territorit shqiptar.
Rritja e pagave	☒	Rritja e pagave për zjarrfikësit është një masë pozitive për përmirësimin e motivimit dhe mbajtjen e personelit të kualifikuar në një fushë ku shpesh ekziston një nivel i lartë stresi dhe rreziku.
Krijimi i shërbimit rezervist	☒	Krijimi i një shërbimi rezervist për zjarrfikësit do të ofronte një mundësi për përmirësimin e kapaciteteve operacionale dhe për të pasur një burim shtesë të fuqisë punëtore në raste urgjente.

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.5/5

Llogaritje të kostove të mundshme për zbatimin e masave për Shërbimin Zjarrfikës:

a. Blerja e avionit Canadair CL-415

- Kostoja e një avioni Canadair CL-415 është rreth **20 milionë euro**.
- Kjo është një **investim i madh fillestar** dhe do të kërkojë **financim të mundshëm nga burime ndërkombëtare ose kreditë shtetërore**.

b. Rinovimi i flotës

- **Zjarrfikëse të reja:** Çmimi për një zjarrfikëse moderne është rreth **1.5 milionë euro**.
- Për çdo qytet të madh dhe turistik (në total 10 qytete), do të duhet të blihen **20 zjarrfikëse** për fazën e parë (2 për çdo qytet).
- Kostoja e rinovimit për fazën e parë do të jetë **10 milionë euro**.
- Për rinovimin e flotës në të gjithë vendin (rreth 30 qytete dhe zona të tjera të populluara), kostoja e fazës së dytë mund të jetë **15 milionë euro**.

c. Rritja e pagave

- Paga mesatare e një zjarrfikësi është **500 euro/muaj**.
- Rritja e pagës me 25% do të rezultonte në një shtesë prej **125 euro/muaj** për çdo punonjës.

- Me **2,000 zjarrfikës**, kjo do të përbënte një shtesë prej **3,000,000 euro** në vit për pagat.

d. Krijimi i shërbimit rezervist

- **Kostoja e krijimit të shërbimit rezervist** do të përfshinte pagesat për trajnim, uniforma dhe pajisje për 1,000 persona të rekrutuar.
- Kostoja totale e krijimit të këtij shërbimi mund të jetë rreth **5,000,000 euro** në vit.

Kosto totale vjetore e masave:

- **20,000,000 euro (avioni Canadair)**
- **10,000,000 euro (rinovimi i flotës, faza e parë)**
15,000,000 euro (rinovimi i flotës, faza e dytë, i takon manadati vijues)
- **3,000,000 euro (rritja e pagave)**
- **1,000,000 euro (shërbimi rezervist)**

Totali: 47,000,000 euro (në vitin e parë, duke përfshirë investimet fillestare dhe rritjen e pagave).

Burimi i financimit: Ky projekt mund të **financohet nga burime shtetërore dhe grante ndërkombëtare**, përfshirë mundësitë për **kredita nga institucione ndërkombëtare si Bankat Botërore dhe Fondet e BE-së** për zhvillimin e kapaciteteve të shërbimeve të emergjencës.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.8/5

Kategoria	Ndikimi
Siguria dhe Reagimi	☒ Përmirësimi i flotës dhe krijimi i shërbimit rezervist do të përmirësojë reagimin e shpejtë ndaj zjarreve dhe katastrofave natyrore , duke kontribuar në sigurinë publike.
Përmirësimi i kushteve të punës	☒ Rritja e pagave për zjarrfikësit dhe përmirësimi i kushteve të punës do të ndihmojë në mbajtjen e një force punëtore të kualifikuar dhe motivuar , duke siguruar përgatitje dhe efikasitet më të lartë.
Efektet pozitive për ekonominë	☒ Investimi në flotën e re dhe në krijimin e shërbimit rezervist ka një ndikim pozitiv në zhvillimin ekonomik , pasi do të përmirësojë sigurinë dhe do të ndihmojë në përmirësimin e imazhit të vendit si një vend të sigurt për qytetarët dhe turistët.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.6/5

Masa	Afat
Blerja e avionit Canadair CL-415	12 muaj
Rinovimi i flotës	24 muaj (faza e parë), 72 muaj (faza e dytë)
Rritja e pagave	12 muaj
Krijimi i shërbimit rezervist	24 muaj

Vlerësim final: 4.7/5

Kjo paketë e masave është e domosdoshme për të përmirësuar shërbimin zjarrfikës në Shqipëri dhe për të rritur reagimin ndaj emergjencave. Megjithatë, do të kërkojë burime të konsiderueshme dhe mundësi të forta financimi për të siguruar realizimin e saj.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimeve për “Punonjësit e Burgjeve”

Analiza e Premtimeve për Punonjësit e Burgjeve

Premtimet

Nr	Përmbajtja
21	Sigurimi i transportit për punonjësit e burgjeve.
22	Sigurimi i uniformave nga shteti.
23	Rrogat e punonjësve të burgjeve të barabarta me ato të Policisë së Shtetit sipas gradave.

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 5/5

Premtimet janë të **qarta dhe të drejtpërdrejta**, me masa konkrete dhe afate të mundshme për realizim. Ato përqendrohen në përmirësimin e kushteve të punës për punonjësit e burgjeve dhe synojnë **barazinë e trajtimit me institucionet e tjera të sigurisë**, si dhe përmirësimin e kushteve infrastrukturore dhe logjistike për këtë kategori.

2. Gjendja Aktuale dhe Nevoja Sociale

 Vlerësim: 4.8/5

- **Transporti për punonjësit e burgjeve:** Aktualisht, shumë punonjës të burgjeve përballen me **mangësi në transportin e sigurt dhe të besueshëm**, gjë që mund të ndikojë në **sigurinë dhe efikasitetin e shërbimeve**.
- **Uniformat dhe kushte pune:** Sigurimi i **uniformave nga shteti** është një masë e rëndësishme që ndihmon në **identifikimin dhe sigurinë** e punonjësve, si dhe në përmirësimin e **imazhit të institucioneve të burgjeve**.
- **Paga dhe trajtimi i barabartë:** Paga e barabartë me atë të Policisë së Shtetit është një kërkesë e justifikuar, pasi **punonjësit e burgjeve** kanë një nivel të ngjashëm rreziku dhe përgjegjësie në punën e tyre.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.7/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Sigurimi i transportit	☒	Transporti për punonjësit e burgjeve është një masë e rëndësishme për të siguruar shpërndarjen e sigurt dhe efikase të

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Sigurimi i uniformave	☒	<p>punonjësve nga dhe për në vendet e punës. Kjo mund të realizohet duke investuar në transport të dedikuar për ta.</p> <p>Sigurimi i uniformave nga shteti është një masë e domosdoshme për të siguruar një identifikim të qartë dhe mbrojtje të punonjësve, dhe për të rritur autoritetin dhe profesionalizmin e institucioneve të burgjeve.</p>
Rrogat e barabarta	☒	<p>Paga e barabartë me Policinë e Shtetit është një masë e drejtë që siguron barazi dhe stimulojnë motivimin e punonjësve të burgjeve, duke i trajtuar ata me të njëjtin nivel respektoni dhe mundësi.</p>

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.6/5

Llogaritje të kostove për zbatimin e masave për punonjësit e burgjeve:

a. Sigurimi i transportit

- Kostoja e **transportit** për punonjësit e burgjeve do të **varet nga numri i punonjësve dhe distanca e udhëtimit**.
- Me **2,500 punonjës të burgjeve** që do të duhet të transportohen, kostoja mund të llogaritet në **500,000 euro** në vit për shërbimet e transportit, përfshirë taksat dhe mbajtjen e mjeteve.

b. Sigurimi i uniformave

- **Uniformat** për 2,500 punonjës të burgjeve do të kërkojnë një **shpenzim të konsiderueshëm** për t'u siguruar ato.
- Çmimi mesatar për një set uniformash (duke përfshirë gjithçka, përfshirë këpucët, kapelën dhe pajisjet mbrojtëse) është rreth **300 euro/set**.
- Kostoja totale për uniformat për të gjithë punonjësit do të jetë **750,000 euro** për vitin e parë.

c. Rritja e pagave për punonjësit e burgjeve

- Paga mesatare e një punonjësi të burgut është **450 euro/muaj**.
- Me një rritje të pagës me **25%** dhe një numër total prej **2,500 punonjësish**, shtesa e pagave do të jetë **1,125,000 euro** në vit.

Kosto totale vjetore e masave:

- **500,000 euro (transporti)**
- **750,000 euro (uniformat)**
- **1,125,000 euro (rritja e pagave)**

Totali: 2,375,000 euro për vitin e parë.

Burimi i financimit: Ky projekt mund të financohet përmes **buxhetit të shtetit**, me mundësi të financimit nga **banka ndërkombëtare** dhe **grante specifike për përmirësimin e kushteve të punës për punonjësit e sigurisë**.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.7/5

Kategoria	Ndikimi
Siguria dhe Efikasiteti	☒ Përmirësimi i kushteve të transportit dhe uniformave do të kontribuonte në rritjen e efikasitetit dhe sigurisë në sistemin e burgjeve, duke mbrojtur më mirë punonjësit dhe të burgosurit.
Motivimi dhe Paga	☒ Rritja e pagave do të rrisë motivimin dhe do të përmirësojë kushte të punës , duke e bërë profesionin më tërheqës dhe duke ndihmuar në mbajtjen e punonjësve të kualifikuar .
Barazia dhe Drejtësia	☒ Rrogat e barabarta do të përmirësojnë trajtimin e punonjësve të burgjeve dhe do të sigurojnë përputhshmëri me kushtet e ngjashme profesionale në sektorin e sigurisë.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.5/5

Masa	Afat
Sigurimi i transportit	12 muaj
Sigurimi i uniformave	12 muaj
Rrogat e barabarta	12 muaj

Vlerësim final: 4.6/5

Kjo paketë masash është e rëndësishme për të **përmirësuar kushte pune dhe trajtimi për punonjësit e burgjeve**.

Investimi në transport dhe uniforma, si dhe rritja e pagave, janë të nevojshme për të siguruar **një sistem më të sigurt dhe efikas** të burgjeve dhe për të **motivuar punonjësit** për të përballuar sfidat që sjell ky profesion.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimeve për “Sigurinë Ushqimore”

Analiza e Premtimeve për Sigurinë Ushqimore

Premtimet

Nr	Përmbajtja
24	Cilësia e ushqimit do të trajtohet si çështje e sigurisë kombëtare.
25	Ndërtimi i një sistemi të gjurmimit të ushqimit sipas standardeve të BE-së.
26	Investimi në modernizimin e laboratorëve të AKU-së dhe ngritja e laboratorëve në pikat kufitare.
27	Ashpërsimi i Kodit Penal për mashtrimin me cilësinë e ushqimit, përfshirë konfiskimin e bizneseve.
28	Gjoha deri në 10-fish të vlerës së produktit për bizneset që shesin bukë me miell me proteinë nën 12%.
29	Certifikimi dhe promovimi i produkteve tradicionale shqiptare për mbrojtje dhe promovim ndërkombëtar.

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 5/5

Premtimet janë të **qarta dhe të drejtpërdrejta**, duke adresuar çështje të **sigurisë ushqimore** me një qasje të fortë për të përmirësuar cilësinë e ushqimit dhe mbrojtjen e konsumatorëve nga rreziku i ushqimeve të cilësisë së ulët. Ato synojnë edhe **ndihmën për produktet tradicionale shqiptare** duke përfshirë një përqendrim në **standarde ndërkombëtare** dhe forcimin e kontrolleve.

2. Gjendja Aktuale dhe Nevoja Sociale

 Vlerësim: 4.8/5

- **Cilësia e ushqimit dhe siguria kombëtare:** Në Shqipëri, ka pasur shqetësime lidhur me **cilësinë e ushqimeve**, përfshirë **kontaminimin dhe mashtrimet** me produktet që preken nga standardet ushqimore. Për pasojë, trajtimi i kësaj çështjeje si një çështje e **sigurisë kombëtare** është një hap i domosdoshëm.
- **Laboratorët dhe kontrollet e sigurisë:** Shqipëria ka pasur mangësi në **infrastruktura laboratorike** dhe sisteme të gjurmimit të ushqimit, dhe ka nevojë për **modernizim dhe përmirësim të sistemeve ekzistuese**.
- **Kompensimi për mashtrimin me ushqimin:** Ashpërsimi i **masave ligjore** për ata që manipulojnë cilësinë e ushqimit, përfshirë **konfiskimin e bizneseve**, është një masë e fortë

dhe e nevojshme për të **ndaluar praktikat e dëmshme** që rrezikojnë shëndetin e konsumatorëve.

- **Gjoha për bukën me miell me proteinë nën 12%:** Gjoha është një masë e drejtë për të **siguruar standarde më të larta** të ushqimeve dhe për të luftuar praktikat **nënstandard**.

---

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.7/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Cilësia e ushqimit si çështje sigurie kombëtare	☒	Kjo është një masë e rëndësishme që do të forcojë kontrollin dhe mbikëqyrjen në sektorin e ushqimit, duke ruajtur shëndetin e popullsisë dhe përmirësuar reputacionin ndërkombëtar.
Sistemi i gjurmimit të ushqimit	☒	Ndërtimi i një sistemi të gjurmimit të ushqimit sipas standardeve të BE-së është një hap i domosdoshëm për të siguruar një kontroll të plotë të zinxhirit të furnizimit me ushqime , dhe për të mbrojtur konsumatorët .
Modernizimi i laboratorëve	☒	Investimi në modernizimin e laboratorëve të AKU-së dhe ngritja e laboratorëve në pikat kufitare është një masë që do të përmirësojë kapacitetin e detektimit të ushqimeve të pasigurta , duke ndihmuar në shëndetin publik .
Ashpërsimi i Kodit Penal	☒	Ashpërsimi i Kodit Penal për mashtrimin me cilësinë e ushqimit dhe konfiskimi i bizneseve është një masë e rëndë që do të shtojë ndëshkueshmërinë dhe do të rrisë efektin paralajmërues për ata që manipulojnë ushqimet.
Gjoha për bukën	☒	Gjoha deri në 10-fish të vlerës së produktit është një masë ndëshkuese dhe parandaluese për bizneset që ofrojnë produkte të nënstandardizuara , duke siguruar një cilësi më të lartë ushqimi .
Certifikimi dhe promovimi i produkteve tradicionale	☒	Certifikimi dhe promovimi i produkteve tradicionale shqiptare është një masë që mund të ndihmojë në mbrojtjen e trashëgimisë ushqimore dhe hapjen e mundësive për eksport .

---

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.6/5

Llogaritje të kostove për implementimin e masave të sigurisë ushqimore:

a. Sistemi i gjurmimit të ushqimit

- **Kostoja për zhvillimin dhe implementimin e një sistemi gjurmimi** sipas standardeve të BE-së mund të jetë në rreth **3,000,000 euro** për ndërtimin e platformave dhe integrimin e teknologjive të avancuara.

b. Modernizimi i laboratorëve të AKU-së dhe ngritja e laboratorëve në pikat kufitare

- **Investimi në modernizimin e laboratorëve dhe ngritjen e laboratorëve në kufi** mund të kërkojë **përfitime të konsiderueshme infrastrukturore**, me një vlerë të mundshme prej **2,000,000 euro** për vit.

c. Ashpërsimi i Kodit Penal dhe mbikëqyrja

- **Kostoja për zbatimin dhe përmirësimin e ligjeve përfshin në burime njerëzore dhe administratën shtetërore**, dhe mund të jetë rreth **500,000 euro** për vit.

d. Certifikimi dhe promovimi i produkteve tradicionale

- **Certifikimi dhe promovimi ndërkombëtar** mund të kushtojë **1,000,000 euro** për krijimin e markave të produkteve dhe fushatave të promovimit.

Kosto totale vjetore:

- **3,000,000 euro (sistemi i gjurmimit)**
- **2,000,000 euro (modernizimi i laboratorëve)**
- **500,000 euro (ashpërsimi i Kodit Penal dhe mbikëqyrja)**
- **1,000,000 euro (certifikimi dhe promovimi i produkteve)**

Totali: 6,500,000 euro për vitin e parë.

Burimi i financimit: Ky projekt mund të mbulohet nga **buxheti i shtetit, fondet ndërkombëtare për sigurinë ushqimore**, dhe **investimet private** nga biznese të interesuara për të garantuar produkte cilësore.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.8/5

Kategoria	Ndikimi
Siguria dhe Shëndeti Publik	☒ Përmirësimi i cilësisë së ushqimit dhe siguria ushqimore do të kontribuojë në ruajtjen e shëndetit të popullsisë , duke ulur rreziqet nga ushqimet e pasigurta dhe përmirësuar reputacionin ndërkombëtar të Shqipërisë.
Mbështetje për produktet tradicionale	☒ Certifikimi dhe promovimi i produkteve tradicionale do të nxisë zhvillimin ekonomik , duke i dhënë mundësi eksportit dhe mbrojtjes së trashëgimisë ushqimore .
Kontroll dhe mbikëqyrje më e fortë	☒ Përmirësimi i kontrollit dhe ndëshkimeve për cilësinë e ushqimit do të shtojë besimin te konsumatorët dhe do të ndihmojë në luftimin e mashtrimeve dhe keqtrajtimit të produkteve .

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.7/5

Masa	Afat
Sistemi i gjurmimit të ushqimit	2 vjet
Modernizimi i laboratorëve	1-2 vjet
Ashpërsimi i Kodit Penal	6 muaj – 1 vit
Gjoha për bukën me miell me proteinë nën 12%	1 vit
Certifikimi dhe promovimi i produkteve	2-3 vjet

---

7. Vlerësimi Përfundimtar

 Vlerësim: 4.8/5

Këto premtime janë të **qarta dhe të mundshme për t'u realizuar**, me një **strategji të plotë dhe të detajuar** për të përmirësuar **sigurinë ushqimore dhe mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve**.

Ka një **plan të fortë për mbikëqyrjen dhe kontrollet**, dhe masat ligjore dhe ekonomike janë të balancuara. Sidoqoftë, zbatimi i plotë kërkon një **investim të konsiderueshëm dhe një koordinim të ngushtë ndërmjet institucioneve shtetërore dhe bizneseve**.

4. Premtimet për Pensionet dhe ndihma ekonomike

- **Vendosja e minimumit jetik** prej 20,000 lekë në muaj për pensione, ndihmë ekonomike, pagesa për jetimët dhe paaftësi.
- **Rritja e pensioneve për të gjitha kategoritë** që janë nën 20,000 lekë në muaj deri në këtë nivel.
- **Rritja e pensioneve aktuale** me vlerë mbi 20,000 lekë me 2,500 lekë çdo vit për 4 vitet e para të qeverisjes.

Llogaritje e **kostove buxhetore për premtimet mbi pensionet dhe ndihmën ekonomike**, të ndarë në komponentët kryesorë të politikës së premtuar:

◆ 1. Premtimi: Vendosja e minimumit jetik 20,000 lekë/muaj

Përfituesit e drejtpërdrejtë janë:

- Pensionistët me pensione nën 20,000 lekë
- Familjet në ndihmë ekonomike
- Jetimët dhe personat me paaftësi

Llogaritjet

Kategoria	Numri i përfituesve	Pension/Pagesë mesatare ekzistuese	Rritja e nevojshme
Pensionistë nën 20,000 lekë	324,000	14,000 lekë	+6,000 lekë/muaj
Familje në ndihmë ekonomike	70,000	10,000 lekë	+10,000 lekë/muaj
Jetimë dhe Paaftësi	30,000	12,000 lekë	+8,000 lekë/muaj

Llogaritje

- **Pensionistë:** $324,000 \times 6,000 \times 12 = 23.33$ miliardë lekë/vit
- **Ndihmë Ekonomike:** $70,000 \times 10,000 \times 12 = 8.4$ miliardë lekë/vit
- **Jetimë & Paaftësi:** $30,000 \times 8,000 \times 12 = 2.88$ miliardë lekë/vit

✓ **Total kosto vjetore për minimumin jetik = 34.61 miliardë lekë në vit**

◆ 2. Rritja e pensioneve aktuale mbi 20,000 lekë

Premtimi parashikon:

- Rritje 2,500 lekë në muaj për **4 vite rresht** për të gjithë që janë mbi pragun 20,000 lekë.

Llogaritje

- Pensionistë me pensione mbi 20,000 lekë: **375,000** (nga totali prej 720,000)
- Rritja: 2,500 lekë/muaj × 12 muaj = 30,000 lekë/vit për çdo vit të mandatit

Llogaritje (për çdo vit):

- $375,000 \times 30,000 = 11.25$ miliardë lekë/vit
- Kjo është për çdo vit dhe për 4 vite është akumuluese

Viti	Rritje totale në atë vit (lekë)
Viti 1	11.25 miliardë
Viti 2	22.5 miliardë
Viti 3	33.75 miliardë
Viti 4	45 miliardë

☑ **Total kosto akumuluese për 4 vite = 45 miliardë lekë**

◆ 3. Kosto totale buxhetore për 4 vite

Kategori	Kosto vjetore	Kosto për 4 vite
Minimum jetik (3 kategori)	32.88 miliardë	131.52 miliardë lekë
Rritje për mbi 20,000 lekë	Akumuluese	45 miliardë lekë

☑ **Kosto totale për 4 vite ≈ 176.5 miliardë lekë**

◆ Efektet buxhetore dhe ekonomike

Efekt	Përshkrim
📌 Rritje e drejtpërdrejtë e shpenzimeve buxhetore	Rritje prej rreth 61 miliardë lekë në vit pas vitit të katërt
📈 Nxitje e konsumit familjar	Shtesë mesatare mujore në të ardhurat e 700,000 individëve për konsum
🔄 Efekt rikthimi në ekonomi	Përmes TVSH dhe taksave indirekte mund të rikthehet deri në 20–25% e shumës në buxhet

Efekti	Përshkrim
👤 Reduktim i varfërisë në moshë të tretë	Shton sigurinë ekonomike për pensionistët më vulnerabël
📊 Rritja e deficitit buxhetor në mungesë të reformës fiskale	Pa rritje të të ardhurave, kjo kosto do të ketë presion mbi buxhetin afatmesëm

Më poshtë e përkthejmë **koston totale të premtimeve për pensionet dhe ndihmën ekonomike në përqindje të PBB-së**, për të vlerësuar **qëndrueshmërinë fiskale dhe efektin në strukturën e buxhetit**.

◆ Të dhëna bazë për përlogaritje

- **PBB 2024 (në euro)** = 25.2 miliardë €
- **Kursi zyrtar mesatar:** 1 € = 100 lekë
→ **PBB në lekë:** 25.2 miliardë € × 100 = **2,520 miliardë lekë**
- **Rritja ekonomike mesatare 2024–2028** (supozuar): ~3.5%/vit
→ **PBB 2025 (e parashikuar):** ~2,700 miliardë lekë

◆ Kosto totale vjetore në fund të mandatit (nga viti i katërt e tutje):

- **Minimumi jetik (i pandryshueshëm):** 32.88 miliardë lekë/vit
- **Rritja e pensioneve mbi 20,000 lekë** (deri në vitin e katërt): 45 miliardë lekë/vit

➡ **Shuma totale vjetore në vitin 4 e më pas:**
32.88 + 45 = 77.88 miliardë lekë/vit

◆ Pesha ndaj PBB-së:

$77.88 \text{ mld leke} / 2700 \text{ mld leke} \times 100 \approx 2.89\%$

◆ Pesha ndaj të ardhurave buxhetore (nëse të ardhurat publike janë 26.3% e PBB-së = ~710 miliardë lekë):

$77.88 / 710 \times 100 \approx 10.97\%$

✓ Përmbledhje analitike

Element	Vlerë
Kosto vjetore totale (në vitin e 4-të)	77.88 miliardë lekë
% ndaj PBB-së	2.89%
% ndaj të ardhurave buxhetore	10.97%
Kosto totale për 4 vite	244 miliardë lekë

◆ Konkluzion i analizës së fizibilitetit

Aspekti	Vlerësim
Qëndrueshmëri fiskale	Në kufijtë e pranueshëm nëse ka reforma shtesë për të ardhura
Nevoja për burime të reja	Po – të paktën +0.7% në të ardhurat buxhetore çdo vit
Rrezik për deficitin	I lartë nëse nuk shoqërohet me eficiencë të shpenzimeve dhe zgjerim baze tatimore
Efekt në mirëqenie	I ndjeshëm dhe pozitiv për grupet vulnerabël

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 3.8/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimeve për “Pensionet dhe Ndhmën Ekonomike”

Analiza e Premtimeve për Pensionet dhe Ndhmën Ekonomike

Premtimet

Nr	Përmbajtja
1	Vendosja e minimumit jetik prej 20,000 lekë në muaj për pensione, ndihmë ekonomike, pagesa për jetimët dhe paaftësi.
2	Rritja e pensioneve për të gjitha kategoritë që janë nën 20,000 lekë në muaj deri në këtë nivel.
3	Rritja e pensioneve aktuale me vlerë mbi 20,000 lekë me 2,500 lekë çdo vit për 4 vitet e para të qeverisjes.

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 5/5

Premtimet janë të **qarta dhe të drejtpërdrejta**, duke përfshirë një qasje të **detajuar për përmirësimin e kushteve të jetesës për ata që marrin pensione dhe ndihmë ekonomike**. Ato ofrojnë një angazhim për **rritjen e pensioneve dhe ndihmës ekonomike**, dhe për **sigurimin e një minimumi jetik për qytetarët**.

2. Gjendja Aktuale dhe Nevoja Sociale

 Vlerësim: 4.7/5

Pensionet dhe Ndhma Ekonomike: Në Shqipëri, ka shumë pensionistë dhe individë që marrin ndihmë ekonomike dhe **jetojnë nën kushte të vështira ekonomike**, me shumë prej tyre që janë nën nivelin e minimumit jetik.

Minimumi jetik dhe pensionet: Për shumë individë që marrin pensione të ulëta, niveli aktual i pensioneve është shumë më i ulët se **niveli i nevojshëm për mbijetesë**, duke e bërë **nevojën për përmirësimin e këtyre pagesave të domosdoshme**.

Rritja e pensioneve dhe ndihmës ekonomike: Ndhma ekonomike dhe pagesat për pensionistët, jetimët dhe ata që kanë paaftësi janë të rëndësishme për **sigurimin e një minimumi jetik dhe për mbështetje ekonomike për individët që kanë nevojë**.

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.8/5

Masa	Zbatueshmëri	Komente
Vendosja e minimumit jetik prej 20,000 lekë	✓	Kjo masë është jetike për sigurimin e një niveli jetese të pranueshëm për individët që marrin pensione, ndihmë ekonomike dhe për ata me paaftësi.
Rritja e pensioneve për ata nën 20,000 lekë	✓	Rritja e pensioneve për individët që janë nën 20,000 lekë do të përmirësojë ndjeshëm jetesën e tyre dhe do të adresojë një nga problemet kryesore të sistemit aktual të pensioneve.
Rritja e pensioneve për ata që kanë mbi 20,000 lekë	✓	Kjo masë është e qëndrueshme dhe do të ndihmojë për të mbajtur një nivel më të lartë të pensioneve për ata që tashmë kanë një pension të përshtatshëm, por kërkojnë një rritje të përhershme të jetesës .

4. Kostoja dhe Burimet

 Vlerësim: 4.6/5

Përfituesit e drejtpërdrejtë të premtimit për mbështetje sociale për minimumin jetik janë tre kategori kryesore:

1. Pensionistët që marrin pensione më të ulëta se 20,000 lekë në muaj.
2. Familjet që përfitojnë nga ndihma ekonomike.
3. Jetimët dhe personat me paaftësi.

Llogaritjet për minimumin jetik

Pensionistët me pensione nën 20,000 lekë janë rreth 324,000 persona, të cilët aktualisht marrin një pagesë mesatare prej 14,000 lekësh në muaj. Për të arritur një standard më të pranueshëm jetese, parashikohet një rritje prej 6,000 lekësh në muaj për secilin, që përkthehet në një shtesë vjetore buxhetore prej 23.33 miliardë lekësh.

Familjet në ndihmë ekonomike, të cilat përllogariten rreth 70,000, marrin aktualisht një ndihmë mesatare prej 10,000 lekësh në muaj. Shtesa e planifikuar për ta është 10,000 lekë të tjera në muaj, që i çon në një mbështetje mujore prej 20,000 lekësh. Kjo përkthehet në një kosto vjetore për buxhetin prej 8.4 miliardë lekësh.

Jetimët dhe personat me paaftësi, që llogariten rreth 30,000 individë, përfitojnë aktualisht një pagesë mesatare prej 12,000 lekësh në muaj. Premtimi parashikon një rritje prej 8,000 lekësh në muaj për këtë kategori, që sjell një kosto totale vjetore prej 2.88 miliardë lekësh.

Në total, për të tre kategoritë e mësipërme, kostoja vjetore për mbështetjen me minimumin jetik arrin në rreth **34.61 miliardë lekë në vit**.

Rritja e pensioneve ekzistuese mbi 20,000 lekë

Premtimi tjetër parashikon një **rritje progresive** për pensionistët që aktualisht marrin më shumë se 20,000 lekë në muaj. Kjo përfshin një rritje mujore prej **2,500 lekësh për çdo vit**, përgjatë një mandati 4-vjeçar. Kategoria e përfituesve është rreth **375,000 pensionistë** nga një total prej 720,000.

Çdo vit, secili përfitues do të marrë 30,000 lekë më shumë (2,500 lekë × 12 muaj), që përbën një shtesë totale prej **11.25 miliardë lekësh në vitin e parë**. Kjo rritje do të akumulohet vit pas viti, duke e çuar totalin e kostos në fund të mandatit 4-vjeçar në **45 miliardë lekë**.

Kosto totale buxhetore për 4 vite

Në përmbledhje, skema e mbështetjes sociale dhe rritjes së pensioneve do të sjellë një:

- **Kosto totale për minimumin jetik për 4 vite:** 34.61 miliardë lekë × 4 = **138.44 miliardë lekë**
- **Kosto totale për rritjen progresive të pensioneve:** **45 miliardë lekë**

Kostoja totale për të katër vitet është afërsisht 183.44 miliardë lekë.

Efektet buxhetore dhe ekonomike

Zbatimi i këtyre masave do të ketë disa efekte direkte dhe indirekte mbi ekonominë:

- **Shpenzimet buxhetore do të rriten ndjeshëm**, duke arritur një shtesë rreth **61 miliardë lekë në vit** pas përfundimit të vitit të katërt.
- **Konsumi familjar do të marrë një shtysë të fortë**, pasi rreth 700,000 individë do të kenë të ardhura shtesë mujore për të përballuar nevojat bazë.
- **Efekti rikthyes në ekonomi**, përmes rritjes së konsumit dhe të ardhurave nga tatimet indirekte si TVSH, mund të sigurojë kthimin e **20–25% të shumës totale** në buxhetin e shtetit.

Burimi i financimit: Ky projekt mund të mbulohej nga **buxheti i shtetit, fondet ndërkombëtare për asistencë sociale**, dhe mund të **përfshijë një rritje të taksave të cilësisë së lartë** për të mbështetur rritjen e pensioneve dhe ndihmën ekonomike.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.9/5

Kategoria	Ndikimi
Përmirësimi i kushteve të jetesës	✓ Rritja e pensioneve dhe ndihmës ekonomike do të përmirësojë ndjeshëm jetesën e individëve që janë në nevojë , duke i mundësuar atyre një nivel më të lartë jetese dhe shpenzime më të menaxhueshme.
Stabiliteti social	✓ Ndihma për pensionistët dhe ata me paaftësi do të rrisë stabilitetin social dhe do të ndihmojë në ruajtjen e kohezionit social.

Kategoria	Ndikimi
Forcimi i sistemit të pensioneve	☒ Rritja e pensioneve për ata që kanë pensione nën 20,000 lekë do të forcojë besimin në sistemin e pensioneve dhe do të kontribuoni në përmirësimin e mirëqenies së përgjithshme.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 4.8/5

Masa	Afat
Vendosja e minimumit jetik prej 20,000 lekë	4 vite
Rritja e pensioneve për ata nën 20,000 lekë	4 vite
Rritja e pensioneve për ata mbi 20,000 lekë	4 vite

7. Vlerësimi Përfundimtar

 Vlerësim: 3.8/5

Premtimet për pensionet dhe ndihmën ekonomike janë të qarta dhe të nevojshme për përmirësimin e kushteve të jetesës të individëve që janë më të rrezikuar nga varfëria.

Kostoja e zbatimit është e mundshme, dhe ky plan do të përmirësojë ndjeshëm stabilitetin social dhe do të kontribuoni në forcimin e sistemit të pensioneve.

5. Premtimet për zhvillimin dhe Politikën Fiskale

1. Tatimi dhe taksimi

- Qeverisja do të jetë e bazuar në **taksimin e sheshtë 10%**.
- Për të gjithë ata që kanë **dy ose më shumë punësuar**, nuk do të ketë **tatim të shumëfishtë**. Tatimi do të jetë 10% e totalit të të ardhurave.

2. Reforma në mbledhjen e detyrimeve

- Do të reformohet **totalisht** koncepti i mbledhjes së detyrimeve të tatimit.

3. Tatimi mbi fitimin për bizneset

- **Biznesi i vogël** me xhiro 0 – 20,000,000 lekë **nuk do të paguajë tatim mbi fitimin**.
- **Biznesi i madh** me xhiro mbi 20,000,001 lekë do të paguajë tatim mbi fitimin që nis këtu.

4. TVSH dhe rimbursimi

- **TVSH do të paguhet nga të gjithë** për të gjitha produktet, por deri në **10% të saj shteti do t'ua kthejë qytetarëve** në fund të vitit.

5. Kontrolli dhe verifikimi për biznesin e vogël

- Punonjësit e tatimeve do të **ndalohen me ligj** të shkojnë për verifikim pranë **biznesit të vogël**, përveç rasteve të specifikuara mbi bazën e një probabiliteti për vlerësimin e riskut. Verifikimet mund të bëhen **jo më shumë se 1 herë në 2 vite**.

6. Përfitimi nga faturat e blerjes

- Çdo qytetar ka të drejtë të **mbledhë faturat e blerjes** pranë çdo biznesi gjatë vitit fiskal dhe t'i dorëzojë ato pranë Drejtorisë Rajonale Tatimore nga **1-25 Janar të vitit pasardhës**.
- Qytetarët do të mund të **rimbursohen deri në 10% të vlerës** së faturave të depozituara, pasi ato të verifikohen nga sistemi fiskal dhe të skanohen nga punonjësit e tatimeve.

Për të vlerësuar **kostot buxhetore dhe efektet ekonomiko-fiskale** të premtimeve për **zhvillimin dhe politikën fiskale** të listuara më sipër, do të analizojmë çdo politikë me **strukturë të ndarë sipas zëri**, duke përfshirë: përshkrimin, ndikimin në të ardhurat publike, ndikimet ekonomike dhe qëndrueshmërinë.

✓ Konteksti fillestar

- **PBB 2024** = 25.2 miliardë €
- **PBB 2025 (parashikuar)** ≈ 27.0 miliardë €
- **Të ardhurat publike 2024** = 26.3% e PBB ≈ **6.65 miliardë €** ≈ **665 miliardë lekë**
- **Kursi i këmbimit:** 1 € = 100 lekë

◆ 1. Tatimi i sheshtë 10% për të gjitha të ardhurat

✓ Përshkrimi

Rikthim i sistemit të **tatimit të sheshtë** në vend të sistemit progresiv aktual për individët.

Heqja e **tatimit të shumëfishtë** për ata që kanë më shumë se një punë.

📊 Efekti fiskal – Humbje në të ardhura nga tatimi mbi të ardhurat personale (TAP):

- TAP aktual (sistem progresiv): sjell rreth **60 miliardë lekë/vit**
- Me sistem të sheshtë 10%:
  - **Të ardhurat mbi 200,000 lekë/muaj do të taten më pak**, ndërsa për të tjerët nuk ka ndryshim
  - **Pritet humbje deri në 5 miliardë lekë/vit**

📈 Efekte ekonomike

- Rritje e konsumit për individët me të ardhura më të larta
- Ulje e pabarazisë së tatimit midis të punësuarve me të ardhura të ndryshme (rishpërndarje regressive)

◆ 2. Heqja e tatimit mbi fitimin për biznesin e vogël (0 – 20 milion lekë xhiro)

✓ Përshkrimi

Aktualisht, biznesi i vogël paguan 5% tatim mbi fitimin për xhiro 8 – 14 milionë lekë dhe 15% mbi tejkalimin.

📊 Efekti fiskal

- Rreth **140,000 subjekte** klasifikohen si biznes i vogël.
- Tatimi aktual i mbledhur nga këto: ~7 miliardë lekë/vit.
- Heqja e tatimit për këtë kategori → **humbje 6–7 miliardë lekë/vit**

📈 Efekte ekonomike

- Nxitje për formalizimin dhe hapjen e bizneseve të vogla
- Mund të krijojë "split xhiro" për të shmangur pragun 20 milion lekë

◆ 3. Tatimi mbi fitimin për biznesin e madh

✓ Përshkrimi

Të taten vetëm fitimi mbi xhiron 20 milionë lekë.

Efekti fiskal

Kjo nuk përbën ndryshim të madh krahasuar me sistemin aktual, përveç nëse aplikohet si **tatim progresiv**, gjë që nuk është e qartë. Nëse interpretohet si “tatim vetëm mbi shumën mbi 20 milionë lekë”, do të ketë **humbje fiskale shtesë 2–3 miliardë lekë/vit** për shkak të uljes së bazës së tatueshme.

---

4. Rimbursim i TVSH deri në 10% për qytetarët

Përshkrimi

Qytetarët mbledhin faturat dhe aplikojnë për rimbursim në janar.

Rimbursimi deri në 10% të TVSH-së së faturave të verifikuara.

Efekti fiskal

- TVSH në konsum vlen ~40% e të ardhurave tatimore → ~265 miliardë lekë/vit
- Supozojmë 20% e konsumatorëve marrin pjesë → 20% e TVSH = 53 miliardë lekë
- Rimbursim 10% i kësaj shume: **5.3 miliardë lekë/vit** në vitin e parë (me potencial rritjeje)

Efekte

- Ulje e evazionit fiskal
  - Rritje e fiskalizimit dhe kontrollit të faturimit
-

5. Ndalimi i kontrollit të tatimeve për biznesin e vogël (përveç rasteve me risk)

Përshkrimi

Vetëm verifikime të bazuara në risk dhe jo më shumë se 1 herë në 2 vite.

Efekti fiskal

- Mund të **rrisë evazionin**, sidomos në mungesë të kapaciteteve për analizë risku.
  - Humbje e mundshme: **1–2 miliardë lekë/vit**, nëse ulja e kontrollit ul deklaratimet reale.
-

6. Rimbursim për qytetarët mbi bazën e faturave të dorëzuara

Përshkrimi

Deri në 10% rimbursim për vlerën e faturave që qytetarët mbledhin dhe dorëzojnë.

Efekti fiskal

- Nëse kjo është **shtesë ndaj masës së mësipërme për TVSH**, atëherë do kemi kosto të dyfishta.
- Nëse **është e njëjta me TVSH**, nuk ka kosto shtesë — vetëm operacionale.

Përmbledhje e kostove vjetore të premtimeve fiskale

Masa	Humbje të ardhurash (lekë/vit)
Tatimi i sheshtë 10%	5 miliardë
Heqja e tatimit për biznesin e vogël	6.5 miliardë
Rimbursimi i TVSH qytetarëve	5.3 miliardë
Kontrolli i kufizuar për biznese të vogla	1.5 miliardë
Tatimi i biznesit të madh vetëm mbi fitimin mbi 20 mln	2.5 miliardë
TOTAL vjetor	~21 miliardë lekë/vit
Për 4 vite	~84 miliardë lekë

Efekte afatgjata dhe qëndrueshmëri fiskale

Aspekti	Vlerësim
Pesha ndaj të ardhurave publike	21 mld / 665 mld = 3.1% humbje
Potencial për rritje konsumi	Po – konsumatorët dhe bizneset do kenë më shumë likuiditet
Rritje formalizimi	Nëse implementohet mirë, mund të kompensojë deri në 30% të humbjes
Kosto administrative	Rritje për sistemin e rimbursimeve dhe përpunimit të faturave
Rreziku i evazionit	I pranishëm nëse sistemi i kontrollit bazuar në risk dështon

---

Komente

- ◆ **Premtimet fiskale janë të favorshme për biznesin e vogël dhe konsumatorët, por:**
  - **Krijojnë një boshllëk vjetor prej 3.1% të të ardhurave publike, që kërkon kompensim me rritje ekonomike ose eficiencë të re në mbledhje.**
  - **Mekanizmat e rimbursimit dhe analiza e riskut duhet të jenë të mirëprojektuar, ndryshe rrezikojnë rritje të evazionit dhe ulje të progresivitetit fiskal.**

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.1/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Tatimi dhe Taksimi”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Premtimi është i formuluar në mënyrë të qartë dhe të matshme:

- Taksimi i sheshtë 10% për të gjithë individët dhe bizneset.
- Ndalimi i tatimit të shumëfishtë për ata që kanë dy ose më shumë punësuar.
- Taksimi do të jetë 10% i totalit të të ardhurave.

◆ **Dobësi:** Nuk janë ofruar detaje të plota mbi mënyrën e zbatimit të tatimit të sheshtë në sektorë të ndryshëm dhe ndoshta mund të lindin probleme me administrimin e tatimeve për grupet që përfitojnë nga përjashtimi i tatimit të shumëfishtë.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.8/5)

- Tatimi aktual është progresiv dhe ka nivele të ndryshme për individët dhe bizneset. Shumë grupe mund të përfitojnë nga taksa më e ulët nëse tatimi bëhet më i thjeshtë dhe i drejtpërdrejtë.
- Përdorimi i taksave progresive ka çuar në një sistem më të ndërlikuar dhe më pak transparent.
- Ka pasur abuzime dhe shmangie tatimesh për shkak të pasigurisë dhe komplikimeve administrative.

◆ **Probleme thelbësore**

- Ndërlikimi i sistemit tatimor për shkak të ndarjeve progresive.
- Ndikimi i mundshëm negativ në arkëtimet buxhetore të shtetit nga tatimi i sheshtë.
- Pasiguria për implementimin e mekanizmave që mbrojnë nga shmangia e taksimit të shumëfishtë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.0/5)

◆ **Për implementimin e tatimit të sheshtë 10%:**

- Kërkohej restrukturimi i sistemit të administratës tatimore për të mbështetur një tatim të thjeshtë dhe efikas.
- Do të kërkohej implementim i software-ve dhe sistemeve të reja për ndjekjen e të ardhurave dhe për të parandaluar shmangien.
- Kërkohej një fushatë për edukimin e tatimpaguesve dhe bizneseve për të rritur transparencën dhe shmangur pasigurinë.

◆ **Për parandalimin e tatimit të shumëfishtë për ata që kanë dy ose më shumë punësuar:**

- Kërkohe krijimi i një mekanizmi të qartë dhe të thjeshtë administrativ që ndihmon bizneset të deklarojnë të ardhurat pa pasur rrezik për taksim të dyfishtë.
- Përfshirja e një regjistri kombëtar për punëdhënësit dhe ndihma në deklarimin e saktë të të ardhurave do të jetë thelbësore.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (3.6/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)
Ristrukturimi i administratës tatimore	15 – 20
Edukimin dhe fushatat e informimit	5 – 10
Krijimi i regjistrit kombëtar të punëdhënësve	2 – 4
TOTAL (për 2-3 vite)	22 – 34

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Rritja e të ardhurave tatimore nga tatimi i sheshtë 10% për individët dhe bizneset.
- Ndihmën nga organizata ndërkombëtare si Banka Botërore dhe IPA për modernizimin e sistemit tatimor.
- Shpërndarja e fondeve për restrukturimin e administratës tatimore nga buxheti i shtetit.

⚠ **Rrezik:** Kostoja e transformimit mund të ndikojë në stabilitetin e shpenzimeve publike, sidomos nëse të ardhurat nga tatimi i sheshtë nuk do të jenë të mjaftueshme për të mbuluar shpenzimet e reja.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Taksimi i sheshtë mund të nxisë një rritje të konkurrencës dhe të ndihmojë në rritjen e investimeve.
- Një sistem tatimor më i thjeshtë dhe më transparent mund të sjellë rritje të besimit të publikut dhe ulje të shmangies tatimore.
- Mund të nxisë rritjen e punësimit, pasi bizneset do të kenë mundësi të shpërndajnë më shumë burime për punësim.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Përdorimi i tatimit të sheshtë mund të dëmtojë kategoritë që paguajnë më shumë me tatimin progresiv.
- Mungesa e kontrolleve të forta mund të çojë në abuzime dhe shmangie të tatimit.

- Rreziku i pabarazisë mund të rritet nëse tatimi i sheshtë favorizon grupe të caktuara më shumë se të tjerët.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (3.7/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Ristrukturimi i administratës tatimore dhe implementimi i tatimit të sheshtë për individët dhe bizneset.
Faza 2	2027 – 2028	Zbatimi i tatimit të sheshtë për të gjithë kategoritë dhe implementimi i regjistrit të punëdhënësve për parandalimin e tatimit të shumëfishtë.
Faza 3	2029 – 2030	Vlerësimi i impaktit dhe mundësia për përmirësime të mëtejshme.

◆ Sfida kryesore:

Kapacitetet administrative dhe mundësia e integritit të ndryshimeve të shpejta. Mundësia për abuzime dhe korrupsion në menaxhimin e sistemit të ri.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.0/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.5	
Situata Aktuale	3.8	
Masat për Zbatimin	4.0	
Kostoja dhe Financimi	3.6	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.2	
Afati i Zbatimit	3.7	

Premtimi për **tatimin e sheshtë 10%** dhe parandalimin e tatimit të shumëfishtë është një hap pozitiv për thjeshtimin e sistemit tatimor dhe mund të sjellë efekte pozitive për ekonominë dhe bizneset. Megjithatë, për **zbatimin e suksesshëm të tij**, kërkohen investime të konsiderueshme në administratën tatimore dhe mbështetje për kontrollin e transparencës.

Nëse menaxhohet mirë, ky sistem **mund të ulë** shmangien tatimore dhe të rrisë konkurrencën, por ndoshta do të ketë sfida sociale për grupet që do të humbasin nga kalimi në tatimin e sheshtë.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Reforma në Mbledhjen e Detyrimeve”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

Premtimi është i qartë dhe i matshëm:

- Reforma do të përfshijë një rishikim total të konceptit të mbledhjes së detyrimeve të tatimit, me synim përmirësimin e efikasitetit dhe transparencës.
- Nuk janë dhënë detaje specifike mbi mënyrën se si do të realizohet ky ndryshim, por fokusimi është në thjeshtimin dhe rritjen e mbledhjes së tatimeve.

◆ **Dobësi:** Nuk jepen detaje specifike për modalitetet e reja të mbledhjes dhe implementimin konkret të reformës. Mund të lindin sfida për organizimin dhe trajnimin e stafit të administratës tatimore.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.7/5)

- Aktualisht, mbledhja e detyrimeve tatimore është një proces i ndërlikuar dhe i ngadalshëm për shkak të burokracisë dhe mungesës së mekanizmave të thjeshtë dhe efikas.
- Ka mungesë transparence dhe shfrytëzim të paefektshëm të sistemeve IT për ndjekjen e tatimpaguesve dhe mbledhjen e detyrimeve.
- Shumë tatimpagues shmangin pagesat për shkak të mangësive në mbikëqyrje dhe administrim.

◆ **Probleme thelbësore:**

- Burokracia dhe proceset e ngadalshme që pengojnë mbledhjen efikase të detyrimeve.
- Shmangia tatimore e individëve dhe bizneseve që nuk ndëshkohen mjaftueshëm.
- Mungesa e një sistemi të unifikuar dhe transparent për ndjekjen e të ardhurave dhe detyrimeve.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ **Për reformën në mbledhjen e detyrimeve:**

- Krijimi i një sistemi të centralizuar dhe më efikas për mbledhjen e tatimeve dhe ndjekjen e detyrimeve.
- Përdorimi i teknologjisë për automatizimin e proceseve dhe përmirësimin e transparencës.
- Rritja e kapaciteteve të administratës tatimore për të menaxhuar mbledhjen dhe monitorimin e detyrimeve në kohë reale.

- Krijimi i një sistemi të ri IT që mundëson ndjekjen e tatimpaguesve dhe veprimeve të mundshme të ndëshkimit për ata që shmangin detyrimet tatimore.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (3.9/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)
Krijimi i sistemit të centralizuar	15 – 20
Trajnimi i stafit administrativ	5 – 10
Implementimi i sistemit IT të ri	10 – 15
TOTAL (për 2-3 vite)	30 – 45

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Buxheti i shtetit për modernizimin e administratës tatimore.
- Ndihma dhe grantet nga institucione ndërkombëtare si Banka Botërore, IPA dhe BE.
- Mundësia e përdorimit të partneriteteve Publik-Privat (PPP) për ndihmën në krijimin e sistemeve të IT dhe trajnimeve.

⚠ **Rrezik:** Reforma mund të sjellë kosto të larta për zhvillimin e sistemeve dhe për formimin e kapaciteteve të reja, duke rrezikuar një ndikim të rëndë në buxhetin e shtetit dhe stabilitetin fiskal.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Përmirësimi i mbledhjes së tatimeve do të sjellë më shumë të ardhura për shtetin dhe mund të mundësojë investime në projekte zhvillimi.
- Do të krijohet një sistem më efikas dhe transparent për të ndihmuar qytetarët dhe bizneset të paguajnë tatimet në mënyrë të drejtë.
- Rritja e besimit të publikut dhe përmirësimi i klimës së biznesit, duke ulur mundësitë për korrupsion dhe shmangie tatimesh.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Zbatimi i reformës mund të shoqërohet me sfida administrative dhe teknike, që mund të pengojnë përmbushjen e objektivave të saj.
- Rreziku i abuzimeve të mundshme nga zyrtarët tatimorë gjatë periudhës së kalimit në sistemin e ri.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (3.8/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Rishikimi i strukturës administrative dhe krijimi i një plani për implementimin e reformës.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i sistemit të ri të centralizuar dhe IT, dhe trajnimi i stafit administrativ.
Faza 3	2029 – 2030	Vlerësimi dhe rishikimi i procesit të reformës dhe monitorimi i ndikimeve të saj në mbledhjen e tatimeve.

◆ Sfida kryesore:

- Kapacitetet e administratës tatimore mund të jenë të kufizuara për të realizuar ndryshimet e kërkuara.
- Mungesa e trajnimit të stafit mund të ndikojë në zbatimin e saktë të sistemit të ri.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.1/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.3	
Situata Aktuale	3.7	
Masat për Zbatimin	4.2	
Kostoja dhe Financimi	3.9	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.4	
Afati i Zbatimit	3.8	

Reforma në mbledhjen e detyrimeve është e nevojshme për përmirësimin e administratës tatimore dhe do të sjellë efekte pozitive në mbledhjen e tatimeve dhe në **besimin e publikut**.

Reforma kërkon investime të konsiderueshme për sistemin IT dhe trajnimin e administratës, por është një hap thelbësor drejt një **sistemi tatimor më transparent dhe efikas**.

Megjithatë, duhet të përmbushen disa kushte për të shmangur pengesat dhe sfidat gjatë implementimit, sidomos për sa i përket burimeve dhe **kapaciteteve të administratës tatimore**.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Tatimi mbi Fitimin për Bizneset”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Premtimi është i qartë dhe i matshëm:

- Bizneset e vogla me xhiro deri në 20,000,000 lekë do të jenë të përjashtuara nga tatimi mbi fitimin.
- Bizneset e mëdha, me xhiro mbi 20,000,001 lekë, do të paguajnë tatim mbi fitimin që nis këtu (për të dhënë detaje specifike mbi normat e tatimit të reja, duhen më shumë informacione).

◆ **Dobësi:** Nuk ka informacion të mjaftueshëm mbi normat e tatimit për bizneset që janë mbi pragun e 20,000,000 lekë, si dhe mundësitë për t'u përfshirë në kategori të tjera si tatimi mbi të ardhurat.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.8/5)

- Aktualisht, tatimi mbi fitimin për bizneset është i njëjtë për të gjitha ato që operojnë në Shqipëri, pa dallim për përmasat e tyre.
- Bizneset e vogla shpesh e kanë të vështirë të paguajnë tatimet për shkak të ngarkesës administrative dhe shpenzimeve të larta për compliance.
- Bizneset e mëdha paguajnë tatim mbi fitimin sipas një norme të caktuar, që mund të jetë një pengesë për rritjen e tyre.

◆ **Probleme thelbësore:**

- Ngarkesat administrative të bizneseve të vogla që duhet të plotësojnë detyrimet tatimore, por pa pasur mundësi për të përfituar nga përjashtimet.
- Mungesa e stimulimeve tatimore për bizneset që janë në rritje dhe që mund të kalojnë pragun e 20,000,000 lekë dhe të përballen me ngarkesa më të larta.
- Mundësia për shmangie tatimi për bizneset që mbeten nën prag dhe manipulojnë të ardhurat për t'u përfshirë në këtë kategori.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.0/5)

◆ **Për përjashtimin e tatimit për bizneset e vogla:**

- Krijimi i një regjistri të qartë dhe të përditësuar të bizneseve për të siguruar se ato që kanë xhiro nën 20,000,000 lekë do të përfitojnë nga ky përjashtim.

- Automatizimi i procesit të regjistrimit dhe monitorimit të bizneseve të vogla për të reduktuar mundësitë për abuzim.

◆ **Për bizneset e mëdha që do të paguajnë tatim mbi fitimin:**

- Krijimi i një norme të thjeshtë dhe të drejtë për tatimin mbi fitimin për bizneset që kanë xhiro mbi 20,000,000 lekë.
- Implementimi i sistemeve të monitoring-ut dhe kontrollit për të siguruar se tatimi mbi fitimin i aplikohet korrekt dhe nuk ka shmangie.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (3.7/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)
Krijimi i regjistrimit të bizneseve të vogla	5 – 7
Sistemi i monitoring-ut dhe administratës tatimore	8 – 12
Kosto për implementimin e tatimit mbi fitimin për bizneset e mëdha	10 – 15
TOTAL (për 1-2 vite)	23 – 34

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Buxheti i shtetit për përmirësimin e administratës tatimore dhe krijimin e sistemeve të reja.
- Mundësia e financimit nga institucione ndërkombëtare si Banka Botërore dhe IPA për projektet e zhvillimit të infrastrukturës tatimore.

⚠ **Rrezik:** Nëse nuk ka mjaftueshëm fonde për mbështetje në administratën tatimore, reforma mund të dështojë në implementimin e saj të plotë, duke shkaktuar vonesa dhe vështirësi për bizneset.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Përfundimi i tatimit për bizneset e vogla do të stimulojë zhvillimin e tyre dhe do të lehtësojë barrën e tyre tatimore.
- Bizneset që kanë xhiro mbi 20,000,000 lekë do të kontribuojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë për buxhetin e shtetit, duke mundësuar financimin e shërbimeve publike dhe projekteve të zhvillimit.
- Përmirësimi i kushteve për bizneset e vogla mund të rrisë konkurrencën dhe mundësitë për krijimin e vendeve të reja pune.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Disa biznese mund të shmangin tatimet duke manipuluar të ardhurat për të mbetur nën pragun e 20,000,000 lekë.
- Kërkesat për administrim të thjeshtuar mund të rrisin mundësinë e mashtrimeve tatimore në nivelin e biznesit të vogël.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (3.9/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i regjistrimit të bizneseve të vogla dhe automatizimi i procedurave tatimore.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i normës për tatimin mbi fitimin për bizneset e mëdha dhe forcimi i kontrollit tatimor.
Faza 3	2029 – 2030	Monitorimi dhe vlerësimi i ndikimeve të këtij sistemi, me mundësi rishikimi të normës dhe përjashtimeve.

◆ Sfida kryesore:

- Ndhurma e administratës tatimore në monitorimin e biznesit të vogël dhe të madh për të siguruar implementimin e saktë të përjashtimeve dhe normave të tatimit.
- Rreziku i shmangies së tatimeve nga bizneset që mbeten nën pragun e xhiros.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.1/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.5	✓
Situata Aktuale	3.8	⚠
Masat për Zbatimin	4.0	✓
Kostoja dhe Financimi	3.7	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.3	✓
Afati i Zbatimit	3.9	⚠

Tatimi mbi fitimin për bizneset është një nismë e rëndësishme për të stimuluar bizneset e vogla dhe për të siguruar një mundësi të drejtë për **tatimin mbi fitimin për bizneset e mëdha**. Implementimi i këtij sistemi mund të rrisë **konkurrencën** dhe të ndihmojë në rritjen e të ardhurave për shtetin. Megjithatë, reforma kërkon **investime të konsiderueshme** dhe mund të hasë pengesa gjatë zbatimit, sidomos përsa i përket administratës dhe **mbikëqyrjes së tatimeve**.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “TVSH dhe Rimbursimi”

1. Qartësia e Premtimit ✓

 Vlerësimi: (4.6/5)

Premtimi është i qartë dhe i matshëm:

- Të gjithë qytetarët do të paguajnë TVSH për të gjitha produktet.
  - Shteti do t’ua kthejë qytetarëve deri në 10% të TVSH-së në fund të vitit, si një formë rimbursimi.
- ◆ **Dobësi:** Aspekti i procedurës dhe kushteve për marrjen e rimbursimit nuk është specifikuar plotësisht, si dhe mund të ketë vështirësi administrative në implementimin e kësaj praktike.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore ⚠

 Vlerësimi: (3.9/5)

- Aktualisht, TVSH aplikohet në shumicën e produkteve dhe shërbimeve, por nuk ka mekanizëm të drejtpërdrejtë për rimbursimin e saj për qytetarët.
- Rimbursimi mund të jetë një stimulim i rëndësishëm për konsumatorët, veçanërisht në një kohë kur çmimet janë rritur për shkak të inflacionit.
- Ka një ngarkesë administrative të konsiderueshme për mbledhjen dhe administrimin e të dhënave për rimbursimin e TVSH-së.

◆ **Probleme thelbësore:**

- Procesi i identifikimit dhe validimit të konsumatorëve që mund të përfitojnë nga rimbursimi.
- Nevoja për një sistem të fortë dhe të thjeshtuar për aplikimin dhe ndarjen e rimbursimit të TVSH-së.
- Mundësitë e abuzimeve dhe shmangieve, për shembull, duke manipuluar faturat për të përfituar më shumë nga rimbursimi.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit ✓

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ **Për implementimin e TVSH-së dhe rimbursimit:**

- Krijimi i një regjistri të centralizuar të konsumatorëve dhe transaksioneve për të mundësuar rimbursimin e TVSH-së në fund të vitit.
- Automatizimi i procesit të rimbursimit, duke përdorur teknologji të avancuara për të siguruar që të gjithë qytetarët të mund të aplikojnë dhe të përfitojnë.
- Përcaktimi i kushteve për rimbursimin (p.sh., shuma minimale që një individ duhet të ketë shpenzuar gjatë vitit për të aplikuar për rimbursim).

◆ **Përfshirja e sistemeve të kontrollit dhe transparencës:**

- Mbikëqyrje e rreptë për të siguruar që procesi i rimbursimit të jetë i drejtë dhe të shmangë çdo formë abuzimi.
- Edukimi dhe informimi i qytetarëve rreth procedurave për të aplikuar dhe për të përfituar nga ky rimbursim.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.0/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Krijimi i sistemit të regjistrimit dhe administratës tatimore	10 – 12
Implementimi i platformës për aplikimin dhe ndarjen e rimbursimit	8 – 10
Kosto për rimbursimin e TVSH-së për qytetarët (10% e totalit të TVSH-së të mbledhur)	50 – 53
TOTAL (për 1 vit)	68 – 75

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Pjesë e buxhetit të shtetit, mundësisht rritje e të ardhurave nga TVSH-ja për të mbuluar rimbursimin.
- Mundësi për mbështetje të brendshme përmes financimeve të brendshme dhe menaxhimit të shpenzimeve shtetërore.

⚠ **Rrezik:** Një nga rreziqet kryesore është që, nëse nuk sigurohet një menaxhim i përshtatshëm i fondeve për këtë rimbursim, mund të ketë vonesa në pagesa dhe vështirësi për realizimin e plotë të planit.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Rimbursimi i TVSH-së do të stimulojë konsumatorët dhe do të lehtësojë barrën e kostove për ata që paguajnë TVSH-në gjatë vitit.
- Mundësia për të rritur fuqinë blerëse të qytetarëve dhe për të lehtësuar situatën ekonomike të familjeve, veçanërisht ato me të ardhura më të ulëta.
- Do të ketë një ndikim pozitiv në rritjen e besimit të qytetarëve në administratën tatimore dhe shtetin.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Vonesa në implementimin e rimbursimit mund të shkaktojë pakënaqësi të qytetarëve dhe rritje të skepticizmit.

- Rreziku i abuzimeve dhe manipulimeve për të kërkuar më shumë se sa që u takon.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (3.8/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i sistemit të regjistrimit të konsumatorëve dhe platformës për aplikimin e rimbursimit.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i rimbursimit të TVSH-së për qytetarët dhe mbikëqyrja e procesit.
Faza 3	2029 – 2030	Monitorimi i ndikimeve dhe rishikimi i procedurave për përmirësimin e zbatimit.

◆ Sfida kryesore:

- Nevoja për të siguruar që të gjithë qytetarët të jenë të informuar dhe të mund të përfitojnë nga rimbursimi.
- Rritja e administratës dhe e kapaciteteve për menaxhimin e procesit të rimbursimit, duke shmangur vonesat dhe abuzimet.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.2/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.6	
Situata Aktuale	3.9	
Masat për Zbatimin	4.2	
Kostoja dhe Financimi	4.0	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.4	
Afati i Zbatimit	3.8	

Premtimi për **rimbursimin e TVSH-së** është një masë që mund të sjellë përfitime të konsiderueshme për qytetarët, duke rritur fuqinë blerëse dhe **besimin në administratën tatimore**. Implementimi i kësaj mase **kërkon investime dhe organizim të mirë**, me një sistem të fuqishëm për monitorimin e procedurave dhe shmangien e abuzimeve.

Megjithatë, ka rreziqe të mundshme në lidhje me **administratën e rimbursimit** dhe mundësitë për vonesa, që mund të **ndikojnë negativisht në mbështetjen e qytetarëve**.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Kontrolli dhe verifikimi për Biznesin e Vogël”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Premtimi është i qartë dhe i matshëm:

- Punonjësit e tatimeve do të ndalohen me ligj të shkojnë për verifikim pranë biznesit të vogël, përveç rasteve të specifikuara mbi bazën e një probabiliteti të vlerësimit të riskut.
- Verifikimet mund të bëhen jo më shumë se një herë në dy vite.

◆ **Dobësi:** Aspektet e riskut dhe kriteret për vlerësimin e tij nuk janë plotësisht të specifikuara. Po ashtu, mund të ketë paqartësi në lidhje me mënyrën se si do të monitorohet dhe mbikëqyret ky proces.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.0/5)

- Aktualisht, bizneset e vogla shpesh janë subjekt i inspektimeve të shpeshta nga administratën tatimore, duke sjellë stres dhe ngarkesë për to, si dhe ndikim në operacionet e përditshme.
- Kjo masë synon të lehtësojë bizneset e vogla nga presioni administrativ dhe të ofrojë më shumë siguri në menaxhimin e aktiviteteve të tyre.
- Megjithatë, ka mundësi që ndalimi i verifikimeve mund të ndikojë negativisht në zbatimin e tatimeve dhe të rrisë mundësinë për shmangie tatimore nga disa biznese.

◆ **Probleme thelbësore:**

- Rreziku i shmangies tatimore dhe manipulimit të të dhënave nga bizneset e vogla për të shmangur kontrollin.
- Paqartësia rreth mënyrës se si do të implementohet ndalimi i kontrollit dhe se si do të ndodhin kontrolloret vetëm në rastet e specifikuara.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ **Për implementimin e ndalimit të kontrollit të shpeshtë:**

- Krijimi i një sistemi të bazuar në probabilitet për të vlerësuar riskun dhe për të vendosur se cilët biznese duhet të kontrollohen dhe kur.
- Krijimi i një platforme për regjistrimin dhe menaxhimin e riskut të biznesit, për të siguruar se kontrolli bëhet vetëm për ato biznese që kanë faktorë të mundshëm rreziku të lartë (p.sh., mosdeklarimi i të ardhurave, përdorimi i praktikave tatimore të dyshimta).
- Përcaktimi i kriterëve të qarta për verifikimet dhe mbikëqyrja e zbatimit të këtij rregulli.

◆ Përfshirja e sistemeve të kontrollit dhe transparencës:

- Krijimi i një mekanizmi për ndjekjen e rasteve të shmangies tatimore, në mënyrë që të sigurohet që ky masë nuk mund të abuzohet nga bizneset e vogla për të shmangur detyrimet tatimore.
- Edukimi dhe informimi i bizneseve për procedurat e reja dhe detyrimet e tyre tatimore, për të parandaluar keqkuptimet.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.0/5)

◆ Kosto totale e parashikuar:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Krijimi i sistemit të vlerësimit të riskut dhe menaxhimit të verifikimeve	8 – 10
Trajnimi i punonjësve të tatimeve dhe zbatimi i legjislacionit të ri	5 – 7
Mbikëqyrja dhe administrimi i sistemit të riskut	6 – 8
TOTAL (për 1 vit)	19 – 25

◆ Burime të mundshme financimi:

- Pjesë e buxhetit të shtetit, mundësisht duke përdorur burime të brendshme dhe duke menaxhuar shpenzimet administrative.
- Mundësia e rritjes së të ardhurave tatimore nga bizneset që janë të rrezikuara nga shmangia tatimore, duke zbatimin e monitorimit të përmirësuar.

⚠ Rrezik: Ndërsa ndalimi i kontrollit mund të ulë shpenzimet administrative, mund të ketë ndikim në mbledhjen efektive të tatimeve dhe mund të rrisë shmangien tatimore.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Kjo masë mund të nxisë zhvillimin dhe rritjen e biznesit të vogël duke i ofruar mundësinë për të operuar në një mjedis më të lehtë dhe pa u shqetësuar për verifikime të shpeshta.
- Do të ulë barrën administrative për bizneset e vogla, duke i lejuar ato të përqendrohen më shumë në rritjen e aktiviteteve të tyre.
- Do të kontribuojë në ndihmën e ndërmarrjeve për të rritur konkurrencën dhe për t'u zgjeruar pa u penguar nga kontrollet e shpeshta.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mund të ndodhin përpjekje për të shmangur tatimet nga disa biznese të vogla që mund të jenë nën radarin e administratës tatimore.
- Rreziku i abuzimit të sistemit të riskut dhe mungesa e një mbikëqyrjeje efikase që mund të çojë në humbje të të ardhurave për shtetin.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.1/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi dhe miratimi i legjislacionit për ndalimin e verifikimeve të shpeshta dhe krijimi i sistemit të riskut.
Faza 2	2027 – 2028	Zbatimi i masës së ndalimit të verifikimeve të shpeshta dhe monitorimi i efektivitetit të sistemit.
Faza 3	2029 – 2030	Rishikimi dhe përmirësimi i procedurave dhe kriterëve për vlerësimin e riskut dhe verifikimet e mundshme.

◆ Sfida kryesore:

- Sigurimi që bizneset e vogla të përmbushin obligimet tatimore, ndërkohë që mbetet një kontroll efektiv për t'i mbajtur ato në linjë me ligjin.
- Nevoja për mbështetje të mjaftueshme financiare dhe burime për trajnimin dhe mbikëqyrjen.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.1/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.5	✓
Situata Aktuale	4.0	⚠
Masat për Zbatimin	4.3	✓
Kostoja dhe Financimi	4.0	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.2	✓
Afati i Zbatimit	4.1	⚠

Premtimi për ndalimin e verifikimeve të shpeshta për bizneset e vogla synon të ofrojë lehtësira për këtë kategori biznesesh dhe të kontribuoni në zhvillimin e tyre **pa ndërhyrje të shpeshta nga administrata tatimore**. Kjo masë mund të ketë efekte pozitive, duke përmirësuar klimën e biznesit dhe ulur ngarkesat administrative. Megjithatë, është e rëndësishme të **sigurohet një sistem efikas i vlerësimit të riskut dhe një mbikëqyrje** e duhur për të parandaluar abuzimet.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Përfitimi nga Faturat e Blerjes”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Premtimi është i qartë dhe i matshëm, duke përfshirë dy elemente kryesore:

- Çdo qytetar ka të drejtë të mbledhë faturat e blerjes pranë çdo biznesi gjatë vitit fiskal dhe t'i dorëzojë ato pranë Drejtorisë Rajonale Tatimore nga 1-25 janar të vitit pasardhës.
- Qytetarët mund të rimbursohen deri në 10% të vlerës së faturave të depozituara, pasi ato të verifikohen nga sistemi fiskal dhe të skanohen nga punonjësit e tatimeve.

◆ **Dobësi:** Aspektet e detajuara të verifikimit dhe kontrollit të faturave dhe se si do të menaxhohet procesi i skanimit dhe rimbursimit nuk janë të plota. Kjo mund të shkaktojë vonesa dhe paqartësi për qytetarët dhe bizneset.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.0/5)

- Aktualisht, qytetarët nuk kanë mundësi të përfitojnë drejtpërdrejt nga faturat e blerjes për të ulur taksat e tyre ose për të marrë rimbursime, një praktikë që mund të kontribuoni në rritjen e ndërgjegjësimit për tatimin dhe të ndihmojë në luftën kundër evazionit fiskal.
- Kjo masë do të inkurajonte qytetarët të mbledhin dhe të ruajnë faturat e blerjes, duke ndihmuar në rritjen e transparencës dhe në mbledhjen e tatimeve.
- Megjithatë, ka mundësi që qytetarët të përballen me vështirësi për të kuptuar dhe ndjekur procedurat e kërkuara për depozitim dhe verifikimin e faturave, sidomos për ata që nuk janë të njohur me sistemet fiskale elektronike.

◆ **Probleme thelbësore:**

- Sigurimi që qytetarët janë të informuar dhe të mbështetur për të ndjekur procedurat e kërkuara.
- Mungesa e një sistemi të fuqishëm dhe të besueshëm të verifikimit të faturave mund të çojë në abuzime dhe keqkuptime.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ **Për implementimin e rimbursimeve të faturave të blerjes:**

- Krijimi i një platforme online që mundëson qytetarëve të regjistrojnë dhe ngarkojnë faturat e blerjes për verifikim dhe skanim nga Drejtoria Rajonale Tatimore.
- Trajnimi i punonjësve të tatimeve dhe krijimi i një procedure të qartë dhe efektive për verifikimin dhe skanimin e faturave.

- Sigurimi që sistemi fiskal të jetë në gjendje të trajtojë dhe verifikojë informacionin e faturave pa vonesa, duke garantuar që qytetarët të mund të marrin rimbursimin në kohë.

◆ Përfshirja e sistemeve të mbikëqyrjes:

- Krijimi i një mekanizmi për të monitoruar procesin e rimbursimit dhe të sigurohet që nuk ka abuzime ose manipulime me faturat e blerjes.
- Informimi dhe mbështetja e qytetarëve për t'u siguruar që ata janë të vetëdijshëm për mundësitë dhe procedurat.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.1/5)

◆ Kosto totale e parashikuar:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Krijimi i platformës dhe sistemeve të mbikëqyrjes	6 – 8
Trajnimi i punonjësve të tatimeve për verifikimin dhe skanimin e faturave	4 – 5
Administrimi i rimbursimeve dhe mbikëqyrja	5 – 7
TOTAL (për 1 vit)	15 – 20

◆ Burime të mundshme financimi:

- Pjesë e buxhetit të shtetit, mundësisht duke përdorur burime të brendshme dhe duke menaxhuar shpenzimet administrative.
- Mundësia e mbështetjes nga fonde ndërkombëtare për modernizimin e administratës tatimore dhe teknologjive të informacionit.

⚠ **Rrezik:** Kostot e larta për zhvillimin dhe administrimin e sistemit mund të pengojnë implementimin nëse nuk sigurohen burime të mjaftueshme financiare.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Do të nxisë qytetarët të jenë më të ndërgjegjshëm për tatimet dhe të angazhohen më shumë në mbledhjen dhe dorëzimin e faturave.
- Mund të kontribuoni në rritjen e transparencës dhe mbledhjen më të efektshme të tatimeve nga shteti, duke ulur mundësinë për evazion fiskal.
- Rimbursimi i 10% të vlerës së faturave mund të jetë një stimuluese për qytetarët, duke i inkurajuar ata të kontribuojnë në sistemin tatimor dhe të sigurojnë që bizneset të lëshojnë fatura të rregullta.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Përdorimi i mundshëm i sistemeve të dyshimta të faturave, për të manipulimin e informacionit dhe përfitimin nga ky proces.
- Vështirësitë e qytetarëve që mund të kenë për të kuptuar procedurat dhe për të përdorur sistemet elektronike për dorëzimin e faturave.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.0/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i platformës online dhe zhvillimi i sistemeve të mbikëqyrjes.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i plotë i procesit të rimbursimit dhe verifikimit të faturave.
Faza 3	2029 – 2030	Rishikimi dhe përmirësimi i sistemit dhe rritja e pjesëmarrjes së qytetarëve.

◆ Sfida kryesore:

- Sigurimi që qytetarët të jenë të mbështetur dhe të informuar siç duhet për të ndjekur procesin dhe të jenë të gatshëm për të përdorur sistemet elektronike.
- Menaxhimi i mundësive për manipulim të faturave dhe keqpërdorimin e sistemit të rimbursimit.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.2/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.7	✓
Situata Aktuale	4.0	⚠
Masat për Zbatimin	4.3	✓
Kostoja dhe Financimi	4.1	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.4	✓
Afati i Zbatimit	4.0	⚠

Premtimi për rimbursimin e 10% të vlerës së faturave të blerjes mund të përmirësojë ndërgjegjësimin për tatimet dhe të rrisë transparencën, duke kontribuar në luftën kundër evazionit fiskal. Kjo mund të ketë ndikim pozitiv në mbledhjen e të ardhurave tatimore dhe të rrisë besimin e qytetarëve në sistemin fiskal. Megjithatë, ky proces kërkon zhvillimin e sistemeve të besueshme dhe një mbikëqyrje të fortë për të parandaluar keqpërdorimet dhe manipulimet.

6. Premtimet për Burimet Natyrore dhe Energjinë Elektrike

1. Audit dhe kontroll mbi kontratat koncesionare

- Do të **organizohet audit ndërkombëtar** për kontratat koncesionare të pasurive/burimeve natyrore, me kompani ndërkombëtare të njohura.
- **Gjetjet e auditit** do të adresohen dhe do të **zgjidhen kontratat koncesionare** ku ka shkelje të kushteve kontraktore.
- Subjektet përgjegjëse për mbrojtjen e interesave të shtetit do të **përballen me përgjegjësi penale**.
- Do të **konfiskohen pasuritë** që janë marrë padrejtësisht shtetit shqiptar.

2. Hidrokarburet dhe minerarët

- **Zhbërja e monopoleve dhe oligopoleve** në sektorin e hidrokarbureve.
- Do të krijohen **shoqëri përpunuese** për minerale dhe hidrokarbure në Shqipëri, duke stimuluar krijimin e shoqërive shumëpalëshe dhe duke angazhuar bizneset vendase për të rritur vlerën e produkteve.
- **Burimet minerare** nuk do të jepen për shfrytëzim të palët private me më pak se **50% të sasisë së nxjerrë në favor të shtetit shqiptar**, pasi të jetë shlyer vlera e investimit fillestar.

3. Çmimi i hidrokarbureve

- **Heqja e taksës së qarkullimit** prej 27 lekë/l dhe heqja e 5 lekë/l nga tarifat aktuale.
- Çmimi i karburanteve **nuk do të jetë më i lartë** se mesatarja e çmimit të karburantit të vendeve fqinje.

4. Aksesit i pushtetit lokal në fitimet nga burimet natyrore

- **Përshtatja e kuadrit ligjor** për të mundësuar që **pushteti lokal të marrë 10% të fitimeve** nga burimet natyrore që gjenden në territorin e tij.
- Vlera që pushteti lokal përfiton do të mund të shpenzohet vetëm për:
  - Ndërtimin e **kopshtesh, çerdhesh, shkollash**.
  - Ndërtimin e **qendrave sociale** për persona me aftësi të kufizuara, personat e moshuar, dhe fëmijët me aftësi ndryshe.
  - Investime në **infrastrukturë publike**.
  - **Pagesa ndihme ekonomike, ndihmë për nënat e vetme, jetimët**.
  - **Bursat për studentë ekselentë**.
  - **Kreditimin e biznesit të vogël me kredi të buta**.
  - **Programet e strehimit për çiftet e reja**.

5. Fondi Sovran për Burimet Natyrore

- Shqipëria do të krijojë **Fondi Sovran për Burimet Natyrore**, ku do të arkëtohet **50% e fitimit neto** çdo vit nga aktiviteti ekonomik në burimet natyrore.
- **Vlerat që futen në Fondin Sovran** do të mund të përdoren vetëm për investime publike, si ndihma për personat me nevoja sociale, ndihma ekonomike, bursat për studentë ekselentë, dhe investime në infrastrukturë.

6. Statusi i minatorit

- Brenda mandatit të parë qeverisës do të miratohet **ligji për statusin e minatorit** në Shqipëri.

7. Çmimi i energjisë elektrike për konsumatorët familjarë

- **Çmimi i energjisë elektrike** për konsumatorët familjarë me konsum deri në **800 kWh/muaj** do të ndahet në dy fasha:
  - **Fasha e natës:** nga ora 22:00 – 05:00, **3.8 lekë/kWh**.
  - **Fasha e ditës:** nga ora 05:00 – 22:00, **7.4 lekë/kWh**.

8. Përfitimi i energjisë për "klientët në nevojë"

- Do të përmbushen detyrimet për **klientët në nevojë**, duke siguruar që ata të kenë të drejtë për të përfutuar energji elektrike për nevojat e tyre bazë.

Për të vlerësuar **kostot buxhetore të premtimeve në sektorin e burimeve natyrore dhe energjisë elektrike**, do të ndjekim një **analizë të strukturuar sipas politikave**, duke bërë llogaritje me vlerësime realiste dhe supozime konservatore ku është e nevojshme.

◆ 1. Audit ndërkombëtar i kontratave koncesionare

✔ Përmbajtja:

- Audit ndërkombëtar me kompani të specializuara.
- Kosto për auditim, ekspertizë dhe ndjekje kontraktore.

📊 Kosto buxhetore:

- Supozim: audit për 50 kontrata.
- Kosto për kontratë (audit+ligjor): **60,000–115,000 €**
- Kosto totale: **3 milionë –5.75 milionë € ≈ 50–75 milionë lekë** (shpenzim njëherësh)

◆ 2. Zhbërja e monopoleve dhe krijimi i shoqërive përpunuese

✔ Përmbajtja:

- Ndërtim ose nxitje e përpunuesve të rinj për minerale dhe naftë.

- Shteti pjesëmarrës në shoqëri të përbashkëta.

Kosto buxhetore:

- Investim për krijimin e një rafinerie të naftës → **180–250 milionë €**
- Subvencion për nxitjen e përpunuesve (2 fabrika minerare): **~40 milionë €**
- Kosto administrative dhe legjislative: **~1 milion €**

 Totali (shtrirë në 4 vite): 220–290 milionë € → 22–29 miliardë lekë

---

3. Heqja e taksave mbi karburantet

Përmbajtja:

- Heqja e taksës së qarkullimit (27 lek/l) dhe tarifës 5 lek/l

Humbje buxhetore:

- Konsumi mesatar: **600 milionë litra/vit**
  - Heqje totale: **32 lek/l**
  - Humbje në të ardhura: **600,000,000 × 32 = 19.2 miliardë lekë/vit**
-

4. 10% përfitim i pushtetit vendor nga burimet natyrore

Përmbajtja:

- Rishpërndarje e fitimeve, jo kosto e re neto, por transferim

Efekt:

- Nëse fitimi neto vjetor nga burimet është **40 miliardë lekë**, atëherë:
  - **10% = 4 miliardë lekë/vit** për bashkitë
  - **Për 4 vite = 16 miliardë lekë**

 Jo kosto neto shtesë për shtetin, por kërkon alokim të dedikuar dhe kontroll përdorimi

---

5. Fondi Sovran për Burimet Natyrore

Përmbajtja:

- 50% e fitimit neto nga burimet arkëtohet në një fond
- Fondi përdoret vetëm për investime publike sociale e infrastrukturore

Vlerë:

- 50% e 40 miliardë lekëve/vit = **20 miliardë lekë/vit**
- **Për 4 vite = 80 miliardë lekë**

 Kjo nuk është kosto, por rezervim i të ardhurave ekzistuese → e rëndësishme për disiplinën fiskale, por jo barrë e re

---

◇ 6. Statusi i minatorit

✓ Përmbajtja:

- Ligj për statusin, përfitime të veçanta, pensione të parakohshme, kujdes shëndetësor.

📊 Kosto:

- Supozim: 10,000 minatorë aktivë ose në pension
- Kosto shtesë për pension + përfitime: **100,000 lekë/vit/person**
- Totali: **1 miliard lekë/vit**
- **Për 4 vite = 4 miliardë lekë**

◇ 7. Tarifimi me fasha për konsumatorët deri në 800 kWh/muaj

✓ Përmbajtja:

- Çmimi aktual: ~9.5 lek/kWh
- Me fasha: 3.8 lekë natën, 7.4 ditën
- 700,000 familje me konsum mesatar ~600 kWh/muaj

📊 Kosto subvencionuese:

- Subvencion mesatar: ~1,600 lekë/muaj × 12 muaj = **19,200 lekë/familje**
- Totali: **700,000 × 19,200 = 13.4 miliardë lekë/vit**
- **Për 4 vite = 53.6 miliardë lekë**

◇ 8. Energjia për klientët në nevojë

✓ Përmbajtja:

- 100,000 familje në ndihmë
- Supozim: 50% subvencion i faturës mesatare

📊 Kosto:

- Faturë mesatare: 5,000 lekë/muaj
  - Subvencion: 2,500 lekë × 12 muaj = 30,000 lekë
  - Totali: **100,000 × 30,000 = 3 miliardë lekë/vit**
  - **Për 4 vite = 12 miliardë lekë**
-

 Përmbledhje e kostove buxhetore (në lekë)

Masa	Kosto për 4 vite
Audit kontratash	50 – 75 milionë
Rafineri & përpunim mineralar	22 – 29 miliardë
Heqja taksash karburanti	76.8 miliardë
Statusi i minatorit	4 miliardë
Subvencione energjie familjarë	53.6 miliardë
Subvencione për klientë në nevojë	12 miliardë
TOTAL	~168 miliardë lekë

 Shënime shtesë për politika jo me kosto direkte

Masa	Koment
Fitimi 10% për pushtetin lokal	Rishpërndarje, jo kosto neto
Fondi Sovran	Rezervim i fitimeve neto – i dobishëm për qëndrueshmëri afatgjatë
Zhbërja e monopoleve	Rregullator, me efekt afatgjatë në konkurrencë, jo kosto direkte

 Efektet në ekonomi dhe qëndrueshmërinë fiskale

Efekt	Vlerësim
Kosto në % e buxhetit (rreth 660 miliardë lekë/vit)	≈ 6.4% mesatarisht në vit
Rritje konsumi (për shkak të energjisë dhe karburantit më të lirë)	Po
Rrezik për bilancin fiskal	I lartë nëse nuk ka rritje të të ardhurave nga burimet natyrore
Investime publike nga Fondi Sovran	Mund të kompensojnë nëse administrohen mirë
Rritje transparence dhe kontrolli	Po, nga auditimi dhe politika anti-oligopol

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.5/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Audit dhe Kontroll mbi Kontratat Koncesionare”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Premtimi është i qartë dhe i detajuar, duke përfshirë elemente të ndryshme që adresojnë auditorinë, procesin dhe pasojat e mundshme për shkeljet:

- Organizimi i auditimit ndërkombëtar për kontratat koncesionare të pasurive/burimeve natyrore.
- Gjetjet e auditit do të adresohen dhe do të zgjidhen kontratat koncesionare ku ka shkelje të kushteve kontraktore.
- Subjektet përgjegjëse për mbrojtjen e interesave të shtetit do të përballen me përgjegjësi penale.
- Do të konfiskohen pasuritë që janë marrë padrejtësisht shtetit shqiptar.

◆ **Dobësi:** Aspektet lidhur me zbatimin e praktikave të auditimit ndërkombëtar dhe me procedurat e konfiskimit të pasurive mund të kenë nevojë për më shumë detaje, veçanërisht për sa i përket menaxhimit të resurseve ligjore dhe praktikave ndërkombëtare të auditimit.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.2/5)

- Aktualisht, ka mungesë transparence dhe mbikëqyrje të mjaftueshme mbi kontratat koncesionare, veçanërisht ato që lidhen me pasuritë natyrore dhe burimet shtetërore. Disa kontrata koncesionare kanë shkaktuar polemika për abuzime dhe përfitime të padrejta për palët private.
- Kontrolli dhe auditimi i kontratave ekzistuese ka qenë i pamjaftueshëm, duke sjellë mundësinë e shkeljeve të rregullave dhe të abuzimeve që dëmtojnë interesat e shtetit.

◆ **Probleme thelbësore:**

- Mungesa e njohurive dhe kapaciteteve për të realizuar auditime ndërkombëtare të tillë.
- Dështimi në zbatimin e një sistemi të fortë mbikëqyrës për kontratat koncesionare dhe përfshirja e ekspertëve të jashtëm.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Për organizimin e auditit ndërkombëtar dhe zbatimin e kontrolleve:**

- Angazhimi i kompanive ndërkombëtare të njohura për të siguruar auditime të pavarura dhe të paanshme të kontratave koncesionare.

- Përcaktimi i kushteve dhe procedurave të qarta për hetimin dhe ndëshkimin e shkeljeve të kontratave.
- Krijimi i një komisioni të pavarur që do të monitorojë dhe mbikëqyrë ekzekutimin e auditimit dhe zbardhjen e gjetjeve të tij.
- Vënia në zbatim e ligjeve që sigurojnë përgjegjësi penale për ata që shkelin interesat e shtetit dhe konfiskimi i pasurive të fituara padrejtësisht.

◆ **Përfshirja e ekspertëve dhe organeve të tjera ndërkombëtare:**

- Bashkëpunimi me institucione ndërkombëtare dhe organizata që mund të ofrojnë ekspertizë dhe mundësi trajnimi për auditorët dhe profesionistët vendas.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e auditit dhe kontrollit mbi kontratat koncesionare:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Angazhimi i kompanive ndërkombëtare për auditimin	1 – 3
Krijimi i strukturave mbikëqyrëse dhe monitorimi	0.5 – 1
Trajnimi dhe mbështetje për ekspertët vendas	0.5 – 1
Administrimi i procesit dhe implementimi i ligjeve	1 – 1.75
TOTAL (për 1 vit)	3 – 5.75

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Pjesë e buxhetit të shtetit dhe fonde të dedikuara për zhvillimin e auditimit dhe mbikëqyrjes.
- Mundësi për të marrë mbështetje nga organizata ndërkombëtare për projektet e mbikëqyrjes dhe trajnimeve.

⚠ **Rrezik:** Pasi ky është një projekt që përfshin auditorë dhe kompani ndërkombëtare, kostoja mund të jetë më e lartë dhe vështirësia e menaxhimit të burimeve mund të pengojë avancimin.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Kjo masë mund të kontribuoni në rritjen e transparencës dhe besimin e qytetarëve në proceset qeverisëse, duke garantuar që kontratat koncesionare nuk po shkelin interesat e shtetit dhe qytetarëve.
- Rritja e kontrollit mbi pasuritë natyrore dhe burimet shtetërore mund të sjellë një përdorim më të drejtë dhe efikas të këtyre resurseve, duke krijuar mundësi për zhvillim ekonomik më të qëndrueshëm.

- Përgjegjësia penale për ata që dëmtojnë interesat shtetërore mund të veprojë si një parandalues i fuqishëm për korrupsionin dhe shkeljet e tjera.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Mundësia e manipulimit të auditimeve nga palët me interesa të caktuara që mund të ndikojnë negativisht në gjetjet dhe zgjidhjen e problemeve.
- Vështirësitë e implementimit të procesit të konfiskimit të pasurive, duke pasur parasysh procedurat ligjore dhe mundësitë për sfida të gjata juridike.

6. **Afati i Zbatimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
------	----------	-------------------

Faza 1 2025 – 2026 Angazhimi i kompanive ndërkombëtare dhe krijimi i strukturave mbikëqyrëse.

Faza 2 2027 – 2028 Zbatimi i auditimeve dhe adresimi i gjetjeve të auditit.

Faza 3 2029 – 2030 Zbatimi i ligjeve dhe konfiskimi i pasurive të fituara padrejtësisht.

◆ **Sfida kryesore:**

- Sigurimi që auditimi të jetë i paanshëm dhe efektiv për të identifikuar shkeljet dhe për të adresuar pasojat ligjore dhe ekonomike.
- Menaxhimi i proceseve të gjata ligjore për konfiskimin e pasurive dhe përballimi i mundësive për apelime dhe sfida juridike.

📌 **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.4/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.8	✓
Situata Aktuale	4.2	⚠
Masat për Zbatimin	4.5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.3	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.6	✓
Afati i Zbatimit	4.4	⚠

Premtimi për auditimin ndërkombëtar dhe kontrollin mbi kontratat koncesionare është i dukshëm dhe mund të rrisë besimin e qytetarëve në qeverisje. Kjo mund të ndihmojë në luftën kundër korrupsionit dhe abuzimeve me burimet shtetërore. Sidoqoftë, ky projekt kërkon një implementim të kujdesshëm, angazhim të profesionistëve ndërkombëtarë dhe mund të hasë pengesa në **procesin e konfiskimit të pasurive dhe mbikëqyrjen e auditimit të plotë.**

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Hidrokarburet dhe Minerarët”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Premtimi është i qartë dhe ka një strukturë të mirë për të adresuar problematikat në sektorët e hidrokarbureve dhe mineraleve. Ai përfshin disa nisma kryesore:

- Zhbërja e monopoleve dhe oligopoleve në sektorin e hidrokarbureve.
- Krijimi i shoqërive përpunuese për minerale dhe hidrokarbure brenda Shqipërisë.
- Angazhimi i biznesve vendase për të rritur vlerën e produkteve dhe zhvillimin e shoqërive shumëpalëshe.
- Politika e dhënies së burimeve minerale vetëm kur shteti merr më shumë se 50% të sasisë së nxjerrë pas shlyerjes së investimit fillestar.

Dobësi:

Kjo është një iniciativë ambicioze që mund të kërkojë një periudhë të gjatë për implementimin e duhur dhe mund të ndeshë rezistencë nga aktorët dominues aktualë në treg.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

- Në sektorin e hidrokarbureve dhe mineraleve, aktualisht ka një dominim të monopoleve dhe oligopoleve, ku disa kompani kontrollojnë një pjesë të madhe të tregut, duke krijuar mungesë konkurrencë dhe duke e penguar zhvillimin e bizneseve vendase.
- Gjithashtu, shpesh herë dhënia e kontratave për shfrytëzim të burimeve natyrore është bërë në kushte që favorizojnë palët private, ndërsa shteti ka marrë një përqindje të vogël të të ardhurave.

Probleme thelbësore:

- Mungesa e një ligji të qartë që rregullon përfitimin e shtetit nga burimet natyrore.
- Barriera për krijimin e shoqërive përpunuese dhe stimulimi i biznesve vendase për të rritur vlerën e produkteve të nxjerra.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Për zhbërjen e monopoleve dhe oligopoleve:

- Krijimi i kushteve ligjore dhe mbikëqyrësve që sigurojnë lëvizjen drejt një tregu më të hapur dhe të konkurrueshëm. Mund të krijohet një autoritet për mbikëqyrjen e sektorit të hidrokarbureve dhe mineraleve, i cili do të monitorojë dhe menaxhojë ndarjen e kontratave në mënyrë të barabartë.

◆ **Për krijimin e shoqërive përpunuese për minerale dhe hidrokarbure në Shqipëri:**

- Nxitja e zhvillimit të shoqërive përpunuese përmes subvencioneve dhe granteve për investimet në teknologjinë përpunuese, si dhe krijimi i kushteve të favorshme për investitorët vendas dhe të huaj.

◆ **Politika për ndarjen e burimeve minerale dhe hidrokarbureve me shtetin që merr më shumë se 50% të sasisë së nxjerrë:**

- Rregullimi i një sistemi të qartë për përfitimet që do të marrë shteti, me një përqindje minimale që siguron fitime të drejta për të dyja palët.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto (milione euro)
Zhbërja e monopoleve dhe krijimi i një tregu të hapur	4 – 7
Krijimi i shoqërive përpunuese për minerale dhe hidrokarbure	180 – 250
Mbështetje për bizneset vendase dhe përmirësimi i infrastrukturës	40
Monitorimi dhe mbikëqyrja e sektorëve	1
TOTAL (për 4 vite)	220 – 290

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Burime nga buxheti i shtetit për politikën e nxitjes së investimeve dhe zhvillimit të sektorëve.
- Mundësi për financime nga agjencitë ndërkombëtare për zhvillim dhe organizatat që mbështesin zhvillimin e qëndrueshëm dhe konkurrencën në sektorët natyrorë.

⚠ **Rrezik:** Pasi ky është një projekt me investime të larta, mund të ketë vështirësi në sigurimin e burimeve financiare dhe mund të përballet me sfida nga aktorët dominues në sektor.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Zhbërja e monopoleve do të rrisë konkurrencën dhe do të krijojë mundësi më të mira për investitorët vendas dhe të huaj, duke sjellë zhvillim të qëndrueshëm dhe rritje të mundësive të punësimit.
- Krijimi i shoqërive përpunuese mund të shtojë vlerën e produkteve dhe të reduktojë varësinë nga eksportet e papërpunuara, duke kontribuar në diversifikimin e ekonomisë.
- Pjesëmarrja më e madhe e shtetit në fitimet nga burimet natyrore do të ndihmojë në rritjen e të ardhurave buxhetore dhe mund të përdoret për projekte zhvillimi.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Krijimi i mundësive për korrupsion dhe manipulim të tregut nga aktorët privatë që janë të interesuar të mbajnë status quo-në.
- Sfida në implementimin e një rregulloreje të re dhe ndarjes së fitimeve të burimeve natyrore që të përfitojnë të gjitha palët.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Zhbërja e monopoleve dhe oligopoleve, krijimi i strukturave mbikëqyrëse.
Faza 2	2027 – 2028	Krijimi i shoqërive përpunuese dhe nxitja e investimeve vendase.
Faza 3	2029 – 2030	Zbatimi i politikës së ndarjes së fitimeve dhe sigurimi i përfitimeve të drejta për shtetin.

Sfida kryesore:

- Implementimi i ndryshimeve ligjore dhe krijimi i kushteve të përshtatshme për zhvillimin e një tregu më të hapur dhe të konkurrueshëm mund të përballen me rezistencë nga aktorët e industrisë.
- Menaxhimi i ndërhyrjeve të mundshme të palëve private që mund të ndikojnë në ekuilibrin e tregut dhe të shkelin rregullat e reja të ndarjes së fitimeve.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.5/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.7	
Situata Aktuale	4.3	
Masat për Zbatimin	4.6	
Kostoja dhe Financimi	4.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	
Afati i Zbatimit	4.3	

Premtimi për zhbërjen e monopoleve dhe krijimin e mundësive për zhvillim të sektorëve të hidrokarbureve dhe mineraleve është një hap i rëndësishëm për të nxitur konkurrencën dhe rritjen e vlerës së produkteve. Ky projekt ka një potencial të lartë për të rritur përfitimet e shtetit dhe për të kontribuar në zhvillimin ekonomik të Shqipërisë. Sidoqoftë, ai kërkon një implementim të kujdesshëm dhe mund të hasë sfida në menaxhimin e ndryshimeve dhe në sigurimin e burimeve financiare.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Çmimi i Hidrokarbureve”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Premtimi është mjaft i qartë dhe i drejtpërdrejtë. Ai përfshin dy komponentë të rëndësishëm:

- Heqja e taksës së qarkullimit prej 27 lekë/l dhe ulja e 5 lekë/l në tarifatat aktuale për karburantet.
- Përcaktimi i një çmimi maksimal për karburantet, i cili nuk do të jetë më i lartë se mesatarja e çmimit të karburantit në vendet fqinje.

Dobësi:

Në aspektin operacional, ky premtim mund të ketë vështirësi të implementohet nëse çmimet ndërkombëtare të hidrokarbureve janë të paqëndrueshme. Kjo mund të ndikojë në kontrollin e çmimit të karburanteve në Shqipëri.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.2/5)

- Aktualisht, Shqipëria ka një sistem çmimesh të lira për hidrokarburet, por çmimet janë ndikuar nga taksa e qarkullimit dhe tarifatat që shtojnë koston e karburantit.
- Çmimi i karburanteve në Shqipëri shpesh është më i lartë se mesatarja e vendeve fqinje, për shkak të taksave dhe tarifave shtesë të aplikuara.

Probleme thelbësore:

- Çmimet e karburanteve janë të ndikuara nga faktorë ndërkombëtarë dhe tregjet globale, kështu që çdo politikë vendore për çmimet mund të ketë efekte të kufizuara nëse çmimet ndërkombëtare janë të paqëndrueshme.
- Mungesa e një mekanizmi të qartë për mbikëqyrjen dhe kontrollin e tregut të karburanteve mund të çojë në abuzime dhe manipulime të çmimit.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Heqja e taksës së qarkullimit dhe ulja e tarifave:

- Do të jetë e nevojshme një rishikim i ligjeve dhe normave fiskale që lidhen me taksimin e karburanteve, duke krijuar një bazë ligjore të qëndrueshme për heqjen e taksës dhe uljen e tarifave përkatëse.
- Përdorimi i mekanizmave të mbikëqyrjes për të siguruar që heqja e taksave dhe ulja e tarifave të mos krijojë hendek të papritur në të ardhurat buxhetore.

Përcaktimi i çmimit maksimal të karburanteve në lidhje me mesataren e vendeve fqinje:

- Krijimi i një komisioni të posaçëm për monitorimin e çmimit të karburanteve në tregjet ndërkombëtare dhe vendosjen e një çmimi maksimal në bazë të atij monitorimi.
- Zhvillimi i një platforme të përbashkët për të mbikëqyrur çmimet e karburanteve dhe transparencën e tyre, për të siguruar që ato të jenë në përputhje me normat ndërkombëtare.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)
Heqja e taksës së qarkullimit dhe ulja e tarifave	190
Monitorimi dhe mbikëqyrja e çmimeve të karburanteve	2
TOTAL (për 1 vit)	192

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Mundësia e përfitimit nga reduktimi i taksës dhe tarifave mund të kërkojë një balancim të kujdesshëm të burimeve financiare për të kompensuar humbjet potenciale të të ardhurave fiskale.
- Mund të përdoren fonde nga buxheti i shtetit ose të gjenerohen nga burime alternative të financimit për mbështetje të projektit.

⚠ **Rrezik:**

Heqja e taksës dhe ulja e tarifave mund të ndihmojë për të ulur çmimin për qytetarët, por mund të çojë gjithashtu në një mungesë të të ardhurave për shtetin, duke kërkuar një menaxhim të kujdesshëm të burimeve.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Ulja e çmimit të karburanteve mund të ketë një ndikim pozitiv në kostot e transportit dhe të jetesës për qytetarët, duke ndihmuar gjithashtu në uljen e inflacionit në sektorët që varen nga hidrokarburet.
- Përcaktimi i një çmimi maksimal për karburantet i afron ato me çmimet e vendeve fqinje, duke siguruar një treg më të drejtë dhe më të balancuar.
- Kjo mund të ketë një ndikim pozitiv për të ardhurat e familjeve, duke ulur shpenzimet për transport dhe karburant.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Çmimi i karburanteve mund të ndikohet nga luhatjet e çmimeve në tregjet ndërkombëtare, dhe mbikëqyrja e këtij çmimi mund të bëhet e vështirë për të mbajtur një ekuilibër afatgjatë.
- Heqja e taksës mund të ketë ndikime të papritura në të ardhurat buxhetore të shtetit, të cilat mund të kërkojnë rishikime të tjera fiskale.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i legjislacionit dhe vendosja e strukturave të monitorimit.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i masave të taksimit dhe mbikëqyrja e çmimeve të karburanteve.
Faza 3	2029 – 2030	Rishikimi i efektivitetit të masave dhe adaptimi i politikave bazuar në luhatjet e çmimeve ndërkombëtare.

Sfida kryesore:

- Zbatimi i një çmimi të standardizuar mund të jetë i vështirë për të siguruar një balancë të qëndrueshme midis çmimit të karburanteve dhe të ardhurave buxhetore.
- Kontrolli dhe monitorimi efektiv i çmimeve ndërkombëtare dhe ndikimi i ndryshimeve të çmimeve globale mund të kërkojnë mekanizma të fortë mbikëqyrjeje.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.5/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.8	
Situata Aktuale	4.2	
Masat për Zbatimin	4.5	
Kostoja dhe Financimi	4.4	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.3	

Premtimi për uljen e çmimit të karburanteve dhe përcaktimin e një çmimi maksimal është një hap i rëndësishëm për të siguruar çmime të drejta dhe të përballeshme për qytetarët. Kjo do të ndihmojë në uljen e kostos së jetesës dhe në përmirësimin e konkurrencës në treg.

Megjithatë, ai kërkon një implementim të kujdesshëm dhe mbikëqyrje të vazhdueshme për të shmangur efekte negative të mundshme në buxhetin e shtetit dhe në tregun ndërkombëtar të hidrokarbureve.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Aksesi i Pushtetit Lokal në Fitimet nga Burimet Natyrale”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

Premtimi është i qartë dhe përfshin një pjesë të rëndësishme të burimeve natyrore. Ai përcakton që pushteti lokal do të ketë të drejtën të marrë 10% të fitimeve nga burimet natyrore që ndodhen në territorin e tij. Kjo do të mundësojë investime të drejtpërdrejta në zhvillimin e komunitetit lokal. Premtimi gjithashtu specifikon se çfarë mund të bëhet me këtë financim, duke përfshirë investime në infrastrukturë, arsim, mbështetje sociale, dhe zhvillim të bizneseve të vogla.

◆ Dobësi:

Nëse nuk sigurohet një mekanizëm i saktë për ndarjen e fitimeve dhe mbikëqyrjen e shpenzimeve, ka mundësi abuzimesh dhe përdorimi të keq të këtyre burimeve.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.4/5)

Aktualisht, Shqipëria nuk ka një sistem të qartë të shpërndarjes së fitimeve nga burimet natyrore midis qeverisjes qendrore dhe asaj lokale. Pasuri natyrore si mineralet dhe hidrokarburet shpesh janë nën kontrollin e qeverisë qendrore, dhe nuk ka një ndarje të qartë të përfitimeve për komunitetet vendore.

◆ Probleme thelbësore:

- Ka mungesë të një kuadri të fortë ligjor që të mundësojë këtë shpërndarje të drejtë të fitimeve.
- Shpërndarja e burimeve natyrore shpesh ka sjellë përplasje të interesave ndërmjet pushtetit lokal dhe atij qendror, duke krijuar tensione në menaxhimin e burimeve.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Përshtatja e kuadrit ligjor:

Do të kërkohet një ndryshim dhe përshtatje e legjislacionit aktual për të mundësuar ndarjen e fitimeve nga burimet natyrore mes qeverisë lokale dhe qendrore. Kjo mund të kërkojë ndryshime në ligje si ai i tatimit mbi të ardhurat dhe ligje të tjera që lidhen me menaxhimin e pasurive natyrore.

◆ Mekanizmi i menaxhimit të financave lokale:

Do të duhet të krijohet një sistem për ndarjen e fitimeve dhe një mekanizëm mbikëqyrjeje për të siguruar që burimet të përdoren në mënyrë transparente dhe të drejtë. Ky sistem duhet të mundësojë kontrollin e procesit dhe të sigurojë se investimet shkojnë në përfitim të komunitetit dhe zhvillimit të tij.

◆ Mbikëqyrja dhe transparencja:

Një element kyç për zbatimin është ndërtimi i një sistemi të mbikëqyrjes që do të mundësojë monitorimin e shpenzimeve dhe realizimin e projekteve. Pushteti lokal do të duhet të sigurojë një raportim të rregullt dhe të detajuar për shpenzimet dhe investimet që bëhen.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Përshtatja e kuadrit ligjor	1 – 3
Krijimi i mekanizmave të mbikëqyrjes dhe transparencës	2 – 4
Shpërndarja e fitimeve për pushtetin lokal	Varet nga fitimi nga burimet natyrore
TOTAL (për 1 vit)	Varion, pasi varet nga fitimi

◆ Burimet e mundshme financimi:

- Financimi do të vijë nga burimet natyrore që do të ndahen nga qeveria qendrore, si dhe nga të ardhurat që krijohen përmes investimeve në infrastrukturën dhe shërbimet sociale.
- Qeveria lokale mund të përdorë këto burime për të përmirësuar cilësinë e jetës për qytetarët dhe mund të tërheqë fonde nga donatorë ndërkombëtarë për projekte të caktuara.

⚠ Rrezik:

Shpërndarja e fitimeve mund të jetë e paqëndrueshme nëse burimet natyrore janë të pasigurta ose çmimet ndërkombëtare luhaten. Kjo mund të ndikojë në mbështetje të qëndrueshme financiare për investimet lokale.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Aksesi në fitimet nga burimet natyrore do të krijojë mundësi për zhvillimin e infrastrukturës lokale dhe shërbimeve sociale, siç janë kopshtet, çerdhet, shkollat dhe qendrat sociale.
- Ky mekanizëm do të mbështesë biznese lokale dhe zhvillimin e komunitetit, duke kontribuar në përmirësimin e kushteve të jetesës.
- Mund të ndihmojë në forcimin e lidhjeve mes qeverisë lokale dhe qytetarëve, duke rritur transparencën dhe angazhimin në procese vendimmarrëse.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mund të ketë shpërndarje të pasigurt dhe joefektive të burimeve, sidomos në rastet kur burimet natyrore janë të pasigurta ose vlerësimi i fitimeve është i pasaktë.
- Pushteti lokal mund të ndeshet me vështirësi në menaxhimin e këtyre burimeve, duke krijuar mundësi për abuzime ose përdorim të gabuar të fondeve.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi dhe miratimi i ndryshimeve ligjore dhe krijimi i mekanizmave të menaxhimit.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i sistemit të shpërndarjes së fitimeve dhe monitorimi i shpenzimeve.
Faza 3	2029 – 2030	Rishikimi i efektivitetit të sistemit dhe adaptimi i politikave për mbështetje të qëndrueshme.

Sfida kryesore:

- Zbatimi i një kuadri ligjor të tillë mund të jetë i ndërlikuar dhe të kërkojë një proces të gjatë për të siguruar mbështetje nga të gjitha palët e interesuara.
- Ndryshimet ligjore dhe organizimi i një mekanizmi mbikëqyrës mund të ndeshen me rezistencë nga qeveria qendrore dhe aktorë të tjerë të fuqishëm që ndoshta nuk duan të ndajë burimet.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.9	
Situata Aktuale	4.4	
Masat për Zbatimin	4.6	
Kostoja dhe Financimi	4.2	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	
Afati i Zbatimit	4.3	

Premtimi për të mundësuar që pushteti lokal të ketë akses në 10% të fitimeve nga burimet natyrore që gjenden në territorin e tij është një hap pozitiv për të forcuar zhvillimin lokal dhe mbështetjen për projekte të rëndësishme për komunitetet. Ky sistem mund të krijojë mundësi të mëdha për investime në infrastrukturë dhe shërbime sociale, por kërkon një strukturë të fortë ligjore dhe mekanizma mbikëqyrës për të shmangur abuzimet dhe të sigurojë përdorimin e duhur të këtyre burimeve.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Fondi Sovran për Burimet Natyrore”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Premtimi është mjaft i qartë, duke specifikuar se 50% e fitimit neto çdo vit nga aktiviteti ekonomik në burimet natyrore do të depozitohet në një Fond Sovran. Ky fond do të përdoret vetëm për investime publike të lidhura me mbështetje sociale, ndihmën ekonomike, bursat për studentë dhe infrastrukturën, duke e fokusuar përdorimin e tij për përmirësimin e kushteve të jetesës për qytetarët dhe zhvillimin e ekonomisë lokale. Ky mekanizëm synon të sigurojë përdorimin e burimeve natyrore për përfitim të përgjithshëm publik.

Dobësi:

Nëse nuk krijohet një mekanizëm i qartë mbikëqyrjeje dhe raportimi për këtë fond, mund të ketë mundësi për abuzime dhe përdorim të gabuar të fondeve.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.2/5)

Aktualisht, Shqipëria nuk ka një fond të centralizuar për burimet natyrore, dhe shpesh fitimet nga këto aktivitete nuk përdoren për investime publike afatgjata. Shpesh, të ardhurat nga burimet natyrore janë të menaxhuara nga qeveria qendrore pa një shpërndarje të drejtë në investime lokale ose për mbështetje sociale, gjë që ndikon në mungesën e mundësive të qëndrueshme për zhvillim.

Probleme thelbësore:

- Mungesa e një mekanizmi të centralizuar që siguron ndarjen dhe përdorimin e fitimeve nga burimet natyrore për investime të drejtpërdrejta.
- Mundësia e keqmenaxhimit të këtyre burimeve nga qeveritë e mëparshme, pa një mbikëqyrje të mjaftueshme dhe transparencë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Krijimi i Fondit Sovran:

Do të kërkohet një ligj i veçantë për të krijuar Fondin Sovran për Burimet Natyrore, i cili do të duhet të përmbajë rregulla të qarta për arkëtimin e fitimeve dhe përdorimin e tyre. Ky fond duhet të ketë një strukturë të fortë mbikëqyrjeje për të siguruar transparencën dhe drejtësinë në përdorimin e fondeve.

Mekanizmi i mbikëqyrjes dhe transparencës:

Për të siguruar që Fondi Sovran të përdoret në mënyrë të drejtë dhe të efektshme, është e nevojshme të krijohet një sistem mbikëqyrjeje, i cili mund të përfshijë auditime të pavarura dhe

raporte të rregullta mbi përdorimin e fondeve. Kjo do të sigurojë që investimet të realizohen për të mirën e komunitetit dhe jo për interesa të ngushta politike.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)
Krijimi dhe administrimi i Fondit Sovran	2 – 5
Përdorimi i fondeve për investime publike	10 – 50
TOTAL (për 1 vit)	Varet nga fitimi nga burimet natyrore

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Financimi për këtë fond do të vijë nga 50% e fitimit neto që gjenerohet nga aktivitetet në burimet natyrore, si minerale dhe hidrokarbure. Fondet mund të shpenzohen për investime në shërbime sociale dhe infrastrukturë, si dhe për mbështetje të studentëve dhe bizneseve.

⚠ **Rrezik:**

Nëse fitimet nga burimet natyrore janë të pasigurta ose çmimet ndërkombëtare të këtyre burimeve bien, mund të ketë mangësi në fonde për të mbështetur investimet publike. Kjo mund të sjellë vonesa ose ulje të efektivitetit të përdorimit të këtyre fondeve.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Ky fond mund të ndihmojë në financimin e projekteve të rëndësishme sociale dhe infrastrukturës, si ndihma për ata që kanë nevoja dhe investime në arsim dhe shëndetësi.
- Do të sigurojë që fitimet nga burimet natyrore përdoren për përfitim të përgjithshëm publik dhe zhvillim të qëndrueshëm të ekonomisë.
- Mund të ndihmojë në diversifikimin e burimeve të financimit për qeverinë, duke ulur varësinë nga burimet tradicionale të financimit të buxhetit.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Ndonëse fondi mund të sjellë përfitime të mëdha, mund të ketë pasiguri nëse fitimet nga burimet natyrore janë të papërshtatshme ose të paqëndrueshme.
- Ka mundësi për abuzime dhe përdorim të keq të fondeve, veçanërisht nëse nuk ka mbikëqyrje të duhur ose transparencë.

6. **Afati i Zbatimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i ligjit dhe strukturës për Fondin Sovran, si dhe vendosja e mekanizmave të arkëtimit të fitimeve.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i plotë i Fondit Sovran dhe përdorimi i fondeve për projekte të caktuara publike.
Faza 3	2029 – 2030	Rishikimi i efektivitetit të Fondit Sovran dhe adaptimi i politikave për të siguruar që përdorimi i fondeve të jetë sa më i efektshëm.

◆ Sfida kryesore:

- Ndryshimi i legjislacionit dhe krijimi i një Fondi Sovran mund të kërkojë kohë dhe mund të ndeshet me pengesa ligjore ose politike.
- Ndërsa mund të ketë përfitime të mëdha, mund të ndodhin sfida për sa i përket menaxhimit të fondeve dhe kontrollit të përdorimit të tyre.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.8	✓
Situata Aktuale	4.2	⚠
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	✓
Afati i Zbatimit	4.3	⚠

Premtimi për krijimin e një Fondi Sovran për Burimet Natyrore ka potencialin të krijojë një sistem të qëndrueshëm dhe të drejtë për përdorimin e fitimeve nga burimet natyrore. Ky fond mund të mbështesë investime në infrastrukturë, ndihma sociale dhe mbështetje për arsimin, duke përmirësuar cilësinë e jetesës për qytetarët. Megjithatë, për zbatimin e suksesshëm të këtij premtimi, është e nevojshme krijimi i një kuadri ligjor të fortë dhe një mekanizëm mbikëqyrës për të siguruar transparencën dhe menaxhimin e duhur të fondeve.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Statusin e Minatorit”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Premtimi është mjaft i qartë, duke specifikuar se brenda mandatit të parë qeverisës do të miratohet një ligj për statusin e minatorit në Shqipëri. Ky ligj pritet të sigurojë mbrojtjen ligjore dhe përfitime të veçanta për minatorët, duke mundësuar trajtim të barabartë dhe mbështetje për një nga grupet më të ekspozuara të punonjësve në sektorin e nxjerrjes së mineraleve dhe burimeve natyrore.

Dobësi:

Nëse ligji miratohet, është e rëndësishme që të ekzistojë një sistem i qëndrueshëm mbikëqyrjeje për të siguruar që përfitimet e parashikuara arrijnë te minatorët dhe nuk shfrytëzohen për interesat e grupeve të tjera. Gjithashtu, mund të lindin sfida për zbatimin e tij në terren, sidomos në rajonet më të izoluara.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Aktualisht, statusi i minatorit në Shqipëri është i pasigurt dhe ndonëse ka përpjekje të shpërndara për mbrojtjen e të drejtave të minatorëve, ata nuk kanë një mbështetje të plotë ligjore që të sigurojë mbrojtjen e shëndetit, kushteve të punës dhe pensioneve të tyre. Çështjet e sigurisë në punë dhe mbështetja për pensionet dhe trajtimin shëndetësor janë probleme kryesore që prekin këtë kategori.

Probleme thelbësore:

- Puna në sektorin e minierave është e rrezikshme dhe shpesh pa mbrojtje adekuate për shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve.
- Minatorët shpesh kanë përfitime të kufizuara për sigurime shëndetësore, pensione dhe ndihmë sociale.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Krijimi i një ligji të dedikuar për minatorët:

Një ligj i dedikuar për minatorët duhet të trajtojë disa aspekte thelbësore, përfshirë përfitimet shëndetësore dhe pensionet, mbrojtjen e kushteve të punës, si dhe sigurimin e sigurisë në punë. Ky ligj duhet të sigurojë mbështetje ligjore për trajtimin e minatorëve dhe të krijojë një mekanizëm mbikëqyrjeje për zbatimin e tij.

Mbështetje për ndërmarrjet dhe bashkëpunimi me sindikatat:

Një tjetër masë e rëndësishme do të jetë angazhimi i sindikatave të minatorëve dhe ndërmarrjeve për të krijuar një mjedis të sigurt për punë dhe për të mbështetur minatorët në kërkesat e tyre.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)
Krijimi dhe administrimi i ligjit për statusin e minatorëve	1 – 3
Përdorimi i fondeve për mbrojtjen e kushteve të punës	5 – 10
Kosto për pensionet suplementare për minatorët dhe ata që përfitojnë statusin	8 – 12
TOTAL (për 1 vit)	14 – 25

◆ Burimet e mundshme financimi:

Burimet për financimin e këtij ligji mund të vijnë nga buxheti i shtetit, si dhe mund të angazhohen fonde të tjera nga programet ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e kushteve të punës dhe mbrojtjen sociale për grupe të caktuara.

⚠ Rrezik:

Nëse buxheti i shtetit është i kufizuar, mund të ketë vështirësi në alokimin e fondeve të mjaftueshme për mbështetje të plotë të minatorëve.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky ligj mund të përmirësojë kushtet e punës dhe të sigurojë një mbrojtje më të mirë sociale dhe shëndetësore për minatorët, të cilët janë në një profesion të rrezikshëm dhe shpesh pa mbështetje të mjaftueshme.
- Do të sigurojë që minatorët të kenë përfitime më të mira pensionale dhe mbrojtje shëndetësore, duke kontribuar në rritjen e mirëqenies sociale të këtij grupi të punës.
- Mund të sjellë stabilitet në sektorin e minierave dhe të nxisë përmirësimin e sigurisë dhe kushteve të punës.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Ndërkohë që mund të ketë përfitime të dukshme për minatorët, mund të ketë rritje të kostove për ndërmarrjet që veprojnë në këtë sektor, sidomos nëse kërkohet një investim i madh për përmirësimin e kushteve të sigurisë dhe shëndetit.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i ligjit për statusin e minatorëve dhe procedura për mbështetje.
Faza 2	2027 – 2028	Implementimi i masave për mbrojtjen shëndetësore dhe përfitimet pensionale për minatorët.
Faza 3	2029 – 2030	Monitorimi i efektivitetit të ligjit dhe adaptimi i tij për t’iu përgjigjur nevojave të minatorëve.

◆ **Sfida kryesore:**

- Krijimi i një ligji të tillë mund të kërkojë një kohë të gjatë për të kaluar përmes proceseve legislative, dhe mund të ketë pengesa në lidhje me implementimin e tij efektiv në terren.

📌 **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.5/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.7	✓
Situata Aktuale	4.3	⚠
Masat për Zbatimin	4.5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.2	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.6	✓
Afati i Zbatimit	4.4	⚠

Premtimi për miratimin e një ligji për statusin e minatorit është i rëndësishëm dhe ka potencialin të përmirësojë kushtet e jetesës dhe mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë për këtë kategori të rëndësishme punëtorësh. Megjithatë, për të realizuar këtë premtim, është e nevojshme një periudhë implementimi, duke kaluar përmes proceseve legislative dhe duke siguruar financimin dhe mbështetje të mjaftueshme.

Nëse miratohet dhe zbatohet me sukses, ky ligj mund të sjellë përfitime të dukshme për minatorët dhe mund të krijojë një mjedis më të sigurt dhe të qëndrueshëm për sektorin e minierave.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Çmimi i Energjisë Elektrike për Konsumatorët Familjarë”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Premtimi është shumë i qartë, duke specifikuar dy fasha çmimesh për konsumatorët familjarë me konsum deri në 800 kWh/muaj. Fasha e natës dhe ajo e ditës janë ndarë me çmime të ndryshme, duke u mundësuar qytetarëve mundësi më të lira për të konsumuar energji gjatë periudhës së natës, kur kërkesa është më e ulët dhe ngarkesa në rrjet është më e vogël.

◆ Dobësi:

Nëse ky sistem zbatohet pa një mbikëqyrje të duhur, mund të ketë mundësi keqinterpretimi ose keqmenaxhimi të konsumit, dhe për këtë arsye mund të ndikojë negativisht në performancën e sistemit të furnizimit me energji elektrike.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.2/5)

Aktualisht, çmimi i energjisë elektrike për konsumatorët familjarë është i centralizuar dhe nuk është i ndarë në fashta, duke mos incentivuar përdorimin racional të energjisë. Çmimi për energjinë është i lartë për shumë familje, dhe ndarja në dy fashta mund të ndihmojë në rregullimin e kërkesës dhe optimizimin e përdorimit.

◆ Probleme thelbësore:

- Përdorimi i energjisë është shpesh i pasistematizuar, dhe ndarja e çmimeve mund të sjellë sfida në vlerësimin e konsumit dhe mund të shkaktojë ndikime të papritura në pagesat e konsumatorëve.
- Nuk ka ende një sistem të mjaftueshëm për informimin e konsumatorëve në lidhje me periudhat dhe mundësitë e përdorimit të energjisë në mënyrë të përshtatshme.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Informimi dhe edukimi i konsumatorëve:

Një masë e rëndësishme për zbatimin e këtij premtimi do të ishte edukimi dhe informimi i konsumatorëve për periudhat e konsumit dhe mënyrat e optimizimit të përdorimit të energjisë, veçanërisht për ata që mund të kenë më pak njohuri në lidhje me përdorimin e energjisë elektrike.

◆ Mekanizmat e kontrollit dhe monitorimit:

Për të siguruar që ndarja e çmimeve në dy fashta funksionon si duhet, do të jetë e nevojshme një mbikëqyrje e fortë nga operatorët e energjisë dhe institucione të pavarura për të monitoruar dhe siguruar që sistemi funksionon pa ndërprerje.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Implementimi i sistemeve të menaxhimit të energjisë për fashat	2 – 5	OSSH (Operatori i Sistemit të Shpërndarjes së Energjisë)
Edukimi dhe informimi i konsumatorëve për periudhat e energjisë	1 – 3	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	3 – 8	Buxheti i Shtetit dhe OSSH

◆ Burimet e mundshme financimi:

Burimet mund të sigurohen nga buxheti i shtetit për pjesën e edukimit dhe informimit të konsumatorëve, ndërsa investimet teknologjike dhe infrastruktura që mbështesin menaxhimin e fasheve mund të financohen nga OSSH. Mund të ketë gjithashtu mundësi për mbështetje nga fonde ndërkombëtare për zhvillimin e qëndrueshëm të infrastrukturës energjetike.

⚠ Rrezik:

Një mundësi rreziku mund të jetë mungesa e fondeve për zhvillimin e sistemeve teknologjike që do të mbështesin ndarjen e çmimeve dhe mbikëqyrjen e periudhave të ndryshme të konsumit.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky sistem mund të lehtësojë barrën financiare të konsumatorëve, duke i inkurajuar ata të përdorin energjinë në periudha me çmime më të ulëta.
- Mund të ndihmojë në optimizimin e përdorimit të energjisë, uljen e kërkesës gjatë orëve të ngarkesës, dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë së sistemit energjetik.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mund të ketë përpjekje për keqpërdorim të periudhave të natës nga disa konsumatorë që nuk janë të vetëdijshëm për tarifat e tjera, ose mund të ndodhin pengesa teknike për implementimin e sistemit të ndarë.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i infrastrukturës për menaxhimin e fasheve dhe mbikëqyrjes së periudhave të energjisë.

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 2	2026 – 2027	Implementimi i sistemit të fasheve dhe edukimi i konsumatorëve për periudhat e konsumit.
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi dhe optimizimi i sistemit dhe adaptimi i tij për përmirësime të mëtejshme.

◆ **Sfida kryesore:**

- Implementimi i një sistemi të tillë kërkon një periudhë testimi dhe mund të hasë vështirësi teknike për të ndarë saktë çmimet e energjisë dhe për të siguruar që konsumatorët e përdorin atë në mënyrë të qëndrueshme.

📌 **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.8	✓
Situata Aktuale	4.2	⚠
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	✓
Afati i Zbatimit	4.5	⚠

Premtimi për ndarjen e çmimeve të energjisë elektrike për konsumatorët familjarë në dy fasha është një hap i rëndësishëm për optimizimin e konsumit të energjisë dhe ndihmën për konsumatorët. Ky sistem ka potencialin të përmirësojë efikasitetin energjetik dhe të ulë barrën financiare për familjet.

Megjithatë, për zbatimin e tij të suksesshëm, është e nevojshme që të investohet në infrastrukturë, edukim dhe mbikëqyrje për të siguruar përdorimin e drejtë dhe efektiv të periudhave të ndryshme të konsumit të energjisë.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Përfitimi i Energjisë për Klientët në Nevojë”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke parashikuar që klientët në nevojë do të kenë të drejtë të përfitojnë energji elektrike për nevojat e tyre bazë. Ky është një angazhim për mbrojtjen sociale, që siguron aksesin në energjinë elektrike për ata që janë në kushte të vështira ekonomike.

◆ Dobësi:

Asnjë dobësi e dukshme në formulimin e premtimit, pasi është e thjeshtë dhe e drejtpërdrejtë. Megjithatë, zbatimi mund të kërkojë mekanizma të qartë dhe të monitoruar për të siguruar që vetëm ata që janë vërtet në nevojë të përfitojnë këtë mundësi.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Aktualisht, mundësia e përfitimit të energjisë për klientët në nevojë nuk është e strukturuar në mënyrë të detajuar dhe ka pasur raste kur individët në kushte të vështira ekonomike nuk kanë mundur të aksesojnë këtë ndihmë. Rreth 10% e familjeve në Shqipëri janë në kushte të vështira ekonomike, dhe sigurimi i energjisë elektrike për nevojat bazë mund të jetë një ndihmë e madhe.

◆ Probleme thelbësore:

- Përcaktimi i kushteve për të cilët individët mund të përfitojnë mund të jetë subjektiv dhe i vështirë për tu menaxhuar në mënyrë të drejtë dhe të barabartë.
- Mungesa e informacionit dhe infrastrukturës mund të krijojë barriera për ata që kanë nevojë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ Përcaktimi i kriterieve për "klientët në nevojë":

Do të jetë e nevojshme një strukturë ligjore dhe administrative që përcakton qartë kriteret për ata që mund të cilësohen si klientë në nevojë dhe të sigurohen që ata të kenë akses të pakufizuar në energjinë elektrike për nevojat e tyre bazë. Kjo mund të përfshijë familje me të ardhura të ulëta, individë të papunë, pensionistë dhe ata që janë në kushte ekstreme ekonomike.

◆ Mekanizmat e kontrollit:

Mekanizmat e kontrollit duhet të krijojnë mundësi për të verifikuar gjendjen ekonomike të individëve që përfitojnë dhe të sigurojnë që ndihma shkon vetëm atyre që kanë vërtet nevojë.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Subvencionet për energjinë elektrike për klientët në nevojë	20 – 30	Buxheti i Shtetit
Administrimi dhe verifikimi i kërkesave për përfitim	3 – 5	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	23 – 35	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Financimi do të sigurohet kryesisht nga buxheti i shtetit, duke e bërë këtë një masë të rëndësishme për mbrojtjen sociale. Mund të ketë mundësi për mbështetje të mëtejshme nga donatorë dhe organizata ndërkombëtare që mbështesin politikën e mbrojtjes sociale.

⚠ Rrezik:

Një mundësi rreziku mund të jetë nënvlerësimi i nevojave reale për energjinë elektrike dhe krijimi i një situatë ku burimet financiare janë të pamjaftueshme për të mbuluar gjithë kërkesën.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky program mund të përmirësojë kushtet e jetesës për qytetarët më të varfër, duke siguruar energji elektrike për nevojat e tyre bazë, e cila është një shërbim i domosdoshëm për funksionimin e jetës së përditshme.
- Mund të ulë varfërinë energjetike dhe të rrisë cilësinë e jetës për ata që janë më të privuar ekonomikisht.
- Kjo mund të kontribuojë në stabilitetin social, duke shmangur përhapjen e problemeve që lidhen me mungesën e energjisë.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mund të ketë përpjekje për keqpërdorim të sistemit nga individë që nuk janë në nevojë reale, dhe kjo mund të shkaktojë një ngarkesë shtesë për sistemin dhe për buxhetin e shtetit.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Përcaktimi i kriterieve dhe krijimi i sistemeve për mbështetje.
Faza 2	2026 – 2027	Zbatimi i programit dhe verifikimi i kërkesave.

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi dhe optimizimi i programit, përshtatje e mundshme e kriterëve.

◆ **Sfida kryesore:**

Zbatimi kërkon që kriteret për përfituesit të jenë të qarta dhe të drejtë për të parandaluar keqpërdorimin. Kjo mund të kërkojë një periudhë të konsiderueshme të monitorimit dhe administratës.

📌 **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	☑
Situata Aktuale	4.5	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	☑
Kostoja dhe Financimi	4.3	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	☑
Afati i Zbatimit	4.7	⚠

Premtimi për sigurimin e energjisë elektrike për "klientët në nevojë" është një masë mbrojtëse sociale që ka potencialin të përmirësojë ndjeshëm jetesën e qytetarëve më të varfër. Kjo mund të kontribuojë në eliminimin e varfërisë energjetike dhe të rrisë cilësinë e jetës për ata që janë më të privuar.

Për realizimin e këtij premtimi **do të jetë e nevojshme një strukturë** administrative për përcaktimin dhe verifikimin e kriterieve, si dhe një mbikëqyrje e vazhdueshme për të siguruar që ndihma arrin tek ata që kanë më shumë nevojë.

7. Premtimet për Shëndetësinë

Premtimet e Shëndetësisë janë të fokusuara në përmirësimin e infrastrukturës spitalore, sistemit të pagave për mjekët, mbulimin e kostove dhe cilësinë e shërbimeve. Ja një analizë e strukturuar:

1. Organizimi i zonave shëndetësore dhe ndërtimi i spitaleve

- Shqipëria do të ndahet në **4 zona shëndetësore**, dhe do të ndërtohen **spitale terciar** që ofrojnë të gjitha shërbimet spitalore.
- **Spitalet në Tiranë:**
  - **Qendra Spitalore “Nënë Tereza”:** Investim i plotë për renovimin dhe modernizimin.
  - **Spitali Universitar i Traumës:** Do të ndërtohet në një zonë të madhe me akses të shumtë dhe mundësi për infrastrukturë rekreative.
  - **Spitali i Sëmundjeve të Mushkërive “Shefqet Ndroqi”:** Zhvendoset jashtë Tiranës në një zonë të pyllëzuar për të ofruar shërbime moderne.

2. Reforma në pagat dhe kontratat e mjekëve

- **Heqja e rrogave fikse për mjekët specialistë.** Paga e mjekëve do të jetë e lidhur me performancën dhe do të menaxhohet përmes një sistemi digjital.
- Qytetarët mund të **zgjedhin mjekun dhe datën** e shërbimit, dhe mjekët do të lidhin kontrata shërbimi me shtetin, duke marrë përqindje nga arkëtimet nga Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm, sigurimet private ose pagesat nga qytetarët që zgjedhin **linjën jeshile**.
- **Sistemi i performancës** do të ketë si qëllim rritjen e cilësisë dhe efikasitetit, duke minimizuar mundësinë për korrupsion.

3. Shërbimet mjekësore dhe mundësitë për zgjedhje të shpejtë

- Shërbimet do të **ndarë sipas datave të caktuara nga sistemi kompjuterik**, me përjashtim të rasteve të urgjencës.
- Qytetarët mund të **zgjedhin datë më të shpejtë** ose mjek tjetër përmes një **linje jeshile**, me një pagesë shtesë që mundëson përshpejtimin e shërbimit.

4. Kostoja e shërbimit mjekësor

- **Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm** do të mbulojë urgjencat dhe shërbime bazë për sëmundjet kronike.
- **Sigurimet shëndetësore private** do të mbulojnë ndërhyrje më të rënda, duke ofruar mbulim më të madh se ai i Fondit të Sigurimit.
- **Pagesa shtesë për linjat jeshile** do të mbulojë shërbimet e zgjedhura nga qytetarët për shpejtësi dhe mundësi zgjedhjeje të mjekut.

5. Siguria dhe cilësia e barnave

- **Cilësia e barnave** do të konsiderohet si një çështje e **sigurisë kombëtare** dhe nuk do të lejohet tregtimi i barnave nën standardet e **BE-së**.

- **Tenderimi i barnave për përdorim spitalor** do të bazohet në **kriteret e efikasitetit**, jo në çmim, për të siguruar cilësi të lartë.

6. Koncesionet dhe praktikat abuzive

- **Ndalohet ribërja e koncesioneve** për sterilizimin dhe Check Up-it, duke synuar të mos lejohet vazhdimi i kontratave koncesionare ekzistuese.
- **Analizat e shëndetësisë** nuk do të jenë më të paracaktuara, por do të jenë të hapura dhe në përputhje me nevojat reale të spitaleve, pa kufizime.

Përmbledhje e politikave shëndetësore

- Ky program kërkon një **transformim të infrastrukturës shëndetësore**, të sistemit të pagave dhe kontratave për mjekët, si dhe përmirësimin e cilësisë dhe efikasitetit të shërbimeve shëndetësore.
- Fokusimi në **shërbime më të shpejta dhe më cilësore**, si dhe përmirësimi i mundësive për **zgjedhje të mjekëve dhe datave**, mund të kontribuoni në rritjen e kënaqësisë së qytetarëve dhe përmirësimin e përgjithshëm të shëndetësisë.

Për të vlerësuar **koston buxhetore dhe efektet** e premtimeve në sektorin e shëndetësisë 2025–2029, po përdorim një **strukturë të avancuar**, duke analizuar çdo grup premtimesh sipas:

- **Kostove direkte buxhetore**
- **Efekteve në cilësi, qasje dhe eficiencë**
- **Rreziqeve të zbatimit**

◆ 1. Ndërtimi dhe modernizimi i infrastrukturës spitalore

✔ Përmbajtja:

- 4 spitale terciar të rinj në zonat shëndetësore
- Investim në QSUT, zhvendosja e Spitalit të Mushkërive, ndërtimi i ri i Spitalit të Traumës

Kosto e vlerësuar:

Projekti	Vlerë mesatare (€)	Lekë (100 lek/€)
4 spitale të reja terciar	40–50 mln/spital	16–20 miliardë
Modernizim i QSUT	60 milionë	6 miliardë
Spitali i Mushkërive	35 milionë	3.5 miliardë
Spitali i Traumës i ri	40 milionë	4 miliardë

✓ **Total për infrastrukturën spitalore:**
29.5–33.5 miliardë lekë (shpërndarë në 4 vite)

◇ 2. Reforma në pagat dhe kontratat e mjekëve

✓ **Përmbajtja:**

- Heqje e pagës fikse, pagesë sipas performancës
- Sistemi digjital i kontratave dhe shpërndarjes së fondeve

📊 **Kosto shtesë:**

- Rritje e përfitimeve për 6,000 mjekë (rreth 20% më shumë në vit)
- Rritje vjetore: $6,000 \times 20,000 \text{ lekë/muaj} \times 12 = \mathbf{1.44 \text{ miliardë lekë/vit}}$
- Kosto sistem IT për menaxhim: $\sim \mathbf{3 \text{ milionë } \text{€}} = \mathbf{300 \text{ milionë lekë}}$ (një herë)

✓ **Totali për 4 vite: 6.06 miliardë lekë**

◇ 3. Sistemi i pagesës për shërbimet me “linjën jeshile”

✓ **Përmbajtja:**

- Qytetarët zgjedhin datën/mjekun me pagesë shtesë → pjesë e financimit për mjekët
- Sistem “copayment” – nuk është kosto neto për shtetin
- Mblidhen të ardhura që shkojnë tek mjekët

📊 **Efekt neutral:**

- S’parashikohet kosto për buxhetin publik
  - Kërkon sistem mbledhjeje, kosto teknike: **100 milionë lekë** (një herë)
-

◇ 4. Mbulimi i urgjencave dhe sëmundjeve kronike nga FSDKSH

✓ **Përmbajtja:**

- Fondi mbulon bazën – aktualisht: **60 miliardë lekë/vit**
- Premtimi nuk e zgjeroi qartësisht shtrirjen → nuk parashikohet rritje

✓ **Kosto shtesë minimale ose zero, përveç skenarit të zgjeruar**

◇ 5. Siguria e barnave dhe ndryshimi i tenderimit

✓ **Përmbajtja:**

- Standard i BE për cilësinë

- Tenderim sipas efikasitetit, jo vetëm çmimit

Kosto potenciale:

- Rritje e çmimeve të barnave spitalore: +10–15%
- Supozim: buxheti barnave sot $\approx$ 5 miliardë lekë/vit
- Rritje: +0.5–0.75 miliardë lekë/vit

Totali për 4 vite: 2–3 miliardë lekë

6. Heqja e koncesioneve për sterilizimin & Check-Up-in

Përmbajtja:

- Ndalohet ripërtëritja e kontratave → sistem publik ose alternativa më ekonomike

Efekt buxhetor:

- Koncesionet ekzistuese: ~12 miliardë lekë/vit
- Zëvendësimi me opsione më të lira: -30% = 8.4 miliardë lekë/vit
- Kursim vjetor: 3.6 miliardë lekë
- Kursim për 4 vite: **14.4 miliardë lekë**

Përmbledhje e kostove dhe kursimeve (lekë)**

Kategori	Kosto për 4 vite
Spitale & infrastrukturë	29.5 – 33.5 mld
Rritje pagash mjekësh & sistem performancash	6.06 mld
Siguria e barnave & rritje cilësie	2 – 3 mld
Sistemi i pagesës dhe kontrolli digjital	0.1 + 0.3 mld
Kursim nga koncesionet e ndërprera	–14.4 mld
TOTAL NETO	~23.6 – 28.6 mld lekë

Efektet sociale dhe sistemike

Efekt pozitiv	Efekt i mundshëm
☒ Rritje në besimin te sistemi publik	Nevojë për riorganizim të stafit dhe logjistikës
☒ Shmangie e korrupsionit të vogël përmes kontratave	Rrezik për tension social në fillim (ndryshim i roleve mjekësore)
☒ Kontroll më i mirë i kapaciteteve	Nevojë për investim fillestar në sisteme dixhitale
☒ Rritje e cilësisë së barnave dhe sigurisë	Rritje çmimesh në barnat cilësore

Pesha në buxhetin publik (lekë)

- **Buxheti vjetor shëndetësor** aktual: ~72 miliardë lekë
- Shtesë nga ky program (vjet): **6.5–7.1 miliardë lekë**
- Rritje relative: **+9–10% në vit**

Premtimet për shëndetësinë janë **strukturimisht të mundshme** në aspekt fiskal, me një **kosto neto të përballueshme** (~24–29 miliardë lekë në 4 vite), nëse realizohet zëvendësimi i koncesioneve dhe zbatohet menaxhimi dixhital me eficiencë.

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.6/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Organizimi i Zonave Shëndetësore dhe Ndërtimi i Spitaleve”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë dhe detajon masat specifike për ndarjen e Shqipërisë në 4 zona shëndetësore dhe ndërtimin e spitaleve terciar që do të ofrojnë shërbime të plota shëndetësore. Spitalet e përmendura janë specifikuar dhe përfshijnë përmirësimin e spitaleve ekzistuese dhe ndërtimin e spitaleve të reja.

◆ Dobësi:

Nuk ka dobësi të dukshme në këtë fazë të formulimit të premtimit, pasi është i qartë dhe jep informacion të plotë për projektet e planifikuara.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Analizë:

Aktualisht, sistemi shëndetësor në Shqipëri është i ngarkuar dhe ka nevojë për renovim dhe modernizim, sidomos në Tiranë ku popullsia është e lartë dhe kërkesa për shërbime shëndetësore është në rritje. Spitalet ekzistuese, përfshirë ato të specializuara, kanë mungesë hapësire dhe infrastrukturë të vjetëruar.

◆ Probleme të mundshme:

- Mungesa e fondeve dhe kapaciteteve për të realizuar projekte të tilla në një periudhë të shkurtër.
- Nevoja për menaxhim të mirë të projekteve të mëdha infrastrukturore dhe burimeve të nevojshme për të përmbushur kërkesat e pacientëve.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

◆ Përgatitja e zonave shëndetësore

Për të ndarë Shqipërinë në 4 zona shëndetësore, duhet të hartohet një plan kombëtar për zhvillimin e infrastrukturës shëndetësore dhe ndarjen e popullsisë sipas nevojave dhe densitetit të saj. Ky plan duhet të përfshijë gjithashtu rregullat dhe kriteret për ndërtimin dhe modernizimin e spitaleve.

◆ Investimet për renovim dhe ndërtim

Investimi në përmirësimin dhe modernizimin e spitaleve ekzistuese dhe ndërtimi i spitaleve të reja kërkon një plan të detajuar dhe ndarjen e burimeve financiare. Do të duhet angazhim i madh nga ana e autoriteteve të qeverisë dhe mundësisht mund të përfshihen partneritete publike-private (PPP) për financimin e këtyre projekteve.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Renovimi dhe modernizimi i “Qendrës Spitalore Nënë Tereza”	30 – 50	Buxheti i Shtetit, PPP
Ndërtimi i Spitalit Universitar të Traumës	70 – 100	Buxheti i Shtetit, PPP
Zhvendosja dhe modernizimi i Spitalit të Sëmundjeve të Mushkërive “Shefqet Ndroqi”	20 – 30	Buxheti i Shtetit, PPP
TOTAL (për 1 vit)	120 – 180	Buxheti i Shtetit, PPP

◆ Burimet e mundshme financimi:

Financimi i këtyre projekteve mund të bëhet nga buxheti i shtetit dhe mund të përfshijë partneritete publike-private (PPP). Investimet e mëdha do të kërkojnë një plan të qëndrueshëm financimi dhe mund të kenë nevojë për mbështetje nga burime ndërkombëtare si donatorë dhe bankat ndërkombëtare për zhvillim.

⚠ Rrezik:

Projektet mund të hasin pengesa për shkak të ngarkesës financiare dhe mungesës së burimeve. Po ashtu, mund të ketë vonesa në ndërtim për shkak të procedurave burokratike dhe kërkesave të ndryshme teknike.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Përmirësimi i shërbimeve shëndetësore dhe ofrimi i spitaleve me kapacitete moderne do të ndihmojë në përmirësimin e cilësisë së jetës dhe shëndetit për qytetarët shqiptarë.
- Zhvillimi i spitaleve do të krijojë mundësi të reja punësimi dhe mund të tërheqë investime të reja në sektorin shëndetësor.
- Zhvendosja e Spitalit të Sëmundjeve të Mushkërive mund të sjellë një përmirësim në cilësinë e mjedisit dhe mund të ofrojë shërbime më të mira për pacientët.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mungesa e koordinimit dhe ndërlidhjes midis spitaleve të reja dhe infrastrukturës ekzistuese mund të krijojë tensione dhe vështirësi në ofrimin e shërbimeve shëndetësore.
- Dështimi për të siguruar financimin e nevojshëm mund të çojë në vonesa dhe mosrealizim të projekteve.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Përcaktimi i zonave shëndetësore dhe hartimi i planeve për renovim dhe ndërtim.
Faza 2	2026 – 2028	Ndërtimi dhe modernizimi i spitaleve të përmendura, duke përfshirë infrastrukturën mbështetëse.
Faza 3	2028 – 2030	Përshtatja e spitaleve me shërbime të reja dhe monitorimi i operacioneve të spitaleve.

Sfida kryesore:

Zbatimi i projekteve të mëdha infrastrukturore si këto mund të ndeshen me vështirësi burokratike, financiare dhe operacionale që mund të vonojnë realizimin e projekteve.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.6	
Masat për Zbatimin	4.8	
Kostoja dhe Financimi	4.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	
Afati i Zbatimit	4.6	

Premtimi për organizimin e zonave shëndetësore dhe ndërtimin e spitaleve është një masë e rëndësishme për përmirësimin e sistemit shëndetësor dhe rritjen e cilësisë së shërbimeve për qytetarët.

Ky premtim do të kërkojë investime të mëdha dhe burime të mjaftueshme financiare për t'u realizuar me sukses. Ky është një angazhim i nevojshëm për të adresuar problemet aktuale të infrastrukturës shëndetësore dhe për të ofruar shërbime më të mira dhe më moderne.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Reforma në Pagat dhe Kontratën e Mjekëve”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë dhe përfshin ndryshime të dukshme në mënyrën se si do të paguhen mjekët specialistë, duke e lidhur pagën e tyre me performancën dhe duke menaxhuar këtë proces përmes një sistemi digjital. Përveç kësaj, qytetarët do të kenë mundësi të zgjedhin mjekun dhe shërbimin, dhe mjekët do të lidhin kontrata shërbimi me shtetin, duke marrë përqindje nga arkëtimet.

◆ Dobësi:

Premtimi është i qartë dhe i detajuar, duke ofruar informacione të plota për mënyrën e implementimit të tij.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Analizë:

Aktualisht, sistemi i pagesave për mjekët specialistë në Shqipëri është i centralizuar dhe i bazuar në paga fikse, të cilat shpesh nuk reflektojnë performancën dhe mund të krijojnë mundësi për korrupsion dhe abuzim. Mjekët mund të përfitojnë më shumë nga praktikat private dhe ndonjëherë ndodhin vonesa dhe pasiguri në shpërndarjen e pagave. Sistemi aktual shpesh nuk stimulon cilësinë dhe efikasitetin e shërbimeve.

◆ Probleme të mundshme:

- Mungesa e një sistemi të fuqishëm për menaxhimin dhe monitorimin e performancës.
- Ndryshimi i modeleve të pagesave mund të hasë rezistencë nga mjekët, veçanërisht ata që kanë praktika të konsoliduara private.
- Mund të ketë vështirësi në implementimin e sistemit të pagesave përmes një platforme digjitale dhe në ndërlidhjen e këtij sistemi me fondet e sigurimeve shëndetësore.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Analizë:

◆ Zbatimi i sistemit digjital:

Duhet krijuar një platformë digjitale që lidh performancën e mjekëve me pagesat e tyre, duke lejuar ndjekjen e shërbimeve dhe pagesave nga Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm, sigurimet private dhe pagesat e qytetarëve. Ky sistem duhet të jetë transparent dhe i sigurt për të shmangur mundësitë për abuzime.

◆ Trajnimi dhe adaptimi i mjekëve dhe administratës:

Mjekët dhe administrata shëndetësore do të duhet të kalojnë nëpër një periudhë trajnimi për të kuptuar dhe përdorur sistemin e ri. Do të nevojiten burime të konsiderueshme për trajnimin e personelit dhe mbështetje për adaptimin e këtij sistemi.

◆ Rivlerësimi i kontratave dhe përqindjes së fitimeve:

Kontratat me mjekët duhet të rishikohen dhe të përcaktohen qartë kriteret e performancës që do të ndikojnë në pagesat e tyre. Sistemi duhet të jetë në përputhje me politikat e reja shëndetësore dhe mund të përfshijë komisione nga pagesat e qytetarëve që zgjedhin shërbime private (linja jeshile).

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i sistemit digjital për menaxhimin e performancës	5 – 10	Buxheti i Shtetit, PPP
Trajnimi i mjekëve dhe administratës për sistemin e ri	3 – 5	Buxheti i Shtetit
Rishikimi i kontratave dhe përcaktimi i përqindjeve për fitimet e mjekëve	2 – 4	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	10 – 19	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Financimi për krijimin e sistemit digjital dhe implementimin e trajnimeve mund të mbulohet nga buxheti i shtetit, dhe mund të përfshihen partneritete me kompani private që ofrojnë zgjidhje teknologjike për menaxhimin e këtij sistemi.

⚠ Rrezik:

Kostoja e krijimit të sistemit digjital dhe të trajnimit mund të jetë e lartë dhe mund të çojë në vonesa në implementim nëse nuk menaxhohen siç duhet burimet financiare.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Rritja e cilësisë dhe efikasitetit në shërbimet shëndetësore, pasi mjekët do të kenë stimuj për të përmirësuar performancën e tyre.
- Korrupsioni mund të reduktohet pasi sistemi digjital do të sigurojë një nivel të lartë transparence dhe ndjekje të performancës.
- Mjekët do të kenë mundësi të përfitojnë më shumë për punën e tyre, dhe qytetarët do të kenë mundësi të zgjedhin më mirë mjekët dhe datat e shërbimit.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mjekët mund të ndiejnë pasiguri nëse nuk janë të gatshëm të adaptohen me sistemin e ri dhe mund të ketë një periudhë të gjatë për implementimin e tij.

- Ka mundësi që sistemet e sigurimeve dhe pagesat private të krijojnë disa paafësi në shpërndarjen e pagesave të mjekëve, duke pasur nevojë për një koordinim të mirë mes institucioneve.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i sistemit digjital dhe fillimi i trajnimeve për mjekët.
Faza 2	2026 – 2027	Testimi i sistemit dhe implementimi gradual në të gjithë sektorin shëndetësor.
Faza 3	2027 – 2028	Përdorimi i plotë i sistemit dhe optimizimi i procesit për të përmirësuar efikasitetin.

Sfida kryesore:

Nëse nuk do të menaxhohet mirë periudha e adaptimit të mjekëve dhe administratës me sistemin e ri, mund të ketë vonesa në zbatimin e plotë të reformës. Po ashtu, një sistem digjital mund të krijojë vështirësi në trajtimin e të dhënave dhe të sigurisë.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.3	
Masat për Zbatimin	4.7	
Kostoja dhe Financimi	4.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.6	

Premtimi për reformën në pagat dhe kontratat e mjekëve është i rëndësishëm për përmirësimin e shërbimeve shëndetësore dhe për të rritur cilësinë dhe efikasitetin në ofrimin e shërbimeve shëndetësore.

Reforma do të kërkojë investime të konsiderueshme për krijimin e një sistemi digjital dhe trajnimin e mjekëve. Po ashtu, mund të hasë sfida në periudhën e adaptimit dhe mund të ndodhë që të krijohet një periudhë pa sigurie për mjekët dhe administratën.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Shërbimet Mjekësore dhe Mundësitë për Zgjedhje të Shpejtë”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe i detajuar. Parashikon që qytetarët do të mund të zgjedhin një datë më të shpejtë për shërbimet mjekësore ose mjek të tjerë përmes një linje jeshile, me një pagesë shtesë. Gjithashtu, parashikohet një sistem kompjuterik për ndarjen e shërbimeve, përjashtuar rastet urgjente. Kjo është një qasje e drejtpërdrejtë dhe me detaje të nevojshme për implementimin e shërbimeve.

◆ Dobësi:

Premtimi është i qartë dhe i lehtë për t'u kuptuar, pa pasur nevojë për sqarime shtesë.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.4/5)

Analizë:

Në sistemin aktual të shërbimeve mjekësore, qytetarët mund të përballen me pritje të gjata për konsultime dhe trajtime. Ka një mungesë të eficiencës në menaxhimin e kohës dhe mundësi të kufizuara për të zgjedhur mjekë të tjerë ose për të përshpejtuar shërbimin. Sistemi aktual shpesh nuk është i organizuar mirë për të mundësuar mundësi zgjedhjeje të shpejtë dhe është i ngarkuar me pritje të gjata.

◆ Probleme të mundshme:

- Mundësitë për pagesa shtesë mund të krijojnë një hendek në shërbime për ata që nuk mund të përballojnë tarifat shtesë.
- Mungesa e një sistemi efikas kompjuterik për ndarjen e shërbimeve mund të bëjë që ky sistem të mos zbatohet me sukses dhe të krijojë vonesa për qytetarët.
- Mungesa e burimeve për linjat jeshile dhe menaxhimin e këtij shërbimi mund të ndikojë negativisht në implementim.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Analizë:

◆ Krijimi i sistemit kompjuterik

Do të nevojitet një investim i madh për të krijuar një sistem kompjuterik që mund të menaxhojë ndarjen e shërbimeve mjekësore në datat e caktuara dhe që mundëson mundësinë e zgjedhjes së mjekëve dhe datave më të shpejta për qytetarët. Ky sistem duhet të sigurojë transparencë dhe qasje të lehtë për qytetarët, duke minimizuar vonesat dhe keqmenaxhimin e shërbimeve.

◆ Organizimi i linjës jeshile

Krijimi dhe mirëmbajtja e një linje jeshile për zgjedhjen e datave më të shpejta ose për zgjedhjen

e mjekëve të tjerë duhet të jetë në dispozicion për qytetarët. Kjo do të kërkojë burime të konsiderueshme për menaxhimin dhe komunikimin me qytetarët.

◆ **Përgatitja e infrastrukturës shëndetësore**

Për të mundësuar këtë shërbim të shpejtë, infrastruktura shëndetësore do të duhet të jetë e përgatitur për të ofruar më shumë mundësi dhe akses në mjekë dhe shërbime të shpejta. Mund të nevojiten investime për zgjerimin e kapaciteteve të spitaleve dhe klinikave.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i sistemit kompjuterik për ndarjen e shërbimeve	6 – 10	Buxheti i Shtetit, PPP
Krijimi dhe mirëmbajtja e linjës jeshile	2 – 4	Buxheti i Shtetit
Përdorimi i tarifave shtesë për zgjedhje më të shpejta	1 – 3	Buxheti i Shtetit, Sigurime Private
Zgjerimi i infrastrukturës shëndetësore	10 – 15	Buxheti i Shtetit, PPP
TOTAL (për 1 vit)	19 – 32	Buxheti i Shtetit, PPP

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Financimi i krijimit të sistemit kompjuterik dhe infrastrukturës do të mbulohet kryesisht nga buxheti i shtetit, me mundësi të bashkëfinancimit me PPP (Partneritete Publike-Private) për ndihmën teknologjike. Ndërsa tarifave shtesë për zgjedhjen e mjekëve të tjerë mund të krijojnë burime të reja financiare për këtë shërbim.

⚠ **Rrezik:**

Kostoja e lartë për zhvillimin dhe menaxhimin e këtij sistemi mund të ndikojë në buxhetin shtetëror dhe të kërkojë burime të mëdha për mbështetje në periudhën e parë.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Qytetarët do të kenë mundësi të zgjedhin një datë më të shpejtë për shërbimet mjekësore, duke përmirësuar aksesin në kujdesin shëndetësor dhe duke ulur pritjet.
- Shërbimi do të mundësojë përsheptimin e trajtimeve, duke kontribuar në efikasitetin e përgjithshëm të sistemit shëndetësor.
- Mundësia për zgjedhjen e një mjeku të ndryshëm do të ofrojë mundësi më të mëdha për qytetarët që të marrin shërbime më të përshtatshme.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Shpenzimet shtesë për zgjedhje më të shpejta mund të krijojnë diskriminim social për ata që nuk mund të përballojnë tarifat e shtesë.
- Mund të ketë vështirësi në menaxhimin e sistemit dhe koordinimin e të dhënave për qytetarët dhe shërbimin mjekësor, duke kërkuar një administratë efikase dhe të mirëpërgatitur.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza Periudha

Veprimet kryesore

Faza 1 2025 – 2026 Krijimi i sistemit kompjuterik dhe fillimi i trajnimeve për përdorimin e tij.

Faza 2 2026 – 2027 Implementimi i linjës jeshile dhe testimi i sistemit të shërbimeve të shpejta.

Faza 3 2027 – 2028 Përdorimi i plotë dhe optimizimi i sistemit për zgjedhje më të shpejta.

◆ Sfida kryesore:

Rreziku i vonesave në implementim dhe mundësia që linja jeshile dhe sistemi kompjuterik të mos operojnë siç është parashikuar, mund të shkaktojnë frustrime për qytetarët dhe të ndikojnë në besueshmërinë e sistemit.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.4	⚠
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.7	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.5	⚠

Premtimi ka një indeks të lartë fizibiliteti, por ka disa rreziqe që lidhen me koston e lartë dhe mundësinë e vonesave. Implementimi i suksesshëm do të varet nga menaxhimi efikas i burimeve dhe nga mbështetjet e fuqishme teknologjike dhe administrative.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Koston e Shërbimit Mjekësor”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe ofron një ndarje të mirë të përgjegjësiave për mbulimin e shërbimeve shëndetësore. Ai ndan kostot ndërmjet Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm, sigurimeve shëndetësore private dhe pagesave shtesë për linjat jeshile. Ky ndarje e shërbimeve dhe e financimit është e thjeshtë për t’u kuptuar dhe ofron një strukturë të organizuar për mbulimin e kostove të shërbimeve mjekësore.

◆ Dobësi:

Premtimi është i thjeshtë, por mund të ketë vështirësi në implementimin e menaxhimit të ndryshimit të shërbimeve dhe tarifave, duke u siguruar që qytetarët të kenë akses të barabartë në shërbime të nevojshme.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Analizë:

Aktualisht, Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm mbulon një gamë të kufizuar shërbimesh dhe për shumë pacientë, sidomos ata që kërkojnë trajtime më të specializuara, mund të ketë nevojë për sigurime shtesë ose pagesa nga qytetarët. Sigurimet shëndetësore private janë një mundësi, por ato mbulojnë vetëm një pjesë të kostove dhe mund të krijojnë një hendek për ata që nuk mund të përballojnë tarifat e këtyre sigurimeve.

◆ Probleme të mundshme:

- Pjesa e mbulimit nga Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm mund të jetë e pamjaftueshme për pacientët që kanë nevojë për trajtime më të sofistikuar, duke i detyruar ata të paguajnë për shërbime shtesë.
- Pagesa për linjat jeshile mund të krijojë një diskriminim në aksesin në shërbime për ata që nuk mund të përballojnë tarifat shtesë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Analizë:

◆ Përmirësimi i Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm:

Fondet dhe mundësitë për mbulimin e shërbimeve urgjente dhe për trajtimet e sëmundjeve kronike duhet të shtohen për të siguruar një mbulim më të plotë të nevojave të qytetarëve. Ky përmirësim mund të kërkojë rritje të financimeve dhe optimizim të administratës.

◆ Krijimi i mundësive për sigurime private:

Sigurimet shëndetësore private duhet të mbulojnë ndërhyrjet më të rënda. Do të kërkohet një strukturë që të mundësojë sigurimin e këtyre shërbimeve dhe të ofrojë mbulim më të madh se Fondi i Sigurimit, duke krijuar një konkurrencë të drejtë në tregun e sigurimeve.

◆ **Krijimi i mundësisë për linjat jeshile:**

Krijimi i linjave jeshile për zgjedhje më të shpejta dhe për mundësi zgjedhje të mjekëve mund të krijojë një sistem të menaxhueshëm për qytetarët që kërkojnë shërbime urgjente apo të përshpejtuara. Ky sistem do të kërkojë administratë të saktë dhe mbështetje teknologjike për të menaxhuar kërkesat dhe pagesat.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Përmirësimi i mbulimit të urgjencave dhe shërbimeve bazë	8 – 12	Buxheti i Shtetit
Rritja e mundësive për sigurime private për ndërhyrje të rënda	4 – 6	Sigurimet Shëndetësore Private
Krijimi i mundësisë për linja jeshile	2 – 3	Buxheti i Shtetit, Sigurime Private
TOTAL (për 1 vit)	14 – 21	Buxheti i Shtetit, Sigurime Private

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Burimi kryesor i financimit do të jetë buxheti i shtetit, i cili do të mbulojë përmirësimet në sistemin e sigurimit të shëndetësisë dhe ndihmën për shërbime urgjente. Sigurimet private do të kontribuojnë për shërbimet më të specializuara. Pjesa e tarifave shtesë për linjat jeshile mund të krijojë burime të tjera financiare për mbulimin e kostove.

⚠ **Rrezik:**

Kostoja e lartë për rritjen e mbulimit të shërbimeve mund të krijojë një ngarkesë për buxhetin shtetëror dhe mund të kërkojë një administratë të fortë dhe të mirëkoordinuar për menaxhimin e këtij shërbimi.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Përmirësimi i mbulimit të shërbimeve të urgjencës dhe për sëmundjet kronike nga Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm do të sigurojë një mbulim më të plotë për qytetarët.
- Sigurimet shëndetësore private do të mundësojnë trajtime të mëtejshme për ata që kanë nevojë për ndërhyrje më të rënda.
- Linjat jeshile do të mundësojnë një qasje më të shpejtë dhe efikase për qytetarët që kërkojnë shërbime mjekësore, duke reduktuar kohën e pritjes dhe duke rritur cilësinë e shërbimit.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Pjesa e mbulimit për qytetarët me sigurime private mund të krijojë diskriminim për ata që nuk mund të përballojnë tarifat shtesë, duke i lënë ata pa akses të plotë në shërbime mjekësore të nevojshme.
- Përdorimi i tarifave shtesë mund të krijojë një ndarje të mundshme midis atyre që mund të paguajnë dhe atyre që nuk mund të përballojnë pagesa shtesë.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Përmirësimi i mbulimit të urgjencave dhe shërbimeve bazë nga Fondi i Sigurimit.
Faza 2	2026 – 2027	Krijimi i mundësive për sigurime private dhe linja jeshile për zgjedhje më të shpejta.
Faza 3	2027 – 2028	Përdorimi i plotë i shërbimeve dhe mundësive për mbulim të shpejtë.

◆ Sfida kryesore:

Rreziku i vonesave në implementimin e sigurimeve private dhe menaxhimin e linjave jeshile, mund të ndikojë negativisht në aksesin dhe cilësinë e shërbimeve për qytetarët.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.3	⚠
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.6	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.4	⚠

Premtimi ka një indeks të lartë fizibiliteti, por ka disa rreziqe që lidhen me koston e lartë dhe mundësinë e diskriminimit midis qytetarëve. Implementimi i suksesshëm kërkon një menaxhim të kujdesshëm të burimeve financiare dhe një koordinim të mirë mes sektorëve publik dhe privat.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Siguria dhe Cilësia e Barnave"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë, pasi kërkon që cilësia e barnave të trajtohet si një çështje e sigurisë kombëtare, duke siguruar që asnjë barnë që nuk përputhet me standardet e BE-së të mos tregtohet në Shqipëri. Ky është një hap i rëndësishëm për mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve dhe sigurinë e furnizimit me barna. Për më tepër, tenderimi për barnat spitalore do të bazohet në efikasitet dhe cilësi, duke minimizuar përqendrimin tek çmimi.

◆ Dobësi:

Mungesa e burimeve dhe kontrolli rigoroz mund të paraqesin sfida në zbatimin e këtij premtimi, duke u kërkuar institucioneve përgjegjëse të krijojnë kapacitete të mjaftueshme për të monitoruar dhe kontrolluar cilësinë e barnave.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.4/5)

Analizë:

Aktualisht, Shqipëria ka pasur disa probleme me cilësinë e barnave që hyjnë në treg. Disa barna që nuk plotësojnë standardet e BE-së kanë qenë të pranishme në treg, duke rritur rrezikun për shëndetin e qytetarëve. Për më tepër, sistemi i tenderimit ka pasur tendencë të fokusohet më shumë në çmim sesa në cilësinë e barnave, duke sjellë mundësi për keqpërdorim dhe mangësi në sigurinë e barnave që përdoren në spitale.

◆ Probleme të mundshme:

- Kostoja e kontrollit të cilësisë së barnave mund të jetë e lartë dhe kërkon burime të konsiderueshme.
- Rritja e kostove për barnat spitalore për shkak të prioritetit të cilësisë mund të ndikojë në buxhetin e shëndetësisë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

◆ Krijimi i një agjencie të specializuar për monitorimin e cilësisë së barnave:

Një agjenci e posaçme mund të krijohet për të kontrolluar cilësinë e barnave që hyjnë në Shqipëri dhe për të siguruar që ato përmbushin standardet e BE-së. Kjo mund të kërkojë krijimin e një sistemi të fortë të testeve dhe certifikimeve për çdo produkt farmaceutik.

◆ Përmirësimi i procedurave të tenderimit:

Tenderimi për barnat spitalore duhet të riorganizohet, duke u fokusuar në kriteret e cilësisë dhe efikasitetit, në vend të çmimit të vetëm. Kjo mund të realizohet përmes një sistemi të rregulluar ligjërish që vendos prioritetin e cilësisë dhe ofron një mekanizëm të ngushtë për monitorimin e ekzekutimit të këtij kritere.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Monitorimi i cilësisë së barnave dhe inspektimet	5 – 7	Buxheti i Shtetit
Riorganizimi dhe përmirësimi i procedurave të tenderimit	2 – 3	Buxheti i Shtetit
Kostoja e rritjes së çmimit për barnat spitalore (për cilësi)	6 – 8	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	13 – 18	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Buxheti i shtetit do të jetë burimi kryesor i financimit për mbulimin e kostove të monitorimit të cilësisë, përmirësimin e tenderimeve dhe rritjen e kostove për barnat spitalore të cilësisë së lartë. Ky financim mund të jetë një sfidë për buxhetin shtetëror, duke pasur parasysh prioritetet e tjera të shëndetësisë.

⚠ Rrezik:

Rritja e çmimit të barnave për shkak të kërkesave të cilësisë mund të krijojë një presion në shpenzimet për shëndetësinë dhe mund të ndikojë negativisht në mundësinë e qasjes së qytetarëve në shërbime shëndetësore të nevojshme.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Sigurimi i barnave me cilësi të lartë, sipas standardeve të BE-së, do të ulë rrezikun e efekteve negative shëndetësore për qytetarët dhe do të përmirësojë cilësinë e shërbimeve spitalore.
- Riorganizimi i tenderimeve do të rrisë efikasitetin dhe do të përmirësojë qasjen në barna me cilësi të lartë për pacientët në spitale.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Përshtatja me çmimet e rritura për barnat mund të krijojë një ngarkesë për sistemin shëndetësor, veçanërisht në sektorin spitalor.
- Nëse masat e kontrollit nuk janë të mjaftueshme, ende mund të ketë mundësi për mbërritjen e barnave që nuk përputhen me standardet e kërkuara.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i agjencisë për monitorimin e cilësisë dhe inspektimet e para.
Faza 2	2026 – 2027	Përmirësimi i procedurave të tenderimit për barnat spitalore.
Faza 3	2027 – 2028	Vlerësimi i rezultatit të masave dhe mbështetje e mëtejshme për rritjen e cilësisë.

◆ **Sfida kryesore:**

Kostoja e lartë dhe ndihma administrative për mbikëqyrjen dhe testimin e barnave mund të kërkojë një periudhë të gjatë për implementimin e plotë dhe mbikëqyrjen efektive.

📌 **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.4	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.7	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	✓
Afati i Zbatimit	4.5	⚠

Premtimi ka një indeks të lartë fizibiliteti, por sfidat e mundshme përfshijnë kostot e larta për rritjen e cilësisë së barnave dhe menaxhimin e administratës për të kontrolluar dhe monitoruar barnat. Për zbatimin e suksesshëm, është e nevojshme një mbështetje e fortë financiare dhe një administratë e fuqishme për të siguruar që cilësia e barnave të jetë në nivelin më të lartë të mundshëm.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Koncesionet dhe Praktikabuzive"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë dhe specifik. Ai ndalon ribërjen e koncesioneve për sterilizimin dhe Check Up-it, duke synuar të mbyllën kontratat koncesionare ekzistuese që lidhen me këto shërbime. Për më tepër, ai thekson që analizat e shëndetësisë nuk do të jenë të paracaktuara, por do të jenë të hapura dhe në përputhje me nevojat reale të spitaleve, pa kufizime. Ky është një hap i rëndësishëm për të siguruar që shërbimet shëndetësore të ofrohen në përputhje me interesat dhe nevojat e qytetarëve, dhe të eliminohen praktikabuzive që mund të lidhen me sistemet koncesionare.

◆ Dobësi:

Kjo kërkon monitorim të fortë për të siguruar që kontratat koncesionare ekzistuese të mbyllën në mënyrë të drejtë dhe pa ndikime të padrejta. Mund të ketë sfida për ta zbatuar këtë ndryshim në mënyrë të shpejtë, për shkak të angazhimeve ligjore dhe ekonomike të bëra nga kompani private.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Analizë:

Aktualisht, ka pasur kritika të shumta lidhur me kontratat koncesionare të shëndetësisë, si ato për sterilizimin dhe Check Up-in, të cilat janë konsideruar si të pafavorshme për interesin publik. Ka pasur raste kur këto kontrata janë shoqëruar me kosto të larta dhe shërbime të dobëta, duke krijuar një mundësi për abuzim dhe mungesë transparence. Po ashtu, ekzistenca e kontratave të paracaktuara ka kufizuar fleksibilitetin e spitaleve dhe ka çuar në mbingarkesë të burimeve.

◆ Probleme të mundshme:

- Mbyllja e kontratave të përfunduar mund të jetë një proces i ngadalshëm dhe i komplikuar ligjërisht, duke kërkuar përpjekje të vazhdueshme për të trajtuar pasojat ligjore dhe financiare që vijnë me këto kontrata.
- Mund të ketë rezistencë nga ana e kompanive që kanë përfituar nga këto koncesione dhe mund të kërkojnë të vazhdojnë marrëveshjet për shkak të interesave të tyre.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Analizë:

◆ Revizionimi dhe analizat e kontratave të shëndetësisë

Për të mbyllur kontratat koncesionare ekzistuese dhe për të parashikuar se si do të realizohen analizat e shëndetësisë në të ardhmen, do të kërkohej një revizion i detajuar i të gjitha kontratave dhe një analizë e kujdesshme për të siguruar që ky proces të jetë i paanshëm dhe të mos dëmtojë interesat e qytetarëve.

◆ **Krijimi i një komiteti monitorues:**

Do të jetë e nevojshme të krijohet një komitet monitorues të pavarur që do të ndihmojë në menaxhimin dhe mbylljen e kontratave koncesionare dhe që do të sigurojë që analizat e shëndetësisë të bëhen sipas kërkesave reale të spitaleve dhe jo sipas interesave private.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Revizionimi dhe mbyllja e kontratave koncesionare	2 – 4	Buxheti i Shtetit
Krijimi i komitetit monitorues dhe administrimi i tij	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Kosto për analizat e shëndetësisë të hapura dhe pa kufizime	3 – 5	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	6 – 11	Buxheti i Shtetit

◆ **Burimet e mundshme financimi**

Buxheti i shtetit do të mbulojë kryesisht shpenzimet për revizionimin e kontratave dhe krijimin e komitetit monitorues. Ky projekt do të kërkojë burime të konsiderueshme për të siguruar që kontratat të mbyllen në mënyrë të drejtë dhe që procesi të jetë i transparencës së plotë. Po ashtu, kjo mund të krijojë një ngarkesë për buxhetin shtetëror për shkak të numrit të lartë të analizave që duhet të kryhen në sistemin shëndetësor.

⚠ **Rrezik:**

Mbyllja e kontratave mund të sjellë një periudhë pasigurie për shërbimet që janë të lidhura me to, dhe mund të krijojë vonesa në sigurimin e shërbimeve shëndetësore.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Eliminimi i praktikave abuzive në koncesionet e shëndetësisë do të rrisë transparencën dhe do të zvogëlojë koston e shërbimeve shëndetësore për qytetarët.
- Shërbimet shëndetësore do të jenë më të hapura dhe të orientuara sipas nevojave reale, duke përmirësuar cilësinë e shërbimeve dhe duke ulur mundësitë për korrupsion dhe menaxhim të keq.

◆ **Rreziqe të mundshme**

- Mund të ketë vonesa në zbatimin e shërbimeve shëndetësore për shkak të periudhës kalimtare që do të ndodhë kur kontratat koncesionare të mbyllen dhe të krijohen opsione të reja për shërbimet.

- Mund të shfaqen rezistenca nga ana e kompanive që do të preken nga këto ndryshime.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Revizionimi dhe mbyllja e kontratave koncesionare ekzistuese.
Faza 2	2026 – 2027	Krijimi i komitetit monitorues dhe organizimi i analizave të hapura.
Faza 3	2027 – 2028	Vlerësimi i rezultateve dhe adaptimi i sistemit për shërbimet e hapura.

◆ Sfida kryesore:

Kostoja e mbikëqyrjes dhe administratës mund të krijojë vonesa të mundshme dhe do të kërkojë një koordinim të mirë ndërmjet institucioneve shtetërore për të siguruar që kjo të realizohet me sukses.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.3	
Masat për Zbatimin	4.7	
Kostoja dhe Financimi	4.6	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.4	

Ky premtim ka një indeks të lartë fizibiliteti, por sfidat kryesore përfshijnë vonesat që mund të shfaqen në periudhën kalimtare dhe administrimin e nevojshëm për mbylljen e kontratave dhe mbikëqyrjen e analizave të hapura. Megjithatë, ky është një hap pozitiv për të rritur transparencën dhe për të eliminuar praktikën abuzive në sektorin shëndetësor.

8. Premtimet për administratën, pronat, legalizimet dhe ndërtimin

Programi i paraqitur në këto pika ka propozuar reforma kyçe në fushat e demokracisë, miradministratës, të drejtat e pronës dhe sistemin kadastral. Këtu është një analizë e strukturuar e pikave kryesore:

Demokracia dhe Mirëqeverisja

1. Referendumi si instrument demokratik

Propozimi thekson rëndësinë e **demokracisë direkte** përmes referendumit, duke e bërë atë një instrument juridik për qytetarët për të sfiduar ose miratuar vendimet e përfaqësuesve të zgjedhur, sidomos kur ato vendime shihen si të dëmshme për interesin publik.

Ky propozim ka për qëllim të sigurojë **kontrollin qytetar** mbi veprimet e qeverisë dhe të nxisë transparencën në qeverisje.

2. Depolitizimi i administratës zgjedhore

Objektivi është eliminimi i ndikimit politik në administratën zgjedhore përmes një **sistemi me lista të hapura**. Kjo do të inkurajonte transparencën dhe do të zvogëlonte korrupsionin duke siguruar që qytetarët të mund të zgjedhin drejtpërdrejt kandidatët.

Ky propozim është në përputhje me përpjekjet për të bërë sistemin zgjedhor të Shqipërisë më demokratik dhe më të përgjegjshëm.

3. Depolitizimi i administratës publike

Programi propozon **pezullimin e punësimeve të reja** në administratën publike në sektorët ku ka vendime gjyqësore për rikthimin e punonjësve të larguar. Kjo ka për qëllim të parandalojë **paguat e dyfishta** për të njëjtin vend pune dhe të sigurojë që punonjësit që kanë fituar lufta ligjore të rikthehen në pozitë të tyre.

Ky reformim ka për qëllim të **ulë shpenzimet e tepërta të shtetit** për paga dhe të sigurojë drejtësi në proceset e punësimeve.

Pronat dhe Sistemi Kadastral

1. Shenjtëria e pronës

Propozimi thekson **mbrojtjen e pronës private**, duke hedhur poshtë çdo formë të tjetërsimit të paligjshëm të pronës, qoftë nga shteti ose nga individë të tjerë.

Dëmi i shkaktuar nga shkeljet e pronësisë duhet të **korrigjohet**, dhe çdo cenim i pronës duhet të kthehet, madje me interesa.

2. Kthimi dhe Kompensimi i Pronës

Propozohet ngritja e një **task-force** nga Kryeministri me mandat 24 muaj për të përmbyllur problemet e pronësisë. Ky proces përfshin:

- **Hartimin e një liste finale** të ish-pronarëve dhe mënyrën e trajtimit të kërkesave të tyre (kthim në natyrë, kompensim fizik, kompensim financiar).
- **Verifikimin e pronave** që janë të lira, të zëna nga shteti ose private, dhe trajtimin e atyre që nuk kanë aplikuar ende.
- **Heqjen e kufizimeve të kohës** për ish-pronarët që nuk kanë aplikuar më parë.

3. Metodatat e Kompensimit

Konvertimi i pronave. Ish-pronarët mund të zgjedhin të kthejnë pronën e tyre në zona bregdetare të studiuara për zhvillim turistik. Ky propozim lidh **kthimin e pronave me zhvillimin ekonomik të Shqipërisë**, duke inkurajuar investimet në turizëm.

Kompensimi financiar. Ata që nuk pranojnë konvertimin mund të marrin **kompensim financiar** në formë pagesash për 10 vite.

Ky sistem ka për qëllim të balancojë padrejtësitë historike të pronësisë dhe të sigurojë një **rrugë të qartë** për zgjidhjen e këtyre problemeve.

4. Reforma e Sistemit Kadastral

Propozohet **shkrirja e sistemit kadastral aktual**, për të eliminuar korrupsionin dhe për të **liberalizuar transaksionet e pronës**.

Noterët publikë do të kenë përgjegjësinë për regjistrimin dhe kalimin e pronësisë, duke lejuar qytetarët të kryejnë transaksione më thjesht dhe pa përfshirjen e administratës shtetërore që shpesh është e korruptuar.

Kjo reformë synon të bëjë procesin e transaksioneve të pronës më **të thjeshtë** dhe **të sigurt** për qytetarët.

5. Legalizimi dhe Lejet e Ndërtimit

Propozohet **mbyllja e procesit të legalizimit** brenda gjashtë muajve, duke e përmbyllur njëherë e mirë këtë proces.

Lejet e ndërtimit. Planifikimi urbanistik kombëtar do të eliminojë nevojën për leje ndërtimi, duke mundësuar që projektet që janë në përputhje me këtë plan të miratohen automatikisht pas 30 ditësh. Çdo ndërtim që nuk është në përputhje me këtë plan do të jetë **i paligjshëm**.

Implikimet dhe Pasojat e Mundshme

Pjesëmarrja Demokratike. Përmes mundësisë për referendum dhe depolitizimit të administratës, programi synon të rrisë **pjesëmarrjen qytetare** dhe të sigurojë më shumë **kontroll qytetar** mbi qeverisjen.

Reforma në Sektorin Publik. Pezullimi i punësimeve të reja mund të sjellë **kursime në shpenzimet publike**, por do të jetë e rëndësishme të sigurohet që **personeli i kualifikuar** të mbetet i mbështetur, veçanërisht në sektorët që janë kritike për administratën.

Zgjidhja e Çështjes së Pronës. Reforma në pronë mund të jetë shumë e rëndësishme për individët që kanë humbur pronat e tyre në periudhën e kaluar. Megjithatë, **implementimi i saktë** i kësaj reforme mund të përballet me sfida të mëdha, përfshirë rezistencën nga grupet e interesit dhe kompleksitetin logjistik.

Reforma e Sistemit Kadastral. Liberalizimi i sistemit kadastral mund të **redukojë korrupsionin** dhe të përmirësojë efikasitetin në transaksionet e pronës, duke e bërë procesin më **transparent** dhe më të lehtë për qytetarët.

Reforma në Ndërtim. Zbatimi i planit urbanistik kombëtar dhe automatikisht miratimi i projekteve mund të **shpejtojë zhvillimin urban**, por do të varet nga **saktësia dhe parashikimi i këtij plani** për të siguruar zhvillim të qëndrueshëm dhe të përputhshëm me nevojat e qytetarëve.

Reformat e propozuara në fushat e **demokracisë, mirëqeverisjes, pronës dhe sistemit kadastral** janë ambicioze dhe synojnë të adresojnë mangësitë e gjatë kohore, korrupsionin dhe pakënaqësinë e qytetarëve me sistemet ekzistuese. Sfidat e mëdha do të jenë në **implementimin efektiv** të këtyre reformave, menaxhimin e mundshme rezistencave dhe sigurimin që përfitimet e këtyre reformave të kalojnë sfidat ekonomike dhe të krijojnë një mjedis më të mirë për zhvillim afatgjatë.

Për të llogaritur **kostot buxhetore** dhe vlerësuar **efektet institucionale dhe ekonomike** të premtimeve në fushat e **demokracisë, mirëqeverisjes, të drejtave të pronës dhe sistemit kadastral**, do të përdorim një **strukturë të integruar**:

✓ I. Reforma për Demokracinë dhe Mirëqeverisjen

◆ 1. Referendumi si instrument demokratik

Përmbajtja:

- Krijimi i infrastrukturës ligjore dhe logjistike për referendume kombëtare/lokale.
- Përfshin KQZ, platforma IT, komisione, fushata informacioni.

 Kosto e vlerësuar:

- Platformë digjitale, fushata dhe procedura: **200 milionë lekë/referendum**
  - Supozim: 2 referendume në mandat → **400 milionë lekë/4 vite**
-

◆ 2. Depolitizimi i administratës zgjedhore

Përmbajtja:

- Ristrukturim i komisioneve, trajnime për staf profesional, përditësim softuerësh.

 Kosto:

- Trajnim për 7,000 punonjës, sistem i ri: **~350 milionë lekë** (një herë)
-

◆ 3. Depolitizimi i administratës publike

Përmbajtja:

- Pezullimi i rekrutimeve në rastet e vendimeve gjyqësore për kthim në detyrë.

 Efekt buxhetor:

- **Kursim potencial** nga shmangia e pagave të dyfishta:
    - Supozuar 2,000 raste × 600,000 lekë/vit = **1.2 miliardë lekë/vit**
    - Për 2 vite → **2.4 miliardë lekë kursim**
-

✓ II. Të Drejtat e Pronës dhe Reforma në Kompensim

◆ 4. Kthimi dhe Kompensimi i Pronës

Përmbajtja:

- Task-forcë për verifikim, kompensim në natyrë dhe financiar.
- Pagesa për 10 vite për ata që nuk marrin tokë në bregdet.

Supozime:

- 20,000 përfitues me mesatare 1 milion lekë/person (referuar AKKP dhe vendimeve GJEDNJ)
- Pagesë 10-vjeçare → **100,000 lekë/vit/person**

 Kosto vjetore:

- $20,000 \times 100,000 = 2$ miliardë lekë/vit
- Për 4 vite: **8 miliardë lekë**

 Kosto operative e Task-Forcës:

- 100 punonjës për 2 vite, sistem IT, auditim: **300 milionë lekë**
-

◆ 5. Konvertimi i pronave në zona bregdetare

Përmbajtja:

- Kthimi i pronës si pjesë e zhvillimit turistik (pa kosto buxhetore të drejtpërdrejtë)
  - **Nuk ka kosto direkte**, por kërkon planifikim, legalizim dhe studim fizibiliteti → **100 milionë lekë**
-

✓ III. Reforma në Kadastër dhe Legalizim

◆ 6. Reforma e sistemit kadastral

Përmbajtja:

- Shkrija e ASHK-së dhe kalimi i kompetencave te noterët publikë.

 Kosto:

- Shpenzime për transformim institucional, sistem elektronik dhe mbikëqyrje:
    - Softuer, trajnime, mbështetje ligjore: **700 milionë lekë**
  - Ulje afatgjatë e shpenzimeve administrative → **potencial kursimi: 100–150 milionë lekë/vit**
-

◆ 7. Mbyllja e procesit të legalizimit dhe lejet automatike

Përmbajtja:

- Finalizimi i legalizimeve → inventarizim dhe dhënie titujsh
- Automatizim i lejeve me Plan Urbanistik Kombëtar (PUK)

 Kosto:

- Përpunimi i 30,000 legalizimeve të mbetura: $\sim 10,000$ lekë/proces = **300 milionë lekë**
  - Sistemi PUK + softuer për automatizim: **200 milionë lekë**
-

Përmbledhje e kostove dhe kursimeve (lekë)

Masa	Kosto/Kursim për 4 vite
Referendume (2)	400 milionë
Depolitizim zgjedhor	350 milionë
Kursim nga kthimi në punë	-2.4 miliardë
Kompensimi financiar i pronarëve	8 miliardë
Task Forca & kostot operative	400 milionë
Konvertimi i pronave (planifikim)	100 milionë
Reforma në Kadastër	700 milionë
Kursime nga Kadastër i ri	-400 milionë
Mbyllja e legalizimit	300 milionë
Automatizimi i lejeve	200 milionë

 Totali neto i kostove për 4 vite: ~7.65 miliardë lekë

Efekte ekonomike dhe institucionale

Aspekti	Efekt
Demokracia dhe transparenca	Rritje e pjesëmarrjes qytetare, besim në qeverisje
Sistemi zgjedhor	Rritje e pavarësisë, ulje korrupsioni
Administrata publike	Kursime reale, efikasitet institucional
Sistemi i pronësisë	Përcaktim ligjor, ulje konfliktesh, rritje të investimeve
Kadastër dhe legalizim	Rritje transparenca, ulje burokracie, treg prone funksional

Pesha ndaj buxhetit vjetor

- Kosto vjetore mesatare: ~1.9 miliardë lekë
- Buxheti total vjetor: ~660 miliardë lekë
  - ~0.29% e buxhetit vjetor — shumë e përballueshme

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.6/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Referendumi si Instrument Demokratik"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë dhe konkret. Ai propozon që referendumi të bëhet një instrument juridik për qytetarët për të sfiduar ose miratuar vendimet e përfaqësuesve të zgjedhur, veçanërisht kur ato vendime dëmtojnë interesin publik. Ky propozim synon të rrisë transparencën dhe kontrollin qytetar mbi veprimet e qeverisë, duke e forcuar demokracinë direkte dhe duke ofruar mundësinë e pjesëmarrjes aktive të qytetarëve në proceset vendimmarrëse.

◆ Dobësi:

Megjithëse është i qartë, zbatimi i këtij propozimi mund të kërkojë ndryshime të thella në legjislacionin dhe kushtetutën e vendit, që mund të krijojnë sfida ligjore dhe praktike në implementimin e tij.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Analizë:

Aktualisht, referendumi në shumë vende është një mundësi e kufizuar dhe përdoret më shumë për çështje të mëdha kombëtare, si ndryshimet kushtetuese. Në Shqipëri, referendumet janë të kufizuara dhe shpesh janë të lidhura me çështje të caktuara të rëndësishme ose politike. Ky propozim kërkon një hap përpara në zhvillimin e demokracisë direkte, por mund të hasë në rezistencë nga politikanët dhe grupet që mund të kenë interes të mbajnë kontrollin mbi vendimmarrjen.

◆ Probleme të mundshme:

- Krijimi i një mekanizmi të besueshëm dhe të hapur për mbajtjen e referendumeve për çdo çështje mund të jetë i vështirë, sidomos për çështje komplekse që kërkojnë njohuri të thella për pasojat e tyre.
- Ekzistenca e një sistemi të tillë mund të sjellë një ngarkesë për buxhetin shtetëror dhe administratën publike për të mundësuar organizimin e referendumit.
- Mundësitë për ndikim të duopolit PS-PD janë të pakta, veçanërisht për një forcë politike të re, që mund të hasë vështirësi për të realizuar ndryshime të mëdha në këtë drejtim.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Analizë:

◆ Rishikimi i legjislacionit dhe Kushtetutës:

Do të kërkohej ndryshimi i ligjeve dhe mundësisht i Kushtetutës për të lejuar qytetarët të iniciativojnë dhe të votojnë për çështje të rëndësishme të vendit, jo vetëm përmes përfaqësuesve të zgjedhur.

◆ **Krijimi i një sistemi të sigurt dhe transparent për organizimin e referendumit:**

Një sistem i sigurt dhe transparent do të duhet të krijohet për të mundësuar që referendumet të zhvillohen në mënyrë të drejtë, të besueshme dhe pa ndikuar nga interesat e grupeve të caktuara. Kjo mund të kërkojë edhe një mbikëqyrje të pavarur.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Ndryshimi i ligjeve dhe Kushtetutës për mundësimin e referendumit	2 – 3	Buxheti i Shtetit
Krijimi i sistemit për organizimin e referendumit	4 – 6	Buxheti i Shtetit
Mbrojtja dhe siguria e referendumit dhe procesit zgjedhor	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	7 – 11	Buxheti i Shtetit

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Buxheti i shtetit do të mbulojë shpenzimet për ndryshimet ligjore dhe administratën për organizimin e referendumit. Kjo mund të sjellë një ngarkesë për buxhetin shtetëror, sidomos përse i përket krijimit të sistemeve dhe administratës për mbajtjen e referendumeve.

⚠ **Rrezik:**

Përveç kostove financiare, mund të ketë edhe sfida administrative për të krijuar dhe menaxhuar një sistem të tillë të referendumit.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Ky propozim do të rrisë pjesëmarrjen e qytetarëve në proceset vendimmarrëse dhe do të ndihmojë në forcimin e demokracisë direkte.
- Do të ofrojë një mundësi për qytetarët për të shprehur mendimin e tyre mbi vendime të rëndësishme dhe për të sfiduar politikën që mund të dëmtojë interesat e tyre.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Nëse referendumet mbahen për çështje të shumta, mund të krijohet një ngarkesë për administratën dhe mund të çojë në vështirësi në menaxhimin e këtyre proceseve.
- Niveli i informacionit dhe edukatës politike mund të ndikojë në mënyrën se si qytetarët marrin pjesë dhe votojnë në referendumet e mundshme.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Ndryshimi i ligjeve dhe Kushtetutës për mundësimin e referendumit.
Faza 2	2026 – 2027	Krijimi i një sistemi të sigurt dhe të besueshëm për organizimin e referendumit.
Faza 3	2027 – 2028	Vlerësimi i implementimit të sistemit dhe miratimi i procesit të referendumit.

Sfida kryesore:

Zbatimi i këtij propozimi do të kërkojë një periudhë kalimtare për të miratuar ndryshimet ligjore dhe për të krijuar një sistem që mund të mbajë referendumet në mënyrë efektive dhe të besueshme. Një forcë politike e re do të hasë vështirësi për të implementuar ndryshime të tilla për shkak të pengesave nga duopoli politik aktual (PS-PD) dhe mundësive të kufizuara për të realizuar një ndryshim të shpejtë.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.5	
Masat për Zbatimin	4.6	
Kostoja dhe Financimi	4.3	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	
Afati i Zbatimit	4.4	

Ky propozim ka një indeks të lartë fizibiliteti, por mund të hasë sfida në aspektin e ndryshimeve ligjore dhe krijimit të një sistemi të besueshëm dhe efikas për organizimin e referendumit. Megjithatë, përforsimi i demokracisë direkte dhe rritja e transparencës janë avantazhe të rëndësishme që do të përfitojnë nga implementimi i këtij propozimi. Një forcë politike e re do të përballet me vështirësi të konsiderueshme për të realizuar këto ndryshime, veçanërisht për shkak të ndikimit të kufizuar që mund të ketë në një skenë politike të dominuar nga PS dhe PD.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Depolitizimi i Administratës Zgjedhore"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë dhe konkret. Ai propozon depolitizimin e administratës zgjedhore duke krijuar një sistem me lista të hapura, ku qytetarët mund të zgjedhin drejtpërdrejt kandidatët, për të eliminuar ndikimin politik në këtë administratë. Kjo ka si qëllim të inkurajojë transparencën dhe të zvogëlojë korrupsionin, duke përmirësuar përgjegjshmërinë e sistemit zgjedhor.

◆ Dobësi:

Megjithëse është i qartë, zbatimi mund të kërkojë ndryshime të thella në ligje dhe procese administrative që mund të ndeshin me rezistencë nga aktorë të brendshëm të sistemit politik të vendit.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Analizë:

Aktualisht, administrata zgjedhore është e politizuar dhe shpesh ka pasur ndikim të konsiderueshëm nga partitë politike në Shqipëri. Kjo ka sjellë shqetësime për transparencën dhe integritetin e zgjedhjeve, duke përfshirë ndikimin e paligjshëm dhe manipulimin e procesit zgjedhor. Ky propozim mund të hasë në rezistencë nga partitë që përfitojnë nga sistemet aktuale.

◆ Probleme të mundshme:

- Ndryshimi i sistemit zgjedhor dhe implementimi i listave të hapura mund të shkaktojë tensione politike, sidomos nga ana e partive që mbështeten në kontrollin e administratës zgjedhore për të ruajtur përfitimet.
- Vështirësi në krijimin e një sistemi të besueshëm dhe të paanshëm që do të mundësojë zgjedhjen e kandidatëve në mënyrë të drejtë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Analizë:

◆ Reformimi i ligjit zgjedhor:

Një ndryshim i ligjit zgjedhor është i nevojshëm për të mundësuar listat e hapura dhe për të garantuar që administrata zgjedhore të jetë tërësisht e depolitizuar. Ky hap do të kërkojë miratimin nga shumica e partive politike dhe mund të ketë sfida të konsiderueshme për t'u realizuar.

◆ Krijimi i mekanizmave të paanshëm për administratën zgjedhore:

Për të siguruar që administrata zgjedhore të jetë e depolitizuar, do të kërkohet krijimi i një trupi të pavarur që të mbikëqyrë proceset zgjedhore dhe të garantojë paanësinë e administratës.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Reforma e ligjit zgjedhor	2 – 4	Buxheti i Shtetit
Krijimi i trupave të pavarur dhe administratës së paanshme	3 – 5	Buxheti i Shtetit
Implementimi i sistemeve të reja për lista të hapura	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	6 – 11	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Buxheti i shtetit do të mbulojë shpenzimet për ndryshimet ligjore dhe krijimin e strukturave të pavarura për administratën zgjedhore. Megjithatë, ky propozim mund të ketë një ngarkesë të konsiderueshme për buxhetin, veçanërisht në fazat fillestare të implementimit.

⚠ Rrezik:

- Ka mundësi që ky propozim të krijojë një sfidë për administratën, pasi do të kërkohej një investim i madh në trajnime dhe zhvillimin e infrastrukturës për zbatimin e sistemit të listave të hapura.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim do të mundësojë një sistem më transparent dhe më të drejtë zgjedhor, duke rritur besimin e qytetarëve në proceset zgjedhore dhe duke siguruar që ata të kenë mundësi të zgjedhin kandidatët sipas preferencave të tyre.
- Do të kontribuojë në forcimin e demokracisë, duke zvogëluar ndikimin e korrupsionit dhe manipulimin politik.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Zbatimi i këtij propozimi mund të shoqërohet me rezistencë nga aktorë politikë të cilët mund të përfitojnë nga status quo-ja e aktuale.
- Niveli i informimit të qytetarëve dhe mundësia e keqpërdorimit të sistemit mund të ndikojnë në efektivitetin e listave të hapura.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Ndryshimi i ligjit zgjedhor dhe krijimi i një trupi të pavarur për administratën zgjedhore.
Faza 2	2026 – 2027	Implementimi i sistemeve për lista të hapura dhe trajnimi i administratës zgjedhore.
Faza 3	2027 – 2028	Vlerësimi i implementimit të sistemit dhe përmirësimi i tij nëse është e nevojshme.

◆ **Sfida kryesore:**

Ky propozim mund të hasë vështirësi të konsiderueshme për t'u zbatuar në një periudhë të shkurtër, duke marrë parasysh ndërlikimet e ndryshimeve ligjore dhe sistematike dhe rezistencën nga partive që përfitojnë nga administrata e politizuar. Zbatimi mund të kërkojë kohë dhe mund të ndeshë në sfida politike, sidomos në një sistem të polarizuar politik.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.5/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.5	⚠
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.2	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	✓
Afati i Zbatimit	4.4	⚠

Ky propozim ka një indeks të lartë fizibiliteti, por mund të përballet me sfida në aspektin e ndryshimeve ligjore dhe administratës së zgjedhor. Megjithatë, depolitizimi i administratës zgjedhore dhe implementimi i një sistemi me lista të hapura janë hapa të rëndësishëm për të përmirësuar transparencën dhe efikasitetin e sistemit zgjedhor në Shqipëri.

Sfidat kryesore për zbatimin e këtij propozimi do të jenë mbështetja e politikës, ndryshimet ligjore dhe administratën e nevojshme për realizimin e tij.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Depolitizimi i Administratës Publike"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke propozuar pezullimin e punësimeve të reja në administratën publike për sektorët ku janë marrë vendime gjyqësore për rikthimin e punonjësve të larguar. Ky propozim ka si qëllim të parandalojë pagat e dyfishta dhe të sigurojë që ata që kanë fituar luftën ligjore të rikthehen në pozitat e tyre, duke ulur gjithashtu shpenzimet e shtetit për paga.

◆ Dobësi:

Ndërsa është një propozim i qartë, mund të ketë sfida praktike në implementimin e tij, veçanërisht për sa i përket menaxhimit të administratës dhe garantimit të rikthimit të drejtë të punonjësve.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Analizë:

Aktualisht, administrata publike është shpesh e politizuar dhe ka pasur raste ku punonjësit e larguar kanë fituar vendime gjyqësore për rikthim, por ndodhin vonesa në implementimin e këtyre vendimeve. Kjo ka krijuar një situatë ku punonjës të rinj janë punësuar në pozita të tilla, duke krijuar pagat e dyfishta. Ky propozim përpiket të zgjidhë këtë problem, duke siguruar se shpenzimet për paga të shtetit të jenë më të qëndrueshme dhe të drejta.

◆ Probleme të mundshme:

- Sfida kryesore është identifikimi i sektorëve dhe pozita të sakta ku ka vendime gjyqësore, si dhe menaxhimi i asaj çfarë do të ndodhë me ata që janë të punësuar në mënyrë të paligjshme ose që kanë fituar vendime gjyqësore për rikthimin e tyre.
- Një vështirësi tjetër është sigurimi i një administrate efikase që mund të menaxhojë këto ndërlikime pa krijuar vonesa ose keqadministrim.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Analizë:

◆ Monitorimi dhe analizimi i vendimeve gjyqësore:

Në fazën fillestare, do të jetë e nevojshme një analizë e thelluar për të identifikuar të gjitha vendimet gjyqësore që prekin punonjësit që janë larguar dhe duhet të rikthehen në pozitat e tyre.

◆ Pezullimi i punësimeve të reja:

Ky hap kërkon krijimin e një mekanizmi të mbikëqyrjes për të siguruar që pozitat e punës janë të mbushura vetëm në rastet kur është vërtet e nevojshme dhe nuk ka një vendim gjyqësor që e kundërshton këtë.

◆ Rikthimi i punonjësve të larguar:

Një proces i saktë dhe transparent duhet të vendoset për rikthimin e punonjësve që kanë fituar vendime gjyqësore, pa krijuar vonesa dhe me respektimin e të drejtave të tyre ligjore.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Implementimi i procesit të verifikimit të vendimeve gjyqësore	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Monitorimi i pezullimit të punësimeve të reja	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Menaxhimi i procesit të rikthimit të punonjësve të larguar	1 – 3	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	3 – 7	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Buxheti i shtetit do të mbulojë shpenzimet e administratës dhe implementimin e mekanizmave për verifikimin dhe monitorimin e vendimeve gjyqësore, si dhe procesin e rikthimit të punonjësve të larguar.

⚠ Rrezik:

- Implementimi mund të ketë kosto të fshehura dhe mund të ndodhin vonesa në rikthimin e punonjësve, që mund të rrisin ndjeshëm shpenzimet për pagat dhe menaxhimin e administratës.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim ka për qëllim të ulë shpenzimet e tepërta të shtetit për paga dhe të sigurojë një administratë publike më të drejtë dhe më të ndershme.
- Do të ndihmojë në krijimin e një sistemi më të qëndrueshëm dhe më të përgjegjshëm për punësimin në administratën publike.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Ndryshimi i administratës mund të sjellë ndërlikime në zbatimin e procesit të rikthimit të punonjësve, si dhe sfida me menaxhimin e administratës për të ruajtur efikasitetin dhe shërbimet ndaj qytetarëve.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.2/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Identifikimi dhe verifikimi i vendimeve gjyqësore për rikthimin e punonjësve të larguar.
Faza 2	2026 – 2027	Implementimi i pezullimit të punësimeve të reja dhe monitorimi i procesit.
Faza 3	2027 – 2028	Përfundimi i rikthimit të punonjësve dhe vlerësimi i ndikimit të reformës.

◆ **Sfida kryesore:**

Për shkak të natyrës të ndërlikuar të administratës publike dhe të vendimeve gjyqësore që mund të krijojnë vonesa, ky propozim mund të kërkojë më shumë kohë për t'u zbatuar plotësisht.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.5/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.7	⚠
Masat për Zbatimin	4.5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.3	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.6	✓
Afati i Zbatimit	4.2	⚠

Ky propozim ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe ka potencialin për të ulur shpenzimet për paga dhe për të siguruar një administratë publike më të drejtë dhe të paanshme. Megjithatë, mund të hasë disa sfida për sa i përket zbatimit të tij, duke përfshirë administrimin e procesit të rikthimit të punonjësve dhe menaxhimin e administratës publike.

Implementimi do të kërkojë angazhim të madh politik dhe administrativ, por mund të ketë përfitime të mëdha në nivelin ekonomik dhe social.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Shenjtëria e Pronës"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke theksuar mbrojtjen e pronës private dhe hedhjen poshtë të çdo forme të tjetërsimit të paligjshëm të pronës, qoftë nga shteti apo individë të tjerë. Ky propozim kërkon që çdo shkelje e pronësisë të korrigjohet dhe çdo cënim të pronës të kthehet, madje me interesa, për të siguruar një mbrojtje të fortë ligjore dhe institucionale për pronarët.

◆ Dobësi:

Ky propozim është i qartë, por zbatimi i tij mund të hasë vështirësi, veçanërisht për sa i përket njohjes dhe kompensimit të të drejtave të pronësisë në rastet e shkeljeve, si dhe për shkak të mundësive të manipulimeve të dokumenteve dhe kërkesave të padrejta.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Analizë:

Aktualisht, shkeljet e pronësisë në Shqipëri janë të pranishme, ku individë dhe shteti mund të tjetërsimin pronat në mënyrë të paligjshme, duke shkaktuar humbje të pasurive për qytetarët. Shpesh ka pasur raste të abuzimeve dhe keqpërdorimit të pronës, ku individë janë privuar nga të drejtat e tyre pronësore pa asnjë mundësi për kompensim të plotë. Kjo ka çuar në pasiguri dhe ankesa të shumta nga qytetarët.

◆ Probleme të mundshme:

- Identifikimi dhe zgjidhja e shkeljeve të pronësisë mund të jetë një proces i komplikuar dhe i gjatë, veçanërisht kur ka pasur ndryshime të pronësisë që përfshijnë dokumente të dyshimta ose të manipulueshme.
- Sfida kryesore është siguria e procesit të rikthimit të pronës dhe zbatimi i një mekanizmi të qartë për korrigjimin e shkeljeve, duke siguruar edhe interesat e qytetarëve.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

◆ Krijimi i një mekanizmi të qartë ligjor:

Do të kërkohet një sistem ligjor efikas dhe transparent për të trajtuar çështjet e shkeljeve të pronësisë dhe për të garantuar që çdo cënim të pronës të rikthehet. Ky sistem duhet të përfshijë procedura të thjeshta dhe të shpejta për ndëshkimin e atyre që kanë shkelur të drejtat e pronës.

◆ Fuqizimi i institucioneve që mbrojnë të drejtat e pronës:

Institucionet ligjore dhe ato të administratës së pronës duhet të jenë të forta dhe të afta për të zbatuar këto politika në mënyrë të drejtë dhe të qëndrueshme, duke siguruar një mbrojtje të plotë të pronësisë.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i sistemit ligjor për mbrojtjen e pronës	2 – 4	Buxheti i Shtetit
Fuqizimi i institucioneve të administratës së pronës	3 – 5	Buxheti i Shtetit
Kompensimi për cenimet e pronës dhe kthimi i pasurisë	5 – 10	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	10 – 19	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Buxheti i shtetit mund të mbulojë shpenzimet për krijimin e sistemit ligjor, forcimin e institucioneve dhe kompensimin e pronarëve të cilët janë privuar padrejtësisht nga pronat e tyre. Kostoja mund të rritet ndjeshëm nëse kompensimet për humbjet e pasurive janë të mëdha.

⚠ Rrezik:

- Kompensimi i cenimeve të pronës mund të krijojë një barrë të madhe për buxhetin e shtetit, veçanërisht në rastet kur shkeljet kanë pasur ndikim të madh në pronën e individëve.
- Mund të ketë vështirësi në ndarjen dhe vlerësimin e saktë të pasurive të humbura, veçanërisht kur ndodhin në periudha të mëparshme dhe ka pasur ndryshime të dokumenteve të pronësisë.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim do të sigurojë mbrojtjen e të drejtave të pronës për qytetarët, duke i dhënë atyre sigurinë që prona e tyre do të mbrohet nga çdo formë shkeljeje.
- Do të krijohet një sistem të drejtë dhe të qëndrueshëm për kompensimin e cenimeve të pronës, që mund të kontribuoni në ndihmën e qytetarëve që janë privuar padrejtësisht nga pasuritë e tyre.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Ndërsa ky propozim ka mundësi për të përmirësuar situatën e pronësisë në Shqipëri, ai mund të hasë sfida në zbatimin dhe mbikëqyrjen e tij, veçanërisht për shkak të mundësive për manipulime dhe korrupsion në procesin e vlerësimit të pasurive.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i mekanizmave ligjorë dhe strukturave të mbrojtjes së pronës.
Faza 2	2026 – 2027	Implementimi i procesit të vlerësimit dhe kompensimit të pasurive të cënuara.
Faza 3	2027 – 2028	Vlerësimi i ndikimit të reformës dhe stabilizimi i sistemit të mbrojtjes së pronës.

◆ Sfida kryesore:

Zbatimi i këtij propozimi mund të jetë i ngadaltë dhe i ndërlikuar, për shkak të natyrës komplekse të shkëlqeve të pronësisë dhe procesit të kompensimit, që mund të kërkojë kohë dhe burime të konsiderueshme për të zbatuar plotësisht.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.6	
Masat për Zbatimin	4.8	
Kostoja dhe Financimi	4.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	
Afati i Zbatimit	4.3	

Ky propozim ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe ka potencialin për të siguruar një mbrojtje të fortë të pronës private në Shqipëri. Megjithatë, mund të hasë sfida në implementimin e tij, veçanërisht për sa i përket krijimit të një sistemi efikas për vlerësimin dhe kompensimin e cënimeve të pronës.

Përveç kësaj, mund të ketë kosto të larta për kompensimin e pasurive të humbura dhe mund të kërkohet angazhim i konsiderueshëm politik dhe administrativ për të siguruar që ky propozim të zbatohet me sukses.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Kthimi dhe Kompensimi i Pronës"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është shumë i qartë dhe i detajuar. Ai synon krijimin e një task-force nga Kryeministri me mandat të qartë, që do të trajtojë problemet e pronësisë në Shqipëri përmes hartimit të një liste finale të ish-pronarëve dhe trajtimin e kërkesave të tyre. Propozimi gjithashtu përfshin verifikimin e pronave që janë të lira dhe trajtimin e atyre që nuk kanë aplikuar ende për kthimin e pronave të tyre, duke hequr kufizimet e kohës për aplikimet.

◆ Dobësi:

Ky propozim është i qartë, por mund të përballlet me sfida në hartimin e listës finale dhe verifikimin e pronave, duke kërkuar një sasi të madhe kohore dhe burimesh për të realizuar verifikime të sakta dhe të besueshme.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Analizë:

Në Shqipëri, kthimi dhe kompensimi i pronës është një problem i vazhdueshëm që ka mbajtur pasiguri të madhe për ish-pronarët, për shkak të procedurave burokratike të ngadalta dhe mungesës së një procesi të qartë dhe të përshtatshëm për kompensimin e atyre që janë privuar nga pronat e tyre. Shumë ish-pronarë nuk kanë mundur të aplikojnë për kthimin e pronës për arsye të ndryshme, përfshirë kufizimet e kohës.

◆ Probleme të mundshme:

- Identifikimi dhe verifikimi i pronave të zëna nga shteti ose nga individë mund të jetë një proces i gjatë dhe i komplikuar.
- Heqja e kufizimeve të kohës mund të krijojë një numër të madh aplikimesh që kërkojnë një shqyrtim të hollësishëm.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

◆ Krijimi i task-force dhe mandatet e saj:

Krijimi i një task-force të dedikuar nga Kryeministri mund të jetë një hap pozitiv për përmbylljen e problemeve të pronësisë, duke siguruar një vëmendje të veçantë dhe një organizim më të qartë të procesit. Ky task-force do të duhet të hartojë një listë të plotë dhe të saktë të ish-pronarëve dhe të përgatisë mënyrën më të mirë të trajtimit të kërkesave të tyre (kthim në natyrë, kompensim fizik, kompensim financiar).

◆ Verifikimi i pronave dhe trajtimi i aplikimeve të prapambetura:

Ky proces do të kërkojë mbledhjen dhe organizimin e të dhënave, si dhe një bashkëpunim të fortë mes institucioneve të ndryshme që kanë pasur ndikim në administratën e pronës.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i task-force dhe organizimi i punës	1 – 3	Buxheti i Shtetit
Verifikimi i pronave dhe hartimi i listës përfundimtare	5 – 10	Buxheti i Shtetit
Kompensimi financiar dhe rikthimi i pronave	10 – 20	Buxheti i Shtetit
Heqja e kufizimeve të kohës për aplikimet	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	17 – 35	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Ky projekt mund të financohet kryesisht nga buxheti i shtetit, përveç mundësisë për përdorimin e fondeve të ndihmës ndërkombëtare ose partnerëve të tjerë ndërkombëtarë që mund të ofrojnë mbështetje për përmbylljen e procesit.

⚠ Rrezik:

Kostoja për kompensimin financiar dhe rikthimin e pronave mund të krijojë një barrë të madhe për buxhetin e shtetit, sidomos nëse shifra e pronave që duhen kompensuar është shumë e lartë. Ndërkohë, procesi i verifikimit mund të kërkojë shumë kohë dhe mund të shkaktojë vonesa dhe komplikime.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim do të ndihmojë në zgjidhjen e një problemi të gjatë dhe të rëndësishëm për shumë qytetarë, duke siguruar që ata të cilët janë privuar nga pronat e tyre të mund të rikthejnë ato ose të kompensohen për humbjen e pronës.
- Do të kontribuoni në rritjen e besimit të qytetarëve në sistemin ligjor dhe qeveritar.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Shumë qytetarë mund të mundohen të manipulojnë sistemin dhe të kërkojnë kompensime të padrejta, gjë që mund të çojë në një ngarkesë për sistemin dhe ndoshta edhe në abuzime me fondet publike.
- Procesi mund të hasë vështirësi dhe protesta nga ata që do të ndihen të paëndershem nga zbatimi i politikës.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i task-force dhe hartimi i listës finale të ish-pronarëve.
Faza 2	2026 – 2027	Verifikimi i pronave dhe trajtimi i aplikimeve të prapambetura.
Faza 3	2027 – 2028	Kompensimi i ish-pronarëve dhe rikthimi i pronave.
Faza 4	2028 – 2029	Përfundimi i procesit dhe stabilizimi i sistemit të kthimit të pronës.

◆ Sfida kryesore:

Përfundimi i këtij propozimi mund të kërkojë një periudhë të gjatë për të adresuar të gjitha kërkesat dhe për të verifikuar të gjitha pronat. Mund të ketë vonesa dhe sfida në përpjekjen për të trajtuar të gjitha aplikimet dhe për të menaxhuar ndarjen e kompensimeve.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.7	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	✓
Afati i Zbatimit	4.5	⚠

Ky propozim ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe ka potencialin për të trajtuar një nga problemet më të mëdha të Shqipërisë, duke siguruar kthimin e pronave për ish-pronarët dhe kompensimin e tyre për humbjet e pronës. Megjithatë, ai mund të hasë sfida në zbatimin e tij, veçanërisht për shkak të natyrës komplekse të verifikimit të pronave dhe kërkesave për kompensim. Prosesi mund të kërkojë shumë burime dhe kohë, duke u përpjekur për të zgjidhur një numër të madh problemesh dhe duke siguruar një zbatueshmëri të drejtë dhe të qëndrueshme.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Metodat e Kompensimit"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe i detajuar, duke parashikuar dy mundësi për ish-pronarët: kthimin e pronës në zona bregdetare për zhvillim turistik dhe kompensimin financiar për ata që nuk duan të pranojnë konvertimin. Kjo ka për qëllim të adresojë padrejtësitë historike të pronësisë dhe të inkurajojë zhvillimin ekonomik në sektorin e turizmit. Propozimi ofron një rrugë të qartë për zgjidhjen e problemeve të pronësisë në Shqipëri.

◆ Dobësi:

Në praktikë, implementimi i konvertimit të pronave në zona bregdetare mund të hasë pengesa ligjore dhe administrative, duke kërkuar një planifikim të kujdesshëm për zhvillimin turistik dhe mbrojtjen e mjedisit.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

Në Shqipëri, kthimi dhe kompensimi i pronës ka qenë një proces i ngadaltë dhe i ndërlikuar, duke lënë shumë ish-pronarë pa zgjidhje adekuate. Shumë nga pronat janë aktualisht nën përdorim nga individë të tjerë, shteti, ose janë përdorur për qëllime të tjera që kanë bërë kthimin e pronave një sfidë të madhe. Propozimi për të lidhur kthimin e pronave me zhvillimin turistik mund të jetë një mundësi për të shfrytëzuar pronat dhe për të krijuar mundësi ekonomike, por mund të ketë vështirësi në lidhje me mbrojtjen e interesave të ish-pronarëve dhe mjedisin.

◆ Probleme të mundshme:

- Zhvillimi turistik mund të krijojë konflikte me interesat lokale dhe me kërkesat e mbrojtjes mjedisore.
- Shumë ish-pronarë mund të mos pranojnë kompensimet financiare, duke kërkuar një zgjidhje të ndryshme.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

Analizë:

◆ Konvertimi i pronave:

Për të realizuar këtë propozim, do të duhet të hartohet një plan i detajuar për zhvillimin turistik, duke përfshirë studime të qëndrueshmërisë mjedisore dhe mundësive të investimeve private. Zonat bregdetare duhet të jenë të përshtatshme për zhvillim dhe të sigurojnë mbrojtjen e interesave të ish-pronarëve.

◆ Kompensimi financiar:

Për ata që nuk duan të pranojnë konvertimin, mund të ofrohet kompensim financiar për një periudhë 10-vjeçare, që mund të zgjidhë disa nga problemet e pronësisë për një numër të madh

individësh. Kjo mund të ofrojë një rrugë të drejtpërdrejtë për individët që kanë qenë të privuar nga pronat e tyre.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit**

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Hartimi i planit për zhvillimin turistik në zona bregdetare	2 – 5	Buxheti i Shtetit
Kompensimi financiar për ish-pronarët	10 – 15	Buxheti i Shtetit
Mbështetje për menaxhimin e procesit të kompensimit	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	13 – 22	Buxheti i Shtetit

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Ky projekt do të kërkojë financim të konsiderueshëm nga buxheti i shtetit për realizimin e zhvillimit turistik dhe kompensimin e ish-pronarëve. Megjithatë, mund të ketë mundësi për mbështetje nga investitorë të huaj që janë të interesuar për zhvillimin e turizmit në Shqipëri.

Rrezik:

Kostoja e kompensimit financiar mund të krijojë një barrë të rëndë për buxhetin e shtetit, veçanërisht nëse numri i ish-pronarëve që kërkojnë kompensim është i lartë. Po ashtu, zhvillimi turistik mund të kërkojë një investim të madh dhe mund të hasë pengesa ligjore dhe administrative.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social**

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Ky propozim mund të ndihmojë në rritjen e zhvillimit ekonomik në zonat bregdetare të Shqipërisë, duke inkurajuar investimet dhe krijimin e mundësive të reja pune në sektorin e turizmit.
- Kompensimi financiar për ish-pronarët do të lehtësojë barrën që kanë pasur shumë individë për të rikthyer pronat e tyre, duke i ofruar një mundësi për të pasur kompensim.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Zhvillimi turistik mund të shkaktojë presion në mjedisin dhe infrastrukturën e zonave bregdetare.
- Mund të ketë një ndarje të padrejtë të pronës dhe kompensimeve mes ish-pronarëve që mund të ndikojë në besimin e qytetarëve në proces.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza Periudha

Veprimet kryesore

Faza 1 2025 – 2026 Hartimi i planit për zhvillimin turistik dhe identifikimi i zonave bregdetare.

Faza 2 2026 – 2027 Realizimi i kompensimit financiar për ata që nuk pranojnë konvertimin.

Faza 3 2027 – 2028 Zhvillimi turistik dhe fillimi i investimeve në zonat bregdetare.

Faza 4 2028 – 2029 Konsolidimi i procesit të kompensimit dhe zhvillimi i turizmit.

◆ Sfida kryesore:

Zhvillimi turistik në zonat bregdetare mund të kërkojë shumë kohë dhe burime për të realizuar investimet dhe për të siguruar që procesi të jetë i qëndrueshëm. Po ashtu, mund të ketë sfida në ndarjen e kompensimeve dhe mbrojtjen e interesave të ish-pronarëve.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.8	
Masat për Zbatimin	4.9	
Kostoja dhe Financimi	4.6	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.5	

Ky premtim ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe mund të kontribuoni në zgjidhjen e problemit të pronësisë në Shqipëri, duke inkurajuar zhvillimin e turizmit dhe duke ofruar mundësi për kompensim financiar për ish-pronarët. Megjithatë, do të ketë sfida të mundshme në implementimin e konvertimit të pronave dhe menaxhimin e investimeve, si dhe një ngarkesë të mundshme për buxhetin e shtetit për kompensimin financiar. Afatet e zbatimit mund të jenë të gjatë dhe të kërkojnë burime të konsiderueshme.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Reformën e Sistemit Kadastral"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë. Ai propozon shkrirjen e sistemit kadastral aktual për të eliminimin e korrupsionit dhe lehtësimin e transaksioneve të pronësisë, duke i dhënë noterëve përgjegjësinë për regjistrimin dhe kalimin e pronësisë. Ky është një hap konkret drejt thjeshtimit të proceseve administrative dhe eliminimit të ndikimeve negative të korrupsionit në sektorin e pronësisë.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Analizë:

Sistemi kadastral aktual ka qenë një burim i madh për korrupsion dhe ka penguar zhvillimin e tregut të pronës. Proceset e regjistrimit të pronave shpesh janë të ngadalshme dhe të pasigurta, duke krijuar probleme për qytetarët dhe investitorët. Shkrirja e sistemit aktual dhe kalimi i përgjegjësisë te noterët mund të zgjidhin disa nga këto probleme, por ky është një proces që do të kërkojë përpjekje të konsiderueshme për të garantuar efikasitetin dhe transparencën.

◆ Problemet e mundshme:

- Sistemi i ri mund të hasë rezistencë nga administrata shtetërore e përfshirë deri tani në proceset kadastrale.
- Noterët do të kenë nevojë për trajnime dhe mbështetje të vazhdueshme për të garantuar funksionimin efikas dhe të drejtë të procesit.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

Për implementimin e këtij propozimi do të nevojiten disa hapa të rëndësishëm:

◆ Hartimi i legjislacionit të nevojshëm:

Një ndryshim i madh në ligje dhe rregullore është i nevojshëm për të përshtatur sistemin e ri kadastral, duke i dhënë noterëve përgjegjësinë për regjistrimin e pronës. Kjo do të kërkojë një proces të plotë të konsultimeve ligjore dhe procedurale për të siguruar një kalim të qartë dhe pa pengesa.

◆ Trajnimi dhe mbështetje për noterët:

Noterët duhet të trajnohen dhe të mbështeten me mjetet dhe teknologjinë e nevojshme për të kryer regjistrimin e pronësisë në mënyrë të sigurt dhe të thjeshtë. Kjo mund të përfshijë mundësinë e përdorimit të sistemeve të teknologjisë së informacionit për regjistrimin dhe kalimin e pronësisë.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Ndryshimi i legjislacionit për sistemin kadastral	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Trajnimi i noterëve dhe përmirësimi i infrastrukturës	2 – 3	Buxheti i Shtetit, Donatorë
Përdorimi i teknologjisë dhe zhvillimi i sistemeve IT	3 – 5	Buxheti i Shtetit, Donatorë
TOTAL (për 1 vit)	6 – 10	Buxheti i Shtetit, Donatorë

◆ Burimet e mundshme financimi:

Ky projekt mund të mbështetet kryesisht nga buxheti i shtetit dhe mundësisht nga donatorë ndërkombëtarë që mbështesin reformën e administratës publike dhe luftën kundër korrupsionit. Teknologjia dhe trajnimi i noterëve mund të kërkojnë një investim fillestar të konsiderueshëm, por pas zbatimit do të ulen kostot e administratës publike.

⚠ Rrezik:

Kostoja e mundshme për mbështetje teknologjike dhe trajnimin e noterëve mund të jetë më e lartë se parashikimi, sidomos nëse ka një nevojë të madhe për sistemet informatikë të avancuara dhe përmirësimin e infrastrukturës administrative.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim do të ulë ndjeshëm korrupsionin në proceset e pronësisë dhe do të bëjë transaksionet më të shpejta dhe më të sigurta për qytetarët dhe investitorët.
- Përmirësimi i sistemit kadastral do të lehtësojë tregtinë e pronave dhe do të rrisë besimin e investitorëve të huaj dhe vendas.
- Ky sistem i ri mund të nxisë rritjen e aktivitetit ekonomik, pasi transaksionet e pronës do të bëhen më të thjeshta dhe më të sigurta.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Përdorimi i noterëve mund të krijojë mundësi për abuzime dhe shkelje të ligjit nëse nuk ka një mbikëqyrje të duhur.
- Kostoja fillestare mund të jetë e lartë për të instaluar sistemet e nevojshme dhe për të realizuar trajnimet, gjë që mund të ndikojë në burimet buxhetore të shtetit.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i ligjeve dhe rregulloreve të reja për sistemin kadastral dhe të noterëve.
Faza 2	2026 – 2027	Zhvillimi dhe instalimi i sistemeve IT dhe trajnimi i noterëve për regjistrimin e pronës.
Faza 3	2027 – 2028	Implementimi i plotë i sistemit të ri kadastral dhe fillimi i regjistrimeve nga noterët.
Faza 4	2028 – 2029	Konsolidimi i sistemit dhe monitorimi i performancës.

Sfida kryesore:

Ndryshimi i ligjeve dhe rregulloreve mund të kërkojë një periudhë të gjatë për të kaluar përmes Kuvendit dhe për të siguruar që të gjitha palët e interesuara të jenë të përfshira në proces. Po ashtu, mbikëqyrja dhe transparenca do të jenë kritike për të parandaluar abuzimet nga noterët.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.7	
Masat për Zbatimin	4.8	
Kostoja dhe Financimi	4.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	
Afati i Zbatimit	4.6	

Reforma në sistemin kadastral ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe mund të përmirësojë ndjeshëm proceset e regjistrimit të pronës, duke ulur korrupsionin dhe duke bërë transaksionet më të thjeshta dhe më të sigurta. Megjithatë, implementimi i kësaj reforme kërkon ndryshime të rëndësishme ligjore dhe mund të hasë disa sfida administrative dhe financiare.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Legalizimi dhe Lejet e Ndërtimit"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Analizë:

Premtimi është i qartë dhe përfshin dy aspekte të rëndësishme: mbylljen e procesit të legalizimit dhe një reformë të planifikimit urbanistik kombëtar që do të mundësojë automatikisht miratimin e projekteve që përputhen me këtë plan. Kjo është një masë që synon të thjeshtojë proceset e ndërtimit dhe të eliminojë ndërlikimet burokratike të lidhura me lejet e ndërtimit.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Analizë:

Sistemi i legalizimit dhe lejeve të ndërtimit në Shqipëri ka qenë i ngadaltë dhe i komplikuar. Ndërhyrjet dhe vonesat kanë sjellë pasiguri për qytetarët dhe zhvilluesit, dhe ka pasur një numër të madh ndërtime që janë kryer pa leje. Prosesi i legalizimit ka mbajtur barrë të rëndë për qytetarët dhe administratën. Mbyllja e tij brenda një periudhe të shkurtër dhe automatizimi i miratimit të projekteve që përputhen me planin urbanistik mund të sjellin përfitime, por gjithashtu përballen me disa sfida për t'u implementuar.

◆ Problemet e mundshme:

- Aspekti më i ndjeshëm mund të jetë sigurimi që plani urbanistik kombëtar do të reflektojë realitetin e ndryshuar dhe do të ketë mbështetje nga të gjitha palët e interesuara, përfshirë autoritetet lokale dhe qytetarët.
- Mbyllja e procesit të legalizimit mund të krijojë pasiguri për ato ndërtesa që janë ende në proces legalizimi, veçanërisht për ata që nuk kanë përfunduar ende procedurat.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Analizë:

Për realizimin e këtij propozimi do të kërkohen disa hapa të rëndësishëm:

◆ Hartimi dhe miratimi i një plani urbanistik kombëtar:

Ky plan duhet të jetë gjithëpërfshirës dhe i qartë, për të siguruar që projekti të jetë i qëndrueshëm dhe të pasqyrojë nevojat dhe kërkesat e zhvillimit të qytetit. Ky plan duhet të përfshijë konsultime me ekspertë urbanistikë dhe të gjithë aktorët relevantë.

◆ Mbyllja e procesit të legalizimit:

Do të nevojitet një rregullore e qartë dhe mekanizma mbikëqyrës për të përmbyllur procesin e legalizimit brenda një periudhe të shkurtër. Ky mund të kërkojë mbështetje për ata që janë në faza të ndryshme të legalizimit, për të shmangur padrejtësitë.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Hartimi dhe miratimi i planit urbanistik kombëtar	2 – 3	Buxheti i Shtetit
Mbyllja e procesit të legalizimit	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Sistemi automatizues për miratimin e projekteve	3 – 5	Buxheti i Shtetit, Donatorë
TOTAL (për 1 vit)	6 – 10	Buxheti i Shtetit, Donatorë

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Ky projekt mund të mbështetet kryesisht nga buxheti i shtetit, me mundësi për mbështetje nga donatorë ndërkombëtarë që mbështesin zhvillimin urbanistik dhe modernizimin e administratës publike.

⚠ **Rrezik:**

Kostoja për implementimin e sistemeve automatizuese mund të jetë më e lartë se parashikuar dhe mund të kërkojë mbështetje shtesë nga burime të jashtme.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Ky propozim mund të rrisë shpejtësinë dhe transparencën në procesin e ndërtimit, duke eliminuar burokracinë dhe duke inkurajuar zhvillimin e qëndrueshëm urban.
- Automatizimi i miratimit të projekteve që janë në përputhje me planin urbanistik mund të reduktojë mundësitë për abuzime dhe korrupsion.
- Ky sistem mund të sjellë përfitime për qytetarët dhe zhvilluesit, duke i mundësuar atyre të fillojnë projekte më shpejt dhe më me siguri.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Ndërhyrjet e tjera mund të shkaktojnë vonesa për projekte që kanë nevojë për një shqyrtim më të detajuar ose që nuk janë të përputhshme me planin urbanistik, duke krijuar mundësi për kontestime ligjore.
- Procesi i mbylljes së legalizimeve mund të shkaktojë shqetësime për ata që kanë ende pasiguri rreth pronësisë së ndërtuar pa leje.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i planit urbanistik kombëtar dhe rregulloret për automatizimin e lejeve të ndërtimit.
Faza 2	2026 – 2027	Mbyllja e procesit të legalizimit dhe implementimi i sistemeve automatizues.
Faza 3	2027 – 2028	Implementimi i plotë i planifikimit urbanistik dhe automatizimi i miratimit të projekteve.
Faza 4	2028 – 2029	Konsolidimi dhe mbikëqyrja e sistemit të ri të ndërtimit.

Sfida kryesore:

Ndryshimi i ligjeve dhe miratimi i një plani urbanistik gjithëpërfshirës do të kërkojë një periudhë të gjatë për konsultime dhe miratim. Po ashtu, mund të ketë sfida në lidhje me menaxhimin e ndërtimit të ndërtesave që nuk janë në përputhje me planin urbanistik të ri.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.6	
Masat për Zbatimin	4.8	
Kostoja dhe Financimi	4.4	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.7	

Reforma në legalizimin dhe lejet e ndërtimit ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe mund të sjellë përfitime të mëdha për zhvillimin urbanistik të Shqipërisë, duke thjeshtuar proceset dhe reduktuar mundësitë për korrupsion.

Megjithatë, do të kërkojen disa hapa të rëndësishëm dhe financime për të siguruar që ky propozim të zbatohet me sukses dhe të sigurojë përfitime të drejta për të gjithë qytetarët dhe zhvilluesit.

9. Premtimet për Bujqësinë

Programi i propozuar për sektorët e bujqësisë, blegtorisë, peshkimit dhe bletarisë fokusohet në zhvillimin dhe mbështetjen e këtyre sektorëve me masa konkrete që synojnë të përmirësojnë cilësinë, rritjen e prodhimit, dhe sigurinë ekonomike për fermerët, blegtorët, peshkatarët dhe bletërritësit. Ja një analizë e pikave kyçe të programit:

1. Themelimi i Bankës Kombëtare Agrare

- **Objektivi:** Krijimi i një banke të dedikuar për mbështetje financiare në sektorët e bujqësisë, blegtorisë, peshkimit dhe bletarisë me një kapital 100% shtetëror.
- **Veprimtaria:** Banka do të ofrojë **kredi me interes të ulët** dhe do të investojë deri në **100 milionë euro në vit** për mbështetje të aktiviteteve në këto sektorë.
- **Ndikimi:** Kjo masë ka për qëllim të lehtësojë qasjen në financa për prodhuesit, duke ulur barrierat për hyrje dhe rritje në tregjet e këtyre sektorëve.

2. Subvencionimi për Prodhim

- **Formula e re për subvencionim:** Zhbërja e skemave të mëparshme dhe implementimi i një formule të thjeshtuar, duke **subvencionuar kilogramin e prodhimit** të produkteve bujqësore, blegtorale dhe të peshkimit.
- **Mekanizmi:** Pranë Ministrisë së Bujqësisë do të ngrihet një strukturë që përlllogarit kostot për kilogram dhe **subvencionet do të transferohen automatikisht** në llogaritë e fermerëve dhe blegtorëve.
- **Ndikimi:** Ky sistem do të **përmirësojë transparencën** dhe do të mundësojë një mbështetje të drejtpërdrejtë dhe të shpejtë për prodhuesit.

3. Shpërblimi i Dëmeve nga Fatkeqësitë Natyrore

- **Shpërblimi:** Fermerët dhe prodhuesit që janë të regjistruar dhe që përballen me dëme nga fatkeqësitë natyrore do të dëmshpërblehen për **çmimin e kostove të prodhimit** për sasinë mesatare të prodhimit të humbur.
- **Blegtorët** do të shpërblehen për krerë.
- **Ndikimi:** Ky propozim synon të ofrojë një **siguri financiare** për ata që janë të ekspozuar ndaj pasojave të fatkeqësive natyrore dhe të mbështesë stabilitetin e sektorit.

4. Kontrolli i Cilësisë së Farave dhe Fidanëve

- **Rregullore e re:** Subjektet që shesin fara dhe fidanë do të detyrohen të nënshtrohen një **sistemi gjurmimi** dhe do të paguajnë dëmshpërblime të larta nëse produktet nuk përmbushin standardet e cilësisë.
- **Ndikimi:** Kjo masë do të ndihmojë në **sigurimin e cilësisë** së farave dhe fidanëve dhe do të zvogëlojë rreziqet për fermerët që mund të kenë humbje për shkak të produkteve të dobëta.

5. Qendra Kombëtare e Tokave Bujqësore

- **Krijimi i një qendre për analiza dhe certifikim** pranë Universitetit Bujqësor të Tiranës, me qëllim që të orientohen fermerët për kulturat më të përshtatshme për tokat e tyre.

- **Ndikimi:** Kjo do të ndihmojë fermerët të **optimizohet prodhimin** dhe të rrisin rendimentet e tyre duke u bazuar në analizat shkencore të tokës.

6. Kontrolli i Plehrave Kimike dhe Pesticideve

- **Kontrolli i prodhimit dhe shpërndarjes** së pesticideve dhe plehrave kimike do të bëhet në përputhje me standardet e BE-së.
- **Ndikimi:** Do të sigurohet një përdorim i sigurt dhe **miqësor me mjedisin** i këtyre kimikateve, duke mbrojtur shëndetin e fermerëve dhe konsumatorëve.

7. Sistemi i Vaditjes dhe Kullimit

- **Investime në infrastrukturën e vaditjes dhe kullimit**, me qëllim që të sigurohet akses në ujë për të gjitha tokat bujqësore.
- **Ndikimi:** Kjo do të rrisë rendimentet dhe do të kontribuojë në **qëndrueshmërinë e prodhimit bujqësor**, duke siguruar burime ujore të qëndrueshme.

8. Linjat e Përpunimit dhe Grante për Investime

- **Grante deri në 1 milion euro** për ndërtimin e linjave të përpunimit të produkteve bujqësore, blegtorale, të peshkimit dhe mjaltit.
- **Lehtësi fiskale** për investitorët që investojnë mbi 3 milionë euro.
- **Ndikimi:** Do të inkurajojë investimet në sektorin e përpunimit dhe do të shtojë **vlerën e shtuar** të produkteve bujqësore dhe të tjera.

9. Sigurimi i Fermerëve, Blegtorëve dhe Peshkatarëve

- **Ndryshime ligjore** për të garantuar të drejtën e sigurimit të aktiviteteve për fermerët, blegtorët, peshkatarët dhe bletërritësit.
- **Ndalesa e eksporteve pa vlera të bllokuara në bankë** nga blerësit e jashtëm për të siguruar mbështetje të drejtpërdrejtë për shitësit brendshëm.
- **Ndikimi:** Sigurimi i një **mjedisi të qëndrueshëm dhe të mbështetur financiar** për prodhuesit në këto sektorë.

Ky program paraqet një paketë të gjerë masash për zhvillimin e sektorëve të bujqësisë, blegtorisë, peshkimit dhe bletarisë, me fokus në **mbështetje financiare, siguri dhe cilësi, dhe përmirësimin e infrastrukturës**. Implementimi i këtyre propozimeve mund të ketë një ndikim të rëndësishëm në rritjen e produktivitetit dhe mbështetje për fermerët, ndërsa do të kërkojë një menaxhim të kujdesshëm dhe angazhim të fortë në zbatimin e tyre.

Për të vlerësuar **koston buxhetore dhe efektet ekonomike** të premtimeve në sektorin e **bujqësisë, blegtorisë, peshkimit dhe bletarisë**, përdorim një analizë të strukturuar sipas secilës politikë, me vlerësime të përlogaritura dhe supozime të bazuara në të dhëna reale.

✓ I. Themelimi i Bankës Kombëtare Agrare

- **Kapital i dedikuar shtetëror:** 100% nga buxheti i shtetit
- **Kapital vjetor për kredi të buta:** 100 milionë euro/vit = **10 miliardë lekë/vit**

✚ **Totali për 4 vite: 40 miliardë lekë**

Efekti. Qasje në financa për rreth 15,000–20,000 fermerë/blegtorë në vit; efekte shumëfishuese në investim dhe formalizim.

✓ II. Subvencionimi për Prodhimin (kg prodhimi)

- Llogaritjet bëhen për:
  - 250,000 fermerë të subvencionuar
  - 3,000 kg prodhim mesatar/vit/fermer
  - Subvencion: 10 lekë/kg

✚ **Kosto vjetore:**

$250,000 \times 3,000 \times 10 = 7.5$ miliardë lekë/vit

✚ **Totali për 4 vite: 30 miliardë lekë**

Efekt i. Mbështetje direkte; redukton koston për konsumatorët dhe frenon braktisjen e tokës.

✓ III. Dëmshpërblime për fatkeqësi natyrore

- Llogaritim se preken 30,000 fermerë/blegtorë në vit
- Dëm mesatar: 100,000 lekë

✚ **Kosto vjetore:** 3 miliardë lekë

✚ **Totali për 4 vite: 12 miliardë lekë**

Efekt: Siguri për prodhuesit, ulje e varfërisë rurale në raste ekstreme

---

✓ IV. Kontrolli i cilësisë së farave dhe fidanëve

Kosto për ngritjen e sistemit të gjurmimit + dëmshpërblim (rezervë buxhetore) ✚ **Kosto njëherë:** 300 milionë lekë

✚ **Fondi vjetor për dëme:** 200 milionë lekë

✚ **Totali 4-vjeçar: 1.1 miliardë lekë**

Efekti. Cilësi më e mirë në inpute → rendiment më i lartë

✓ V. Qendra Kombëtare e Tokave Bujqësore

- Investim pranë Universitetit Bujqësor për laboratorë, staf, IT

✚ **Kosto njëherë:** 400 milionë lekë

✚ **Shpenzime operative për 4 vite:** 100 milionë lekë/vit = 400 milionë lekë

✚ **Totali: 800 milionë lekë**

Efekti. Menaxhim më efikas i tokës, orientim për kultura më fitimprurëse

---

✓ VI. Kontrolli i pesticideve dhe plehrave

- Certifikim BE, laborator + staf inspektorimi

✚ **Kosto njëherë:** 200 milionë lekë

✚ **Kosto vjetore:** 150 milionë lekë × 4 = 600 milionë lekë

✚ **Totali: 800 milionë lekë**

Efekti. Mbrojtje shëndeti dhe sigurim standardi eksporti

✓ VII. Investime në sistemin e vaditjes dhe kullimit

- Shtrirje në 100,000 ha në 4 vite
- Kosto mesatare për ha: 300,000 lekë

✚ **Totali:** 100,000 × 300,000 = **30 miliardë lekë**

Efekti. Rritje rendimenti 30–50%, siguri për prodhim

✓ VIII. Linjat e përpunimit dhe grante

- 50 grante nga 1 milion € = **50 milionë € = 5 miliardë lekë**
- Lehtësitë fiskale: jo kosto direkte buxhetore në fillim

✚ **Totali 4-vjeçar: 5 miliardë lekë**

Efekti. Vlerë e shtuar në produkte, eksport dhe punësim rural

---

✓ IX. Sigurimi i prodhuesve dhe eksportit

- Fond për sigurim dhe garanci eksporti ✚ **Kosto vjetore:** 500 milionë lekë
- ✚ **Totali për 4 vite: 2 miliardë lekë**

Efekti. Mbrojtje ndaj riskut, ulje mospagimesh nga eksportet

 Përmbledhje për 4 vite

Masa	Kosto (lekë)
Banka Agrare	40 miliardë
Subvencion për prodhim	30 miliardë
Dëmshpërblime nga fatkeqësitë	12 miliardë
Cilësia e farave dhe fidanëve	1.1 miliardë
Qendra Kombëtare e Tokave	0.8 miliardë
Kontroll i pesticideve/plehrave	0.8 miliardë
Vaditje dhe kullim	30 miliardë
Linja përpunimi – grante	5 miliardë
Sigurimi dhe eksportet	2 miliardë

 TOTAL për 4 vite = ~121.7 miliardë lekë

 Pesha në buxhetin vjetor

- Buxheti total i shtetit: ~771 miliardë lekë
- **Mesatarisht 30 miliardë lekë/vit → ~4.2% e buxhetit vjetor**

 Efektet ekonomike dhe sociale

Efekt	Përshkrim
 Rritje e prodhimit bujqësor	+30–40% për tokat e vaditura dhe fermerët me inpute
 Formalizim i sektorit	Rritje e regjistrimeve për përfitim nga subvencionet
 Siguri për fermerin	Mbulim ndaj riskut dhe fatkeqësive
 Rritje eksporti	Cilësi + përpunim + siguri → standarde të BE-së
 Qëndrueshmëri mjedisore	Mbrojtje nga pesticidet dhe vaditje më eficiente

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.7/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Themelimi i Bankës Kombëtare Agrare"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe synon krijimin e një banke shtetërore që do të ofrojë mbështetje financiare për sektorët e bujqësisë, blegtorisë, peshkimit dhe bletarisë, duke u fokusuar në kredi me interes të ulët dhe investime deri në 100 milionë euro në vit. Kjo është një masë që mund të ndihmojë në zhvillimin e këtyre sektorëve, duke lehtësuar aksesin në financa për prodhuesit dhe duke nxitur rritjen e këtyre industriave.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Sektori i bujqësisë në Shqipëri ka pasur gjithmonë një nevojë për mbështetje financiare dhe investime të drejtuara, veçanërisht për të përballuar barrierat ekonomike dhe për të modernizuar metodologjitë e prodhimit. Pavarësisht mundësive, sektori ka hasur probleme në aksesin në financa, sidomos për fermerët e vegjël dhe ata që janë të përfshirë në sektorë si peshkimi dhe bletaria.

◆ Problemet e mundshme:

- Sektori financiar ka mundësi për të qenë konservativ ndaj investimeve në bujqësi, veçanërisht për investitorët e rinj dhe ata që operojnë në tregje me rrezik të lartë.
- Ndërhyrjet shtetërore mund të hasin rezistencë nga aktorët privatë që operojnë në financa, për shkak të konkurrencës që mund të krijohet.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren:

◆ Krijimi i strukturës ligjore dhe administrative të Bankës Kombëtare Agrare:

Duhet të hartohet një ligj i ri ose të modifikohet ligji ekzistues që të mundësojë themelimin dhe funksionimin e kësaj banke, si dhe përcaktimi i rregullave për kreditimin dhe investimet që do të ofrohen.

◆ Planifikimi i investimeve dhe zhvillimit të sektorëve:

Për të arritur ndikim të qëndrueshëm, banka duhet të hartojë një plan strategjik të investimeve që do të mbulojnë sektorët e bujqësisë, blegtorisë, peshkimit dhe bletarisë, duke ofruar kredi dhe mbështetje për modernizimin e këtyre industriave.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i Bankës Kombëtare Agrare	5 – 8	Buxheti i Shtetit
Investimet në sektorët bujqësor, blegtor dhe peshkim	100	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	105 – 108	Buxheti i Shtetit

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Ky projekt mund të mbështetet kryesisht nga buxheti i shtetit, me mundësi për tërheqjen e investimeve të jashtme nga donatorë dhe institucione financiare ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e sektorëve agroushqimorë dhe të qëndrueshëm.

⚠ **Rrezik:**

Kostoja e krijimit të Bankës Kombëtare Agrare dhe sigurimi i burimeve financiare për të investuar çdo vit mund të përballen me vështirësi për shkak të mangësive në planifikimin financiar ose pasigurisë në tregjet financiare.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social**

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Ky propozim ka potencialin për të stimuluar zhvillimin e sektorëve të bujqësisë, blegtorisë dhe peshkimit në Shqipëri, duke krijuar mundësi më të mira për prodhuesit dhe rritur konkurrencën në këto industri.
- Kredi të lehta për fermerët dhe investitorët mund të ndihmojnë në përmirësimin e teknikave të prodhimit, rritjen e rendimentit dhe përmirësimin e kushteve të jetesës për ata që operojnë në këto sektorë.
- Mund të rritet numri i vendeve të punës dhe të përmirësohen kushtet për fermerët, duke nxitur zhvillimin e zonave rurale.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Nëse nuk ka një administrim të mirë të bankës dhe investimeve, mund të ketë mundësi për keqpërdorim të fondeve dhe për dështim të projekteve që do të mbështeten.
- Shumë prodhues të vegjël mund të hasin vështirësi në aksesimin e kredive të ulta për shkak të procedurave burokratike dhe garancive të kërkuara nga banka.

6. **Afati i Zbatimit**

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i ligjit për krijimin e Bankës Kombëtare Agrare dhe krijimi i strukturave të saj.
Faza 2	2026 – 2027	Aktivizimi i bankës dhe fillimi i ofrimit të kredive dhe mbështetjeve për sektorët e përfshirë.
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi dhe rritja e investimeve dhe mbështetjes për zhvillimin e sektorëve.
Faza 4	2028 – 2029	Konsolidimi dhe evaluimi i ndikimit të Bankës Kombëtare Agrare dhe përshtatjet e nevojshme.

◆ **Sfida kryesore:**

Sigurimi i burimeve të mjaftueshme për investimet dhe administrimi i një banke shtetërore që duhet të mbajë një bilanc të qëndrueshëm financiar, për të shmangur rrezikun e ndihmës financiare të tepërt që mund të çojë në borxhe shtetërore.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.7	⚠
Masat për Zbatimin	4.9	✓
Kostoja dhe Financimi	4.6	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.5	⚠

Themelimi i Bankës Kombëtare Agrare ka një indeks të lartë fizibiliteti dhe mund të sjellë përfitime të mëdha për zhvillimin e sektorëve të bujqësisë, peshkimit, blegtorisë dhe bletarisë në Shqipëri.

Megjithatë, ky propozim kërkon një menaxhim të kujdesshëm dhe siguri të mjaftueshme për të përballuar sfidat financiare dhe burokratike që mund të lindin gjatë zbatimit të tij.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Subvencionimi për Prodhim"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe synon thjeshtimin e skemave të subvencioneve për sektorët e bujqësisë, blegtorisë dhe peshkimit, duke ofruar mbështetje direkte për kilogramin e prodhimit. Ky propozim ka si qëllim të rrisë transparencën dhe të sigurojë mbështetje të shpejtë dhe të drejtpërdrejtë për prodhuesit në këto sektorë.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Në Shqipëri, skemat e subvencioneve ekzistuese janë shpesh komplekse dhe të vështira për t'u kuptuar dhe aplikuar nga prodhuesit, duke shkaktuar vonesa dhe pasiguri. Për më tepër, ka një mungesë transparence në lidhje me mënyrën se si ndahen fondet dhe si zbatohet mbështetja. Shumë fermerë dhe blegtorë shpesh nuk janë të informuar për mundësitë e subvencioneve ose kanë vështirësi në aplikim për shkak të procedurave burokratike.

◆ Problemet e mundshme:

- Mungesa e trajnimit të duhur dhe mbështetjes administrative për fermerët, që mund të vështirësojë përdorimin e sistemit të ri të subvencioneve.
- Mundësia për keqpërdorimin e fondeve nëse mekanizmat e mbikëqyrjes dhe verifikimit të kostove nuk janë të mira.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren: **◆ Krijimi i një strukture pranë Ministrisë së Bujqësisë:**

Ministria e Bujqësisë duhet të krijojë një strukturë të dedikuar që do të përlllogarisë kostot për kilogram dhe të përcaktojë shumën e subvencionit për secilin produkt. Ky sistem do të mbështetet në të dhëna të sakta dhe të verifikueshme nga fermerët dhe blegtorët.

◆ Zbatimi i mekanizmit të pagesave automatike:

Subvencionet duhet të transferohen automatikisht në llogaritë e fermerëve dhe blegtorëve, për të siguruar që mbështetja të arrijë menjëherë dhe pa vonesa.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i strukturës pranë Ministrisë së Bujqësisë	2 – 4	Buxheti i Shtetit
Subvencionet për fermerët dhe blegtorët (për 1 vit)	150 – 200	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	152 – 204	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Ky projekt mund të mbështetet kryesisht nga buxheti i shtetit, me mundësi për tërheqjen e fondeve nga BE dhe organizata ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e sektorëve agroushqimorë.

⚠ Rrezik:

Shpenzimet e larta për subvencionet dhe administrimi i sistemit mund të ndikojnë në balancën buxhetore, sidomos nëse kërkesat për mbështetje janë më të mëdha se parashikimet.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Subvencionet e drejtpërdrejta do të ndihmojnë fermerët dhe blegtorët, duke rritur rendimentin dhe përmirësuar cilësinë e produkteve të bujqësisë, blegtorisë dhe peshkimit.
- Ky sistem mund të stimulojë investimet në këto sektorë dhe të ndihmojë në diversifikimin e produkteve dhe tregjeve, për të rritur konkurrencën dhe qëndrueshmërinë e industrive agroushqimore.
- Lehtësimi i mundësive për aksesimin e subvencioneve mund të ulë varfërinë dhe të përmirësojë standardet e jetesës për ata që punojnë në këto sektorë.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mund të ketë abuzime me subvencionet, sidomos nëse verifikimi i kostove për kilogram nuk është i saktë ose administrimi është i dobët.
- Vështirësi në përputhjen e kërkesave të subvencioneve me nevojat dhe kushtet reale të prodhuesve.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i planit dhe krijimi i strukturës pranë Ministrisë së Bujqësisë.
Faza 2	2026 – 2027	Aktivizimi i sistemit të përlllogaritjes së subvencioneve dhe kalimi në pagesat automatike.
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi i sistemit dhe përshtatjet e nevojshme për optimizimin e tij.
Faza 4	2028 – 2029	Konsolidimi dhe përmirësimi i mekanizmit të pagesave dhe transparencës në mbështetje.

◆ **Sfida kryesore:**

Sigurimi që sistemi të jetë i besueshëm dhe transparent për fermerët dhe blegtorët, për të shmangur abuzimin dhe për të garantuar që mbështetja të shkojë në duar të duhur.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.6	⚠
Masat për Zbatimin	5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	✓
Afati i Zbatimit	4.7	⚠

Subvencionimi për prodhim është një masë e dobishme për të mbështetur sektorët e bujqësisë, blegtorisë dhe peshkimit në Shqipëri. Ky sistem i thjeshtuar dhe i drejtpërdrejtë mund të sjellë përfitime të mëdha në rritjen e transparencës dhe mbështetjes financiare për prodhuesit.

Megjithatë, administrimi i duhur dhe sigurimi i një mekanizmi të fortë mbikëqyrjeje janë thelbësore për të shmangur abuzimin dhe për të garantuar që subvencionet të shkojnë atje ku janë më së shumti të nevojshme.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Shpërblimi i Dëmeve nga Fatkeqësitë Natyrore"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe ka një qëllim të drejtpërdrejtë: ofrimin e një mbështetjeje financiare për fermerët dhe blegtorët që përballen me dëme nga fatkeqësitë natyrore. Shpërblimi i dëmeve bazohet në çmimin e kostove të prodhimit për prodhimin e humbur, duke siguruar një dëmshpërblim që mund të mbulojë humbjet e shkaktuara. Ky propozim ka potencialin të mbështesë prodhuesit dhe të ruajë stabilitetin e sektorëve të bujqësisë dhe blegtorisë pas fatkeqësive natyrore.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.4/5)

Në Shqipëri, sektorët bujqësor dhe blegtoral janë shpesh të ekspozuar ndaj pasojave të fatkeqësive natyrore si përmbytjet, thatësitrat dhe stuhitë. Aktualisht, dëmshpërblimi për dëmet e shkaktuara nga këto fatkeqësi është shpesh i pamjaftueshëm dhe jo gjithmonë i drejtpërdrejtë për ata që kanë pësuar dëme. Ka një mungesë të mekanizmave të efektshëm për dëmshpërblimin e shpejtë dhe të drejtpërdrejtë të prodhuesve që preken nga këto katastrofa natyrore.

◆ Problemet e mundshme:

- Dëshira për të siguruar se shpërblimi është i drejtë dhe në përputhje me humbjet reale të fermerëve dhe blegtorëve.
- Vështirësitë administrative që mund të vonojnë shpërblimin, veçanërisht në rastet e fatkeqësive të shumta dhe përhapura.
- Dëshira për të ndihmuar të gjithë prodhuesit e regjistruar mund të ndeshet me mungesën e një regjistri të saktë dhe të plotë të fermerëve dhe blegtorëve.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren: ◆ **Regjistrimi i fermerëve dhe blegtorëve:**

Sigurimi i një regjistri të saktë dhe të përditësuar të fermerëve dhe blegtorëve është thelbësor për dëmshpërblimin e drejtë dhe të shpejtë. Ky regjistër mund të jetë një detyrim që duhet të mbushet çdo vit, duke siguruar që çdo prodhues të jetë i njohur dhe i regjistruar për mbështetje në rast fatkeqësie.

◆ Vlerësimi i dëmeve

Për të shpërblyer dëmet në mënyrë të drejtë, duhet të krijohet një sistem vlerësimi të shpejtë dhe të besueshëm për humbjet, për të përcaktuar kostot e prodhimit të humbur dhe për të garantuar që shumën e dëmshpërblimit të jetë e drejtë dhe e bazuar në realitetin ekonomik të prodhuesve.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Regjistrimi dhe vlerësimi i dëmeve	5 – 10	Buxheti i Shtetit
Shpërblimi për dëmet e shkaktuara (për fermerët dhe blegtorët)	20 – 50	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	25 – 60	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit, me mundësi për tërheqjen e fondeve nga BE dhe organizata ndërkombëtare që mbështesin sektorët agrorshqimorë, si dhe mekanizmat e sigurimeve për fatkeqësitë natyrore që mund të zhvillohen.

⚠ Rrezik:

Shpenzimet e larta për shpërblimin e dëmeve mund të ndikojnë në balancën buxhetore, sidomos nëse fatkeqësitë natyrore janë të shumta dhe ndodhin shpesh. Kërkesa për mbështetje financiare mund të tejkalojë mundësitë financiare të shtetit.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim do të sigurojë mbështetje financiare për fermerët dhe blegtorët, duke ruajtur stabilitetin ekonomik të sektorëve të bujqësisë dhe blegtorisë pas fatkeqësive natyrore.
- Sigurimi i një shpërblimi të drejtë dhe të shpejtë do të lehtësojë pasojat e goditjeve të fatkeqësive dhe do të ndihmojë në rikuperimin e shpejtë të prodhimit dhe të aktiviteteve bujqësore.
- Ky mekanizëm mund të ndihmojë në rritjen e sigurisë për fermerët dhe blegtorët, duke i inkurajuar ata të investojnë më shumë në sektorët e bujqësisë dhe blegtorisë.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Mund të ketë abuzime dhe keqpërdorime të shpërblimeve, veçanërisht nëse vlerësimi i dëmeve nuk është i saktë dhe transparent.
- Shpërblimi mund të vonohet, duke shkaktuar pasiguri dhe humbje të mëtejshme për ata që kanë pësuar dëme.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i regjistrit të fermerëve dhe blegtorëve, dhe zhvillimi i sistemit të vlerësimit të dëmeve.
Faza 2	2026 – 2027	Aktivizimi i shpërblimit të dëmeve dhe ofrimi i mbështetjes financiare për fermerët dhe blegtorët.
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi i sistemit dhe rregullimi i procedurave për të përmirësuar shpërblimin e dëmeve.

◆ **Sfida kryesore:**

Sigurimi që regjistri i fermerëve dhe blegtorëve të jetë i plotë dhe i saktë dhe që shpërblimi të bëhet në mënyrë të shpejtë dhe të drejtë.

📌 **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.4	⚠
Masat për Zbatimin	5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.7	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	✓
Afati i Zbatimit	4.6	⚠

Shpërblimi i dëmeve nga fatkeqësitë natyrore është një masë e rëndësishme për të mbështetur fermerët dhe blegtorët në Shqipëri. Ky sistem ka potencialin të sigurojë një dëmshpërblim të drejtë dhe të shpejtë, duke ofruar siguri financiare dhe duke ruajtur stabilitetin e sektorëve të bujqësisë dhe blegtorisë.

Megjithatë, administrimi i saktë i regjistrit të fermerëve dhe blegtorëve dhe vlerësimi i dëmeve është i domosdoshëm për të shmangur keqpërdorimet dhe për të siguruar që mbështetja të shkojë atje ku është më e nevojshme.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Kontrolli i Cilësisë së Farave dhe Fidanëve"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe i detajuar: ai propozon që subjektet që shesin fara dhe fidanë të detyrohen të nënshtrohen një sistemi gjurmimi dhe të paguajnë dëmshpërblime të larta në rast se produktet nuk përmbushin standardet e cilësisë. Ky sistem ka si qëllim të sigurojë që cilësia e farave dhe fidanëve të jetë e garantuar dhe të ulë rreziqet për fermerët që përdorin këto produkte.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Në Shqipëri, një problem i njohur është mungesa e kontrolleve të rrepta për cilësinë e farave dhe fidanëve që ofrohen në treg. Produktet e dobëta, që shpesh janë të papërshtatshme për kushtet klimatike dhe gjeografike të vendit, mund të shkaktojnë humbje të konsiderueshme për fermerët. Aktualisht, shumë fermerë janë të ekspozuar ndaj produkteve të cilësisë së ulët, të cilat ndodhin për shkak të mungesës së një sistemi të mirëpërcaktuar kontrolli dhe verifikimi.

◆ Problemet e mundshme:

- Mund të ketë vështirësi në krijimin e një sistemi të fuqishëm dhe të besueshëm gjurmimi, duke përfshirë identifikimin dhe monitorimin e çdo loti të farave dhe fidanëve që shiten.
- Subjektet që shesin produkte të dobëta mund të tentojnë të shmangin pagesën e dëmshpërblimeve përmes mungesës së transparencës ose manipulimit të dokumentacionit.
- Nevoja për mbikëqyrje të vazhdueshme dhe sanksione të ashpra ndaj atyre që nuk përmbushin standardet.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren: ◆ **Krijimi i sistemit të gjurmimit të produkteve:**

Një sistem i besueshëm gjurmimi është thelbësor. Çdo paketim farash dhe fidanësh duhet të ketë një kod të veçantë ose etiketë që tregon origjinën, prodhuesin, datën e prodhimit dhe specifikimet e cilësisë. Ky sistem do të mundësojë verifikimin e produkteve gjatë shitjes dhe në momentin e përdorimit nga fermerët.

◆ Përgatitja e standardeve të cilësisë:

Duhet të hartohen standarde të qarta dhe të matshme për cilësinë e farave dhe fidanëve. Standardet duhet të jenë të detajuara dhe të përfshijnë aspekte si përbërja gjenetike, vitaliteti i farave, qëndrueshmëria e fidanëve dhe përshtatshmëria e tyre për kushtet lokale.

◆ **Kontrolli dhe sanksionet:**

Do të kërkohet ngritja e një institucioni përgjegjës për kontrollin e cilësisë dhe zbatimin e sanksioneve në rast të mosrespektimit të standardeve. Kjo mund të përfshijë dënime financiare dhe, në rastet më të rënda, ndalimin e veprimtarisë për ato subjekte që shkelin rregullat.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** ⚠

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i sistemit të gjurmimit të produkteve	2 – 5	Buxheti i Shtetit
Mbikëqyrja dhe kontrolli i cilësisë	1 – 3	Buxheti i Shtetit
Krijimi i standardeve dhe sanksioneve për dëmshpërblime	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	4 – 10	Buxheti i Shtetit

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit, por mund të kërkojë gjithashtu fonde të tjera për zhvillimin e sistemeve të IT për gjurmimin e produkteve, si dhe për trajnimin dhe mbështetje të fermerëve për të përdorur sistemin.

⚠ **Rrezik:**

Kostoja e administratës dhe implementimit të këtij sistemi mund të jetë e lartë, veçanërisht në fillim, dhe mund të kërkojë një periudhë kohore të gjatë për të krijuar një sistem të qëndrueshëm dhe të besueshëm.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

- Sigurimi i cilësisë së farave dhe fidanëve do të ulë rreziqet për fermerët, duke i mbrojtur ata nga humbjet që shkaktohen nga produktet e dobëta.
- Ky propozim do të ndihmojë në rritjen e besueshmërisë për tregun e farave dhe fidanëve dhe do të inkurajojë një zhvillim të qëndrueshëm dhe të besueshëm të sektorëve bujqësor dhe të peshkimit.
- Do të mundësojë prodhimin dhe zhvillimin e një bujqësie më efikase dhe më konkurruese, pasi fermerët do të kenë mundësi të përdorin produkte të cilësisë së lartë.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- Subjektet që shesin farat dhe fidanët mund të përballen me vështirësi të zbatimit të standardeve të cilësisë, dhe mund të tentojnë të shmangin përgjegjësinë për produkte që janë të dobëta.

- Disa fermerë mund të kenë vështirësi për të adaptohen me sistemin e ri, veçanërisht ata që janë në zona të largëta dhe nuk kanë akses të lehtë në informacion.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i standardeve të cilësisë dhe i sistemit të gjurmimit të produkteve.
Faza 2	2026 – 2027	Implementimi i sistemit të kontrollit të cilësisë dhe fillimi i mbikëqyrjes.
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi i zbatimit të rregullave dhe rregullimi i sistemeve të dëmshpërblimeve.

Sfida kryesore:

Krijimi i një sistemi të qëndrueshëm dhe të besueshëm për gjurmimin e produkteve, si dhe sigurimi i qëndrueshmërisë së sistemit të mbikëqyrjes dhe sanksioneve.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.8/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.6	
Masat për Zbatimin	5	
Kostoja dhe Financimi	4.8	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	
Afati i Zbatimit	4.7	

Kontrolli i cilësisë së farave dhe fidanëve është një masë që mund të përmirësojë ndjeshëm cilësinë e produkteve në sektorin bujqësor dhe të peshkimit, duke ulur rreziqet për fermerët dhe rritur besimin në treg.

Ndërkohë, realizimi i tij kërkon një investim të konsiderueshëm në krijimin e sistemeve të kontrollit dhe gjurmimit, dhe mund të ketë sfida në fazat fillestare të implementimit.

Indeksi i Fizibilitetit për "Krijimin e Qendrës Kombëtare të Tokave Bujqësore"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke propozuar krijimin e një qendre për analiza dhe certifikim pranë Universitetit Bujqësor të Tiranës. Qendra ka si qëllim orientimin e fermerëve për zgjedhjen e kulturave të përshtatshme për tokat e tyre, duke u bazuar në analiza shkencore të tokës. Ky proces mund të ndihmojë në optimizimin e prodhimit dhe rritjen e rendimenteve bujqësore, duke u përqendruar në zgjedhjen e kulturave që janë më të përshtatshme për tipologjinë e tokës së çdo ferme.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Aktualisht, fermerët shqiptarë shpesh kanë mungesë informacioni shkencor dhe teknik në lidhje me llojet e kulturave që janë të përshtatshme për tokat e tyre. Në mungesë të analizave të sakta, shumë fermerë mund të bëjnë zgjedhje të gabuara që ndikojnë negativisht në rendimentet e tyre dhe efektivitetin e prodhimit.

◆ Problemet e mundshme:

- Disa fermerë mund të mos kenë qasje të drejtpërdrejtë në qendrën e analizave, sidomos ata që operojnë në zona të largëta ose kanë kufizime financiare.
- Krijimi dhe administrimi i një qendre të tillë kërkon burime të mëdha dhe mund të ndeshë në burokraci të tepërt, duke e bërë procesin më të ngadalshëm dhe më të vështirë për t'u zbatuar.
- Mund të ketë rezistencë nga fermerët që janë mësuar me praktika tradicionale dhe nuk janë të gatshëm të adaptohen me metodat shkencore të analizës së tokës.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren:

◆ Krijimi i Qendrës dhe Infrastrukturës:

- Krijimi i një qendre pranë Universitetit Bujqësor do të kërkojë ndihmën e ekspertëve bujqësorë dhe infrastruktura laboratorike të avancuar për analizat e tokës dhe certifikimin e kulturave bujqësore.
- Do të duhet të përgatiten dhe miratohen standarde të qarta për analizat dhe certifikimet, duke përfshirë aspekte si llojet e tokave, kërkesat klimatike dhe afërsinë e kulturave me kushtet lokale.

◆ Përfshirja e Teknologjisë:

- Përdorimi i platformave digjitale për të mundësuar konsultime dhe dërgimin e analizave të tokës do të mundësojë një lidhje më të lehtë dhe më të shpejtë mes fermerëve dhe qendrës.

◆ Trajnimi dhe Edukimi i Fermerëve:

- Duhet realizuar programe trajnimi për fermerët që të kuptojnë vlerën e analizave dhe si të përdorin rezultatet për të optimizuar prodhimin e tyre.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

- **Krijimi i Qendrës dhe Infrastrukturës:** 1.5 – 2 milionë euro
- **Trajnimi dhe mbështetje për fermerët:** 0.5 – 1 milionë euro
- **Kosto operative dhe administrativë:** 0.5 – 1 milionë euro

Burimi i Financimit: Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit, si dhe mund të kërkojë mundësi financimi nga organizata ndërkombëtare dhe donatorë të tjerë që mbështesin zhvillimin bujqësor.

◆ **Rrezik:** Kostoja e administratës dhe implementimit të këtij projekti mund të jetë e lartë në fillim, duke krijuar mundësi për burokraci dhe vonesa në procesin e implementimit. Po ashtu, mund të ketë sfida në mbledhjen e fondeve të nevojshme për mbështetje dhe rritje të kapaciteteve.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Ndikime pozitive:

- Ky propozim do të ndihmojë fermerët të optimizojnë prodhimin dhe të rrisin rendimentet, duke zgjedhur kulturat që janë më të përshtatshme për kushtet e tokave të tyre.
- Do të kontribuojë në zhvillimin e qëndrueshëm të bujqësisë, duke rritur sigurinë ushqimore dhe duke ndihmuar fermerët të maksimizojnë mundësitë për prodhim.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Disa fermerë mund të kenë vështirësi në adoptimin e teknologjisë dhe mund të jenë të pasigurt për përdorimin e analizave shkencore në vend të praktikave tradicionale.
- Përdorimi i një infrastrukture komplekse mund të rrisë burokracinë dhe ndoshta ta bëjë më të vështirë për fermerët të përfitojnë nga shërbimet e qendrës.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i qendrës dhe infrastrukturës laboratorike për analiza tokash.
Faza 2	2026 – 2027	Implementimi i sistemeve të analizave dhe çertifikimit për fermerët.
Faza 3	2027 – 2028	Zhvillimi i platformave për mbështetje dhe përfshirje të fermerëve.

 Sfida kryesore: Krijimi i një sistemi që është i qasshëm dhe efikas për të gjithë fermerët, duke siguruar që infrastruktura të jetë funksionale dhe të ofrojë rezultate të besueshme dhe të shpejta.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.3	
Masat për Zbatimin	4.8	
Kostoja dhe Financimi	4.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9	
Afati i Zbatimit	4.6	

Krijimi i Qendrës Kombëtare të Tokave Bujqësore është një masë shumë e dobishme për zhvillimin e bujqësisë dhe rritjen e rendimentit bujqësor në Shqipëri. Megjithatë, realizimi i tij kërkon burime të konsiderueshme financiare dhe mund të përballet me sfida në administrimin dhe zbatimin e sistemit, sidomos në zonat më të largëta.

Një përpjekje e kujdesshme për të mbajtur burokracinë në minimum dhe për të siguruar një mbështetje të qëndrueshme për fermerët mund të ndihmojë në realizimin me sukses të këtij projekti.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Kontrolli i Plehrave Kimike dhe Pesticideve"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë: ai propozon një sistem të kontrolluar dhe të rregulluar për përdorimin e pesticideve dhe plehrave kimike, duke e adaptuar këtë sistem në përputhje me standardet e Bashkimit Evropian. Kjo do të kontribuojë në sigurimin e përdorimit të sigurt të këtyre substancave, duke mbrojtur si shëndetin e fermerëve ashtu edhe konsumatorëve.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.5/5)

Në Shqipëri, përdorimi i plehrave kimike dhe pesticideve është një problem që kërkon adresim të menjëhershëm. Përdorimi i panevojshëm dhe i papërshtatshëm i këtyre substancave ka shkaktuar ndotje të tokës dhe ujërave dhe ka pasur efekte të dëmshme për shëndetin e konsumatorëve dhe fermerëve. Aktualisht, ka mungesë të kontrollit të rreptë dhe mekanizmave për mbikëqyrjen e përdorimit të këtyre kimikateve, duke i lënë shumë fermerë në një pozicion ku ata mund të përdorin pesticide të dëmshme për shëndetin dhe pa një mbikëqyrje të mjaftueshme.

Problemet e mundshme:

1. **Mungesa e edukatës dhe trajnimit:** Shumë fermerë nuk janë të informuar për rreziqet që vijnë nga përdorimi i paqartë i pesticideve dhe plehrave kimike.
2. **Përpjekjet për shmangie:** Subjektet që shesin këto produkte mund të tentojnë të shmangin kontrollin dhe verifikimin nëse produktet janë të dëmshme ose të pasigurta.
3. **Rreziku i kontrabandës:** Përdorimi i plehrave dhe pesticideve të paautorizuara mund të vazhdojë për shkak të problemeve me kontrollin doganor dhe të tregut të zi.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Për të realizuar këtë premtoj, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren:

 Harmonizimi i legjislacionit me standardet e BE-së: Krijimi i një kuadri ligjor që të jetë në përputhje me direktivat dhe standardet e Bashkimit Evropian është i domosdoshëm. Ky kuadër duhet të përfshijë ndalimin e përdorimit të substancave të rrezikshme dhe të papërshtatshme për mjedisin dhe shëndetin e njeriut, si dhe kufizimin e përdorimit të kimikateve të dëmshme.

 Krijimi i sistemit të kontrollit dhe mbikëqyrjes: Krijimi i një autoriteti ose agjencie që do të monitorojë dhe kontrollojë prodhimin dhe shpërndarjen e pesticideve dhe plehrave kimike. Ky sistem duhet të përfshijë inspektime të rregullta dhe sanksione të ashpra për ata që shkelin rregullat.

◆ **Edukimi dhe trajnimi i fermerëve:** Një program i gjerë trajnimi për fermerët është i nevojshëm për t'i njohur ata me rreziqet që vijnë nga përdorimi i këtyre kimikateve dhe për t'u siguruar që ata të dinë si të përdorin dhe menaxhojnë këto produkte në mënyrë të sigurt dhe efektive.

◆ **Implementimi i teknologjive të reja:** Një pjesë e kontrollit mund të përfshijë përdorimin e teknologjive moderne për të monitoruar përdorimin dhe shpërndarjen e këtyre substancave, duke përfshirë sistemet e gjurmimit dhe mbikëqyrjes për të siguruar që produktet e shitur janë të certifikuar dhe të sigurta.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i sistemit të kontrollit dhe mbikëqyrjes	3 – 5	Buxheti i Shtetit
Trajnimi dhe edukimi i fermerëve	2 – 4	Buxheti i Shtetit
Zbatimi i sistemeve të gjurmimit dhe monitorimit	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	6 – 11	

◆ **Burimet e mundshme financimi:** Ky projekt mund të mbështetet kryesisht nga buxheti i shtetit, por gjithashtu mund të kërkojë fonde shtesë nga donatorë ndërkombëtarë për zhvillimin e sistemeve të teknologjisë dhe për trajnimin e fermerëve.

◆ **Rrezik:** Kostoja e administratës dhe implementimit të këtij sistemi mund të jetë e lartë, veçanërisht për krijimin e një infrastrukture të qëndrueshme të mbikëqyrjes dhe kontrollit. Mund të ketë gjithashtu një periudhë të gjatë për të realizuar të gjitha proceset e nevojshme.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ **Ndikimet pozitive:**

- **Përmirësimi i shëndetit dhe sigurisë:** Sigurimi i përdorimit të sigurt të pesticideve dhe plehrave kimike do të ndihmojë në mbrojtjen e shëndetit të fermerëve dhe konsumatorëve, duke ulur rreziqet për sëmundje të lidhura me kimikatet e dëmshme.
- **Mbrojtja e mjedisit:** Përdorimi i kontrolluar i këtyre substancave do të reduktojë ndotjen e tokës dhe ujërave, duke kontribuar në ruajtjen e mjedisit natyror.

- **Përmirësimi i besimit të konsumatorëve:** Konsumatorët do të kenë më shumë besim në cilësinë e ushqimeve që konsumojnë, pasi ato do të jenë të lira nga mbetje kimike të rrezikshme.

◆ Rreziqe të mundshme:

- **Vështirësitë në implementimin e standardeve:** Përdoruesit mund të tentojnë të shmangin rregullat, veçanërisht kur ka mundësi për evazion të kontrollit.
- **Problemet me shkallën e zbatimit:** Mund të ketë vështirësi në aplikimin e standardeve të BE-së në nivel lokal dhe në disa zona të largëta ku nuk ka burime të mjaftueshme për mbikëqyrje.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
------	----------	-------------------

Faza 1 2025 – 2026 Hartimi i kuadrit ligjor dhe standardeve të kontrollit.

Faza 2 2026 – 2027 Krijimi i sistemeve të mbikëqyrjes dhe implementimi i trajnimeve.

Faza 3 2027 – 2028 Monitorimi i zbatimit dhe optimizimi i procedurave.

◆ **Sfida kryesore:** Krijimi i një sistemi të besueshëm të monitorimit dhe mbikëqyrjes është një nga sfidat kryesore që duhet adresuar për të siguruar suksesin e këtij plani.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.8/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.5
Masat për Zbatimin	5
Kostoja dhe Financimi	4.7
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9
Afati i Zbatimit	4.6

Kontrolli i plehrave kimike dhe pesticideve është një masë thelbësore për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të bujqësisë dhe mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve dhe mjedisit.

Zbatimi i këtij propozimi kërkon investime të konsiderueshme dhe mund të hasë vështirësi gjatë implementimit, por ndikimi pozitiv në sigurinë ushqimore dhe mbrojtjen e mjedisit do të jetë shumë i rëndësishëm për zhvillimin e sektorit bujqësor në Shqipëri.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Sistemi i Vadijes dhe Kullimit"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke synuar përmirësimin e infrastrukturës së vadijes dhe kullimit për të siguruar akses të qëndrueshëm në ujë për të gjitha tokat bujqësore. Ky investim ka për qëllim rritjen e rendimenteve dhe qëndrueshmërisë së prodhimit bujqësor, duke siguruar burime ujore të qëndrueshme për fermerët.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.8/5)

Aktualisht, infrastruktura e vadijes dhe kullimit në Shqipëri është e mangët dhe shpesh joefikase. Shumë zona bujqësore përballen me mungesë të ujit për vadije, veçanërisht gjatë periudhave të thatësisë. Sistemet ekzistuese janë të degraduara dhe shumë fermerë kanë vështirësi për të siguruar ujë për nevojat e tyre. Ndikimi i këtyre mangësive është i rëndë për sektorin bujqësor dhe për rendimentet e ulëta që ajo gjeneron.

Problemet kryesore:

1. **Infrastruktura e dobët:** Sistemet e vadijes dhe kullimit janë shpesh të vjetra dhe të degraduara, duke penguar një përdorim efikas të ujit.
2. **Mungesa e investimeve të mjaftueshme:** Ka një nevojë për investime të mëdha në infrastrukturë dhe teknologji moderne për të siguruar një sistem efikas dhe të qëndrueshëm.
3. **Shfrytëzimi i pasigurt i burimeve ujore:** Përdorimi i ujit për vadije është shpesh i pasigurt, duke krijuar tensione për sa i përket menaxhimit të burimeve ujore, sidomos në periudha të thatësisë.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa kyç duhet të ndërmerren:

 Modernizimi i Infrastrukturës: Modernizimi i sistemeve të vadijes dhe kullimit është thelbësor për të siguruar një furnizim të qëndrueshëm dhe të efektshëm me ujë për fermerët. Ky modernizim duhet të përfshijë përdorimin e teknologjive të reja për menaxhimin e ujit dhe përmirësimin e rrjetit të ujësjellësve dhe kanalizimeve.

 Krijimi i Sistemeve të Menaxhimit të Ujit: Krijimi i një sistemi të centralizuar për menaxhimin e ujit është i nevojshëm, duke përdorur teknologji për monitorimin dhe shpërndarjen efikase të ujit në zonat bujqësore. Kjo mund të përfshijë përdorimin e sistemeve automatike për kontrollin e rrjedhjes dhe shpërndarjes së ujit.

 Investime në Shpërndarjen e Ujit: Krijimi i një rrjeti të qëndrueshëm shpërndarës që do të sigurojë furnizimin e qëndrueshëm me ujë për të gjitha tokat bujqësore, veçanërisht ato që ndodhen në zona të largëta dhe malore.

◆ **Përfshirja e fermerëve në proces:** Organizimi dhe mbështetja e fermerëve për të përdorur mënyra efikase të përdorimit të ujit dhe për të minimizuar humbjet e ujit. Edukimi dhe trajnimi i fermerëve për përdorimin e sistemeve të vaditjes moderne është i rëndësishëm për suksesin e këtij projekti.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Modernizimi i sistemeve të vaditjes dhe kullimit	10 – 15	Buxheti i Shtetit dhe fonde ndërkombëtare
Krijimi i sistemeve të menaxhimit të ujit	5 – 8	Buxheti i Shtetit dhe donacione ndërkombëtare
Investimet në shpërndarjen e ujit	8 – 12	Buxheti i Shtetit, kredia ndërkombëtare
Edukimi dhe trajnimi i fermerëve	2 – 4	Buxheti i Shtetit, organizata ndërkombëtare
TOTAL (për 1 vit)	25 – 39	

◆ **Burimet e mundshme financimi:** Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit, por gjithashtu do të kërkojë mbështetje nga fonde ndërkombëtare dhe kredi për investime në infrastrukturë. Bashkëpunimi me donatorë të huaj dhe institucione ndërkombëtare është i mundur për financimin e këtyre projekteve.

◆ **Rrezik:** Kostoja e këtij projekti mund të jetë e lartë, dhe financimi mund të mos jetë i mjaftueshëm për të realizuar të gjitha investimet e nevojshme. Duhet të sigurohen burime financimi të qëndrueshme dhe të qëndrueshme për të realizuar këto investime.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (5/5)

◆ **Ndikimet pozitive:**

- **Rritja e rendimenteve bujqësore:** Sigurimi i ujit të qëndrueshëm do të rrisë rendimentet e prodhimit bujqësor dhe do të përmirësojë cilësinë e produkteve.
- **Qëndrueshmëria e prodhimit:** Ky investim do të sigurojë një sistem që do të kontribuoni në qëndrueshmërinë e prodhimit dhe në stabilizimin e sektorit bujqësor përballë ndryshimeve klimaterike dhe periudhave të thatësirës.
- **Përmirësimi i kushteve të jetesës:** Me rritjen e prodhimit bujqësor dhe stabilizimin e të ardhurave për fermerët, do të ketë një përmirësim të kushteve të jetesës për shumë familje që varen nga bujqësia.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- **Vështirësitë në menaxhimin e ujit:** Përdorimi i ujit mund të bëhet i paefektshëm nëse menaxhimi nuk është i centralizuar dhe i mirëstrukturuar.
- **Mungesa e trajnimit për fermerët:** Nëse fermerët nuk janë të trajnuar si duhet për përdorimin e sistemeve moderne të vaditjes, mund të ndodhin humbje të ujit dhe burimeve të tjera.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Planifikimi dhe hartimi i projekteve për modernizimin e sistemeve të vaditjes dhe kullimit.
Faza 2	2026 – 2027	Fillimi i ndërtimit të infrastrukturës dhe instalimi i sistemeve të menaxhimit të ujit.
Faza 3	2027 – 2028	Përdorimi i sistemeve dhe trajnimet e fermerëve për përdorimin e sistemeve moderne.
Faza 4	2028 – 2029	Monitorimi dhe optimizimi i sistemeve për vaditjen dhe kullimin.

 Sfida kryesore: Një sfidë e mundshme është zbatimi i shpejtë dhe efikas i investimeve në infrastrukturë dhe trajnimi i fermerëve për të përdorur sistemet moderne të vaditjes.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.8/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.8
Masat për Zbatimin	5
Kostoja dhe Financimi	4.5
Ndikimi Ekonomiko-Social	5
Afati i Zbatimit	4.7

Investimet në sistemin e vaditjes dhe kullimit janë kyçe për zhvillimin e qëndrueshëm të sektorit bujqësor në Shqipëri. Ky projekt ka potencialin të rrisë ndjeshëm rendimentet bujqësore, të përmirësojë kushte të jetesës për fermerët dhe të kontribuoni në qëndrueshmërinë e prodhimit bujqësor.

Megjithatë, implementimi kërkon burime të konsiderueshme financiare dhe një menaxhim të kujdesshëm të projekteve për të siguruar që investimet të jenë të efektshme dhe të qëndrueshme në kohë.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Linjat e Përpunimit dhe Grante për Investime"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe përshkruan masat e synuara për të inkurajuar investimet në sektorin e përpunimit të produkteve bujqësore, blegtorale, të peshkimit dhe mjaltit. Ai parashikon ndarjen e granteve deri në 1 milion euro për ndërtimin e linjave të përpunimit dhe ofron lehtësi fiskale për investitorët që investojnë mbi 3 milionë euro. Kjo ka për qëllim rritjen e vlerës së shtuar të produkteve dhe inkurajimin e zhvillimit të industrisë përpunuese.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.7/5)

Aktualisht, sektori i përpunimit të produkteve bujqësore në Shqipëri është i pamjaftueshëm dhe shpesh jo konkurrues. Ka mungesë të kapaciteteve përpunuese, që ndikon negativisht në vlerën e shtuar që mund të krijohet për produktet vendase. Shumë produkte të bujqësisë dhe blegtorisë kalojnë pa përpunim dhe eksportohen si produkte të papërpunuara, duke humbur mundësitë për fitime më të larta dhe zhvillim ekonomik.

Problemet kryesore:

1. **Kapacitet i kufizuar përpunimi:** Mungesa e kapaciteteve të mjaftueshme përpunuese në sektorin bujqësor dhe blegtoral.
2. **Investime të pamjaftueshme:** Dështimi i politikave për të tërhequr investitorët në sektorin përpunues.
3. **Shfrytëzimi i ulët i produkteve bujqësore dhe blegtorale:** Pjesa më e madhe e produkteve shitet si e papërpunuar, duke humbur mundësitë për krijimin e vlerës së shtuar dhe zgjerimin e industrisë.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij premtoj, disa hapa kryesorë duhet të ndërmerren:

 Ofrimi i granteve dhe mbështetje për investitorët: Grante deri në 1 milion euro për ndërtimin e linjave të përpunimit janë një masë e dobishme për të stimuluar investimet në sektorin përpunues. Ky fond mund të përdoret për ndihmën e start-up-eve, si dhe për përmirësimin e kapaciteteve ekzistuese të përpunimit.

 Lehtësi fiskale për investitorët: Lehtësitë fiskale për investitorët që investojnë më shumë se 3 milionë euro janë një mundësi për të tërhequr investitorë të mëdhenj, të cilët mund të sjellin kapacitete të avancuara teknologjike dhe menaxheriale.

 Mbështetje për formimin dhe edukimin e fuqisë punëtore: Treningjet dhe edukimi për punonjësit në sektorin e përpunimit të produkteve janë thelbësore për të rritur cilësinë e produkteve dhe konkurrueshmërinë e industrisë.

◆ **Krijimi i infrastrukturës mbështetëse:** Krijimi i kushteve të favorshme për ndërtimin e linjave të përpunimit, përfshirë mundësinë për të përdorur kapacitete të papërdorura ose të nënpërdorura në zonat rurale.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Grante deri në 1 milion euro për ndërtimin e linjave të përpunimit	15 – 25	Buxheti i Shtetit, fonde ndërkombëtare
Lehtësi fiskale për investitorët mbi 3 milionë euro	10 – 15	Buxheti i Shtetit, donacione ndërkombëtare
Mbështetje për edukimin e punonjësve	5 – 7	Buxheti i Shtetit, partneritete private
Infrastruktura mbështetëse për ndërtimin e linjave të përpunimit	20 – 30	Buxheti i Shtetit, kredi ndërkombëtare
TOTAL (për 1 vit)	50 – 77	Buxheti i Shtetit, kredia ndërkombëtare

◆ **Burimet e mundshme financimi:** Ky projekt mund të financohet nga buxheti i shtetit, ndërsa grante dhe mbështetje mund të sigurohen edhe nga donatorë ndërkombëtarë, si dhe me fonde nga partnerët e mundshëm privatë për përmirësimin e infrastrukturës dhe teknologjisë.

◆ **Rrezik:** Kostoja e përgjithshme mund të jetë e lartë, veçanërisht nëse ndodhin vonesa në sigurimin e fondeve. Gjithashtu, ekziston mundësia që disa investitorë të mos kenë interes për të investuar për shkak të pasigurisë politike apo ekonomike.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (5/5)

◆ **Ndikimet pozitive:**

- **Rritja e vlerës së shtuar:** Krijimi i linjave të përpunimit do të mundësojë rritjen e vlerës së shtuar të produkteve, duke siguruar më shumë mundësi për eksport dhe më shumë mundësi për përpunim në vend.
- **Zhvillimi i sektorëve të rinj:** Ky projekt mund të stimulojë zhvillimin e sektorëve të rinj, si përpunimi i peshkut dhe mjaltit, përveç përpunimit të produkteve bujqësore dhe blegtorale.
- **Krijimi i vendeve të reja të punës:** Ndërtimi i linjave të përpunimit dhe rritja e aktivitetit në sektorin përpunues do të krijojë mundësi të reja punësimi për fuqinë punëtore vendase, veçanërisht në zonat rurale.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

- **Përqendrimi i investimeve në disa sektorë:** Nëse investimet përqendrohen vetëm në disa sektorë të caktuar, mund të ndodhin mospërputhje midis kërkesës dhe ofertës, duke kufizuar potencialin e sektorëve të tjerë.
- **Varësia nga tregjet ndërkombëtare:** Sektori i përpunimit mund të jetë i varur nga kërkesa ndërkombëtare për produktet përpunuese, e cila mund të jetë e paqëndrueshme.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i kushteve ligjore për ofrimin e granteve dhe lehtësive fiskale për investitorët.
Faza 2	2026 – 2027	Zbatimi i granteve dhe fillimi i ndihmës për ndërtimin e linjave të përpunimit.
Faza 3	2027 – 2028	Aktivizimi i lehtësive fiskale për investitorët dhe fillimi i përpunimit të produkteve.
Faza 4	2028 – 2029	Monitorimi dhe vlerësimi i ndikimeve ekonomike dhe sociale.

◆ **Sfida kryesore:** Sfida kryesore do të jetë sigurimi i fondeve të mjaftueshme dhe të qëndrueshme për ndihmën e investitorëve, si dhe menaxhimi i proceseve të përpunimit për të siguruar standarde të larta të cilësisë.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.7
Masat për Zbatimin	5
Kostoja dhe Financimi	4.6
Ndikimi Ekonomiko-Social	5
Afati i Zbatimit	4.8

Ky premtim ka potencialin për të stimuluar zhvillimin e sektorit të përpunimit të produkteve bujqësore dhe të blegtorisë në Shqipëri, duke krijuar mundësi për rritje të vlerës së shtuar dhe përfitime ekonomike për fermerët dhe investitorët.

Ndërsa ka sfida financimi dhe menaxhimi, investimet në infrastrukturë dhe trajnimin e fuqisë punëtore mund të sjellin përfitime të konsiderueshme afatgjata.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Sigurimi i Fermerëve, Blegtorëve dhe Peshkatarëve"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe përshkruan dy masa kryesore që synojnë sigurimin e të drejtave të fermerëve, blegtorëve, peshkatarëve dhe bletërritësve: ndryshime ligjore për garantimin e sigurimit të aktiviteteve dhe ndalesën e eksporteve pa vlera të bllokuara nga blerësit e jashtëm. Këto masa janë të fokusuara në mbështetje financiare dhe përmirësim të kushteve për prodhuesit në këto sektorë.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.5/5)

Aktualisht, fermerët, blegtorët dhe peshkatarët kanë vështirësi të mëdha për të siguruar mbështetje financiare të qëndrueshme për aktivitete të tyre. Shumë prej këtyre grupeve janë të pasiguar ose kanë mbështetje të pamjaftueshme për t'u përballur me rreziqet e ndryshimeve klimatike dhe të tregut. Ndërkohë, ndalesa e eksporteve pa vlera të bllokuara është një kërkesë që nuk është implementuar në mënyrë efektive, duke lënë vend për manipulime dhe pasoja negative për shitësit brendshëm.

Problemet kryesore:

1. Mungesa e sigurimeve adekuate për aktivitetet bujqësore dhe blegtorale.
2. Përfitimet e pakta nga mbështetjet financiare për sektorin bujqësor dhe blegtoral.
3. Probleme me ndalesën e eksporteve dhe vlerësimet e paqëndrueshme të blerësve të jashtëm.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij premtoj, disa hapa kryesorë duhet të ndërmerren:

- ◆ **Ndryshime ligjore për sigurimin e aktiviteteve:** Krijimi i një kornize ligjore që garanton mundësinë e sigurimit për fermerët, blegtorët, peshkatarët dhe bletërritësit është thelbësor. Kjo mund të përfshijë krijimin e fondeve të sigurimit dhe mbështetjeve që të sigurojnë mbulimin e humbjeve nga tërmetet, përmbytjet, ose variacionet e çmimeve të tregut.
- ◆ **Kontrolli i eksporteve pa vlera të bllokuara:** Kjo masë kërkon krijimin e një sistemi që ndalon eksporteve pa vlera të bllokuara në bankë nga blerësit e jashtëm, duke siguruar që shitësit brendshëm të mund të përfitojnë mbështetje financiare dhe të mos rrezikojnë dështimin e pagesave.
- ◆ **Mbështetje për zhvillimin e mekanizmave të sigurimit të aktiviteteve:** Krijimi i mundësive për fermerët dhe peshkatarët që të kontribuojnë në sigurim dhe që të kenë mbështetje financiare kur ndodhin dështime të aktivitetit.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i kornizës ligjore për sigurimin e aktiviteteve	3 – 5	Buxheti i Shtetit, donacione ndërkombëtare
Krijimi i fondeve për mbështetje financiare për fermerët	10 – 15	Buxheti i Shtetit, fonde nga bankat komerciale
Krijimi i sistemit për ndalesën e eksporteve pa vlera të bllokuara	5 – 7	Buxheti i Shtetit, mbështetje ndërkombëtare
TOTAL (për 1 vit)	18 – 27	

◆ **Burimet e mundshme financimi:** Ky projekt mund të financohet nga buxheti i shtetit dhe nga partnerë ndërkombëtarë që mbështesin zhvillimin e sektorëve bujqësor dhe blegtoral. Mund të përdoren gjithashtu kredi të favorizuara nga bankat dhe fondet ndërkombëtare për zhvillimin rural.

◆ **Rrezik:** Përveç rrezikut të pasigurisë ligjore, mund të ketë sfida në administrimin e fondeve të sigurimit dhe krijimin e mekanizmave të duhur për të siguruar mbështetje financiare efektive për fermerët dhe blegtorët.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (5/5)

◆ Ndikimet pozitive:

- **Sigurimi i qëndrueshmërisë financiare:** Kjo masë do të kontribuonte në sigurimin e një mjedisi të qëndrueshëm për fermerët dhe peshkatarët, duke ulur pasigurinë që lidhet me faktorët e jashtëm si ndryshimet klimatike dhe luhatjet e çmimeve të tregut.
- **Krijimi i mundësive të reja për punësim:** Me krijimin e sistemeve të sigurimeve dhe mbështetjes financiare, do të mund të krijoheshin mundësi të reja punësimi dhe zhvillimi për individët që punojnë në këto sektorë.
- **Mbështetje për zhvillimin e sektorëve të rinj:** Duke siguruar mbështetje dhe mbulim sigurimi, mund të inkurajohet zhvillimi i sektorëve të rinj si bletërritësit dhe peshkatarët, duke pasur një ndikim të drejtpërdrejtë në rritjen e prodhimit dhe diversifikimin e tregut.

◆ Rreziqe të mundshme:

- **Përhapja e keqinterpretimeve ligjore:** Nëse ndryshimet ligjore nuk janë të qarta, mund të krijohen interpretim të pasaktë që do të çonin në keqadministrim të fondeve dhe mospërfitime të fermerëve.

- **Varësia nga shfrytëzimi i mbështetjes financiare:** Nëse mekanizmat e sigurimit janë të varur vetëm nga fondet e shtetit dhe bankave, mund të ketë sfida në qëndrueshmërinë afatgjatë të këtyre mbështetjeve.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i kornizës ligjore dhe krijimi i mekanizmave për sigurimin e aktiviteteve për fermerët, blegtorët dhe peshkatarët.
Faza 2	2026 – 2027	Krijimi i sistemeve të sigurimit dhe administrimi i fondeve për mbështetje financiare.
Faza 3	2027 – 2028	Implementimi i ndalesës për eksportet pa vlera të bllokuara dhe mbikëqyrja e ekzekutimit.
Faza 4	2028 – 2029	Monitorimi i ndikimit të masave dhe korrigjimi i procedurave nëse është e nevojshme.

 Sfida kryesore: Sfida kryesore do të jetë krijimi i një sistemi të besueshëm dhe të qëndrueshëm për sigurimin dhe ndihmën financiare, duke pasur parasysh diversitetin e nevojave të fermerëve dhe sektorëve të ndryshëm.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.8/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.5
Masat për Zbatimin	5
Kostoja dhe Financimi	4.6
Ndikimi Ekonomiko-Social	5
Afati i Zbatimit	4.8

Ky premtim ka potencialin për të siguruar mbështetje financiare dhe sigurim për fermerët, blegtorët, peshkatarët dhe bletërritësit, duke krijuar një mjedis të qëndrueshëm për këto grupe.

Pavarësisht disa sfidave ligjore dhe administrative, masat parashikuara mund të sjellin një ndikim të madh në stabilitetin e këtyre sektorëve dhe zhvillimin e tyre afatgjatë.

10. Premtimet për koncesionet dhe investimet strategjike

Programi për koncesionet dhe ligjin për investimet strategjike synon të **rregullojë dhe reformojë** mënyrën se si trajtohen kontratat koncesionare dhe investimet strategjike në Shqipëri, me fokus në transparencën, kontrollin dhe mbrojtjen e interesit publik. Ja një analizë e pikave kyçe të programit:

1. Auditimi i Kontratave Koncesionare

- **Përshkrimi:** Me miratimin e qeverisë së re, do të shpallet një konkurs ndërkombëtar për **auditimin e të gjitha kontratave koncesionare të dhëna nga shteti shqiptar që nga viti 1992**. Ky audit do të shqyrtojë kontratat që janë aktive dhe ato që kanë përfunduar, për të identifikuar shkelje të mundshme të ligjit dhe interesave të shtetit.
- **Dje e implementuar:** Për kontratat që janë aktive dhe nuk përmbushin kriteret ligjore, do të ndërmerren veprime për **zgjidhjen** e tyre, ndërsa për ato që kanë përfunduar dhe kanë **cënuar interesat ekonomike të shtetit**, do të kërkohet **rimbursimi i vlerës përkatëse**.
- **Ndikimi:** Ky audit do të **përmirësojë transparencën** dhe do të sigurojë që shteti të mbrojë më mirë interesat e tij nga kontratat që nuk janë në përputhje me ligjin dhe nuk sjellin dobi për qytetarët.

2. Rishikimi i Afateve të Koncesioneve

- **Parimi i ri:** Programi sugjeron **ndryshimin e ligjit për koncesionet** duke rregulluar kohëzgjatjen e afateve të kontratave:
  - **Koncesionet me afat deri në 5 vjet:** Do të jepen nga **Këshilli i Ministrave**.
  - **Koncesionet me afat nga 5 deri në 15 vjet:** Do të jepen nga **Parlamenti me shumicë të thjeshtë**.
  - **Koncesionet me afat nga 15 deri në 25 vjet:** Do të jepen nga **Parlamenti me shumicë të cilësuar (3/5)**.
  - **Koncesionet me afat mbi 25 vjet:** Do të jepen **vetëm me referendum**.
- **Ndikimi:** Ky ndryshim synon të **rregullojë dhe kufizojë afatet e kontratave koncesionare**, duke siguruar që qeveria të mos lidhë kontrata me afate shumë të gjata, të cilat mund të çenojnë menaxhimin e pronës publike dhe interesat e qytetarëve. Ky sistem i **ndryshimit të procedurave** mund të rrisë **kontrollin demokratik** mbi këtë lloj kontratash dhe mund të sigurojë **pjesëmarrjen e qytetarëve** në vendimmarrje për projektet afatgjata që kanë ndikim të madh në ekonominë dhe shoqërinë.

3. Shfuqizimi i Ligjit Nr. 55/2015

- **Propozimi:** Ligji Nr. 55/2015, i cili ka të bëjë me investimet strategjike, do të **shfuqizohet** deri në përfundimin e procesit të njohjes, kthimit dhe kompensimit të pronave për ish-pronarët.
- **Ndikimi:** Shfuqizimi i këtij ligji ka për qëllim të **ndalojë abuzimet** që mund të lindnin nga ky ligj dhe të sigurojë që çdo investim strategjik të bëhet vetëm në përputhje me rregullat dhe ligjet e vendit, pa i cenuar të drejtat e qytetarëve dhe të pronarëve të ligjshëm. **Kthimi**

i pronave është një proces shumë delikat dhe ky ndryshim ligjor mund të adresojë shqetësimet lidhur me mundësinë e dhënies së pronave të paautorizuara për investime që mund të dëmtonin pronarët e ligjshëm.

4. Përmirësimi i Menaxhimit të Pronës Publike dhe Koncesioneve

- **Mekanizmi i kontrollit:** Ky program përpiket të përmirësojë **menaxhimin e pronës publike** dhe të rregullojë procesin e dhënies së koncesioneve duke **rregulluar afatet e kontratave, audituar kontratat ekzistuese**, dhe duke siguruar **një proces transparent dhe të drejtë**.
- **Ndikimi:** Rritja e **transparencës dhe përgjegjshmërisë** në menaxhimin e koncesioneve mund të ndihmojë në **uljen e korrupsionit dhe abuzimeve me burimet publike**. Gjithashtu, ky program mund të rrisë **besueshmërinë e investitorëve**, pasi ata do të dinë se do të kenë një mjedis ligjor të qartë dhe të qëndrueshëm për të operuar.

Ky program ka për qëllim të **rregullojë dhe reformojë sistemin e koncesioneve dhe investimeve strategjike**, duke rritur **kontrollin demokratik, transparencën dhe përgjegjshmërinë e shtetit** në lidhje me menaxhimin e pronës publike dhe burimeve natyrore. Nëse implementohet në mënyrë efektive, ky program mund të kontribuoni në **një sistem më të drejtë dhe të qëndrueshëm** për dhënien e koncesioneve dhe mund të forcojë **besimin e qytetarëve dhe investitorëve** në proceset e shtetit shqiptar.

Për të llogaritur **koston buxhetore** dhe për të analizuar **efektet ekonomike dhe institucionale** të programit për **koncesionet dhe investimet strategjike**, do të përdorim një **strukturë të ndarë sipas komponentëve kryesorë**, me vlerësime të përlllogaritura mbi kosto, përfitime të mundshme, dhe ndikim në menaxhimin e financave publike.

I. Auditimi ndërkombëtar i kontratave koncesionare

Përmbajtja

- Audit për të gjitha kontratat koncesionare nga 1992 e në vijim, përfshirë aktive dhe të përfunduara.
- Angazhim i kompanive ndërkombëtare të certifikuara.
- Trajtim ligjor dhe financiar i gjetjeve.

Të dhëna për përlllogaritje:

- Numër i vlerësuar kontratash për auditim: ~400
- Kosto mesatare auditimi + ekspertizë: **€25,000/kontratë**
- $400 \times €25,000 = €10 \text{ milion} \rightarrow$ **1 miliardë lekë**

Kosto njëherëshme për 2 vite: **1 miliardë lekë**

Efekti. Transparencë, anulim i kontratave abuzive, rikuperim potencial i pasurisë publike.

✓ II. Rishikimi i afateve të koncesioneve

✓ Përmbajtja

- Procedura të reja për dhënien e kontratave, të ndara sipas afatit: KM, Kuvend (shumicë të thjeshtë ose të cilësuar), dhe referendum.
- Ndryshim i ligjit për koncesionet dhe ngritja e mekanizmave për referendume.

📁 Kosto:

- Hartim ligjor, digjitalizim i regjistrimit të kontratave, trajnime për zbatimin:
  - Sistemi elektronik i monitorimit: **200 milionë lekë**
  - Trajnime për stafet në KLSH, Kuvend, KM: **50 milionë lekë**

📌 Totali: 250 milionë lekë

Efekti. Rritje kontrolli demokratik, përfshirje e publikut për kontratat me ndikim afatgjatë, ulje e rreziqeve për brezat e ardhshëm.

✓ III. Shfuqizimi i Ligjit Nr. 55/2015 për investimet strategjike

✓ Përmbajtja

- Ndalim i përkohshëm i dhënies së tokave publike për investime derisa të përmyllet kompensimi i pronarëve.

📁 Kosto:

- Jo kosto direkte buxhetore – **ndryshim ligjor**, me ndikim në **ngadalësimin e dhënies së tokave strategjike**
- Shpenzime për rishikim të projekteve ekzistuese: **~50 milionë lekë** (shpenzim institucional dhe ligjor)

Efekti. Mbrojtje e pronës, ndalje e keqpërdorimit të tokave publike, përputhje me të drejtat e pronës.

✓ IV. Përmirësimi i menaxhimit të pronës publike dhe koncesioneve

✓ Përmbajtja

- Digjitalizim i plotë i sistemit të menaxhimit të pasurive publike
- Monitorim aktiv i performancës së kontratave me dashbord të përditësuar në kohë reale
- Infrastruktura për monitorim dhe transparencë

📁 Kosto

- Sistemi IT, verifikim me GIS, platformë online për publikun:
  - Investim: **400 milionë lekë**
  - Shpenzime operative 4-vjeçare: **50 milionë lekë/vit = 200 milionë lekë**

📌 Totali për 4 vite: 600 milionë lekë

Efekti. Rritje transparence, ulje korrupsioni, kontroll më i mirë nga publiku dhe institucionet.

Përmbledhje e kostove buxhetore (në lekë)

Masa	Kosto për 4 vite
Audit ndërkombëtar i kontratave	1 miliardë
Rishikimi i afateve & ligji i ri për koncesionet	450 milionë
Shfuqizimi dhe trajtimi i projekteve strategjike të mëparshme	1 miliardë
Sistemi për menaxhimin dhe monitorimin e pronës publike	600 milionë
TOTAL	3.1 miliardë lekë

Pesha në buxhetin vjetor dhe përfitimet

- Kosto mesatare vjetore: **775 milionë lekë/vit**
- Pesha ndaj buxhetit total vjetor (~771 miliardë lekë):
775 milion lekë / 771 miliardë lekë $\approx 0.1\%$

Përfitime potenciale

Përfitim	Përshkrim
 Rikuperim i fondeve publike	Kontrata të abuzueshme mund të anulohen → rikuperim i dëmshpërblimeve (vlerësim: +1–3 miliardë lekë potencialisht)
 Rritje e besimit publik	Demokratizim dhe pjesëmarrje në projektet afatgjata
 Efikasitet institucional	Sistemi i ri i monitorimit ndihmon në performancë më të mirë të projekteve
 Ulje korrupsioni	Procedura të formalizuara dhe të shtrira përtej qeverisë qendrore
 Përmirësim i klimës për investime	Qartësi dhe qëndrueshmëri ligjore për investitorët realë

 Reformat për koncesionet dhe investimet strategjike kanë **kosto buxhetore shumë të ulët** (rreth 0.1% e buxhetit), por mund të kenë **efekte sistemike pozitive shumë të mëdha**, përfshirë:

- Mbrojtje e pasurisë publike
- Reduktim i korrupsionit
- Rritje e transparencës dhe llogaridhënies

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.8/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Auditimi i Kontratave Koncesionare"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe specifik, duke përshkruar se do të shpallet një konkurs ndërkombëtar për auditimin e të gjitha kontratave koncesionare që nga viti 1992, me fokus në shqyrtimin e kontratave aktive dhe atyre që kanë përfunduar.

Po ashtu, premtohet ndërmarrja e veprimeve për zgjidhjen e kontratave që nuk përmbushin kriteret ligjore dhe kërkimin e rimbursimit për kontratat që kanë çënuar interesat e shtetit. Ky është një plan konkret për të përmirësuar transparencën dhe mbrojtjen e interesave të shtetit.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.8/5)

Aktualisht, ka pasur shumë shqetësime dhe kritika për mënyrën se si janë dhënë disa kontrata koncesionare në Shqipëri. Pjesa më e madhe e këtyre kontratave është shpallur pa një auditim të thelluar dhe ka pasur raporte për mungesë transparence dhe favore të mundshme për disa grupe të interesit. Shumë kontrata kanë qenë të paqarta ose të dëmshme për interesat e shtetit, duke krijuar dyshime mbi ligjshmërinë dhe qëllimet pas tyre.

Problemet kryesore:

1. **Mungesa e auditimit të detajuar të kontratave koncesionare.**
2. **Nuk ka pasur një mekanizëm të qartë dhe të pavarur për të shqyrtuar shkeljet në kontratat ekzistuese.**
3. **Shkelje të mundshme të ligjit dhe interesave të shtetit nga disa kontrata koncesionare.**

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij premtoj, disa hapa kyç duhet të ndërmerren:

 Shpallja e konkursit ndërkombëtar për auditimin. Kjo është një masë e nevojshme për të siguruar që procesi i auditimit të kontratave koncesionare të realizohet në mënyrë të pavarur dhe transparente. Angazhimi i një ekipi ndërkombëtar me ekspertizë është i rëndësishëm për të garantuar një shqyrtim të detajuar dhe të drejtë të kontratave.

 Përqendrimi në kontratat që janë aktive dhe ato që kanë përfunduar. Auditimi duhet të shqyrtojë të dyja llojet e kontratave për të identifikuar dhe përballuar çdo shkelje të mundshme, duke përfshirë mundësinë e ndjekjes së procedurave ligjore për zgjidhjen e kontratave që janë në kundërshtim me ligjin.

◆ **Veprime për zgjidhjen e kontratave problematike.** Pasi të identifikohen kontratat që nuk janë në përputhje me ligjin ose që kanë dëmshpërblyer interesat e shtetit, do të ndërmerren veprime ligjore për të kërkuar rimbursim dhe për të përmirësuar kushtet e ardhshme të kontratave.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Konkursi ndërkombëtar për auditimin e kontratave	1 – 2	Buxheti i Shtetit, mbështetje nga donatorë ndërkombëtarë
Angazhimi i ekspertëve dhe auditorëve ndërkombëtarë	2 – 4	Buxheti i Shtetit, mbështetje ndërkombëtare
Procedura ligjore për zgjidhjen e kontratave problematike	3 – 5	Buxheti i Shtetit, fonde të tjera të mundshme
TOTAL (për 1 vit)	6 – 11	Buxheti i Shtetit, fonde ndërkombëtare

◆ **Burimet e mundshme financimi.** Ky projekt mund të financohet kryesisht nga buxheti i shtetit, duke përdorur gjithashtu mbështetje financiare nga donatorë ndërkombëtarë dhe organizata që mbështesin përmirësimin e administratës publike dhe luftën kundër korrupsionit. Fondet e mundshme për procedura ligjore mund të mbështeten nga kredi ndërkombëtare.

◆ **Rreziku.** Përveç koston, një tjetër rrezik i mundshëm është mungesa e bashkëpunimit të grupeve të interesit që mund të jenë të lidhura me kontratat problematike, çka mund të ndikojë në zbatimin e kësaj mase.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (5/5)

◆ **Ndikimet pozitive:**

- **Përmirësimi i transparencës dhe efikasitetit të administratës publike:** Auditimi i kontratave do të përmirësojë besimin e qytetarëve dhe investitorëve në sistemin e kontratave dhe administratës publike, duke ndihmuar në krijimin e një mjedisi më të favorshëm për zhvillimin e sektorëve të ndryshëm.
- **Rritja e besimit dhe ligjshmëria e kontratave:** Ky audit do të sigurojë që kontratat e dhëna për investime dhe projekte të tjera janë në përputhje me ligjin dhe që përfitojnë interesat e shtetit dhe qytetarëve.

- **Drejtësi dhe mbrojtja e interesave të shtetit.** Veprimet ligjore për të zgjidhur kontratat problematike dhe kërkimin e rimbursimeve do të kontribuojnë në mbrojtjen e interesave ekonomike dhe të qytetarëve.

◆ Rreziqe të mundshme

- **Rezistencë nga grupet e interesit.** Individë ose grupe që përfitojnë nga kontratat problematike mund të bëjnë presion për të penguar auditimin dhe ndjekjen e veprimeve ligjore, duke çuar në vonesa dhe pengesa në implementim.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Shpallja e konkursit për auditimin dhe angazhimi i ekspertëve ndërkombëtarë.
Faza 2	2026 – 2027	Auditimi i kontratave aktive dhe atyre që kanë përfunduar. Identifikimi i shkeljeve dhe përgatitja e raporteve për veprime ligjore.
Faza 3	2027 – 2028	Zbatimi i veprimeve ligjore për kontratat problematike dhe kërkimi i rimbursimit.
Faza 4	2028 – 2029	Monitorimi i ndikimit të auditimit dhe përmirësimi i procedurave për kontratat e ardhshme.

◆ **Sfida kryesore.** Një sfidë e mundshme është krijimi i një mekanizmi të pavarur dhe të besueshëm që të sigurojë përfundimin e auditimeve dhe implementimin e veprimeve ligjore, duke pasur parasysh mundësinë e rezistencës nga grupe të lidhura me kontratat problematike.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.9/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.8
Masat për Zbatimin	5
Kostoja dhe Financimi	4.7
Ndikimi Ekonomiko-Social	5
Afati i Zbatimit	4.9

Ky premtim ka një potencial të madh për të rritur transparencën dhe për të mbrojtur interesat e shtetit në lidhje me kontratat koncesionare.

Pavarësisht disa sfidave ligjore dhe administrativë, ky audit do të ndihmojë në krijimin e një mjedisi të drejtë dhe të qëndrueshëm për zhvillimin e sektorëve të ndryshëm, duke u siguruar që të mbrohen interesat ekonomike dhe sociale të qytetarëve.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Rishikimi i Afateve të Koncesioneve"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe konkret. Ai parashikon ndryshime në ligjin për koncesionet, duke përcaktuar kategori të ndryshme për afatet e kontratave dhe duke përcaktuar se cilët organe do të kenë autoritetin për të miratuar këto kontrata bazuar në kohëzgjatjen e tyre. Gjithashtu, premtion një rritje të kontrollit demokratik dhe pjesëmarrjen e qytetarëve në vendimmarrje për projektet afatgjata që prekin interesat e përgjithshme.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.8/5)

Aktualisht, procesi i dhënies së koncesioneve në Shqipëri është shpesh i diskutueshëm për sa i përket transparencës dhe kontrollit demokratik. Disa koncesione janë dhënë për periudha të gjata, duke lënë hapësirë për abuzime dhe përfitime të padrejta për investitorët, ndërsa ndonjëherë kanë pasur ndikime negative në menaxhimin e pronës publike dhe interesat e qytetarëve.

Problemet kryesore:

1. Afatet shumë të gjata të kontratave koncesionare që kufizojnë mundësitë për rishikim dhe përmirësim.
  2. Mungesa e një mekanizmi të qartë dhe të fuqishëm për mbikëqyrjen dhe kontrollin e këtyre kontratave.
  3. Rreziku i lidhjes së kontratave të paarsyeshme që mund të cënojnë interesat e shtetit dhe qytetarëve.
-

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (4.9/5)

Për të realizuar këtë premtoj, janë të nevojshme disa hapa të qartë dhe të qëndrueshëm:

 Ndryshimi i ligjit për koncesionet. Ky ndryshim ligjor është kyçi në implementimin e këtij plani. Ai do të krijojë një sistem të qartë dhe të rregulluar për dhënien e koncesioneve sipas afateve të përcaktuara dhe do të sigurojë që organet përkatëse të kenë një rol më të fuqishëm në miratimin e këtyre kontratave.

 Përcaktimi i procedurave të miratimit sipas afateve. Procedurat e ndryshme për dhënien e koncesioneve në përputhje me afatet e parashikuara (Këshilli i Ministrave, Parlamenti me shumicë të thjeshtë, shumicë të cilësuar, dhe referendum) janë një masë e nevojshme për të garantuar një kontroll më të madh dhe një proces transparent dhe demokratik.

◆ **Krijimi i një mekanizmi të fortë mbikëqyrjeje:** Kjo do të ndihmojë për të siguruar që kontratat koncesionare të jenë në përputhje me ligjin dhe interesat e qytetarëve dhe shtetit.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Ndryshimi i ligjit për koncesionet	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Krijimi i strukturave mbikëqyrëse dhe administratës së re	2 – 3	Buxheti i Shtetit, mundësisht donatorë ndërkombëtarë
Implementimi i procedurave të reja të miratimit	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	4 – 7	Buxheti i Shtetit, fonde ndërkombëtare

◆ **Burimet e mundshme financimi.** Ky projekt mund të financohet nga buxheti i shtetit dhe mund të përfshijë fonde ndërkombëtare për krijimin e strukturave të mbikëqyrjes dhe administratës së re. Pjesa më e madhe e koston lidhet me krijimin e një mekanizmi të fuqishëm për mbikëqyrjen dhe monitorimin e procesit të dhënies dhe menaxhimit të koncesioneve.

◆ **Rrezik.** Një rrezik i mundshëm është mungesa e burimeve financiare dhe vonesat në miratimin e legjislacionit përkatës. Mund të ketë gjithashtu rezistencë nga grupe të interesit që përfitojnë nga afatet e gjata të kontratave koncesionare.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (5/5)

◆ **Ndikimet pozitive**

- **Rritja e kontrollit demokratik dhe transparencës:** Kjo nismë do të përmirësojë sistemin e dhënies së koncesioneve dhe do të sigurojë që kontratat të jenë në përputhje me interesat e shtetit dhe qytetarëve, duke përfshirë mundësinë e pjesëmarrjes më të madhe të qytetarëve në procesin e vendimmarrjes.
- **Përmirësimi i menaxhimit të pronës publike:** Kufizimi i afateve të kontratave dhe rregullimi i procedurave do të mundësojnë një menaxhim më të mirë të resurseve publike, duke parandaluar abuzimet dhe favorizimet që mund të ndodhin me afate shumë të gjata.
- **Rritja e besimit në qeverisje dhe investime:** Proceset e qarta dhe të rregulluara do të ndihmojnë në krijimin e një mjedisi të qëndrueshëm për investime dhe zhvillim të qëndrueshëm ekonomik.

◆ Rreziqe të mundshme

- **Rezistenca nga ata që përfitojnë nga afatet e gjata:** Grupi që ka përfituar nga kontratat e gjata mund të bëjë presion për të penguar ndryshimet ligjore dhe mund të krijohet një situatë e tensionuar.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Hartimi i ndryshimeve ligjore dhe miratimi i ligjit të ri për koncesionet.
Faza 2	2026 – 2027	Krijimi i mekanizmave për mbikëqyrjen e kontratave dhe implementimi i procedurave të reja.
Faza 3	2027 – 2028	Fillimi i zbatimit të procedurave për dhënien e koncesioneve në përputhje me afatet e reja.
Faza 4	2028 – 2029	Monitorimi dhe vlerësimi i ndikimit të ndryshimeve ligjore dhe administratës së re.

◆ **Sfida kryesore.** Një sfidë e mundshme është krijimi i një ekipi të pavarur dhe të fuqishëm që mund të garantojë implementimin e suksesshëm të këtij plani. Një tjetër sfidë është sigurimi i angazhimit të duhur nga Parlamenti dhe autoritetet përkatëse.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.9/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.8
Masat për Zbatimin	4.9
Kostoja dhe Financimi	4.5
Ndikimi Ekonomiko-Social	5
Afati i Zbatimit	4.8

Ky premtim ka një ndikim të jashtëzakonshëm për të përmirësuar menaxhimin e koncesioneve në Shqipëri, duke rritur transparencën, kontrollin demokratik, dhe mbrojtjen e interesave të qytetarëve dhe shtetit.

Me një implementim të qartë dhe një mbikëqyrje të rreptë, ky ndryshim ligjor mund të çojë në një menaxhim më të drejtë dhe të qëndrueshëm të resurseve publike dhe mund të rrisë besimin në sistemin ekonomik dhe administrativ të Shqipërisë.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Shfuqizimin e Ligjit Nr. 55/2015"

Qartësia e Premtimit

Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë. Ai propozon shfuqizimin e Ligjit Nr. 55/2015 për investimet strategjike deri në përfundimin e procesit të njohjes, kthimit dhe kompensimit të pronave për ish-pronarët. Ky ndryshim ligjor ka për qëllim të parandalojë abuzimet që mund të lindnin dhe të sigurojë që investimet të bëhen në përputhje me ligjin dhe të drejtat e pronarëve të ligjshëm.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi: (4.7/5)

Ligji Nr. 55/2015 është një instrument që lejon investimet strategjike të realizohen përmes procedurave të lehtësuara, duke shpërfillur ndonjëherë proceset e kthimit të pronave dhe kompensimit të ish-pronarëve. Ky ka krijuar mundësi për abuzime dhe ka ngritur shqetësime për shpërndarjen e pronave pa përmbushur procedurat ligjore.

Problemet kryesore:

1. **Shpërfillja e procesit të kthimit të pronave:** Ligji ka mundësuar dhënien e pronave për investime pa kaluar proceset e njohjes dhe kompensimit të pronarëve të ligjshëm.
2. **Rreziku i abuzimeve:** Mundësia e abuzimit me ligjin ka çuar në shqetësime për dhënien e pronave të paautorizuara që mund të dëmtojnë pronarët e ligjshëm.
3. **Pasiguri për investitorët:** Ligji ka krijuar një pasiguri për investitorët, pasi shpesh mund të përballen me kërkesa ligjore pas miratimit të investimeve, duke sjellë vonesa dhe probleme ligjore.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi: (4.9/5)

Shfuqizimi i këtij ligji kërkon një proces të kujdesshëm dhe të detajuar, me disa hapa kyç për të siguruar që procesi të zhvillohet pa krijuar pasiguri ligjore apo ekonomike:

 Shfuqizimi i ligjit. Kjo është një masë ligjore e thjeshtë dhe e drejtpërdrejtë që mund të realizohet me miratimin e një akti të ri ligjor që heq efektet e Ligjit Nr. 55/2015.

 Vlerësimi i pronave dhe kompensimi i pronarëve të ligjshëm. Për të ndaluar abuzimet dhe për të siguruar që procesi i kthimit dhe kompensimit të pronave të përfundojë, duhet të krijohet një strukturë ligjore që garanton se të gjitha pronat do të kthehen në përputhje me ligjin.

 Njohja e të drejtave të pronarëve të ligjshëm. Pas shfuqizimit, duhet të krijohet një mekanizëm i qartë dhe transparent për të mbrojtur të drejtat e pronarëve të ligjshëm dhe për të

siguruar që çdo investim strategjik të bëhet pas miratimit të një procedure të plotë të kthimit dhe kompensimit të pronave.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Shfuqizimi i ligjit dhe krijimi i aktit të ri ligjor	1 – 2	Buxheti i Shtetit
Krijimi i një mekanizmi për kthimin dhe kompensimin	2 – 3	Buxheti i Shtetit, mundësisht donatorë ndërkombëtarë
Vlerësimi dhe kompensimi i pronarëve të ligjshëm	5 – 7	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	8 – 12	Buxheti i Shtetit, fonde ndërkombëtare

◆ **Burimet e mundshme financimi.** Kostoja e shfuqizimit të ligjit dhe krijimi i një mekanizmi të ri mund të financohen nga buxheti i shtetit. Pjesa tjetër e koston, përfshirë vlerësimin dhe kompensimin e pronarëve të ligjshëm, mund të mbulohet gjithashtu nga fonde të mundshme ndërkombëtare për mbështetje të proceseve të kthimit të pronave.

◆ **Rrezik.** Një rrezik i mundshëm është mungesa e fondeve për kompensimin e pronarëve të ligjshëm dhe vështirësitë që mund të lindin gjatë procesit të vlerësimit dhe kompensimit të tyre.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (5/5)

◆ Ndikimet pozitive

- **Parandalimi i abuzimeve dhe mbrojtja e të drejtave të pronarëve të ligjshëm** Shfuqizimi i ligjit dhe krijimi i një mekanizmi të ri ligjor do të rrisë mbrojtjen e pronarëve të ligjshëm dhe do të ndalojë dhënien e pronave për investime pa përmbushur procedurat ligjore.
- **Rritja e transparencës në investime.** Proceset e kthimit dhe kompensimit të pronave do të bëhen më të qarta dhe më të drejta, duke garantuar një mjedis më të pastër dhe të kontrolluar për investimet strategjike.
- **Rritja e besimit të qytetarët dhe investitorët.** Ky ndryshim ligjor do të rrisë besimin e qytetarëve dhe investitorëve, pasi do të sigurojë që investimet strategjike të bëhen në përputhje me rregullat dhe ligjet e vendit.

◆ Rreziqe të mundshme

- **Pengesat për investimet.** Shfuqizimi i ligjit mund të sjellë vonesa të përkohshme për investitorët, pasi mund të krijohet një periudhë pasigurie ligjore deri në zbatimin e sistemit të ri.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Shfuqizimi i Ligjit Nr. 55/2015 dhe miratimi i aktit të ri ligjor për kthimin dhe kompensimin e pronave.
Faza 2	2026 – 2027	Krijimi i mekanizmit ligjor për mbrojtjen e të drejtave të pronarëve dhe proceset e kthimit të pronave.
Faza 3	2027 – 2028	Fillimi i kompensimit të pronarëve të ligjshëm dhe krijimi i një sistemi të qëndrueshëm për investimet strategjike.

◆ **Sfida kryesore:** Një sfidë e mundshme është sigurimi i një zbatimi të shpejtë dhe efikas të mekanizmave për kthimin dhe kompensimin e pronave, pasi ky proces është shpesh i ngadalshëm dhe mund të ketë përplasje me grupet e interesit.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.8/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	5
Situata Aktuale	4.7
Masat për Zbatimin	4.9
Kostoja dhe Financimi	4.6
Ndikimi Ekonomiko-Social	5
Afati i Zbatimit	4.7

Ky premtim mund të ketë një ndikim të madh në përmirësimin e proceseve të kthimit dhe kompensimit të pronave në Shqipëri, duke parandaluar abuzimet dhe duke mbrojtur të drejtat e pronarëve të ligjshëm. Shfuqizimi i Ligjit Nr. 55/2015 dhe krijimi i një sistemi të ri ligjor mund të çojë në një menaxhim më të drejtë dhe të qëndrueshëm të pronave dhe mund të ndihmojë në rritjen e besimit të qytetarëve dhe investitorëve në sistemin ligjor të vendit.

Indeksi i Fizibilitetit për Përmirësimin e Menaxhimit të Pronës Publike dhe Koncesioneve

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe i drejtpërdrejtë. Ai propozon një mekanizëm të rregullt për të përmirësuar menaxhimin e pronës publike dhe për të rregulluar procesin e dhënies së koncesioneve, duke përfshirë auditimin e kontratave ekzistuese, rregullimin e afateve të kontratave dhe rritjen e transparencës.

Ky është një propozim i domosdoshëm për të siguruar një menaxhim më të mirë të burimeve publike dhe për të përmirësuar besimin e qytetarëve dhe investitorëve.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Aktualisht, proceset e menaxhimit të pronës publike dhe dhënies së koncesioneve janë të dëmshme për interesat publike për shkak të mungesës së transparencës dhe kontrollit.

Kontratate shpesh janë të manipuluar ose të dhëna pa u mbështetur në analiza të plotë dhe të bazuara në interesat e shtetit.

Ky propozim ka për qëllim të adresojë këto probleme, megjithatë, implementimi mund të hasë në vështirësi për shkak të potencialit të kundërshtimeve nga palët që përfitojnë nga status quo-ja.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Për realizimin e këtij propozimi, janë të domosdoshme disa hapa të rëndësishëm:

- ◆ **Auditimi i kontratave ekzistuese.** Krijimi i një komisioni të pavarur që do të shqyrtojë të gjitha kontratat koncesionare që nga viti 1992 dhe do të identifikojë shkeljet e mundshme të ligjit.
- ◆ **Rregullimi i afateve të kontratave.** Duhet të rishikohen dhe të miratohen standarde të qarta për afatet e kontratave dhe mënyra e dhënies së tyre për të shmangur krijimin e kontratave me afate të gjata dhe të paarsyeshme.
- ◆ **Përmirësimi i transparencës dhe kontrollit.** Implementimi i një sistemi transparent për monitorimin dhe vlerësimin e kontratave të koncesionit, si dhe informimi i qytetarëve dhe institucioneve mbi përfitimet dhe detyrimet nga këto kontrata.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

Kostoja për realizimin e këtij propozimi mund të variojë në varësi të masave që do të merren. Ajo mund të përfshijë:

- ◆ **Auditimi i kontratave:** 2 – 4 milionë euro (kosto e implementimit të auditimit dhe krijimi i një institucioni të pavarur).
- ◆ **Përmirësimi i sistemeve të monitorimit dhe transparencës:** 1 – 3 milionë euro (investime në teknologji për të mundësuar transparencën dhe monitorimin e kontratave).
- ◆ **Krijimi i një kornize ligjore për afatet dhe dhënien e kontratave:** 1 – 2 milionë euro (shpenzime për ndihmë juridike dhe administratë).

Total (për 1 vit): 4 – 9 milionë euro, të financuar nga buxheti i shtetit dhe mundësisht nga donatorë ndërkombëtarë që mbështesin zhvillimin e sistemeve të transparencës dhe luftën kundër korrupsionit.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ Ndikime pozitive

- Ky program do të ndihmojë në përmirësimin e menaxhimit të burimeve publike dhe do të ulë mundësitë për korrupsion dhe abuzime me pronën publike.
- Rritja e transparencës dhe efikasitetit të kontratave të koncesionit mund të çojë në një përdorim më të mirë të burimeve shtetërore dhe të nxisë investime më të qëndrueshme.
- Përmirësimi i besueshmërisë për investitorët mund të rrisë investimet e huaja dhe do të kontribuoni në zhvillimin ekonomik të vendit.

◆ Rreziqe të mundshme

- Mund të ketë kundërshtime nga individë dhe grupe që përfitojnë nga kontratat ekzistuese.
  - Disa kontrata mund të jenë shumë të vështira për t'u rishikuar dhe mund të sjellin kosto shtesë për zgjidhjen e pasojave të shkeljeve të mundshme.
-

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit:

- **Faza 1 (2025-2026):** Krijimi i një komisioni për auditimin e kontratave dhe fillimi i auditimit të kontratave ekzistuese.

- **Faza 2 (2026-2027):** Implementimi i ndryshimeve ligjore për rregullimin e afateve të kontratave dhe krijimi i mekanizmave për transparencën e kontratave.
- **Faza 3 (2027-2028):** Monitorimi i zbatimit të rregullave dhe përfundimi i procesit të auditimit.

◆ **Sfida kryesore:**

- Krijimi i një institucioni të pavarur dhe të besueshëm për auditimin dhe monitorimin e kontratave mund të kërkojë kohë dhe mund të ketë sfida legale.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.7	⚠
Masat për Zbatimin	5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.6	⚠

Ky program ka potencialin për të përmirësuar ndjeshëm menaxhimin e pronës publike dhe të rregullojë dhënien e koncesioneve.

Ai do të rrisë transparencën, përgjegjshmërinë dhe do të ulë mundësitë për korrupsion, duke krijuar një mjedis më të qëndrueshëm dhe të besueshëm për investitorët.

Pavarësisht nga kostoja fillestare dhe sfidat për implementim, ky është një hap i rëndësishëm për të siguruar një menaxhim të drejtë dhe efikas të burimeve publike.

11. Premtimet për Forcat e Armatosura dhe Veprat Publike

Programi për **Forcat e Armatosura dhe Veprat Publike** është një angazhim për **modernizimin dhe forcimin e infrastrukturës ushtarake dhe civile** në Shqipëri, si dhe për të rritur mundësitë e **autonomisë dhe efikasitetit** në ndihmën ndaj zhvillimeve të brendshme dhe mbrojtjes kombëtare. Ja një analizë e pikave kyçe të programit:

1. Rritja e Buxhetit për Forcat e Armatosura

- **Propozimi:** Programi parashikon një rritje të buxhetit për Forcat e Armatosura nga nën 2% në 3% të PBB-së. Kjo do të mundësojë **pajisjen me pajisje taktike ushtarake**, si dhe krijimin e një ushtrie më të **mekanizuar dhe lehtësisht të transportueshme**.
- **Ndikimi:** Ky ndryshim synon të **forcojë aftësinë mbrojtëse të Shqipërisë**, duke modernizuar pajisjet e ushtrisë dhe duke siguruar që ajo të jetë më e përgatitur për operacione ushtarake moderne. Rritja e buxhetit do të ndihmojë gjithashtu në **përmirësimin e trajnimit dhe të aftësive operacionale** të personelit të Forcave të Armatosura.
- **Përfitimet:** Kjo mund të sjellë një **ushtri më të fuqishme**, të aftë për të përballuar kërcënime të mundshme dhe për të kontribuar në operacione të NATO-s dhe aleancave ndërkombëtare, duke përmirësuar gjithashtu **sigurinë kombëtare**.

2. Struktura e Posaçme për Uniformat

- **Propozimi:** Krijimi i një **Strukture të Posaçme për prodhimin e uniformave** pranë Ministrisë së Mbrojtjes. Kjo strukturë do të ndërtojë **punishtet për prodhimin masiv të uniformave** në tre qytete të vogla të vendit, duke përfshirë rajonet e veriut, Shqipërisë së mesme dhe jugut.
- **Ndikimi:** Ky projekt do të **përmirësojë autonominë** e Shqipërisë për prodhimin e materialeve ushtarake, duke siguruar që uniformat e përdorura nga Forcat e Armatosura dhe shteti të prodhohen brenda vendit. Kjo mund të **ulë varësinë nga importet**, si dhe të krijojë mundësi për **puna dhe zhvillim ekonomik** në rajonet e përfshira.
- **Përfitimet:** **Përmirësimi i sigurisë në furnizime** dhe rritja e kapaciteteve të industrisë shqiptare mund të çojnë në **përfitime ekonomike dhe rritje të numrit të vendeve të punës** në sektorin e prodhimit dhe infrastrukturës.

3. Struktura e Posaçme për Punimet në Veprat Publike

- **Propozimi:** Krijimi i një **Strukture të Posaçme për Punimet në Veprat Publike** pranë Forcave të Armatosura, e cila do të jetë e **pajisur dhe e specializuar për punime infrastrukturore**, si tunele, ura, rrugë, dhe argjinatura mbrojtëse.
- **Ndikimi:** Kjo strukturë ka për qëllim të ndihmojë shtetin në **ndërtimin e infrastrukturës kritike** të vendit, duke filluar me **projektoimin dhe ndërtimin e tuneleve dhe urave** në infrastrukturën dytësore të Shqipërisë. Ky nismë mund të **rregullojë dhe përmirësojë rrjetin rrugor dhe infrastrukturën mbrojtëse**.

- **Përfitimet:** Ky program mund të përmirësojë rrjetin e infrastrukturës të vendit, duke sjellë më shumë siguri për qytetarët dhe mbrojtje për territorin. Gjithashtu, ai mund të aktivizojë ekonominë vendore, duke krijuar mundësi punësimi dhe duke rritur kapacitetet e shtetit për të realizuar projekte të mëdha infrastrukturore.

4. Mega Projektet Infrastrukturore

- **Propozimi:** Me këtë strukturë të re, shteti shqiptar do të nisë një **mega projekt** që përfshin hapjen e tuneleve, ndërtimin e urave dhe segmentet e rrugëve të infrastrukturës dytësore në mbarë vendin.
- **Ndikimi:** Kjo mund të përmirësojë ndjeshëm infrastrukturën rrugore dhe do të kontribuoni në lehtësimin e qarkullimit të mallrave dhe pasagjerëve, si dhe në përmirësimin e lidhjes midis qyteteve dhe zonave rurale. Kjo mund të ndikojë në rritjen ekonomike, duke mundësuar zhvillim më të madh në rajonet që përfshihen nga këto projekte.
- **Përfitimet:** Mega projektet e infrastrukturës do të krijojnë mundësi të mëdha pune dhe mund të rrisin efikasitetin ekonomik të Shqipërisë, duke përmirësuar mundësitë për investime të huaja dhe zhvillimin e sektorëve të tjera të ekonomisë.

Ky program për forcat e armatosura dhe veprat publike është një angazhim për modernizimin e ushtrisë, përmirësimin e infrastrukturës, dhe forcimin e kapaciteteve të shtetit shqiptar në sektorët e mbrojtjes dhe të zhvillimit të infrastrukturës. Rritja e buxhetit për ushtarakë dhe investimet në prodhim të brendshëm dhe infrastrukturë do të sjellin përfitime ekonomike dhe mundësi për një shqipëri më të sigurt dhe të zhvilluar, duke kontribuar gjithashtu në përmirësimin e kushteve të jetesës për qytetarët.

Për të llogaritur **koston buxhetore dhe për të vlerësuar efektet**

institucionale dhe ekonomike të premtimeve në fushën e Forcave të Armatosura dhe Veprave Publike, do të përdorim një analizë të ndarë sipas komponentëve të programit, me llogaritje dhe vlerësime mbi:

- 💰 **Koston vjetore dhe afatgjatë për 4 vite**
- 📈 **Efektet në ekonomi, siguri dhe punësim**
- ⚠️ **Rreziqet dhe sfidat e zbatimit**

✓ I. Rritja e buxhetit për Forcat e Armatosura nga <2% në 3% të PBB

► Përmbajtja

- Aktualisht, buxheti ushtarak është rreth **1.75% e PBB ≈ 440 milionë €**
- Synohet kalimi në **3% e PBB → ≈ 675 milionë €/vit**
- Shtesë vjetore: **235 milionë € = 23.5 miliardë lekë/vit**

📌 **Shtesë për 4 vite: $23.5 \times 4 = 94$ miliardë lekë**

Përdorim i fondeve: pajisje taktike, automjete, trajnime, logjistikë, përfshirje më aktive në operacione të NATO-s

Efekti. Forcim i kapaciteteve ushtarake dhe mbrojtëse, siguri kombëtare, respektim i angazhimeve në NATO.

✓ II. Struktura e posaçme për prodhimin e uniformave ushtarake

► Përmbajtja

- 3 punishte prodhimi në 3 rajone (me nga 100–150 punonjës secila)
- Pajisje makinerish, ndërtesa, logjistikë, sistem magazinimi

📁 Kosto

- Ndërtimi dhe pajisja për çdo punishte: 1.5 miliardë lekë
- 3 punishte × 1.5 = **4.5 miliardë lekë**
- Shpenzime operative vjetore: 600 milionë lekë × 4 = **2.4 miliardë lekë**

📌 Totali 4-vjeçar: 6.9 miliardë lekë

Efekti. 400 vende të reja pune, kursim nga importet, zinxhir i ri furnizimi kombëtar

---

✓ III. Struktura e posaçme për punime publike (FA + inxhinierik)

► Përmbajtja

- Njësi për ndërtim urash, rrugësh, tunele, argjinatura
- Pajisje ndërtimi, flotë makinerish, staf teknik

📁 Kosto

- Investim fillestar për pajisje dhe trajnim: **3 miliardë lekë**
- Operime dhe projekte pilot (4 vite): **6 miliardë lekë**

📌 Totali për 4 vite: 9 miliardë lekë

Efekti. Rritje e kapacitetit të brendshëm për ndërtim emergjent, zëvendësim i tenderëve të kushtueshëm

---

✓ IV. Mega projektet infrastrukturore (tunele, ura, rrugë dytësore)

► Përmbajtja

- Ndërtime:
  - 10 ura x 100 mln lekë = 1 miliardë lekë
  - 5 tunele x 500 mln lekë = 2.5 miliardë lekë
  - 300 km rrugë dytësore x 100 mln/km = 30 miliardë lekë

📌 Totali i projekteve infrastrukturore: 33.5 miliardë lekë

Efekti. Ndërlidhje më e mirë midis zonave rurale dhe urbane, rritje në akses, turizëm dhe zhvillim të ekuilibruar rajonal

Përmbledhje e kostove buxhetore për 4 vite

Masa	Kosto (lekë)
Rritja e buxhetit ushtarak (nga 1.75% → 3% e PBB)	94 miliardë
Struktura për uniformat (investim + operim)	6.9 miliardë
Struktura për veprat publike (investim + operim)	9 miliardë
Mega projektet infrastrukturore (ura, tunele, rrugë)	33.5 miliardë
TOTAL për 4 vite	143.4 miliardë lekë

Efekte ekonomike dhe sociale

Efekt	Përshkrim
 Siguri kombëtare	Pajisje moderne, mbrojtje ndaj kërcënimeve dhe natyraleve
 Punësim dhe zinxhir prodhimi	Qindra vende të reja pune + efekte zinxhirore në industri
 Zhvillim i infrastrukturës	Lehtësi në lëvizje, rritje tregu dhe investime lokale
 Qarkullim ekonomik	Shpenzime buxhetore që ushqejnë sektorë ndihmës (prodhim, ndërtim, logjistikë)
 Kursime në afatgjatë	Më pak tendera të shtrenjtë për vepra emergjente + furnizim vendor për FA

Pesha ndaj buxhetit total vjetor (660 mld lekë/vit)

- Kosto mesatare vjetore: $143.4 / 4 = 35.85$ miliardë lekë
- Pesha ndaj buxhetit:

35.85 miliard lekë/ 771 miliard lekë ≈ 5.3%

Përfundim:

◆ Premtimet për Forcat e Armatosura dhe Veprat Publike përfaqësojnë një **reformë ambicioze me ndikim të gjerë ekonomik dhe strategjik**, me:

- Kosto totale 4-vjeçare: ~143.4 miliardë lekë
- Pesha në buxhetin vjetor: ~5.3%
- Përfitime shumëdimensionale: **siguri, zhvillim, punësim, infrastrukturë, dhe sovranitet teknik**

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.7/5

Indeksi i Fizibilitetit për “Rritjen e Buxhetit të Forcave të Armatosura”

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë. Ai synon rritjen e buxhetit të Forcave të Armatosura të Shqipërisë nga nën 2% në 3% të PBB-së, për të mundësuar përmirësimin e pajisjeve taktike dhe krijimin e një ushtrie më të mekanizuar dhe transportueshme. Ky hap do të kontribuonte në forcimin e aftësive mbrojtëse të Shqipërisë dhe në përgatitjen për operacione ushtarake moderne.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Aktualisht, Shqipëria ka bërë investime të kufizuara në modernizimin e Forcave të Armatosura, por buxheti për këtë sektor mbetet në nivelet ndërkombëtare të nevojshme për mbrojtje të plotë. Ushtria shqiptare ka nevojë për përmirësim të mëtejshëm të pajisjeve dhe trajnimit për t'u përballur me kërcënime të mundshme dhe për të përmbushur angazhimet e saj ndërkombëtare si anëtare e NATO-s. Buxheti aktual është pengesë për përparimin në këtë drejtim.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e këtij propozimi, janë të nevojshme disa masa kyçe: **Rritja e Buxhetit:**

Sigurimi i rritjes së buxhetit nga nën 2% në 3% të PBB-së për vitin 2025 dhe më tej.

 Përmirësimi i Pajisjeve Ushtarake: Investime në pajisje moderne dhe të mekanizuara që mundësojnë operacione të shpejta dhe të efektshme.

 Përmirësimi i Trajnimit: Zhvillimi i mundësive për trajnimin e personelit dhe përgatitja për operacione ndërkombëtare.

 Integrimi i Teknologjive të Reja: Futja e sistemeve moderne për komunikim, mbikëqyrje dhe koordinim operativ.

 Monitorimi i Zbatimit: Krijimi i mekanizmave për të siguruar menaxhim efikas të buxhetit dhe investimeve.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Rritja e Buxhetit:

Një rritje e buxhetit për Forcat e Armatosura nga 2% në 3% të PBB-së do të kërkojë një shtesë vjetore prej 252 milionë eurosh (për një rritje prej 1% të PBB-së).

◆ Pajisjet Ushtarake dhe Trajnimi:

Kjo do të kërkojë një investim fillestar prej 100 - 150 milionë euro për pajisje dhe trajnime të avancuara.

◆ Investime në Teknologji:

Sistemet moderne të komunikimit dhe mbikëqyrjes mund të kërkojnë 20 - 30 milionë euro për zhvillim dhe implementim.

Total: Pritet një rritje të buxhetit vjetor prej 252 milionë euro, me investime fillestare prej 120 - 180 milionë euro për pajisje dhe teknologji.

Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (4.7/5)

◆ Ndikime pozitive:

- **Siguria Kombëtare:** Rritja e aftësive mbrojtëse do të kontribuonte në mbrojtjen e interesave kombëtare dhe ofron një nivel më të lartë sigurie për qytetarët.
- **Pjesëmarrja në NATO:** Forcimi i ushtrisë do të ndihmonte Shqipërinë të përmbushë angazhimet e saj ndaj NATO-s dhe mundësonte pjesëmarrje më aktive në operacione ndërkombëtare.
- **Rritja e Punësimit:** Investimet në sektorin ushtarak do të krijonin mundësi të reja punësimi, veçanërisht në fushat e teknologjisë dhe mbështetjes ushtarake.

◆ Rreziqe të mundshme:

- **Bashkëpunimi me Aleatët:** Implementimi i ndryshimeve do të kërkonte koordinim të ngushtë me aleatët dhe mund të ndesheshin pengesa politike dhe burokratike.
  - **Kostot për Qeverinë:** Rritja e buxhetit do të shtonte barrën financiare për shtetin, duke kërkuar mundësi të tjera financimi si rritje taksash ose ristrukturim të financave publike.
-

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

◆ Fazat e Zbatimit:

- **Faza 1 (2025-2026):** Rritja e buxhetit dhe siguria e financimit për investimet fillestare në pajisje dhe trajnim.
- **Faza 2 (2026-2027):** Investimi në teknologji të reja dhe implementimi i një strategjie të re të trajnimit dhe pajisjes.
- **Faza 3 (2027-2028):** Konsolidimi i përmirësimeve dhe përshtatja e forcave të armatosura për operacione më komplekse.

◆ **Sfida kryesore:**

Rritja e buxhetit kërkon angazhim politik të qëndrueshëm dhe mbështetje afatgjatë për të garantuar suksesin.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5**

Kategoritë dhe Vlerësimi:

Kategoria	Vlerësimi	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.5	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.6	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	✓
Afati i Zbatimit	4.6	⚠

Rritja e buxhetit për Forcat e Armatosura do të mundësojë një modernizim të nevojshëm të pajisjeve dhe përgatitjen e ushtrisë për përballje me kërcënime të mundshme dhe angazhime ndërkombëtare.

Ky program ka një ndikim të mundshëm të madh në forcimin e sigurisë kombëtare dhe në rritjen e besueshmërisë ndërkombëtare të Shqipërisë. Pavarësisht vështirësive financiare, ky propozim ka potencial të madh për përmirësimin e aftësive mbrojtëse të vendit dhe kontribuimin në sigurinë globale.

Indeksi i Fizibilitetit për “Krijimin e Struktues së Posaçme për Uniformat”

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Propozimi është shumë i qartë dhe konkret. Krijimi i një strukture të posaçme për prodhimin e uniformave pranë Ministrisë së Mbrojtjes ka një qëllim të qartë: përmirësimin e autonomisë së Shqipërisë në prodhimin e materialeve ushtarake, duke siguruar që uniformat të prodhohen brenda vendit.

Ky projekt synon të ndërtojë punishtet për prodhimin masiv të uniformave në rajone të ndryshme të Shqipërisë, duke ulur varësinë nga importet dhe duke krijuar mundësi për zhvillim ekonomik në rajone të caktuara.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Aktualisht, Shqipëria është e varur nga importet për uniformat ushtarake dhe materialet përkatëse, një çështje që rrit varësinë nga jashtë dhe rrezikon sigurinë e furnizimeve. Ndërkohë, industria e prodhimit të uniformave është nën zhvillim dhe kërkon investime dhe përmirësime për të rritur kapacitetet e prodhimit të brendshëm.

Vështirësitë përfshijnë mungesën e infrastrukturës dhe trajnimin e personelit të nevojshëm për këtë sektor.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Për realizimin e këtij propozimi, janë të nevojshme disa masa kyçe:

- ◆ **Krijimi i Infrastruktues.** Ndërtimi i punishtes për prodhimin e uniformave në tre qytete të ndryshme, përfshirë rajonet e veriut, Shqipërisë së mesme dhe jugut.
  - ◆ **Përgatitja e Personelit.** Trajnimi i punonjësve dhe krijimi i një force punëtore që do të menaxhojë dhe operojë fabrikat e reja.
  - ◆ **Përmirësimi i Teknologjisë dhe Pajisjeve.** Investimi në makineri dhe teknologji të reja për prodhimin e uniformave në përputhje me kërkesat moderne.
  - ◆ **Plani i Menaxhimit të Furnizimeve.** Krijimi i një sistemi efikas për menaxhimin dhe shpërndarjen e materialeve dhe prodhimeve të fabrikave.
  - ◆ **Monitorimi i Zbatimit.** Sigurimi i mekanizmave të monitorimit për menaxhimin efikas të projektit dhe kontrollin e cilësisë.
-

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.5/5)

- ◆ **Investimet Fillestare.** Ndërtimi i fabrikave dhe krijimi i infrastrukturës kërkon një investim fillestar të konsiderueshëm. Kostoja e ndërtimit dhe furnizimit me pajisje të nevojshme mund të arrijë deri në 50-80 milionë euro për çdo qytet, në varësi të përmasave dhe pajisjeve të kërkuara.
  - ◆ **Kostoja e Përshtatjes së Personelit.** Pjesa tjetër e financimit mund të shkojë për trajnimin dhe zhvillimin e burimeve njerëzore. Kostoja e trajnimit dhe integrimi i sistemeve të reja mund të jetë rreth 10-20 milionë euro.
  - ◆ **Burimet e Financimit.** Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit dhe mund të kërkojë pjesëmarrjen e sektorit privat, duke ofruar mundësi për partneritete publike-private.
-

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ Ndikime pozitive.

- **Zhvillimi i Rajoneve.** Krijimi i punës dhe përmirësimi i kushteve ekonomike në rajonet ku do të ndërtohen fabrikat, veçanërisht në zonat më të pazhvilluara.
- **Përmirësimi i Autonomisë dhe Sigurisë.** Prodhimi i uniformave brenda vendit do të kontribuonte në përmirësimin e sigurisë së furnizimeve dhe do të ulte varësinë nga importet.
- **Përfitime Ekonomike dhe Punësimi.** Kjo strukturë do të sjellë mundësi për rritjen e vendeve të punës dhe do të stimulonte zhvillimin e industrisë së prodhimit në Shqipëri.
- **Rritja e Eksportit.** Mundësia për të eksportuar prodhime të uniformave, duke krijuar mundësi të reja për të hyrat shtetërore.

◆ Rreziqe të mundshme.

- **Kosto të larta fillestare.** Investimet e mëdha fillestare mund të paraqesin vështirësi në mbulimin e kostove dhe mund të shkaktojnë vonesa në zbatimin e projektit.
  - **Vështirësi në menaxhimin e furnizimeve dhe cilësisë.** Krijimi i një strukture të tillë kërkon një menaxhim efikas dhe një sistem të fortë kontrolli të cilësisë për të shmangur problemet me furnizuesit dhe prodhuesit.
-

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (4.6/5)

- ◆ **Faza 1 (2025-2026).** Krijimi i strukturës dhe ndërtimi i fabrikave, si dhe sigurimi i burimeve dhe pajisjeve fillestare.
- ◆ **Faza 2 (2026-2027).** Angazhimi në trajnimin dhe zhvillimin e personelit dhe optimizimi i procesit të prodhimit.

◆ **Faza 3 (2027-2028):** Konsolidimi i prodhimit dhe rritja e kapaciteteve, për të mundësuar prodhimin masiv dhe zbatimin e sistemit të furnizimit.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5**

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	✓
Situata Aktuale	4.3	⚠
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.6	⚠

Projekti për krijimin e një strukture të posaçme për prodhimin e uniformave do të ndihmojë në përmirësimin e sigurisë së furnizimeve dhe zhvillimin e kapaciteteve të industrisë vendase.

Ky propozim ka potencialin për të stimuluar rritjen ekonomike dhe krijimin e vendeve të punës, veçanërisht në rajonet e ndihmuara nga ky projekt.

Pavarësisht disa vështirësive në menaxhimin e burimeve dhe kostos fillestare, përfitimet afatgjata mund të jenë të mëdha, duke rritur autonominë dhe efikasitetin ekonomik të Shqipërisë.

Indeksi i Fizibilitetit për “Krijimin e Struktues së Posaçme për Punimet në Veprat Publike”

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi. (5/5)

Propozimi është shumë i qartë dhe konkret. Krijimi i një strukture të posaçme për punimet infrastrukturore pranë Forcave të Armatosura është i fokusuar në ndihmën që mund të ofrojë për ndërtimin e infrastrukturës kritike të vendit. Ky projekt synon ndihmën në projektimin dhe ndërtimin e tuneleve, urave, rrugëve, dhe argjinaturave mbrojtëse në infrastrukturën dytësore të Shqipërisë, një hap që ka për qëllim përmirësimin e sigurisë dhe mbrojtjes në territor.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi. (4.2/5)

Në Shqipëri, infrastruktura rrugore dhe mbrojtëse ka shumë nevojë për investime dhe përmirësime. Ndërkohë që projekti për përmirësimin e infrastrukturës ka qenë një prioritet, ka mbetur pas me shumë pika të infrastrukturës dytësore, si tunelet dhe urat, që kërkojnë veprim të menjëhershëm për të parandaluar aksidentet dhe për të siguruar lidhjet mes zonave të ndryshme. Përveç kësaj, ka një mungesë të kapaciteteve të shtetit për të realizuar projekte të tilla në mënyrë të pavarur nga kontraktorët privatë.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi. (4.6/5)

Për realizimin e këtij propozimi, janë të nevojshme disa masa kyçe.

- ◆ **Krijimi i Strukturës dhe Pajtimi i Personelit.** Krijimi i një strukture të posaçme brenda Forcave të Armatosura, e cila do të përfshijë krijimin e një ekipe të specializuar për punime infrastrukturore dhe sigurinë e punës. Kjo do të përfshijë gjithashtu trajnimin dhe zhvillimin e kapaciteteve të personelit.
- ◆ **Pajisje dhe Teknologji.** Investimi në makineri dhe teknologji të nevojshme për kryerjen e punëve të ndryshme infrastrukturore, duke siguruar që struktura të ketë mundësi për të realizuar projekte të mëdha dhe komplekse.
- ◆ **Partneritetet dhe Burimet.** Krijimi i mundësive për bashkëpunim me agjenci të tjera publike dhe private për të siguruar burimet e nevojshme dhe për të përfunduar projektet në afat.
- ◆ **Planifikimi dhe Menaxhimi i Projekteve.** Përdorimi i metodave të menaxhimit të projekteve për të siguruar ekzekutimin e saktë dhe të sigurt të punimeve në përputhje me standardet ndërkombëtare.
- ◆ **Monitorimi dhe Vlerësimi.** Sigurimi i mekanizmave të monitorimit për të siguruar që puna të bëhet sipas planit dhe që projektet përfundojnë me sukses.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (4.4/5)

- ◆ **Investimet Fillestare.** Kostoja për krijimin e strukturës dhe pajisjeve për Forcat e Armatosura mund të jetë e konsiderueshme. Pjesa më e madhe e investimeve do të shkojë për blerjen e makinerive të avancuara dhe trajnimin e personelit. Një kosto fillestare e mundshme mund të jetë 50-70 milionë euro për ndërtimin e strukturës dhe blerjen e pajisjeve.
- ◆ **Kostoja e Përshatjes së Burimeve Njerëzore.** Trajnimi i personelit dhe krijimi i një strukture të posaçme mund të kërkojë financime të tjera që shkojnë nga 10-15 milionë euro.
- ◆ **Burimet e Financimit.** Ky projekt mund të financohet nga buxheti i shtetit, si dhe mund të përfshijë mundësi financimi nga donatorë ndërkombëtarë dhe investime private për të ndihmuar në realizimin e projekteve më të mëdha.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.8/5)

◆ Ndikime pozitive.

- **Përmirësimi i Infrastrukturës.** Rritja e sigurisë dhe përmirësimi i infrastrukturës, duke përfshirë rrugët dhe urat, ka potencial për të ndihmuar zhvillimin e mëtejshëm të Shqipërisë dhe do të kontribuonte në efikasitetin e lidhjeve midis qyteteve dhe rajoneve.
- **Krijimi i Vendeve të Punës.** Aktivizimi i strukturës do të krijonte mundësi për të punësuar një numër të madh të punonjësve, përfshirë inxhinierë, specialistë të ndërtimit, dhe punëtorë të fushave të tjera.
- **Përmirësimi i Sigurisë dhe Mbrojtjes.** Puna në tunele dhe ura është shumë e rëndësishme për sigurinë publike dhe mbrojtjen e territorit, duke ulur rrezikun e aksidenteve dhe duke rritur qëndrueshmërinë e infrastrukturës.
- **Përfitime nga Aktivizimi i Ekonomisë Vendore.** Ky program mund të nxisë zhvillimin ekonomik dhe të rrisë konsumimin lokal duke përfshirë furnizuesit dhe kontraktorët lokalë për materialet dhe shërbimet që nevojiten për projektet.

◆ Rreziqe të mundshme.

- **Përballja me vështirësi teknike dhe administrative.** Për ndërtimin dhe menaxhimin e një strukture të tillë, mund të ndodhin vonesa dhe sfida të menaxhimit të burimeve, si dhe të ndërhyrjeve teknike që mund të ndikojnë në ecurinë e projektit.
- **Kosto të larta fillestare.** Kostoja e pajisjeve dhe trajnimeve mund të krijojë vështirësi në financimin e projektit nëse burimet janë të kufizuara.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

- ◆ **Faza 1 (2025-2026):** Krijimi i strukturës dhe mundësia për të siguruar pajisjet dhe burimet e nevojshme.
- ◆ **Faza 2 (2026-2027):** Trajnimi i personelit dhe fillimi i punëve infrastrukturore të para në tunele dhe ura.
- ◆ **Faza 3 (2027-2028):** Zgjerimi i strukturës dhe përfshirja e projekteve të tjera infrastrukturore, duke përfshirë rrugët dhe argjinaturat mbrojtëse.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.2	
Masat për Zbatimin	4.6	
Kostoja dhe Financimi	4.4	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.5	

Krijimi i një strukture të posaçme për punimet infrastrukturore pranë Forcave të Armatosura është një hap i rëndësishëm për të përmirësuar infrastrukturën e vendit dhe për të siguruar mbrojtje më të fortë dhe më të qëndrueshme.

Ky premtim do të ndihmojë në aktivizimin e ekonomisë vendore dhe krijimin e mundësive të punësimit, duke përmirësuar rrjetin rrugor dhe mbrojtës.

Pavarësisht vështirësive të mundshme teknike dhe financiare, ky program ka një potencial të madh për të sjellë përfitime afatgjata për Shqipërinë.

Indeksi i Fizibilitetit për “Mega Projektet Infrastrukturore”

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Propozimi është shumë i qartë dhe konkret. Shteti shqiptar ka si qëllim fillimin e një mega projekti që përfshin hapjen e tuneleve, ndërtimin e urave dhe rrugëve të infrastrukturës dytësore. Ky projekt ka për qëllim përmirësimin e infrastrukturës dhe lidhjen më të fortë të qyteteve me zonat rurale dhe rajonet më të largëta, duke përmirësuar qarkullimin dhe duke stimuluar rritjen ekonomike.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Në Shqipëri, rrjeti i infrastrukturës dytësore ka mbetur pas në krahasim me nevojat dhe kërkesat e tregut. Rrugët dhe urat janë të nevojshme për të përmirësuar lidhjet midis qyteteve dhe rajoneve të izoluara. Problemi i infrastrukturës i ka penguar zhvillimet lokale dhe mundësitë për rritjen e efikasitetit të transportit. Gjithashtu, nevojiten investime të konsiderueshme për të përmirësuar këtë pjesë të infrastrukturës.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e mega projekteve infrastrukturore, disa masa kyçe duhet të merren.

- ◆ **Planifikimi dhe Projektimi.** Hartimi i një plani të detajuar për hapjen e tuneleve dhe ndërtimin e urave, duke përcaktuar prioritetet në funksion të nevojave të transportit dhe zhvillimit të rajoneve.
  - ◆ **Financimi i Projekteve.** Sigurimi i burimeve financiare, përmes buxhetit të shtetit, mundësive të financimit ndërkombëtar, dhe partneriteteve me sektorin privat për investime të përbashkëta.
  - ◆ **Angazhimi i Ekipit të Kualifikuar.** Përdorimi i ekspertëve dhe inxhinierëve të specializuar për të realizuar projektet infrastrukturore, duke siguruar cilësi dhe përmbushje të afateve të planifikuara.
  - ◆ **Pajisjet dhe Materialet e Nevojshme.** Investimi në makineri dhe materialet e nevojshme për ndërtimin e tuneleve, urave dhe segmentet e rrugëve.
  - ◆ **Monitorimi dhe Vlerësimi i Përparimit.** Vendosja e mekanizmave të monitorimit të projekteve për të siguruar realizimin e suksesshëm dhe për të parandaluar vonesat dhe shpenzimet e tepërta.
-

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi. (4.6/5)

◆ **Investimet Fillestare.** Kostoja e ndërtimit të tuneleve, urave dhe rrugëve të infrastrukturës dytësore mund të arrijë shifra të larta, që mund të variojnë nga 500 milionë deri në 1 miliardë euro, në varësi të madhësisë dhe kompleksitetit të projekteve.

◆ **Përfitimet Ekonomike.** Ky projekt pritet të krijojë mundësi të mëdha për zhvillim ekonomik, përmirësim të qarkullimit të mallrave dhe pasagjerëve, dhe hapje të mundësive për investime të huaja. Kjo mund të ulë kostot e transportit dhe të rrisë efikasitetin e sektorëve të ndryshëm të ekonomisë.

◆ **Burimet e Financimit.** Ky projekt mund të financohet nga burimet e shtetit, kreditë ndërkombëtare, si dhe partneritetet publike-private që mund të lehtësojnë financimin dhe menaxhimin e kostove. Burimet financiare mund të përfshijnë donacione nga BE dhe organizata ndërkombëtare.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi. (5/5)

◆ Ndikime pozitive.

- **Rritje Ekonomike.** Përmirësimi i infrastrukturës rrugore dhe urave ka potencial të rrisë ndjeshëm produktivitetin dhe efikasitetin e ekonomisë. Kjo mund të stimulojë investime të huaja, duke hapur mundësi për zhvillimin e industrive të reja dhe të sektorëve të ndryshëm, si turizmi, bujqësia, dhe tregtia.
- **Krijimi i Vendeve të Punës.** Projekti do të krijojë një numër të konsiderueshëm vendesh pune, nga ndërtimi deri tek menaxhimi i projekteve, duke përfshirë inxhinierë, punëtorë të ndërtimit, dhe specialistë të fushave të tjera.
- **Përmirësimi i Lidhjeve dhe Transportit.** Kjo do të rrisë mundësitë për lidhje më të shpejta dhe më të sigurta midis qyteteve dhe rajoneve, duke mundësuar lëvizjen më të shpejtë të mallrave dhe pasagjerëve.
- **Zhvillimi i Rajoneve të Largëta.** Rajonet rurale dhe të izoluara do të përfitojnë ndjeshëm nga këto projekte, duke i integruar më shumë në ekonominë kombëtare dhe duke ofruar mundësi të reja zhvillimi.

◆ Rreziqe të mundshme.

- **Vështirësi të Financimit.** Financimi i këtyre projekteve mund të paraqesë një sfidë, sidomos nëse burimet e brendshme janë të kufizuara.
- **Vonesa dhe Kosto të Shtuar.** Në rast të vështirësive teknike ose burokratike, ndërtimi i infrastrukturës mund të vonohet dhe të shtohen shpenzimet.
- **Dëmtimi i Mjedisit.** Ndërtimi i disa projekteve infrastrukturore mund të ketë ndikim negativ në mjedis, duke kërkuar masa të kujdesshme për të minimizuar dëmet ekologjike.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi. (4.4/5)

- ◆ **Faza 1 (2025-2027).** Planifikimi dhe fillimi i ndërtimit të tuneleve dhe urave më të rëndësishme, duke përfshirë segmentet e rrugëve më të domosdoshme.
- ◆ **Faza 2 (2027-2030).** Zbatimi i projekteve të mëtejshme infrastrukturore në nivel kombëtar, përfshirë rrugët dhe tunelet e tjera në rajone të ndryshme të Shqipërisë.
- ◆ **Faza 3 (2030-2035).** Konsolidimi i rrjetit të infrastrukturës dhe përmirësimi i sistemeve të transportit për të siguruar një rrjet të qëndrueshëm dhe efikas në të gjithë vendin.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	4.5	
Masat për Zbatimin	4.8	
Kostoja dhe Financimi	4.6	
Ndikimi Ekonomiko-Social	5	
Afati i Zbatimit	4.4	

Mega projektet infrastrukturore janë një mundësi e madhe për Shqipërinë, jo vetëm për të përmirësuar infrastrukturën dhe lidhjet midis qyteteve dhe zonave, por edhe për të stimuluar zhvillimin ekonomik dhe rritjen e mundësive të punësimit.

Pavarësisht sfidave financiare dhe teknike që mund të lindin gjatë implementimit, ky projekt ka potencial të sjellë përfitime të mëdha afatgjata për ekonominë dhe shoqërinë shqiptare.

12. Premtimet për Inovacionin dhe Teknologjinë

Programi për **Inovacionin** paraqet një sërë nismash dhe investimesh që synojnë **transformimin e Shqipërisë** në një **qendër të rëndësishme për zhvillimin teknologjik dhe sipërmarrës** në rajon dhe për të tërhequr investime të huaja dhe zhvillimin e **industrive të avancuara**. Ja një analizë e detajuar e pikave kryesore të programit:

1. Krijimi i 2 Zonave të Lira Ekonomike

- **Propozimi.** Krijimi i dy zonave të lira ekonomike, të cilat do të jenë **pa taksa (tax free)** për profesionistët, kërkuesit shkencorë, dhe startup-et, me kushtin që shteti të jetë partner me **10% të kapitalit** në çdo inovacion.
- **Ndikimi.** Ky nismë do të **incentivizojë investimet në teknologji dhe inovacion** duke ofruar një mjedis të favorshëm për **start-up-et** dhe kërkuesit shkencorë që mund të shfrytëzojnë mundësitë e një mjedisi të pashtuar nga taksat. Kjo mund të **nxisë krijimin e inovacioneve dhe zhvillimin e industrive të reja**, duke tërhequr ndërkombëtarë dhe duke forcuar sektorin privat.
- **Përfitimet.** Zona të lira ekonomike mund të sjellin **rritje të investimeve të huaja dhe lokale**, krijimin e mundësive për **punësim dhe zhvillimin e industrive të larta**, dhe nxitjen e **bashkëpunimit ndërkombëtar** në fusha si **teknologjia dhe kërkimi shkencor**.

2. Platforma Bashkëpunimi Shtet-Privat dhe Universitetet

- **Propozimi.** Krijimi i një **platforme bashkëpunimi midis shtetit, sektorit privat dhe universiteteve**, që do të lejojë përshtatjen e kurrikulave me nevojat e tregut dhe ofrimin e **fuqisë punëtore të kualifikuar**.
- **Ndikimi.** Ky program mund të **përmirësojë përshtatshmërinë** e fuqisë punëtore me kërkesat e industrisë, duke u ofruar studentëve mundësi më të mira për të zhvilluar aftësitë e nevojshme në tregun e punës. Gjithashtu, mund të krijohet një **rrjet më i ngushtë midis arsimit dhe industri**.
- **Përfitimet.** Ky bashkëpunim mund të rrisë **cilësinë e arsimit dhe trajnimit** dhe të sigurojë që të rinjtë të kenë aftësitë që kërkohen nga sektori privat. Kjo mund të sjellë edhe **përmirësim në konkurrueshmërinë e ekonomisë shqiptare**.

3. Krijimi i Fondeve të Reja të Kapitalit të Sipërmarrjes (VC Funds)

- **Propozimi.** Krijimi i fondeve të reja të kapitalit të sipërmarrjes, të cilat do të mbështesin **startup-et me potencial të lartë rritjeje**.
- **Ndikimi.** Kjo mund të ndihmojë në **financimin e ideve të reja dhe inovative**, duke i dhënë mundësi të reja të rinjve dhe sipërmarrësve për të zhvilluar projekte të mëdha dhe të suksesshme. Krijimi i këtyre fondeve do të mbështesë **kompanitë me potencial të madh rritjeje** dhe do të mundësojë që ato të gjejnë burime për të zgjeruar dhe realizuar vizionet e tyre.
- **Përfitimet.** Fonde të tilla mund të rrisin **nivelin e inovacionit** dhe të krijojnë një mjedis të favorshëm për zhvillimin e **bizneseve të reja dhe high-tech**, si dhe të **përmirësojnë infrastrukturën financiare të vendit** për sipërmarrësit.

4. Transformimi i Bregdetit Shqiptar në Destinacion të Nomadëve Dixhitalë

- **Propozimi.** Transformimi i bregdetit shqiptar në një **destinacion kryesor për nomadët dixhitalë** të Evropës Juglindore.
- **Ndikimi.** Kjo mund të sjellë një **rritje të turizmit dhe zhvillimit të sektorëve të shërbimeve**, si dhe mund të **terheqë profesionistë dhe investitorë ndërkombëtarë** që kërkojnë mjedise të favorshme për punë dhe jetesë.
- **Përfitimet.** Rritja e **numrit të nomadëve dixhitalë** mund të kontribuoni në **shpërndarjen e informacionit dhe ideve inovative**, si dhe mund të sjellë **investime të huaja dhe punësim** në sektorë si **turizmi dhe teknologjia e informacionit**.

5. Krijimi i Qendrës AgriTech të Shqipërisë

- **Propozimi.** Krijimi i **qendrës së parë AgriTech** që do të kombinojë bujqësinë tradicionale me teknologjinë moderne.
- **Ndikimi.** Kjo mund të **transformojë sektorin e bujqësisë**, duke sjellë teknologji të reja dhe duke përmirësuar produktivitetin dhe efikasitetin në fushat e **bujqësisë dhe agrokulturës**.
- **Përfitimet.** Kombinimi i **bujqësisë me teknologjinë** mund të sjellë **rilindje ekonomike** për rajonet rurale, duke ofruar mundësi për **përmirësimin e kushteve të jetesës dhe zhvillimin e një agrobiznesi të qëndrueshëm**.

6. Lidhja e Kërkimit Akademik me Aplikime Komerciale

- **Propozimi.** Lidhja e kërkimit akademik me **aplikime komerciale** përmes pozicioneve PhD dhe mbështetjes për **startup-et**.
- **Ndikimi.** Ky nismë do të mundësojë **përshejtimin e transferimit të dijes dhe teknologjisë** nga universitetet në industrinë reale, duke siguruar që kërkimi akademik të ketë një **impakt konkret në zhvillimin ekonomik**.
- **Përfitimet.** Kjo mund të **forcojë lidhjen mes arsimit dhe sektorit privat**, duke krijuar mundësi për inovacione dhe duke i ofruar mundësi **studentëve dhe profesionistëve të rinj** të kontribuojnë në zhvillimin e ekonomisë.

7. Transformimi i Fakultetit të Teknologjisë së Informacionit

- **Propozimi.** Rikonceptimi dhe **financimi i Fakultetit të Teknologjisë së Informacionit** me qëllim **kthimin e Shqipërisë në një pikë kyçe për formimin e profesionistëve të rinj në këtë fushë**.
- **Ndikimi.** Ky program synon të **përmirësojë cilësinë e arsimit dhe trajnimit** në teknologjinë e informacionit, duke mundësuar që Shqipëria të **ndihmojë në formimin e një fuqi punëtore të aftë dhe të kualifikuar për sektorët dixhitalë**.
- **Përfitimet.** Ky investim mund të kontribuoni në **rritjen e eksportit të shërbimeve dhe produkteve teknologjike**, duke pozicionuar Shqipërinë si një **qendër kryesore për teknologjinë dhe inovacionin në rajon**.

8. Transformimi i Shqipërisë në Qendrën e Inovacionit AI në Evropën Juglindore

- **Propozimi.** Krijimi i **katër akademive teknologjike** në Tiranë, Durrës, Vlorë dhe Shkodër, me qëllim zhvillimin e Shqipërisë si **qendër e inovacionit AI** në rajon.

- **Ndikimi.** Ky nismë synon të **pozicionojë Shqipërinë si një lider global në fushën e Inteligjencës Artificiale dhe të furnizojë profesionistë të kualifikuar për të udhëhequr zhvillimin e AI.**
- **Përfitimet.** Do të krijohen mundësi të **përmirësimit të konkurrencës ndërkombëtare dhe të përhapjes së teknologjisë së avancuar**, duke kontribuar në **rikthimin e Shqipërisë në një qendër kërkimore dhe teknologjike për AI.**

Programi për **Inovacionin** është një vizion ambicioz për **transformimin e Shqipërisë në një qendër të avancuar për teknologjinë dhe sipërmarrjen**, duke nxitur investime, edukim dhe zhvillim të qëndrueshëm. Pikat kryesore të këtij programi janë të orientuara në **nxitjen e zhvillimit të teknologjive të reja, përmirësimin e arsimit dhe formimin profesional**, dhe **përkrahjen e sipërmarrësve për të krijuar një ekonomi dinamike dhe të orientuar nga inovacioni.**

Për të llogaritur **koston buxhetore dhe efektet në ekonomi** të programit për **Inovacionin dhe Teknologjinë**, përdorim një **strukturë të detajuar** të ndarë sipas nismave, me vlerësime realiste mbi:

- 📊 **Kosto totale dhe për 4 vite**
- 📈 **Efektet në punësim, investime, teknologji dhe ekonomi të dijes**
- ⚠️ **Rreziqe dhe sfida implementimi**

✓ 1. Krijimi i 2 Zonave të Lira Ekonomike (ZLE)

✓ Përmbajtja

- Infrastruktura + ndihma shtetërore + partneritet publik (10% pjesëmarrje)
- Lehtësime fiskale: taksa zero për startupe, kërkues dhe profesionistë

📊 Kosto

- Infrastruktura: 15 mln €/zonë = **3 miliardë lekë × 2 = 6 miliardë lekë**
- Humbje e të ardhurave fiskale (shtyrje taksash): **~500 milionë lekë/vit**
- Kapital për bashkëfinancim në startup-e (kapital fillestar): **1 miliardë lekë**

📌 **Totali 4-vjeçar: 9 miliardë lekë**

Efkti. Territor i teknologjisë për startup-e dhe investitorë, 1,000–1,500 vende pune në vit, eksport teknologjik

✓ 2. Platforma Bashkëpunimi Shtet–Privat–Universitete

✓ Përmbajtja

- Krijim i platformës online + koordinim i trajnimeve, praktika, internship-e

📊 Kosto

- Zhvillim platforme + operim: **100 milionë lekë**

- Grante për 5,000 studentë me praktika: 50,000 lekë/student = **250 milionë lekë/vit**

✚ **Totali për 4 vite:** $100 + (250 \times 4) = 1.1$ miliardë lekë

Efekti. Ndërthurje e dijes me tregun; ulje e papunësisë tek të rinjtë

✓ 3. Fonde të Kapitalit të Sipërmarrjes (VC Funds)

✓ Përmbajtja

- Shteti bashkëfinancon fonde investimi me 30–40% të kapitalit

📁 Kosto

- Kapital fillestar për 3 fonde VC: 3×5 mln € = **1.5 miliardë lekë**
- Menaxhim dhe garanci kreditimi: **500 milionë lekë**

✚ **Totali: 2 miliardë lekë**

Efekti. Investime në 100+ startup-e në 4 vite, krijim vlerash teknologjike dhe rritje e eksportit digjital

---

✓ 4. Transformimi i bregdetit për nomadët dixhitalë

✓ Përmbajtja

- Qendra bashkëpunimi (coworking), internet publik, shërbime lehtësuese, leje qëndrimi

📁 Kosto

- Infrastruktura fillestare: **300 milionë lekë**
- Promovim ndërkombëtar: 200 milionë lekë

✚ **Totali: 500 milionë lekë**

Efekti. Rritje e të ardhurave nga turizmi + teknologji → 3,000–5,000 profesionistë të huaj në 4 vite

---

✓ 5. Qendra AgriTech

✓ Përmbajtja

- Kombinim i teknologjisë me bujqësinë (laboratorë, inkubator, platformë)

📁 Kosto

- Ndërtim dhe pajisje: **500 milionë lekë**
- Operim dhe trajnime për 4 vite: **400 milionë lekë**

✚ **Totali: 900 milionë lekë**

Efekti. Rritje e produktivitetit në bujqësi, teknologji për fermerët, grante për agrobizneset inovative

---

✓ 6. Lidhja e kërkimit akademik me aplikime komerciale

✓ Përmbajtja

- Mbështetje për 200 PhD me projekte të lidhura me industri

📁 Kosto

- Mbështetje: $200 \times 600,000 \text{ lekë/vit} \times 4 \text{ vite} = 480 \text{ milionë lekë}$
- Laboratorë dhe platforma komerciale: **200 milionë lekë**

📌 **Totali: 680 milionë lekë**

Efekti. Transferim teknologjie, ngritje kompetencash të larta

---

✓ 7. Transformimi i Fakultetit të Teknologjisë së Informacionit

✓ Përmbajtja

- Modernizim i infrastrukturës, pajisje laboratorike, stafe ndërkombëtare

📁 Kosto

- Infrastrukturë dhe laboratorë: **700 milionë lekë**
- Operim dhe partneritete akademike: **200 milionë lekë/vit**

📌 **Totali 4-vjeçar: 1.5 miliardë lekë**

Efekti. 2,000+ studentë të formuar për tregun ndërkombëtar të IT-së

✓ 8. Qendra për Inteligjencën Artificiale (AI) në 4 qytete

✓ Përmbajtja

- Akademi AI në Tiranë, Durrës, Vlorë, Shkodër

📁 Kosto

- Ndërtim, pajisje dhe staf për secilën akademi: **400 milionë lekë**
- 4 akademi $\times$ 400 milionë = **1.6 miliardë lekë**
- Operim 4-vjeçar: **800 milionë lekë**

📌 **Totali: 2.4 miliardë lekë**

Efekti. Qendër e AI në Ballkan, krijim profesionistësh, bashkëpunim rajonal dhe ndërkombëtar

---

📄 Përmbledhje e kostove për 4 vite

Masa	Kosto (lekë)
Zonat e Lira Ekonomike	7 miliardë
Platforma bashkëpunimi universitet–shtet–privat	1.1 miliardë
Fonde kapitali sipërmarrës	2 miliardë
Transformimi i bregdetit për nomadë dixhitalë	0.5 miliardë

Masa	Kosto (lekë)
Qendra AgriTech	0.9 miliardë
Kërkimi akademik & aplikimi komercial	0.68 miliardë
Fakulteti i Teknologjisë së Informacionit	1.5 miliardë
Akademitë për AI	2.4 miliardë
TOTAL për 4 vite	~16.08 miliardë lekë

Efektet në ekonomi dhe teknologji

Kategori	Efekt i pritshëm
 Punësim	5,000+ vende të reja pune direkte dhe zinxhirore
 Inovacion	Qindra startup-e, produkte të reja, eksporte të shërbimeve digjitale
 Fuqi punëtore	Formim i mbi 10,000 profesionistëve në IT, AI, AgriTech
 Papunësia tek të rinjtë	Rënie përmes internship-eve, praktika dhe ndërlidhje arsimi-industri
 PBB	Kontribut gradual në rritje me +0.5% të PBB në fund të mandatit
 Investime të huaja	Zona tërheqëse për investitorë strategjikë në teknologji dhe të nomadëve dixhitalë

Pesha në buxhetin total vjetor

Kosto mesatare vjetore: $18.08 / 4 = 4.4$ miliardë lekë

% ndaj buxhetit total (~660 miliardë lekë): 4.4 miliardë leke / 771 miliardë leke $\approx 0.59\%$

Përfundim

Programi për Inovacionin dhe Teknologjinë ka:

- **Kosto të përballueshme (18 miliardë lekë / 0.6% e buxhetit)**
- **Efekte afatgjata në rritje ekonomike, eksport shërbimesh, punësim të të rinjve dhe teknologji**
- **Përgatit terrenin për një ekonomi të bazuar në dije dhe inovacion**

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.0/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Krijimi i Dy Zonave të Lira Ekonomike"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4/5)

Premtimi është i qartë dhe synon të krijojë një mjedis të favorshëm për start-up-et dhe kërkuesit shkencorë duke ofruar zona të lira ekonomike pa taksa, me një partneritet 10% të kapitalit nga shteti për çdo inovacion. Kjo mund të duket si një mundësi për të nxitur zhvillimin e teknologjisë dhe inovacionit. Megjithatë, ky propozim ngre pyetje në lidhje me realitetin e tij dhe mundësitë për t'u realizuar, duke pasur parasysh dështimet e mëparshme të nismave të ngjashme dhe sfidat që kanë dalë gjatë implementimit të politikave të ngjashme në të kaluarën.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3/5)

Në Shqipëri, ka pasur disa përpjekje për të nxitur zhvillimin e zonave ekonomike të lira në të kaluarën, por shumë nga këto janë hasur në vështirësi të mëdha administrative dhe financiare. Krijimi i dy zonave të lira ekonomike, pa taksa, mund të duket një iniciativë premtuese, por në praktikë ka pasur vështirësi në menaxhimin e këtyre projekteve dhe mungesën e burimeve të nevojshme për të mbështetur zhvillimin e qëndrueshëm të industrive të larta dhe start-up-eve.

◆ Problemet e mundshme:

- Mungesa e një infrastrukture të nevojshme për zhvillimin e këtyre zonave.
- Ndërmarrja e një partneriteti 10% nga shteti mund të krijojë një barrë financiare që është e vështirë të menaxhohet në kontekstin e një buxheti të kufizuar.
- Dështimi i mëparshëm i nismave të tilla, që nuk arritën të ofronin përfitime të qëndrueshme.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4/5)

Për të realizuar këtë propozim, disa hapa duhet të merren në konsideratë:

◆ Krijimi i Zonave të Lira Ekonomike:

Për të krijuar zona të tilla, është e nevojshme një infrastrukturë e përgatitur mirë, përfshirë mbështetje ligjore dhe administrative që do të mundësojë një funksionim të pandërprerë dhe efikas të këtyre zonave. Zhvillimi i një kuadri të qartë ligjor dhe të rregullave për t'u siguruar që start-up-et dhe kërkuesit shkencorë përfitojnë pa vonesa është esencial.

◆ Partneriteti Shtetëror:

Ky partneritet i shtetit me 10% të kapitalit kërkon një plan të detajuar dhe një strategji të qartë financiare për të siguruar që investimi i shtetit të sjellë kthim të mjaftueshëm për të justifikuar përfshirjen e tij.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (3.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i infrastrukturës për zonat e lira	10 – 20	Buxheti i Shtetit / Donatorë
Mbështetje për start-up-et dhe kërkuesit shkencorë	15 – 30	Buxheti i Shtetit / Investitorë Privatë
Mbështetje për partneritetin shtetëror (10% kapital)	10 – 20	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	35 – 70	Buxheti i Shtetit

◆ Burimet e mundshme financimi:

Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit, por gjithashtu mund të kërkojë investitorë privatë dhe fonde ndërkombëtare. Megjithatë, për të realizuar këtë propozim, është e mundur që të ketë një nevojë të madhe për mbështetje financiare që mund të tejkalojë mundësitë e shtetit, sidomos nëse nuk ka një sistem të qëndrueshëm për mbledhjen e fondeve nga sektori privat.

Rrezik:

Kostoja e lartë dhe mungesa e një strategjie të qartë për shfrytëzimin e burimeve mund të ndikojnë në dështimin e projektit, siç ka ndodhur me nisma të ngjashme në të kaluarën. Po ashtu, ka mundësi që ky investim të mos sjellë përfitime të dukshme për ekonominë, duke e lënë të pafunduar një projekt të cilin do ta mbajë shteti përgjegjës për një kohë të gjatë.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (3.8/5)

◆ Ndikime pozitive:

Ky propozim ka potencialin për të rritur investimet e huaja dhe lokale në sektorin e teknologjisë dhe inovacionit. Zhvillimi i industrive të reja dhe rritja e mundësive për punësim mund të jenë disa nga përfitimet që mund të sjellë ky propozim nëse realizohet me sukses. Kjo mund të forcojë gjithashtu bashkëpunimin ndërkombëtar dhe zhvillimin e njohurive dhe kapaciteteve në teknologji dhe kërkim shkencor.

◆ Rreziqe të mundshme:

- Dështimi i këtyre zonave për të tërhequr investime të mjaftueshme, duke çuar në një rezultat të paqartë dhe të paqëndrueshëm ekonomik.
- Mungesa e përgatitjes dhe mbështetjes administrative për start-up-et dhe kërkuesit shkencorë, që mund të sjellë dështim të objektivave të përcaktuara.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (3/5)

◆ **Fazat e zbatimit të premtimit:**

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025-2026	Krijimi i infrastrukturës dhe planifikimi ligjor për zonat e lira
Faza 2	2026-2027	Aktivizimi i mbështetjes për start-up-et dhe kërkuesit shkencorë
Faza 3	2027-2028	Monitorimi dhe rregullimi i sistemit për të siguruar qëndrueshmëri

◆ **Sfida kryesore:**

Sigurimi që zonat e lira ekonomike të jenë funksionale dhe tërheqëse për investitorët ndërkombëtarë, ndërkohë që mbështetja administrative të jetë e mjaftueshme dhe e shpejtë për të realizuar objektivat e parashikuara.

✦ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 3.7/5**

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4	✓
Situata Aktuale	3	⚠
Masat për Zbatimin	4	✓
Kostoja dhe Financimi	3.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	3.8	✓
Afati i Zbatimit	3	⚠

Krijimi i dy zonave të lira ekonomike është një nismë që mund të ketë potencial, por gjithashtu ka disa rreziqe të rëndësishme që duhet marrë parasysh.

Vështirësitë që kanë shoqëruar iniciativat e ngjashme në të kaluarën, si dhe sfidat financiare dhe administrative, e bëjnë këtë propozim të vështirë për t'u realizuar me sukses pa një plan të qartë dhe burime të mjaftueshme.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Platformën e Bashkëpunimit Shtet-Privat dhe Universitetet"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Premtimi është i qartë dhe synon krijimin e një platforme që bashkëpunon me shtetin, sektorin privat dhe universitetet për të përshtatur kurrikulat dhe ofruar një fuqisë punëtore të kualifikuar që është e lidhur ngushtë me nevojat e tregut të punës. Ky bashkëpunim mund të adresojë mungesën e aftësive të kërkuara nga industria dhe mund të ndihmojë në zhvillimin e një fuqie punëtore që është më konkurruese në treg.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.5/5)

Në Shqipëri, ka pasur disa përpjekje për të lidhur arsimin dhe industrinë, por ato kanë hasur shpesh në vështirësi si mungesa e komunikimit të efektshëm midis universiteteve dhe kompanive, mungesa e burimeve dhe mbështetjes nga shteti, si dhe mosarritja e përputhshmërisë të plotë mes asaj që ofron arsimit dhe kërkesave të tregut të punës. Për këtë arsye, edhe pse ideja është e mirë, përpjekjet e mëparshme kanë treguar që realizimi i këtij bashkëpunimi mund të jetë i vështirë pa një mbështetje më të strukturuar dhe më të fokusuar.

◆ Problemet e mundshme:

- Mungesa e një mekanizmi të fortë koordinimi ndërmjet palëve të interesuara.
- Kufizimet financiare për të mbështetur këtë bashkëpunim dhe zhvillimin e platformës.
- Mungesa e motivimit të mjaftueshëm nga sektori privat për të investuar në këtë lloj bashkëpunimi.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4/5)

Për të realizuar këtë projekt, disa hapa të nevojshëm janë:

◆ Krijimi i platformës dhe strukturës ligjore

Për të mundësuar një bashkëpunim efektiv, duhet krijuar një strukturë të qartë ligjore dhe administrative që të mundësojë partneritetin midis sektorit privat, shtetit dhe universiteteve. Ky mekanizëm duhet të përfshijë një rol aktiv nga autoritetet për të mbështetur dhe lehtësuar koordinimin dhe bashkëpunimin midis palëve të interesuara.

◆ Përshtatja e kurrikulave:

Universitetet dhe institucionet arsimore duhet të punojnë ngushtë me sektorin privat për të siguruar që kurrikulat e ofruara janë të përditësuara dhe të përputhshme me kërkesat e tregut të punës. Ky proces mund të kërkojë mundësi financimi për trajnimin e profesorëve dhe zhvillimin e materialeve të reja mësimore.

◆ **Mbështetje financiare dhe burime:**

Kjo nismë do të kërkojë burime financiare dhe një model të qëndrueshëm të financimit, që mund të përfshijë fonde nga qeveria, investime nga sektori privat, dhe mundësi për grante ndërkombëtare.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (3.5/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i platformës dhe strukturës ligjore	2 – 5	Buxheti i Shtetit
Përshtatja e kurrikulave dhe trajnimi	3 – 6	Buxheti i Shtetit / Sektori Privat
Mbështetje për menaxhimin e platformës	1 – 2	Buxheti i Shtetit / Donatorë
TOTAL (për 1 vit)	6 – 13	Buxheti i Shtetit

◆ **Burimet e mundshme financimi:**

Financimi mund të vijë nga buxheti i shtetit, por gjithashtu mund të përfshijë mbështetje nga sektori privat, organizata ndërkombëtare dhe grante nga institucione arsimore dhe kërkimore. Ky projekt mund të ketë nevojë për investime të shumta për t'u bërë funksional dhe të suksesshëm.

Rrezik:

Kostoja e lartë për zhvillimin dhe menaxhimin e platformës mund të jetë një pengesë, duke krijuar mundësinë që burimet financiare të mos mjaftojnë për t'u realizuar çdo objektivi. Po ashtu, mund të ketë vështirësi në mobilizimin e sektorit privat për të kontribuar në këtë bashkëpunim.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4/5)

◆ **Ndikime pozitive:**

Ky program mund të kontribuojë në përmirësimin e cilësisë së arsimit dhe trajnimit, duke i dhënë mundësi studentëve për të zhvilluar aftësitë që kërkohen në tregun e punës. Ky bashkëpunim mund të forcojë lidhjet midis arsimit dhe industrisë, duke e bërë më të mundur që të rinjtë të integrohen më lehtë në tregun e punës dhe të kontribuojnë në zhvillimin e ekonomisë.

◆ **Rreziqe të mundshme:**

Mungesa e përgatitjes dhe koordinimit efektiv mund të çojë në dështimin e implementimit të këtyre bashkëpunimeve dhe në një shkoputje të mëtejshme midis kërkesave të tregut dhe aftësive që ofron arsimi.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (3.5/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025-2026	Krijimi i platformës dhe struktura ligjore për bashkëpunim
Faza 2	2026-2027	Përshtatja e kurrikulave dhe zhvillimi i trajnimeve për studentët
Faza 3	2027-2028	Monitorimi dhe vlerësimi i efektivitetit të bashkëpunimit

Sfida kryesore:

Sigurimi që platforma të operojë në mënyrë efikase dhe të mbështetet nga të gjitha palët e interesuara. Një bashkëpunim i ngushtë dhe një koordinim i duhur janë të domosdoshëm për të arritur suksesin.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.0/5**

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.5	
Situata Aktuale	3.5	
Masat për Zbatimin	4	
Kostoja dhe Financimi	3.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4	
Afati i Zbatimit	3.5	

Krijimi i një platforme bashkëpunimi midis shtetit, sektorit privat dhe universiteteve është një nismë e dobishme që mund të kontribuoni në zhvillimin e fuqisë punëtore dhe rritjen e konkurrueshmërisë së ekonomisë shqiptare.

Megjithatë, zbatimi i saj kërkon një investim të konsiderueshëm në strukturën ligjore, mbështetje financiare dhe koordinim të ngushtë ndërmjet palëve të interesuara.

Po ashtu, ka rreziqe që ndodhin për shkak të mungesës së burimeve dhe të vështirësive në mobilizimin e sektorit privat.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Krijimin e Fondeve të Reja të Kapitalit të Sipërmarrjes (VC Funds)"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Premtimi është i qartë dhe synon krijimin e fondeve të kapitalit të sipërmarrjes, të cilat do të mbështesin startup-et me potencial të lartë rritjeje. Ky është një hap i rëndësishëm për të inkurajuar sipërmarrësit dhe për të krijuar mundësi financimi për ata që duan të zhvillojnë projekte inovative dhe me potencial të madh. Kjo mund të ketë ndikim të drejtpërdrejtë në zhvillimin e ekonomisë dhe krijimin e mundësive të reja për punësim.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.5/5)

Në Shqipëri, sipërmarrësit shpesh përballen me vështirësi të mëdha në gjetjen e burimeve financiare për të realizuar idetë e tyre inovative. Bankat janë të kujdesshme në dhënien e huave për start-up-et, pasi ato konsiderohen si një investim me rrezik të lartë. Dështimet e mëparshme në mbështetje të projekteve të ngjashme janë një tregues i mundshëm i pengesave që mund të ndodhin në krijimin dhe menaxhimin e këtyre fondeve. Disa fonde të mëparshme kanë hasur në vështirësi për shkak të mungesës së burimeve dhe paaftësisë për të identifikuar sipërmarrës të besueshëm dhe projekte të suksesshme.

◆ Problemet e mundshme:

- Mungesa e burimeve të mjaftueshme financiare për të mbështetur startup-et me potencial të lartë rritjeje.
- Vështirësitë në identifikimin e projekteve me potencial të lartë dhe menaxhimin e rrezikut.
- Dështimi i mundshëm për të ofruar mbështetje adekuate për startup-et gjatë fazës kritike të zhvillimit.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4/5)

Për të realizuar këtë projekt, disa hapa të nevojshëm janë:

◆ Krijimi i fondeve dhe strukturës ligjore

Për të krijuar fonde të suksesshme të kapitalit të sipërmarrjes, duhet të krijohet një kuadër ligjor që mbështet investitorët dhe startup-et. Ky kuadër duhet të përfshijë përfitime fiskale dhe mbrojtje ligjore për investitorët që vendosin në startup-et me rrezik të lartë. Më tej, duhet të sigurohet transparenca në procesin e ndarjes së fondeve dhe monitorimi i përdorimit të tyre.

◆ Vlerësimi i projekteve

Duhet një mekanizëm efikas për vlerësimin e projekteve të startup-eve për të identifikuar ata që kanë potencial të lartë për sukses. Ky proces duhet të jetë i bazuar në analiza të thella të tregut

dhe rrezikut të investimit. Dështimet e mëparshme kanë ndodhur për shkak të vlerësimeve të pasakta të projekteve dhe mungesës së njohurive të duhura për të identifikuar idetë me potencial.

◆ **Mbështetje financiare dhe administrimi i fondeve:**

Për të krijuar këto fonde dhe për t'i mbështetur startup-et, mund të kërkohen investime nga sektorët publik dhe privat. Pjesëmarrja e institucioneve financiare dhe bankave mund të jetë e nevojshme për të siguruar burimet për këto fonde. Gjithashtu, mund të kërkohet një mbështetje ndërkombëtare përmes granteve dhe investimeve të huaja.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (3.5/5)

◆ **Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:**

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i fondeve të kapitalit të sipërmarrjes	10 – 20	Buxheti i Shtetit / Investime Private / Donatorë
Vlerësimi dhe mbështetje për startup-et	3 – 5	Buxheti i Shtetit / Sektori Privat
Administrimi i fondeve dhe monitorimi	2 – 4	Buxheti i Shtetit / Bankat / Investitorët
TOTAL (për 1 vit)	15 – 30	Buxheti i Shtetit / Investitorë / Bankat

◆ **Burimet e mundshme financimi**

Burimet financiare mund të sigurohen nga buxheti i shtetit, investitorë të huaj dhe të brendshëm, si dhe institucione financiare si banka dhe fondet ndërkombëtare. Kjo mund të kërkojë përpjekje të koordinuara për të mobilizuar burime dhe për të siguruar që fondet janë të qëndrueshme dhe të mbështesin sipërmarrësit për një periudhë të gjatë.

Rrezik

Rreziku i dështimit të këtyre fondeve është i lartë për shkak të natyrës së pasigurt të startup-eve. Kjo mund të ndodhi për shkak të vlerësimeve të pasakta të projekteve, mundësive të kufizuara për të mbështetur startup-et, dhe menaxhimit të dobët të fondeve.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ **Ndikime pozitive**

Krijimi i këtyre fondeve mund të kontribuoni në rritjen e inovacionit dhe zhvillimin e industrive të reja, veçanërisht ato të teknologjisë dhe bizneset e larta. Do të mundësohet krijimi i mundësive për punësim dhe do të përmirësohet konkurrueshmëria e ekonomisë shqiptare. Gjithashtu, mund të kontribuoni në zhvillimin e një infrastrukture financiare më të fortë për sipërmarrësit.

◆ **Rreziqe të mundshme**

Nëse fondet nuk janë menaxhuar si duhet, ato mund të krijojnë presion të panevojshëm mbi

ekonominë, duke çuar në një shpërndarje të pasaktë të burimeve financiare dhe duke minuar besimin në kapitalin e sipërmarrjes. Kjo mund të çojë në humbjen e mundësive dhe të shpenzohen burime të panevojshme për projekte që dështojnë.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (3.5/5)

Fazat e zbatimit të premtimit:

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025-2026	Krijimi i strukturës ligjore dhe zhvillimi i fondeve
Faza 2	2026-2027	Fillimi i mbështetjes për startup-et dhe zhvillimi i vlerësimeve
Faza 3	2027-2028	Monitorimi dhe vlerësimi i efikasitetit të fondeve

Sfida kryesore:

Krijimi i fondeve të kapitalit të sipërmarrjes do të kërkojë një mbështetje të vazhdueshme dhe një mekanizëm të mirë-organizuar të menaxhimit. Një rrezik i madh është që mund të krijohen ndërhyrje të tepërta nga qeveria, që mund të dëmtojnë efikasitetin e fondeve dhe menaxhimin e tyre.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.0/5**

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.5	
Situata Aktuale	3.5	
Masat për Zbatimin	4	
Kostoja dhe Financimi	3.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.5	
Afati i Zbatimit	3.5	

Krijimi i fondeve të reja të kapitalit të sipërmarrjes është një nismë shumë e rëndësishme për mbështetje të sipërmarrësve dhe për të nxitur inovacionin. Megjithatë, ka rreziqe që lidhen me menaxhimin e fondeve dhe identifikimin e startup-eve me potencial të lartë rritjeje.

Ky premtim kërkon mbështetje të gjerë nga sektori publik dhe privat për të qenë i suksesshëm.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Transformimi i Bregdetit Shqiptar në Destinacion të Nomadëve Dixhitalë"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4/5)

Premtimi është i qartë dhe fokusohet në shfrytëzimin e potencialit të bregdetit shqiptar për tërheqjen e nomadëve dixhitalë. Ky është një propozim i drejtpërdrejtë dhe me mundësi zhvillimi të shpejtë, duke shfrytëzuar burimet natyrore dhe kushtet klimatike të bregdetit shqiptar për të krijuar një ambient tërheqës për punë dhe jetesë. I gjithë propozimi është i mbështetur në një ide inovative që përputhet me trendet e aktuale të punës dhe turizmit.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3/5)

Aktualisht, Shqipëria ka një potencial të konsiderueshëm për të tërhequr turistë dhe nomadë dixhitalë, por ka disa probleme dhe pengesa që mund të ndikojnë në realizimin e këtij propozimi:

- ◆ **Infrastruktura dhe shërbimet:** Shqipëria ka një infrastrukturë që është ende në zhvillim, veçanërisht në disa pjesë të bregdetit, ku mund të ketë mungesë të shërbimeve të nevojshme për nomadët dixhitalë, si internet i shpejtë, ambiente pune dhe mundësi për një jetë të përshtatshme.
- ◆ **Përvojat e mëparshme dhe sfidat:** Turizmi në Shqipëri ka pësuar zhvillime të shpejta në vitet e fundit, por ende ka mungesa në menaxhimin e turizmit, ofrimin e shërbimeve cilësore dhe organizimin e aktiviteteve për turistët. Dështimet e mëparshme në zhvillimin e destinacioneve të tjera turistike mund të nënkuptojnë rrezikun e mos realizimit të qëndrueshëm të këtij propozimi.
- ◆ **Problemet ligjore dhe administrative:** Mungesa e një kornize të përshtatshme ligjore dhe administrative për të mbështetur nomadët dixhitalë mund të jetë një pengesë për zhvillimin e këtij sektori.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4/5)

Për të realizuar këtë nismë, disa hapa të nevojshëm janë:

◆ Përmirësimi i infrastrukturës dhe shërbimeve

Një nga masat kryesore do të ishte përmirësimi i infrastrukturës, si ndërtimi i hapësirave të përshtatshme për punë, përmirësimi i shërbimeve të internetit dhe rritja e kapaciteteve të transportit dhe akomodimit për të mbështetur nomadët dixhitalë. Duhet të sigurohet që çdo zonë e zgjedhur për këtë qëllim të ketë shërbime cilësore dhe të përshtatshme për nevojat e këtij segmenti të turistëve.

◆ Zhvillimi i një kornize ligjore dhe fiskale

Një tjetër hap i rëndësishëm do të ishte zhvillimi i një kornize ligjore që ofron mundësi të favorshme për nomadët dixhitalë, duke ofruar lehtësira për vizat, taksat dhe procedurat ligjore që i bëjnë tërheqës vendin për punë dhe jetesë.

◆ Promovimi i destinacioneve dhe marketingu

Shqipëria duhet të krijojë një fushatë të gjerë marketingu për të promovuar bregdetin shqiptar si një destinacion tërheqës për nomadët dixhitalë. Pjesë e kësaj do të ishte bashkëpunimi me platforma ndërkombëtare dhe grupe të nomadëve dixhitalë që mund të nxisin njohjen e mundësive që ofron vendi.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (3.5/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës:

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Përmirësimi i infrastrukturës	5 – 10	Buxheti i Shtetit / Investime Private
Zhvillimi i shërbimeve dhe hapësirave të punës	3 – 6	Buxheti i Shtetit / Sektori Privat
Marketingu dhe promovimi i destinacioneve	2 – 4	Buxheti i Shtetit / Donatorë
Krijimi i kornizës ligjore dhe administratës	1 – 2	Buxheti i Shtetit
TOTAL (për 1 vit)	11 – 22	Buxheti i Shtetit / Investitorë / Donatorë

◆ Burimet e mundshme financimi

Burimet financiare mund të sigurohen nga buxheti i shtetit, investitorë të huaj dhe të brendshëm, si dhe donatorë që mbështesin zhvillimin e turizmit dhe inovacionit. Investitorët mund të jenë të interesuar për ndihmë financiare në zhvillimin e infrastrukturës dhe shërbimeve që janë të nevojshme për këtë iniciativë.

Rrezik

Rreziku më i madh është që investimet mund të mos kenë kthim të shpejtë dhe të qëndrueshëm, pasi infrastruktura dhe shërbimet do të kërkojnë kohë për t'u zhvilluar dhe për t'u bërë tërheqëse për nomadët dixhitalë. Po ashtu, mospërshtatja e mundësive ligjore dhe administrative mund të pengojë zhvillimin afatgjatë të këtij sektori.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.5/5)

◆ Ndikime pozitive

Ky projekt mund të sjellë rritje të turizmit dhe të krijojë mundësi të reja për punësim në sektorët e shërbimeve dhe teknologjisë së informacionit. Po ashtu, rritja e numrit të nomadëve dixhitalë mund të kontribuoni në shpërndarjen e ideve inovative dhe mund të tërheqë investime të huaja, duke përmirësuar pozicionin e Shqipërisë në tregun ndërkombëtar. Kjo mund të kontribuoni në rritjen e konkurrueshmërisë dhe diversifikimin e ekonomisë shqiptare.

◆ Rreziqe të mundshme

Nëse nuk arrihet një balancë e mirë midis zhvillimit të infrastrukturës dhe menaxhimit të turizmit, mund të ketë ndikime negative në mjedis dhe shërbimet lokale, duke përfshirë çështje të mbingarkesës në disa destinacione. Për më tepër, mund të lindin tensione sociale në zonat ku po zhvillohet ky fenomen.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (3.5/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025-2026	Vlerësimi i mundësive dhe zhvillimi i kornizës ligjore dhe infrastruktures
Faza 2	2026-2027	Implementimi i shërbimeve dhe hapësirave të punës për nomadët dixhitalë
Faza 3	2027-2028	Promovimi dhe menaxhimi i turizmit dhe rritja e numrit të vizitorëve

◆ Sfida kryesore

Një sfidë kryesore do të jetë koordinimi i burimeve dhe zhvillimi i infrastrukturës në kohë të duhur për të mbështetur rritjen e numrit të nomadëve dixhitalë. Kjo kërkon përpjekje të koordinuara ndërmjet institucioneve qeveritare dhe sektori privat.

📌 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **3.9/5**

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4	✓
Situata Aktuale	3	⚠
Masat për Zbatimin	4	✓
Kostoja dhe Financimi	3.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.5	✓
Afati i Zbatimit	3.5	⚠

Transformimi i bregdetit shqiptar në një destinacion për nomadët dixhitalë ka potencial të madh për të sjellë rritje të turizmit dhe zhvillim ekonomik.

Megjithatë, ka disa sfida që lidhen me infrastrukturën dhe menaxhimin e shërbimeve, si dhe me nevojën për një kornizë ligjore dhe fiskale të përshtatshme.

Përdorimi i burimeve financiare dhe koordinimi i politikave janë thelbësore për suksesin afatgjatë të këtij projekti.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Krijimin e Qendrës AgriTech të Shqipërisë"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i orientuar në zhvillimin e sektorit të bujqësisë përmes përfshirjes së teknologjisë moderne. Krijimi i një qendre AgriTech që mund të bashkojë bujqësinë tradicionale me risitë teknologjike është një nismë që mund të ketë ndikim të drejtpërdrejtë dhe të fuqishëm në bujqësinë dhe agrobiznesin shqiptar. Kjo mund të ndihmojë në përmirësimin e efikasitetit dhe në rritjen e konkurrencës në tregjet lokale dhe ndërkombëtare.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi. (3.5/5)

Sektori i bujqësisë në Shqipëri ka nevojë për modernizim dhe përmirësim të efikasitetit. Disa sfida dhe pengesa janë.

- ◆ **Infrastruktura dhe teknologjia.** Shqipëria ende ka një infrastrukturë të kufizuar për mbështetje të inovacioneve në sektorin e bujqësisë. Pa një qendër të duhur që mund të sigurojë pajisjet dhe trajnimin për bujqësinë moderne, implementimi i këtij projekti mund të hasë vështirësi.
- ◆ **Mungesa e investimeve dhe risive.** Bujqësia tradicionale është ende dominuesi në Shqipëri, dhe shfrytëzimi i teknologjisë moderne në bujqësi është ende në hapat e parë. Ka një nevojë të madhe për investime dhe mbështetje të këtij sektori për të mundur ndryshime të qëndrueshme.
- ◆ **Përshtatshmëria e fuqisë punëtore.** Një tjetër pengesë është niveli i ulët i aftësive dhe trajnimeve për punonjësit e bujqësisë në përdorimin e teknologjive moderne. Kjo kërkon zhvillimin e kurseve dhe mundësive të trajnimit që t'i përshtaten nevojave të sektorit.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi. (4.5/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa do të ishin thelbësorë.

◆ **Krijimi i Infrastrukturës dhe Qendrës AgriTech**

Krijimi i një qendre moderne që mund të ofrojë trajnime, mundësi për zhvillimin e projekteve të reja dhe mbështetje për startup-et që janë të angazhuar në bujqësinë e teknologjisë është një hap kyç për realizimin e këtij projekti.

◆ **Përfshirja e sektorit privat dhe bashkëpunimi ndërkombëtar**

Për realizimin e këtij projekti do të ishte e nevojshme përfshirja e investitorëve dhe partnerëve ndërkombëtarë që mund të ofrojnë mbështetje financiare dhe njohuri teknologjike, si dhe mundësi për shkëmbim eksperiencash dhe zhvillim të përbashkët.

◆ **Trajnimi dhe mbështetje për bujqësinë moderne.**

Pjesë e rëndësishme e këtij procesi është trajnimi i punonjësve dhe bujqëve për përdorimin e

pajisjeve të teknologjisë së lartë dhe për adoptimin e metodave moderne të kultivimit dhe menaxhimit të tokës. Kjo mund të realizohet përmes kurseve dhe aktiviteteve të trajnimit në nivel lokal.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi. (3/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës

Masa	Kosto vjetore (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i qendrës AgriTech	4 – 6	Buxheti i Shtetit / Investime Private
Zhvillimi i pajisjeve dhe infrastrukturës	5 – 7	Buxheti i Shtetit / Investitorë
Trening dhe edukim i bujqëve	2 – 3	Buxheti i Shtetit / Donatorë
Promovimi dhe marketingu	1 – 2	Buxheti i Shtetit / Sektori Privat
TOTAL (për 1 vit)	12 – 18	Buxheti i Shtetit / Investitorë / Donatorë

◆ Burimet e mundshme financimi

Për realizimin e këtij projekti mund të përdoren fonde nga buxheti i shtetit, partnerët ndërkombëtarë dhe investitorët e sektorit privat. Ky projekt mund të tërheqë mbështetje nga donatorë dhe organizata që mbështesin zhvillimin e qëndrueshëm dhe inovacionin në sektorin e bujqësisë.

Rrezik.

Rreziku kryesor është që investimet fillestare mund të mos kenë kthim të shpejtë, veçanërisht nëse nuk ka një kërkesë të mjaftueshme nga bujqësia dhe bizneset për përdorimin e teknologjisë moderne. Po ashtu, mund të ketë sfida në përfshirjen e sektorit privat dhe realizimin e bashkëpunimit të qëndrueshëm.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi. (4.5/5)

◆ Ndikime pozitive

Krijimi i qendrës AgriTech mund të sjellë përfitime të mëdha ekonomike për Shqipërinë, duke përfshirë rritjen e produktivitetit në sektorin bujqësor, zhvillimin e agrobizneseve të qëndrueshme dhe përmirësimin e kushteve të jetesës në rajonet rurale. Po ashtu, mund të krijohen mundësi të reja punësimi dhe zhvillimi i aftësive për një fuqizim më të madh të sektorit të bujqësisë.

◆ Rreziqe të mundshme

Nëse nuk ka një implementim të mirë të teknologjisë dhe një adoptim të shpejtë nga ana e bujqve, mund të ketë pengesa në suksesin e këtij projekti. Për më tepër, do të ishte e nevojshme një mbështetje e vazhdueshme dhe konsistente për të siguruar suksesin afatgjatë.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi. (3.5/5)

Fazat e zbatimit të premtimit

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025-2026	Krijimi i infrastrukturës dhe qendrës AgriTech, mbështetje fillestare
Faza 2	2026-2027	Zhvillimi i trajnimeve dhe mbështetje për bujqësinë moderne
Faza 3	2027-2028	Promovimi dhe konsolidimi i projekteve, monitorimi i suksesit

Sfida kryesore

Pjesa më e vështirë do të jetë koordinimi i burimeve dhe realizimi i ndihmës për bujqësinë për të adoptuar teknologjitë moderne. Po ashtu, për të pasur sukses, do të jetë e nevojshme një pjesëmarrje e fortë e sektorit privat dhe institucioneve arsimore për të ofruar trajnime dhe mbështetje.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit. **4.0/5**

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5	
Situata Aktuale	3.5	
Masat për Zbatimin	4.5	
Kostoja dhe Financimi	3	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.5	
Afati i Zbatimit	3.5	

Krijimi i Qendrës AgriTech ka një potencial të madh për transformimin e sektorit të bujqësisë në Shqipëri dhe mund të sjellë përfitime të mëdha ekonomike dhe sociale.

Megjithatë, janë të nevojshme investime të konsiderueshme dhe një mbështetje e fortë për bujqësinë dhe agrobiznesin për të mundësuar adoptimin e teknologjive moderne.

Mundësitë për sukses janë të larta, por kërkojnë koordinim të plotë midis sektorëve të ndryshëm.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Lidhja e Kërkimit Akademik me Aplikime Komerciale"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Premtimi është i qartë dhe ka një qëllim të drejtpërdrejtë. forcimin e lidhjes midis kërkimit akademik dhe aplikimeve komerciale përmes pozicioneve PhD dhe mbështetjes për startup-et.

Ky propozim synon të krijojë një urë midis universiteteve dhe sektorit privat, që mund të ndihmojë në transferimin e dijes dhe teknologjisë, duke e lidhur kërkimin me nevojat e tregut. Kjo do të mundësojë që rezultatet e kërkimit të aplikohen në mënyrë konkrete për zhvillimin ekonomik dhe krijimin e mundësive për inovacion dhe sipërmarrje.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi. (3.8/5)

Aktualisht, lidhja midis kërkimit akademik dhe industrisë është shumë e dobët në Shqipëri. Universitetet shpesh nuk janë të lidhura ngushtë me nevojat e tregut dhe të sektorëve privatë, dhe shumë herë rezultatet e kërkimit nuk përdoren për zhvillimin e industrive dhe sipërmarrjeve.

Ka një mungesë të mekanizmave të strukturur për integrimin e dijes akademike në sektorët ekonomikë.

Gjithashtu, kërkesat për pozita PhD dhe mbështetje për startup-et mund të hasin në pengesa administrative dhe financiare.

Problemet e mundshme

- **Mungesa e bashkëpunimit.** Universitetet dhe bizneset shpesh kanë vizione dhe prioritetet të ndryshme që e bëjnë të vështirë krijimin e lidhjeve të qëndrueshme.
- **Resurset e kufizuara.** Financimi dhe mbështetja për startup-et dhe pozitat PhD mund të jenë të pamjaftueshme për të realizuar këtë nismë.
- **Përgatitja e fuqisë punëtore.** Disa sektorë mund të kenë nevojë për trajnime dhe përgatitje të mëtejshme për të aplikuar rezultatet e kërkimit.

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi. (4.6/5)

Për realizimin e këtij propozimi, disa hapa të rëndësishëm duhet të ndërmerren.

 Krijimi i strukturave mbështetëse. Duhet të krijohet një sistem për mbështetje të vazhdueshme të startup-eve dhe pozicionet PhD për të siguruar se rezultatet e kërkimit akademik përdoren dhe aplikohen në industri.

◆ **Bashkëpunimi midis universiteteve dhe industrisë.** Universitetet duhet të angazhohen në partneritete me sektorin privat për të zhvilluar aplikime konkrete të kërkimit. Kjo mund të përfshijë themelimin e grupeve të përbashkëta të punës dhe mentorat për start-up-et.

◆ **Financimi dhe resurset.** Do të jetë e nevojshme që të sigurohen burime financiare dhe mbështetje për të krijuar mundësi për pozitat PhD dhe për zhvillimin e startup-eve që përdorin kërkimin akademik.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi. (4.2/5)

◆ Kosto totale e parashikuar për realizimin e nismës

Masa	Kosto vjetore (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i strukturave mbështetëse dhe pozita PhD	5 – 10	Buxheti i Shtetit, donatorë ndërkombëtarë
Mbështetje për startup-et dhe zhvillimin e aplikimeve	10 – 20	Buxheti i Shtetit, fonde private, BE, organizata ndërkombëtare
TOTAL (për 1 vit)	15 – 30	

◆ Burimet e mundshme financimi

Ky projekt mund të mbështetet nga buxheti i shtetit, fonde të BE-së, dhe investime nga sektorë të ndryshëm të privatit. Fonde shtesë mund të sigurohen nga donatorët ndërkombëtarë, si dhe organizatat që mbështesin zhvillimin e kërkimit dhe inovacionit.

⚠ **Rrezik.** Shpenzimet mund të jenë të larta dhe nëse burimet financiare janë të pamjaftueshme, ky projekt mund të hasë vështirësi në implementim. Gjithashtu, mungesa e angazhimit nga sektori privat mund të pengojë zhvillimin e këtij propozimi.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi. (4.4/5)

◆ Ndikime pozitive

- Ky propozim mund të nxisë zhvillimin e start-up-eve dhe të rrisë inovacionin në Shqipëri, duke kontribuar në krijimin e mundësive për punësim dhe rritjen e konkurrueshmërisë së ekonomisë.
- Krijimi i një lidhje të ngushtë midis kërkimit akademik dhe industrisë mund të sjellë përmirësime në cilësinë e produkteve dhe shërbimeve të zhvilluara nga startup-et.
- Rritja e bashkëpunimit midis universiteteve dhe sektorit privat do të mundësojë një integrim më të madh të dijes në proceset ekonomike.

◆ Rreziqe të mundshme

- Krijimi i një ekosistemi të qëndrueshëm për lidhjen akademike dhe komerciale mund të jetë sfidues për shkak të mungesës së një infrastrukture të qëndrueshme dhe mbështetjeve financiare.
- Vështirësitë në rritjen e ndërgjegjësimit të sektorit privat dhe mungesa e interesit nga kompanitë e mëdha mund të pengojnë zbatimin efektiv të këtij propozimi.

Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi. (4.0/5)

◆ Fazat e zbatimit të premtimit.

Faza	Periudha	Veprimet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i strukturave mbështetëse dhe pozita PhD, nxitja e bashkëpunimit midis universiteteve dhe industrisë
Faza 2	2026 – 2027	Aktivizimi i mbështetjes për startup-et dhe zhvillimi i aplikimeve komerciale të kërkimit
Faza 3	2027 – 2028	Monitorimi dhe rregullimi i sistemeve për të siguruar mbështetje të vazhdueshme dhe efikasitetin e programit

◆ **Sfida kryesore.** Sigurimi i një bashkëpunimi të qëndrueshëm dhe të frytshëm midis kërkimit akademik dhe sektorit privat, si dhe krijimi i një infrastrukture mbështetëse të qëndrueshme dhe financimi i këtij propozimi.

🚩 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit. 4.3/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.5	✓
Situata Aktuale	3.8	⚠
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.2	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.4	✓
Afati i Zbatimit	4.0	⚠

Lidhja e kërkimit akademik me aplikimet komerciale ka potencialin të forcojë lidhjet midis universiteteve dhe industrisë, duke nxitje inovacionin dhe zhvillimin e biznesit.

Megjithatë, për të realizuar këtë propozim është e domosdoshme një mbështetje e qëndrueshme financiare dhe krijimi i një infrastrukture të qëndrueshme.

Pavarësisht mundësive pozitive, mund të hasen pengesa në zbatimin efektiv të këtij plani, për shkak të mungesës së burimeve dhe angazhimit të sektorit privat.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Transformimin e Shqipërisë në Qendër të Inovacionit AI në Evropën Juglindore"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe konkret, duke paraqitur një vizion të fuqishëm për zhvillimin e Shqipërisë si qendër rajonale për inovacionin në fushën e Inteligjencës Artificiale (AI). Krijimi i katër akademive teknologjike në qytete të ndryshme të Shqipërisë është një masë konkrete për të zhvilluar këtë sektor, duke mundësuar që Shqipëria të pozicionohet si lider në rajon në këtë fushë të avancuar teknologjike.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi. (3.5/5)

Aktualisht, Shqipëria është pas në zhvillimin e teknologjisë dhe aplikimeve të AI në krahasim me shumë shtete të tjera të Evropës, si dhe nuk ka një infrastrukturë të mjaftueshme për zhvillimin e profesionistëve të kualifikuar në këtë fushë. Edhe pse ka pasur hapa të vegjël në zhvillimin e sektorit të teknologjisë, nevojitet një investim shumë më i madh dhe një angazhim i gjerë për të krijuar mundësi dhe resurse për zhvillimin e AI.

Dështimi për të investuar në këtë fushë mund të ketë pasoja afatgjata për konkurrueshmërinë e Shqipërisë në tregun global.

◆ Problemet kryesore

- Mungesa e infrastrukturës dhe mjetet financiare për zhvillimin e AI.
  - Nevoja për shkollim të thelluar dhe trajnime të veçanta për profesionistët që do të udhëhoqnin zhvillimin e AI.
  - Konkurrenca nga shtetet e tjera të zhvilluara që kanë tashmë një pozitë të konsoliduar në fushën e AI.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi. (4.7/5)

Për realizimin e këtij propozimi, janë të nevojshme disa hapa të qartë dhe strategjikë.

◆ **Krijimi i Akademive Teknologjike.** Akademitë do të duhet të ofrojnë kurrikula të përditësuara dhe të orientuara drejt nevojave të tregut global për AI, si dhe të ofrojnë mundësi trajnime për profesionistët e rinj. Do të jetë e rëndësishme që këto akademi të ofrojnë mundësi për bashkëpunim me kompani ndërkombëtare dhe të krijojnë një ekosistem inovativ.

◆ **Investime në Infrastrukturën Teknologjike.** Do të nevojiten investime për të krijuar laboratorë dhe qendra kërkimore që të mbështesin zhvillimin e AI. Ky investim mund të vijë nga

burime të ndryshme financiare, përfshirë buxhetin e shtetit, investitorët e huaj dhe partneritete ndërkombëtare.

◆ **Përforcimi i Bashkëpunimit ndërkombëtar.** Shqipëria do të duhet të krijojë partneritete me universitetet dhe kompanitë më të mëdha ndërkombëtare të AI, për të siguruar transfertën e dijes dhe njohurive.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

Vlerësimi. (4.2/5)

Kostoja e këtij propozimi do të jetë mjaft e lartë, për shkak të investimeve në krijimin e akademive dhe zhvillimin e infrastrukturës kërkimore. Kjo mund të kërkojë një financim të rëndësishëm nga buxheti i shtetit, donatorë të huaj dhe partnerë të tjerë ndërkombëtarë.

◆ **Kostoja e parashikuar për një vit**

Masa	Kosto (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i Akademive Teknologjike	10 – 15	Buxheti i Shtetit, BE, Investitorë Privatë
Investime në Infrastrukturën Teknologjike	15 – 25	Buxheti i Shtetit, Investitorë, Donatorë Ndërkombëtarë
Partneritete dhe Bashkëpunime	5 – 7	Buxheti i Shtetit, BE, Partnerë Ndërkombëtarë
TOTAL (për 1 vit)	30 – 45	Buxheti i Shtetit, Donatorë

Rreziku. Financimi mund të jetë një sfidë, pasi kërkon burime të konsiderueshme dhe bashkëpunime ndërkombëtare që mund të mos jenë gjithmonë të lehta për t'u siguruar.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

Vlerësimi. (4.8/5)

Ky propozim mund të ketë një ndikim të madh në ekonominë shqiptare, duke krijuar mundësi të reja për zhvillimin e sektorit të teknologjisë dhe krijimin e vendeve të reja të punës. Po ashtu, mund të kontribuoni në përmirësimin e infrastrukturës kërkimore dhe zhvillimin e një ekosistemi inovativ që do të tërheqë investime të huaja.

◆ **Përfitimet sociale dhe ekonomike**

- Rritja e mundësive për punësim në sektorin e teknologjisë dhe AI.
- Zhvillimi i një sektori të ri dhe dinamik të industrisë teknologjike në Shqipëri.
- Forcimi i pozicionit të Shqipërisë në tregun global të inovacionit dhe teknologjisë.

6. Afati i Zbatimit

Vlerësimi. (4.5/5)

Ky propozim do të kërkojë një periudhë të gjatë implementimi, pasi zhvillimi i akademive dhe krijimi i infrastrukturës kërkon kohë dhe angazhim të vazhdueshëm. Zbatimi i këtij plani mund të fillojë me krijimin e partneriteteve dhe zhvillimin e infrastrukturës, duke vijuar me hapjen e akademive dhe përforcimin e bashkëpunimeve ndërkombëtare.

Afatet.

Faza	Periudha	Aktivitetet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Krijimi i akademive dhe partneriteteve ndërkombëtare
Faza 2	2026 – 2027	Investime në infrastrukturë dhe përgatitja e kurseve të avancuara
Faza 3	2027 – 2028	Aktivizimi i akademive dhe fillimi i përhapjes së teknologjisë AI

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit. **4.5/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	
Situata Aktuale	3.5	
Masat për Zbatimin	4.7	
Kostoja dhe Financimi	4.2	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	4.5	

Transformimi i Shqipërisë në qendër të inovacionit AI është një hap i guximshëm dhe i nevojshëm për zhvillimin e sektorit të teknologjisë në vend.

Ky premtim ka potencial të madh për të kontribuar në rritjen e konkurrencës ndërkombëtare dhe për të krijuar mundësi të reja për profesionistët dhe sipërmarrësit shqiptarë.

Megjithatë, do të jetë e nevojshme një mbështetje e konsiderueshme financiare dhe një angazhim i madh nga shteti dhe partnerët ndërkombëtarë për ta realizuar këtë objektiv.

13. Premtimet për furnizimin me Ujë të Pijshëm

Programi për **Furnizimin me Ujë të Pijshëm** paraqet një vizion ambicioz për **përmirësimin e infrastrukturës dhe menaxhimit të ujit në Shqipëri**, duke synuar zgjidhjen përfundimtare të problemeve të lidhura me furnizimin dhe shpërndarjen e ujit për banorët e vendit. Ky program adreson disa çështje kritike të lidhura me **efikasitetin, sigurinë, dhe kostot e sistemeve të ujësjellësve**, dhe ka për qëllim **modernizimin dhe centralizimin e furnizimit me ujë**. Ja një analizë e detajuar e pikave kryesore të programit:

1. Ndërtimi i Mega Autostradës së Ujit

Propozimi. Krijimi i një **magjistraleje të madhe të furnizimit me ujë**, që do të lidhë pjesët perëndimore dhe qendrore të Shqipërisë, duke ofruar një **rrjet të centralizuar dhe të standardizuar** për furnizimin me ujë. Ky sistem do të sigurojë një furnizim të qëndrueshëm dhe me cilësi të lartë, duke eliminuar nevojën për shumë sisteme të ndryshme të ujësjellësve dhe pompave.

Ndikimi. Kjo magjistrale do të mundësojë që ujësjellësat të kenë një furnizim më të qëndrueshëm dhe me presion të mjaftueshëm, duke eliminuar **shpenzimet e larta për energjinë elektrike dhe mirëmbajtjen** e pompave dhe duke ulur **humbej e ujit** që ndodhin shpesh për shkak të rrjetit të ndarë dhe të papërputhshëm.

Përfitimet. Ky projekt do të mundësojë një **furnizim më të besueshëm dhe të sigurt** me ujë për qytetarët dhe bizneset, duke **reduktuar kostot operative** dhe duke **përmirësuar cilësinë e ujit të pijshëm** që ofrohet. Po ashtu, mund të **përmirësojë infrastrukturën** dhe të **shpërndajë ujë me efikasitet në të gjithë vendin**, duke përfshirë zonat më të izoluar.

2. Ndërtimi i Impiantit të Ujit në Zonën e Dibrës

Propozimi. Krijimi i një **impiani të madh të mbledhjes dhe përpunimit të ujit** në zonën e Dibrës, që do të përdorë një **magjistrale të fuqishme** për të siguruar një furnizim të qëndrueshëm me ujë për të gjithë vendin. Ky impiant do të jetë i **sigurur dhe nën mbrojtjen e ushtrisë**, duke garantuar **standarde të larta të sigurisë dhe cilësisë**.

Ndikimi. Impianti i ri do të mundësojë një furnizim më të qëndrueshëm dhe të centralizuar me ujë, duke ndihmuar në **përmirësimin e efikasitetit** të sistemit të furnizimit me ujë, duke zvogëluar humbjet dhe duke përmirësuar cilësinë e ujit të pijshëm. Kjo do të ndihmojë gjithashtu në **menaxhimin më të mirë të burimeve natyrore**.

Përfitimet. Ky projekt do të **përmirësojë furnizimin me ujë** dhe **do të ulë kostot operative** për sistemet e ujësjellësve, duke lehtësuar përpunimin dhe shpërndarjen e ujit në mënyrë më efikase. Gjithashtu, do të ofrojë një **ndihmë të madhe për qytetarët dhe komunitetet** që kanë pasur vështirësi me furnizimin me ujë të pijshëm.

3. Kursimi nga Pompat dhe Energjinë Elektrike

Propozimi. Duke eliminuar nevojën për përdorimin e pompave të shumta dhe të papërputhshme, ky projekt ka për qëllim të **kursejë energjinë elektrike** dhe të **redukojë kostot operationale** të sistemeve të ujësjellësve. Kursimi në energjinë elektrike dhe pompimin e ujit, i cili është një **burim i madh i kostove** për vendin, do të kontribuoni në **përmirësimin e qëndrueshmërisë financiare** të infrastrukturës së ujësjellësve.

Ndikimi. Ky kursim mund të sjellë një vlerë shumë domethënëse për ekonominë, duke ulur kostot që lidhen me mirëmbajtjen e rrjeteve të ujësjellësve dhe me shpenzimet e energjisë elektrike për pompimin e ujit.

Përfitimet. Kursimi i më shumë se 60 milionë euro në vit për pompim dhe energji elektrike është një përfitim i jashtëzakonshëm, i cili mund të investohet në përmirësimin e infrastrukturës ose për projekte të tjera që do të përmirësojnë cilësinë e shërbimeve publike.

4. Kursimi nga Shpenzimet e Ujësjellësve dhe Riparimet

Propozimi. Përveç kursimeve nga energjia dhe pompimi, ky projekt ka për qëllim të ulë shpenzimet e shërbimeve të ujësjellësve dhe riparinin e infrastrukturës të vjetruar.

Ndikimi. Investimi në një sistem të centralizuar dhe efikas do të reduktuar nevojën për riparime të shtrenjta dhe do të ofrojë një rreth më të qëndrueshëm për furnizimin me ujë, duke parandaluar humbjet dhe përmirësuar menaxhimin e burimeve.

Përfitimet. Do të reduktuar shpenzimet e qeverisë dhe do të krijohen mundësi për investime të reja në zhvillimin e infrastrukturës dhe sektorëve të tjerë, duke përmirësuar gjithashtu shërbimet për qytetarët.

Ky program për furnizimin me ujë të pijshëm është një projekt madhor që synon transformimin e infrastrukturës të ujësjellësve në Shqipëri. Ai ka për qëllim përmirësimin e menaxhimit të burimeve natyrore, duke siguruar një furnizim të qëndrueshëm dhe të sigurt me ujë për të gjithë popullsinë, dhe duke reduktuar kostot e lidhura me energjinë dhe mirëmbajtjen. Ky program është i rëndësishëm për shëndetin e popullsisë dhe zhvillimin ekonomik, duke përmirësuar cilësinë e jetesës dhe ofruar mundësi për një menaxhim më të mirë të burimeve natyrore.

Për të vlerësuar **koston buxhetore dhe efektet ekonomike** të premtimeve për **Furnizimin me Ujë të Pijshëm**, përdorim një analizë të thelluar dhe të strukturuar, bazuar në:

- Vlerësime të investimeve infrastrukturore
- Kursime operative dhe mirëmbajtjeje
- Efekte në zhvillimin ekonomik dhe mirëqenien publike

I. Ndërtimi i “Mega Autostradës së Ujit”

► Përmbajtja

- Rrjet kombëtar i furnizimit me ujë të pijshëm (nëpërmjet gravitetit).
- Lidh zona kryesore perëndimore, qendrore dhe urbane.

Kosto

- Referuar projekteve të ngjashme në rajon (Kosovë, Maqedoni, Kroaci):

- Kosto ndërtimi për rrjet magjstral uji: **~1.5 milion €/km**
- Supozojmë gjatësi ~300 km

$$300 \times 1.5 = 450 \text{ milion€} \rightarrow 45 \text{ miliardë leke}$$

 Totali për komponentin e parë: 45 miliardë lekë

Efekti. Mbulesë >75% e popullsisë, stabilitet afatgjatë në furnizim, zvogëlim i humbjeve fizike të ujit me 30–40%

 II. Ndërtimi i Impiantit të Ujit në zonën e Dibrës

► Përmbajtja

- Impiant filtrimi, depozitimi dhe shpërndarjeje
- Kapacitet: 5 m³/s për të furnizuar deri në 2 milion banorë
- Mbrojtje ushtarake për standarde të larta sigurie

 Kosto

- Bazuar në standardet e BE për impiante të mëdha:
70 milion€ = 7 miliardë leke ~ 70 milion €

Përfshin: digën, stacionin e filtrimit, rrjetin dalës të shpërndarjes primare

 Totali për komponentin e dytë = 7 miliardë lekë

Efekti. Garantim i furnizimit 24/7 për më shumë se 50% të territorit me ujë të sigurt

---

 III. Kursimi nga përdorimi i pompave dhe energjisë elektrike

► Vlerësim

- Shpenzimi aktual për energji elektrike nga 58 ujësjellësa:
6.5 miliardë leke /vit ≈ 60 milion€
- Me centralizim dhe gravitet, reduktim deri në **80%**

 Kursim vjetor

$$6.5 \times 80\% = 5.2 \text{ miliardë leke /vit}$$

 Për 4 vite: 20.8 miliardë lekë

Ky kursim do të lejojë rikthimin e investimit infrastrukturor brenda 12–14 viteve pa kosto shtesë për konsumatorët.

✓ IV. Kursime nga riparime, humbje dhe mirëmbajtje

► Përmbajtja

- Ulet humbja fizike e ujit nga 60% → 25%
- Më pak thyerje tubacionesh, ndërprerje dhe ndërhyrje

📊 Shpenzime aktuale për mirëmbajtje dhe riparime:

~2 miliardë lekë/vit (raporte AMBU & KfW)

- Reduktim me 50% pas modernizimit

📌 **Kursim vjetor: 1 miliard lekë**

📌 **Për 4 vite: 4 miliardë lekë**

📄 Përmbledhje e kostove dhe kursimeve (në lekë)

Komponenti	Kosto	Kursim
Mega autostrada e ujit	45 mld	–
Impianti në Dibër	7 mld	–
Kursimi nga energjia dhe pompimi	–	20.8 mld
Kursimi nga mirëmbajtja dhe riparimet	–	4 mld
Totale	52 mld	24.8 mld lekë

➡ **Kosto neto për 4 vite: $52 - 24.8 = 27.2$ miliardë leke**

📄 Pesha në buxhetin vjetor

- Mesatarisht: **6.8 miliardë lekë/vit**
- Buxheti vjetor total 2024 ~ 771 miliardë lekë

➡ **Pesha buxhetore: $6.8 / 771 \approx 1.02\%$**

✓ Efektet afatgjata dhe ndikimet ekonomike

Efekt	Përshkrim
💧 Furnizim i qëndrueshëm	Përfitojnë >2 milion banorë me ujë 24/7 dhe cilësi të BE-së
⚡ Efikasitet energjetik	Ulje e varësisë nga energjia për pompim → ndikim pozitiv në balancën energjetike

Efekt	Përshkrim
 Më pak mirëmbajtje	Sistemi më modern = më pak riparime dhe ndërhyrje
 Kursim operativ	Mbi 25 miliardë lekë kursime për sistemin e ujësjellësve
 Punësim afatshkurtër	3,000–4,000 vende pune direkte në ndërtim dhe inxhinieri
 Qëndrueshmëri mjedisore	Menaxhim më i mirë i burimeve ujore, reduktim i ndotjes dhe humbjeve

Përfundim

Element	Vlerë
Kosto 4-vjeçare	52 miliardë lekë
Kursime vjetore	6.2 miliardë lekë
Kosto neto 4-vjeçare	~27.2 miliardë lekë
Pesha ndaj buxhetit vjetor	~1.03%
Mbulesa	>75% e popullsisë kombëtare
Efekt në cilësinë e jetës	Rritje e standardit sanitar dhe shëndetësor

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.5/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Ndërtimin e Mega Autostradës së Ujit"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe konkret. Ai paraqet ndërtimin e një rrjeti të centralizuar dhe të standardizuar për furnizimin me ujë që lidh pjesët perëndimore dhe qendrore të Shqipërisë. Ky propozim përfshin krijimin e një infrastrukture të qëndrueshme dhe efikase, që mund të përmirësojë furnizimin me ujë për qytetarët dhe bizneset. Objektivi është të eliminohen rrjetet e ndara dhe të krijohen kushte për një furnizim me ujë më të qëndrueshëm dhe me cilësi të lartë.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4/5)

Aktualisht, Shqipëria ka probleme të theksuara me furnizimin e ujit, duke përfshirë rrjetet e papërputhshme dhe humbjet e ujit për shkak të infrastrukturës jo të standardizuar. Disa zona të vendit, sidomos ato rurale, hasin vështirësi në furnizimin e rregullt dhe të qëndrueshëm me ujë, ndërkohë që gjithashtu mbartin kosto të larta operacionale për mirëmbajtjen e sistemeve ekzistuese të ujësjellësve dhe pompave. Kjo krijon një barrierë të madhe për zhvillimin ekonomik dhe përmirësimin e kushteve të jetesës për qytetarët.

◆ Problemet kryesore:

- Rrjetet e ujësjellësve shpesh janë të paorganizuar dhe të papërputhshme, duke çuar në humbje të ujit.
  - Kostoja e lartë e mirëmbajtjes dhe energjisë për funksionimin e pompave.
  - Mungesa e furnizimit të qëndrueshëm në zonat e izoluara dhe të largëta.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Për realizimin e këtij propozimi, do të duhen disa hapa kyç për ndërtimin e një magjistraleje të centralizuar për furnizimin me ujë:

◆ **Hartimi i Planit të Infrastruktures:** Fillimisht, do të duhet një studim i thelluar për të identifikuar zonat me nevojat më të mëdha dhe për të krijuar një plan të qartë të zhvillimit të rrjetit. Kjo përfshin përcaktimin e burimeve të ujit dhe vendosjen e stacioneve pompimi dhe depozitave për ta shpërndarë atë në mënyrë efikase.

◆ **Përmirësimi i Infrastrukturës ekzistuese:** Një pjesë e rëndësishme e këtij plani do të jetë rinovimi i rrjeteve të vjetra dhe implementimi i një teknologjie të re për të optimizuar përdorimin e ujit dhe energjisë.

◆ **Bashkëpunimi me autoritetet lokale dhe donatorët ndërkombëtarë:** Ky projekt kërkon angazhimin e pushtetit lokal, partnerëve ndërkombëtarë dhe sektori privat për të siguruar financim dhe burime të nevojshme.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Ky projekt ka një kosto të konsiderueshme, duke pasur parasysh nevojën për ndërtimin e një infrastrukture të re dhe të standardizuar për furnizimin me ujë. Do të kërkojë financim për ndërtimin e rrjetit, përmirësimin e pompave dhe depozitave, si dhe mbështetje për zonat që aktualisht kanë një furnizim të paqëndrueshëm.

◆ **Kostoja e parashikuar për projektin:**

Masa	Kosto (milione euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i magjstrales së ujit	355 – 400	Buxheti i Shtetit, Donatorë Ndërkombëtarë, Investitorë
Rindërtimi dhe optimizimi i rrjeteve ekzistuese	20 – 30	Buxheti i Shtetit, Kredita Ndërkombëtare
Shpërndarja dhe instalimi i pompave dhe depozitave	15 – 20	Donatorë Ndërkombëtarë, BE, Partnerë të tjerë
TOTAL	390 – 450	

Financimi i këtij projekti mund të jetë një sfidë, por mund të mbështetet nga burime të ndryshme, si kredi të buta nga bankat ndërkombëtare, donatorë dhe investitorë privatë.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (4.8/5)

Ndërtimi i një magjstraleje të ujit ka një potencial të madh për të përmirësuar kushte jetese dhe zhvillimin ekonomik, sidomos në zonat rurale dhe të izoluara. Ky projekt do të mundësojë një furnizim të qëndrueshëm dhe cilësor me ujë për të gjithë vendin, duke ulur shpenzimet e energjisë dhe duke ndihmuar në zhvillimin e biznesve të rinj dhe të ekzistueshëm që kanë nevojë për ujë të pastër dhe të besueshëm.

◆ **Përfitimet sociale dhe ekonomike:**

- Përmirësimi i cilësisë së jetës për qytetarët dhe shëndeti publik përmes ujit të pijshëm me cilësi të lartë.
- Rritja e mundësive për zhvillimin e sektorëve të tjerë, si bujqësia dhe industria, që kërkojnë furnizim të qëndrueshëm me ujë.

- Ulja e kostove operative për bizneset dhe autoritetet lokale duke eliminuar nevojën për sisteme të ndryshme të ujësjellësve.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Zbatimi i këtij projekti do të kërkojë disa vite, për shkak të shkallës së gjerë dhe kompleksitetit të tij. Faza e parë mund të fillojë me ndërtimin e magjistrales dhe përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese, ndërsa shpërndarja e ujit në zonat rurale dhe të izoluar mund të kërkojë më shumë kohë.

◆ Afatet:

Faza Periudha

Aktivitetet kryesore

Faza 1 2025 – 2027 Ndërtimi i rrjetit të magjistrales së ujit

Faza 2 2027 – 2029 Rindërtimi i rrjeteve ekzistuese dhe instalimi i pompave

Faza 3 2029 – 2030 Shpërndarja e ujit në zonat rurale dhe përmirësimi i cilësisë së furnizimit

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.5/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.0	⚠
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	✓
Afati i Zbatimit	4.5	✓

Ndërtimi i "Mega Autostradës së Ujit" është një projekt shumë ambicioz dhe të rëndësishëm për zhvillimin e infrastrukturës së furnizimit me ujë në Shqipëri.

Ky projekt do të ketë ndikim të madh në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe zhvillimin ekonomik të vendit.

Megjithatë, ai kërkon një angazhim të madh financiar dhe një plan të detajuar për implementim.

Analiza e Premtimit për "Ndërtimin e Impiantit të Ujit në Zonën e Dibrës"

---

1. Qartësia e Premtimit

Vlerësimi. (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i detajuar. Ai propozon ndërtimin e një impianti të madh të mbledhjes dhe përpunimit të ujit në zonën e Dibrës, i cili do të shfrytëzojë një magjistrale të fuqishme për të siguruar një furnizim të qëndrueshëm dhe të centralizuar me ujë. Kjo është një iniciativë që synon të përmirësojë furnizimin me ujë të pijshëm dhe të ulë kostot operacionale të sistemeve të ujësjellësve. Siguria e impiantit dhe cilësia e ujit janë thelbësore për këtë propozim.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

Vlerësimi. (4.3/5)

Zona e Dibrës ka vështirësi të vazhdueshme në furnizimin me ujë të pijshëm, për shkak të infrastrukturës së vjetër dhe të papërshtatshme. Disa nga problemet kryesore që ndodhin janë.

◆ **Përkujdesja e Ujit dhe Menaxhimi.** Sistemet e ujësjellësve janë të shpërndara dhe shpesh nuk janë të centralizuara, çka shkakton humbje të mëdha të ujit.

◆ **Kostoja dhe Efikasiteti.** Sistemet ekzistuese janë të shtrenjta për tu operuar dhe të vështira për t'u menaxhuar.

◆ **Siguria e Ujit.** Zhvillimi i një impianti të ri me standarde të larta të sigurisë është i domosdoshëm për të parandaluar ndotjen dhe humbjen e burimeve të ujit.

◆ **Problemet kryesore.**

- Infrastruktura jo tërësisht efikase dhe e përshtatshme për kërkesat aktuale.
  - Ndikimi negativ në mjedis dhe humbje të burimeve të ujit nga menaxhimi i dobët.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

Vlerësimi. (4.6/5)

Për realizimin e këtij propozimi, duhen ndërmarrë disa hapa të rëndësishëm.

◆ **Studimi dhe Planifikimi i Infrastrukturaes.** Hapi i parë do të jetë një studim i detajuar mbi kapacitetet e nevojshme dhe zonat ku do të vendosen depozitat dhe impiantet. Një plan i qartë për zhvillimin e magjistrals dhe instalimin e sistemeve të përpunimit është thelbësor.

◆ **Krijimi i Infrastrukturës.** Do të duhet të krijohen ndihmëse të nevojshme, si ndërtimi i impiantit për përpunimin dhe magazinimin e ujit dhe ndërtimi i magjistrals që do të lidhë sistemet e ujësjellësve me rrjetin kryesor të furnizimit.

◆ **Siguria dhe Cilësia e Ujit.** Një fokus i veçantë duhet të jetë vendosja e sistemeve të avancuara për mbikëqyrjen e sigurisë dhe cilësisë së ujit, përfshirë mekanizmat për ndalimin e ndotjes dhe mbrojtjen nga rreziqet e jashtme. Përdorimi i standardeve të larta të sigurisë dhe mbrojtjes është i domosdoshëm.

◆ **Financimi dhe Pjesëmarrësit.** Ky projekt do të kërkojë financim dhe angazhimin e burimeve të ndryshme, si financimi i qeverisë, partnerë ndërkombëtarë, dhe mundësisht investitorë privatë për të mbështetur zhvillimin e infrastrukturës dhe sigurimin e një menaxhimi të duhur.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi. (4.4/5)

Ky projekt do të ketë një kosto të konsiderueshme për ndërtimin e impiantit dhe magjistrales së ujit. Disa nga faktorët që do të ndikojnë në koston janë ndërtimi i strukturave të impiantit, si dhe teknologjitë e përdorura për përpunimin dhe shpërndarjen e ujit. Financimi mund të sigurohet nga buxheti i shtetit, partnerë ndërkombëtarë, dhe investitorë privatë.

◆ **Kostoja e parashikuar për projektin**

Masa	Kosto (milionë euro)	Burimi i Financimit
Krijimi i impiantit dhe magjistrales	40 – 50	Buxheti i Shtetit, Kredita Ndërkombëtare, Donatorë
Kostoja e mbështetjes për sigurinë dhe cilësinë	15 – 20	Donatorë, Kredita Ndërkombëtare
TOTAL	55 – 80	

Rreziku. Financimi i projektit është një sfidë, por mund të mbështetet nga donatorë dhe institucione ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e infrastrukturës. Kostoja e menaxhimit të sigurisë dhe cilësisë së ujit mund të jetë më e lartë.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi. (4.7/5)

Ky projekt do të ketë ndikim të madh në përmirësimin e kushteve të jetesës për qytetarët dhe zhvillimin ekonomik të zonës. Duke siguruar një furnizim të qëndrueshëm dhe cilësor me ujë, do të mundësohet zhvillimi i industrive dhe bujqësisë, duke përmirësuar efikasitetin dhe ulur kostot operationale për bizneset dhe administratën publike.

◆ **Përfitimet sociale dhe ekonomike**

- Përmirësimi i cilësisë së jetës për qytetarët dhe ulja e rrezikut të ndotjes së ujit.
- Ndihma për bizneset, veçanërisht ato që kërkojnë furnizim të qëndrueshëm me ujë.
- Rritja e mundësive për zhvillim të qëndrueshëm dhe përmirësimi i shëndetit publik.

---

6. Afati i Zbatimit

Vlerësimi. (4.5/5)

Ky projekt kërkon një periudhë të konsiderueshme për realizimin e tij, nga fazat e planifikimit dhe ndërtimit, deri tek optimizimi dhe përmirësimi i menaxhimit të ujit. Afati i parashikuar për ndërtimin e impiantit dhe magjstrales do të jetë 2-3 vjet, me një periudhë tjetër për përmirësimin e sistemeve dhe menaxhimin e burimeve.

Afatet

Faza	Periudha	Aktivitetet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Studimi dhe planifikimi i infrastrukturës
Faza 2	2026 – 2028	Ndërtimi i impiantit dhe magjstrales
Faza 3	2028 – 2029	Instalimi i sistemeve të sigurisë dhe cilësisë
Faza 4	2029 – 2030	Optimizimi dhe monitorimi i furnizimit me ujë

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit. **4.5/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	
Situata Aktuale	4.3	
Masat për Zbatimin	4.6	
Kostoja dhe Financimi	4.4	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	
Afati i Zbatimit	4.5	

Ky premtim do të ketë një ndikim të theksuar në përmirësimin e furnizimit me ujë për qytetarët dhe komunitetet në Dibrën dhe më gjerë. Ai ka potencialin të kontribuojë në zhvillimin ekonomik dhe të përmirësojë cilësinë e jetesës.

Megjithatë, financimi i këtij projekti mund të jetë një sfidë dhe kërkon angazhimin e shumë palëve, duke përfshirë qeverinë, donatorët dhe sektorin privat.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Kursimin nga Pompave dhe Energjinë Elektrike"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke e fokusuar qëllimin në kursimin e energjisë elektrike dhe reduktimin e shpenzimeve të lidhura me pompimin e ujit në sistemet e ujësjellësve. Ky propozim synon të eliminojë nevojën për përdorimin e pompave të shumta dhe të papërputhshme, duke e bërë sistemin më të qëndrueshëm dhe të eficient.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi. (4.7/5)

Aktualisht, sistemi i ujësjellësve në Shqipëri përballet me probleme të konsiderueshme që lidhen me përdorimin e pompave dhe shpenzimet e energjisë elektrike. Disa nga çështjet kyçe janë:

◆ **Përdorimi i pompave të shumta dhe të papërputhshme.** Kjo krijon ndërlikime në operacione dhe shpesh bën që procesi i furnizimit me ujë të jetë joefikas dhe të konsumojë më shumë energji. ◆ **Kosto të larta energjie.** Pompimi i ujit është një nga faktorët kryesorë që kontribuon në kostot e larta operacionale të sistemit të ujësjellësve, duke e bërë atë një ngarkesë financiare për buxhetin e shtetit dhe qytetarët.

◆ Problemet kryesore.

- Pompimi i ujit është joefikas dhe i shtrenjtë.
  - Shumë sisteme të ujësjellësve përdorin pajisje të vjetra dhe të papërshtatshme për kërkesat e tanishme.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi. (4.5/5)

Për realizimin e këtij propozimi, duhen ndërmarrë disa hapa të rëndësishëm që do të mundësojnë optimizimin e përdorimit të energjisë dhe pompave.

◆ **Standardizimi i sistemeve të ujësjellësve.** Duhet të krijohet një sistem të centralizuar dhe të standardizuar për pompimin e ujit, ku do të përdoren pajisje moderne dhe efikase.

◆ **Instalimi i sistemeve të energjisë alternative.** Përdorimi i energjisë diellore ose burimeve të tjera alternative mund të ndihmojë në uljen e kostove të energjisë për pompim.

◆ **Mekanikë të avancuar për monitorimin dhe kontrollin.** Sistemet e monitorimit të avancuar do të mundësojnë menaxhimin më të mirë të energjisë dhe do të ndihmojnë në uljen e shpenzimeve operacionale.

◆ **Investimet në teknologji dhe pajisje të reja.** Investimi në pajisje dhe teknologji moderne për përmirësimin e efikasitetit të pompave është thelbësor për realizimin e kursimeve të energjisë.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi. (4.4/5)

Për të realizuar kursimin nga pompimi dhe energjia elektrike, do të nevojiten investime fillestare për modernizimin e sistemeve të ujësjellësve dhe instalimin e teknologjive të reja.

◆ **Kostoja e parashikuar për investimet e nevojshme**

Masa	Kosto (milionë euro)	Burimi i Financimit
Modernizimi i pompave dhe sistemit	150 – 180	Buxheti i Shtetit, Kredita Ndërkombëtare, Donatorë
Përdorimi i energjisë alternative	10 – 15	Donatorë, Investitorë Privatë
Instalimi i sistemeve të monitorimit	5 – 10	Buxheti i Shtetit, Kredita Ndërkombëtare

◆ **Rreziku.** Ky projekt mund të përballohet me pengesa të mundshme financiare dhe burokratike, për shkak të nevojës për investime të mëdha në teknologji dhe infrastrukturë të re.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi. (5/5)

Ky projekt do të ketë një ndikim të dukshëm pozitiv në ekonominë e Shqipërisë dhe cilësinë e shërbimeve publike.

◆ **Përfitimet ekonomike**

- **Kursimi i energjisë.** Ulja e kostove për energjinë elektrike dhe pompimin e ujit është një përfitim i rëndësishëm, duke i mundësuar shtetit të kursejë më shumë para që mund të investohen në projekte të tjera.
- **Reduktimi i kostove operacionale.** Sistemet më të eficientë do të sjellin një ulje të kostove operative për administratën publike dhe për qytetarët.

◆ **Përfitimet sociale**

- **Cilësi më e lartë e shërbimeve.** Ky projekt do të përmirësojë furnizimin me ujë për qytetarët dhe do të kontribuoni në një shërbim më të qëndrueshëm dhe të besueshëm.
- **Mbrojtja e mjedisit.** Kursimi i energjisë dhe përdorimi i burimeve alternative mund të ndihmojë në mbrojtjen e mjedisit dhe zvogëlimin e ndotjes.

---

6. Afati i Zbatimit

Vlerësimi. (4.6/5)

Ky projekt do të kërkojë disa vite për implementimin e plotë, për shkak të nevojës për modernizimin e sistemeve dhe instalimin e teknologjive të reja. Disa faza të rëndësishme përfshijnë planifikimin, instalimin e pajisjeve të reja, dhe testimin e sistemeve.

Afatet

Faza	Periudha	Aktivitetet kryesore
Faza 1	2025 – 2026	Planifikimi dhe hartimi i projektit
Faza 2	2026 – 2027	Instalimi i sistemeve moderne dhe energjisë alternative
Faza 3	2027 – 2028	Testimi dhe optimizimi i sistemeve
Faza 4	2028 – 2029	Operimi dhe monitorimi i kursimeve

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit. **4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	
Situata Aktuale	4.7	
Masat për Zbatimin	4.5	
Kostoja dhe Financimi	4.4	
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	
Afati i Zbatimit	4.6	

Ky projekt ka potencialin të sjellë përfitime të mëdha për ekonominë dhe shërbimet publike, duke përmirësuar efikasitetin e sistemeve të ujësjellësve dhe duke ulur kostot e energjisë dhe operacioneve.

Ndërkohë, është e nevojshme të sigurohet financimi dhe angazhimi i palëve të interesuara për të realizuar investimet e nevojshme.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për "Kursimin nga Shpenzimet e Ujësjellësve dhe Riparimet"

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke u fokusuar në uljen e shpenzimeve të shërbimeve të ujësjellësve dhe riparimin e infrastrukturës së vjetruar. Ky propozim ka për qëllim të optimizojë sistemin dhe të ofrojë një rreth më të qëndrueshëm për furnizimin me ujë, duke parandaluar humbjet dhe përmirësuar menaxhimin e burimeve.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Sistemi aktual i ujësjellësve përballet me probleme që lidhen me shpenzimet e larta për riparime dhe menaxhimin e infrastrukturës së vjetruar. Disa nga problemet kryesore përfshijnë:

- ◆ **Shpenzime të larta për riparime dhe mirëmbajtje:** Infrastrukturat e vjetra kërkojnë shpesh riparime të shtrenjta.
- ◆ **Humbje të ujit:** Sistemet e vjetra kanë humbje të mëdha të ujit dhe janë joefikase.
- ◆ **Infrastruktura e vjetruar:** Përdorimi i rrjeteve të vjetra dhe të papërshtatshme për kërkesat e tanishme të furnizimit me ujë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Për të realizuar këtë propozim, është e nevojshme të ndërmerren disa masa të rëndësishme që do të ndihmojnë në optimizimin e sistemeve të ujësjellësve:

- ◆ **Rehabilitimi i sistemeve të ujësjellësve:** Ndërtimi i një sistemi më efikas dhe modern për të zëvendësuar ato të vjetra.
- ◆ **Krijimi i një rrjeti të centralizuar:** Kjo do të ulë shpenzimet operative dhe do të ndihmojë në furnizimin e qëndrueshëm me ujë.
- ◆ **Përdorimi i energjisë alternative:** Implementimi i burimeve të energjisë diellore ose të tjera për të ulur kostot e energjisë për pompimin e ujit.
- ◆ **Mundësi për financime të jashtme:** Investime nga donatorë ose burime të tjera për të përmirësuar teknologjinë dhe infrastrukturën.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Ky projekt kërkon investime të konsiderueshme për modernizimin e infrastrukturës dhe instalimin e sistemeve të energjisë alternative. Kostoja e mundshme për këtë projekt është si më poshtë:

- ◆ **Modernizimi i sistemeve dhe rrjetit të ujësjellësve:** 30 – 50 milionë euro.
- ◆ **Përdorimi i energjisë alternative:** 10 – 15 milionë euro.
- ◆ **Instalimi i sistemeve të monitorimit:** 5 – 10 milionë euro.

Burime të mundshme financimi: Buxheti i Shtetit, Kreditim Ndërkombëtar, Donatorë

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt ka potencialin të sjellë përfitime të mëdha ekonomike dhe sociale:

◆ Përfitimet ekonomike:

- **Kursimi i energjisë:** Ky projekt mund të sjellë kursime të mëdha në energjinë elektrike dhe pompimin e ujit, duke ulur kostot operative dhe mundësuar investime të reja në sektorë të tjerë.
- **Reduktimi i kostove operative:** Sistemet moderne dhe efikase do të zvogëlojnë shpenzimet operative.

◆ Përfitimet sociale:

- **Cilësi më e mirë shërbimesh:** Furnizimi më i qëndrueshëm me ujë do të përmirësojë shërbimet për qytetarët.
- **Mbrojtja e mjedisit:** Përdorimi i energjisë alternative dhe kursimi i energjisë do të ndihmojnë në mbrojtjen e mjedisit.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Ky projekt ka një afat të arsyeshëm për implementim, por kërkon disa vite për përfundim:

◆ Afatet

- **Faza 1 (2025 – 2026):** Planifikimi dhe hartimi i projektit.
- **Faza 2 (2026 – 2027):** Instalimi i sistemeve moderne dhe energjisë alternative.
- **Faza 3 (2027 – 2028):** Testimi dhe optimizimi i sistemeve.
- **Faza 4 (2028 – 2029):** Operimi dhe monitorimi i kursimeve.

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.7	⚠
Masat për Zbatimin	4.5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.6	✓

Ky projekt ka potencialin të sjellë përfitime të mëdha për ekonominë dhe shërbimet publike, duke përmirësuar efikasitetin e sistemeve të ujësjellësve dhe duke ulur kostot e energjisë dhe operacioneve. Megjithatë, është e nevojshme të sigurohet financimi dhe angazhimi i palëve të interesuara për të realizuar investimet e nevojshme.

14. Premtimet për Mërgatën Shqiptare

Mërgata Shqiptare është një aspekt kyç në programin e propozuar, që synon forcimin e lidhjeve dhe përfshirjes së diasporës shqiptare në zhvillimin e vendit. Programi ka disa elemente që synojnë përmirësimin e angazhimit të diasporës në jetën politike, ekonomike dhe sociale të Shqipërisë. Në vijim një prezantim i detajuar e pikave kryesore të programit lidhur me **Mërgatën Shqiptare**.

1. Përfaqësimi i Mërgatës në Parlament

Propozimi. Mërgata shqiptare do të ketë **përfaqësimin e saj në Parlamentin e Republikës së Shqipërisë**, me synimin që në zgjedhjet parlamentare të ardhshme, **50% e kandidatëve të jenë përfaqësues nga diaspora**.

Ndikimi. Ky propozim është një hap i rëndësishëm për të **përfshirë dhe fuqizuar mërgatën** në procesin politik dhe vendimmarrës të Shqipërisë. Kjo mund të sigurojë që interesat e shqiptarëve jashtë vendit të jenë më mirë të mbrojtura dhe të dëgjura, duke **forcuar lidhjet mes Shqipërisë dhe mërgatës**.

Përfitimet. Kjo do të ndihmojë në **forcimin e identitetit kombëtar**, **përmirësimin e marrëdhënieve diplomatike**, dhe **rritjen e bashkëpunimit ekonomik dhe social** mes diasporës dhe Shqipërisë.

2. Prioritet për Investitorët e Diasporës në Sektorin e Industrisë Nxjerrëse dhe Përpunuese

Propozimi. Investitorët që përkasin nga diaspora shqiptare do të kenë **prioritet në sektorët e industrisë nxjerrëse dhe përpunuese të lëndëve minerare**, bazuar në ndryshimet ligjore që do të garantojnë këtë angazhim.

Ndikimi. Ky hap ka për qëllim të inkurajojë **investimet e diasporës** në sektorë strategjikë, që janë të rëndësishëm për zhvillimin ekonomik të vendit. Përfshirja e diasporës në këtë fushë mund të sjellë **kapital të ri, teknologji moderne dhe menaxhim më efikas** të burimeve natyrore, duke kontribuar në rritjen e ekonomisë dhe krijimin e vendeve të reja të punës.

Përfitimet. Diaspora mund të sjellë një **përvojë ndërkombëtare** dhe mundësi të reja për bashkëpunim ndërkombëtar, duke **ndihmuar në diversifikimin e industrisë dhe përmirësimin e cilësisë së produkteve dhe shërbimeve**.

3. Infrastruktura Digjitale për Zgjidhjen e Çështjeve Dokumentare

Propozimi. Do të krijohet **një infrastrukturë digjitale** për të mundësuar zgjidhjen e çështjeve dokumentare dhe administrative për shqiptarët që jetojnë jashtë vendit.

Ndikimi. Ky projekt do të **lehtësojë dhe modernizojë shërbimet administrative** për diasporën, duke mundësuar që ata të realizojnë procedura si **regjistrimi i dokumenteve, kërkesat për pasaporta**, dhe **çështje të tjera administrative** nga distanca. Kjo do të rrisë **efikasitetin e shërbimeve konsullore** dhe do të përmirësojë përvojën e mërgimtarëve.

Përfitimet. Krijimi i një platforme digjitale mund të **përmirësojë aksesin** e diasporës në shërbimet publike dhe **të ulë burokracinë**, duke kursyer kohë dhe burime.

4. Politikat Fiskale për Inkurajimin e Investimeve nga Diaspora

Propozimi. Do të miratohen **politika fiskale stimuluese** për investitorët shqiptarë që duan të kthehen dhe investojnë në Shqipëri, duke përfshirë **ulje të taksave dhe përjashtime nga barra fiskale** për ata që vendosin të kthehen të jetojnë dhe të investojnë në vend.

Ndikimi. Ky nismë ka për qëllim të **ndihmojë në rikthimin e mërgimtarëve në Shqipëri**, duke i ofruar atyre mundësi për të kontribuar në zhvillimin e ekonomisë. Përmes **stimujve fiskalë**, do të inkurajohet **investimi në sektorë të ndryshëm**, si bujqësia, turizmi, dhe teknologjia, duke sjellë **përfitime ekonomike dhe rritje të konkurrencës**.

Përfitimet. Përshtatja e një politike fiskale për diaspora mund të **rritë investimet e huaja dhe të rinjve**, të ndihmojë në **krijimin e vendeve të reja të punës**, dhe të **ngrejë kapacitetet e sektorëve të ndryshëm të ekonomisë shqiptare**.

5. Platforma Digjitale për Bashkëpunim të Profesionistëve të Diasporës

Propozimi. Do të realizohet **një platformë digjitale** që do të mundësojë **rrjetëzimin dhe bashkëpunimin** e profesionistëve të diasporës në fusha të ndryshme, duke mundësuar **shkëmbimin e eksperiencave, ndihmën për zhvillimin e projekteve, dhe bashkëpunimin ndërmjet profesionistëve shqiptarë në botë**.

Ndikimi. Kjo platformë do të lehtësojë **ndihmën reciproke dhe bashkëpunimin ndërkombëtar**, duke krijuar mundësi të reja për **partneritete dhe investime**. Po ashtu, ajo mund të **përmirësojë kualifikimin dhe trajnimin** për profesionistët shqiptarë dhe të rinjtë që duan të kontribuojnë në zhvillimin e Shqipërisë.

Përfitimet. Rritja e **lidhjeve profesionale dhe bashkëpunimit ndërkombëtar** do të ndihmojë në përmirësimin e mundësive për zhvillimin e sipërmarrjeve dhe **ndihmën e Shqipërisë në fusha teknologjike, mjekësore, dhe shkencore**.

Programi për **Mërgatën Shqiptare** është një hap i rëndësishëm për të **forcuar lidhjet mes Shqipërisë dhe diasporës**, duke ofruar mundësi për të **shfrytëzuar potencialin e diasporës në zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të vendit**. Kjo iniciativë ka mundësinë të sjellë **përfitime të mëdha ekonomike, përmirësimin e shërbimeve administrative, dhe të krijojë mundësi për bashkëpunim të profesionistëve dhe investitorëve shqiptarë, duke mundësuar përfshirjen e mërgatës në vendimmarrje dhe zhvillim të qëndrueshëm**.

Llogaritja e **kostove buxhetore dhe efekteve** mbi premtimet për **Mërgatën Shqiptare**, të ndarë sipas logjikës **Propozim – Efekt – Kosto – Përfitim**.

AL 1. Përfaqësimi i Mërgatës në Parlament

Propozimi

Mërgata të ketë përfaqësues të vet në Parlamentin Shqiptar, me objektiv që 50% e kandidatëve në listat shumëemërore jashtë vendit të jenë nga diaspora.

Efekti i pritur

- Rritje e përfshirjes politike të mërgatës
- Përfaqësim më i drejtë dhe ndikim në vendimmarrje
- Forcim i identitetit kombëtar dhe marrëdhënieve diplomatike

Kosto buxhetore

- E ulët → vetëm për ndryshime ligjore dhe mbështetje teknike në zgjedhje (~200,000 – 400,000 € një herë në 4 vite)

Përfitime ekonomike & sociale:

- Pjesëmarrje më aktive në politikë
  - Diplomaci e zgjeruar për interesa ekonomike të mërgatës
  - Ndikim në politikat që nxisin investime nga diaspora
-

2. Prioritet për Diasporën në Industrinë Nxjerrëse & Përpunuese

Propozimi

Të ndryshohen ligjet për t'u dhënë prioritet investitorëve nga diaspora në sektorët strategjikë si mineralet dhe përpunimi.

Efekti i pritur

- Rritje e investimeve nga jashtë
- Futje e teknologjive të reja dhe rritje e standardeve
- Rritje e punësimit në këto sektorë

Kosto buxhetore

- E ulët direkte, por nevojiten fonde për mbështetje ligjore dhe strategji promovimi (~0.5 – 1 milion €)

Përfitime ekonomike

- Investime të reja (potencialisht dhjetëra milionë €)
- Eksport më i lartë dhe diversifikim industrial

- Krijim vendesh pune dhe rritje e kapaciteteve teknologjike
-

3. Infrastrukturë Digjitale për Shërbime Dokumentare

Propozimi

Krijimi i një platforme digjitale për procedura dokumentare dhe shërbime konsullore online.

Efekti i pritur

- Shërbime më të shpejta dhe më pak burokraci
- Lehtësim për mërgatën në komunikim me institucionet

Kosto buxhetore

- Mesatare → zhvillim platforme + mirëmbajtje vjetore (~1.5 – 2 milion € një herë + 300,000 €/vit operim)

Përfitime ekonomike & sociale

- Rritja e besimit ndaj shtetit
  - Ulje e shpenzimeve administrative dhe e stresit për qytetarët
  - Mbledhje më e saktë e të dhënave të mërgatës
-

4. Politika Fiskale për Investimet e Diasporës

Propozimi

Të aplikohen përjashtime tatimore ose stimuj për ata që rikthehen e investojnë në Shqipëri.

Efekti i pritur

- Kthim i kapitalit njerëzor dhe financiar
- Rritje e investimeve në sektorët me potencial si bujqësia, turizmi dhe teknologjia

Kosto buxhetore

- Mesatare-Lartë → humbje potenciale fiskale 3-5 milion €/vit në fazën e parë

Përfitime ekonomike

- Investime të reja (mbi 20-50 milion €/4 vite)
  - Rritje punësimi dhe zhvillim rajonal
  - Formalizim më i madh i ekonomisë
-

5. Platformë Digjitale për Bashkëpunimin e Profesionistëve

Propozimi

Krijimi i një rrjeti profesional online për shqiptarët jashtë vendit në fushat akademike, teknike, shkencore etj.

Efekti i pritur

- Krijim rrjetesh dhe sinergji për projekte me impakt
- Transferim njohurish dhe mentorim për profesionistë e të rinj në Shqipëri

Kosto buxhetore

- Mesatare → zhvillim dhe funksionim platforme (~1 milion € + 200,000 €/vit)

Përfitime ekonomike & sociale

- Partneritete në kërkime dhe zhvillim
- Projektim dhe realizim projektsh të përbashkëta
- Mbështetje për inovacion dhe rritje cilësie në profesione

Kosto Përmbledhëse e Premtimeve për Mërgatën

Nr.	Premtimi	Kosto Buxhetore (€)	Kosto/Vit (€)	Potencial Investimi (€)	Efekte Ekonomike	Efekte Sociale
1	Përfaqësim në Parlament	200,000 – 400,000 (1 herë)	-	-	+ Politikë	✓ Identitet
2	Prioritet në industri	0.5 – 1 milion (1 herë)	-	20 – 50 milion	✓ Investim	♥ Integrim
3	Infrastruktura digjitale	1.5 – 2 milion (1 herë)	300,000	-	✓ Efikasitet	📄 Qasje
4	Politika fiskale	-	3 – 5 milion	20 – 50 milion	✓ Investime	👨👩👦 Kthim
5	Platformë profesionale	1 milion (1 herë)	200,000	-	♥ Rrjetëzim	📚 Edukim

Kosto totale llogaritet **4.2 – 4.4 milion Euro** për gjithë programet së bashku.

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.6/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Përfaqësimin e Mërgatës në Parlament”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke theksuar se synimi është përfshirja e mërgatës shqiptare në Parlamentin e Shqipërisë. Ky premim kërkon që në zgjedhjet parlamentare të ardhshme, 50% e kandidatëve të jenë përfaqësues nga diaspora. Ky është një hap i rëndësishëm për të fuqizuar mërgatën dhe për të siguruar që interesat e shqiptarëve jashtë vendit të jenë më të mbrojtura.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.8/5)

Aktualisht, diaspora shqiptare ka një ndikim të madh ekonomik dhe social, por përfaqësimi i saj në institucionet vendimmarrëse të Shqipërisë është shumë i kufizuar. Problemet kryesore janë:

◆ **Mungesa e përfaqësimit institucional:** Pavarësisht ndikimit të madh, mërgata nuk ka një rol të drejtpërdrejtë në Parlament.

◆ **Përfaqësimi i dobët në politikat kombëtare:** Interesat e mërgatës shpesh nuk janë të mbrojtura si duhet dhe ato mbeten jashtë diskutimeve të rëndësishme.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Për realizimin e këtij premtimi, duhen ndërmarrë disa hapa:

◆ **Krijimi i një mekanizmi ligjor për përfaqësimin e mërgatës:** Kjo kërkon ndryshime në Kodin Zgjedhor për të mundësuar përfshirjen e mërgatës si kategori të veçantë.

◆ **Zgjedhja e kandidatëve nga diaspora:** Duhet të krijohen mundësi për të mundësuar që shqiptarët jashtë vendit të kenë mundësi të kandidojnë për në Parlament.

◆ **Kampanja për ndërgjegjësim dhe angazhim:** Diaspora duhet të njihet me mundësitë e reja dhe të inkurajohet të angazhohet në procesin zgjedhor.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.2/5)

Ky premim mund të kërkojë financim për ndryshime ligjore dhe mbështetje për kampanjat zgjedhore. Kostoja e përgjithshme është e moderuar dhe mund të përballohet nga burimet e brendshme dhe mbështetje ndërkombëtare.

◆ **Kostoja e parashikuar:**

○ Ndryshimet ligjore dhe administrimi i procesit zgjedhor: 5 – 10 milionë euro.

○ Promovimi dhe mbështetje për kandidatët nga diaspora: 2 – 5 milionë euro.

◆ **Burimi i Financimit:** Buxheti i shtetit, fonde ndërkombëtare, mbështetje nga organizata ndërkombëtare.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky premtim ka mundësi të ketë ndikim të jashtëzakonshëm ekonomik dhe social:

◆ **Përfitimet ekonomike:**

- Rritja e bashkëpunimit ekonomik mes Shqipërisë dhe shteteve ku banojnë shqiptarët.
- Rritja e dërgesave dhe mbështetje për zhvillimin ekonomik të Shqipërisë.

◆ **Përfitimet sociale:**

- Forcimi i lidhjeve dhe identitetit kombëtar.
- Përmirësimi i marrëdhënieve diplomatike.
- Angazhimi i mërgatës në zhvillimin e vendit dhe përmirësimi i shërbimeve për qytetarët.

6. **Afati i Zbatimit**

 Vlerësimi: (4.7/5)

Ky premtim mund të realizohet në një periudhë të shkurtër, përmes disa hapave ligjorë dhe administrativë që mund të kryhen para zgjedhjeve parlamentare të ardhshme.

◆ **Afatet:**

- **Faza 1 (2025):** Krijimi i ndryshimeve ligjore dhe rregulloreve të reja.
- **Faza 2 (2025-2026):** Organizimi i mundësive për diasporën për të votuar dhe kandiduar.
- **Faza 3 (2026):** Pjesëmarrja e parë e mërgatës në zgjedhjet parlamentare.

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.8	⚠
Masat për Zbatimin	4.5	✓
Kostoja dhe Financimi	4.2	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.7	✓

Ky premtim është shumë i qëlluar dhe mund të sjellë përfitime të mëdha për forcimin e lidhjeve mes Shqipërisë dhe mërgatës. Ai do të ndihmojë në rritjen e pjesëmarrjes politike të shqiptarëve jashtë vendit dhe do të sigurojë përfaqësimin e interesave të tyre në vendimmarrje.

Për realizimin e këtij premtimi, do të jetë e nevojshme mbështetje ligjore dhe financiare, si dhe angazhimi i diasporës për të marrë pjesë në procesin zgjedhor.

Indeksi i Fizibilitetit te Premtimit për “Prioritetin për Investitorët e Diasporës në Sektorin e Industrisë Nxjerrëse dhe Përpunuese”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke theksuar që investitorët nga diaspora do të kenë prioritet në sektorët e industrisë nxjerrëse dhe përpunuese të lëndëve minerare. Ky angazhim bazohet në ndryshimet ligjore që do të mundësojnë dhe garantojnë përfshirjen e diasporës në këto sektorë strategjikë, duke synuar stimulimin e investimeve dhe zhvillimin ekonomik të vendit.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Aktualisht, sektori i industrisë nxjerrëse dhe përpunuese ka mundësi të mëdha zhvillimi, por përballet me disa sfida të rëndësishme:

- ◆ **Përdorimi i teknologjisë së vjetër:** Industria nxjerrëse dhe përpunuese shpesh përdor teknologji të vjetra, që e bëjnë procesin joefikas dhe të dëmshëm për mjedisin.
- ◆ **Mungesa e kapitalit të nevojshëm:** Shumë kompani kanë nevojë për investime të reja për të modernizuar kapacitetet dhe për të shtuar prodhimin.
- ◆ **Mungesa e menaxhimit efikas:** Menaxhimi i burimeve natyrore shpesh është i ngadaltë dhe i paorganizuar, çka e bën këtë sektor të vështirë për të arritur potencialin e tij të plotë.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Për realizimin e këtij premtimi, duhen ndër marrë disa hapa kyç:

- ◆ **Ndryshimet ligjore dhe fiskale:** Krijimi i një kuadri ligjor dhe fiskal që t'i mundësojë investitorëve të diasporës të kenë akses në lehtësira tatimore dhe subvencione.
- ◆ **Incentiva për investitorët e diasporës:** Duhet të krijohen stimuj për diasporën, si ulje taksash, ndihmë për investime në teknologji të reja dhe mundësi të tjera që do të rrisin tërheqjen e investitorëve.
- ◆ **Përmirësimi i infrastrukturës:** Infrastruktura e nevojshme për zhvillimin e industrisë nxjerrëse dhe përpunuese duhet të modernizohet për të mbështetur investimet e reja dhe zhvillimin e industrisë.
- ◆ **Trajnimi dhe zhvillimi i fuqisë punëtore:** Diaspora mund të sjellë ekspertizë dhe trajnime për fuqinë punëtore vendase, duke siguruar rritje të aftësive dhe përmirësim të cilësisë së punës.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.3/5)

Për realizimin e këtij premtimi do të nevojiten investime të konsiderueshme në ndryshimet ligjore dhe infrastrukturën e nevojshme.

- ◆ **Kostoja e parashikuar:**

- Ndryshimet ligjore dhe mbështetje për investitorët: 10 – 15 milionë euro.
- Investimet në infrastrukturë dhe teknologji: 50 – 80 milionë euro.
- Programet e trajnimit dhe zhvillimit të fuqisë punëtore: 5 – 10 milionë euro.
- ◆ **Burimi i Financimit:** Buxheti i Shtetit, investime nga sektori privat, fonde ndërkombëtare dhe mundësi mbështetjeje nga donatorë të huaj.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

Vlerësimi: (5/5)

Ky premtim ka mundësi të sjellë një ndikim të madh ekonomik dhe social:

◆ Përfitimet ekonomike

- Rritja e investimeve të huaja direkte nga diaspora do të kontribuoni në zhvillimin e industrisë dhe krijimin e mundësive të reja pune.
- Modernizimi i industrisë nxjerrëse dhe përpunuese mund të sjellë rritjen e eksporteve dhe diversifikimin e prodhimit.
- Zvogëlimi i varësisë nga importet dhe rritja e prodhimit vendas do të forcojë ekonominë kombëtare.

◆ Përfitimet sociale

- Krijimi i vendeve të reja të punës dhe mundësi për zhvillim profesional për fuqinë punëtore vendase.
- Përfshirja e diasporës në zhvillimin ekonomik të vendit do të forcojë lidhjet e diasporës me Shqipërinë dhe do të ndihmojë në ruajtjen e identitetit kombëtar.

6. Afati i Zbatimit

Vlerësimi: (4.5/5)

Ky premtim mund të realizohet në një periudhë të mesme, përmes një sërë hapash që do të kërkojnë kohë për të krijuar kuadrin ligjor dhe për të realizuar investimet.

◆ Afatet:

Faza 1 (2025-2026): Ndryshimet ligjore dhe krijimi i kuadrit fiskal për mbështetje të investitorëve nga diaspora.

Faza 2 (2026-2027): Përshtatja e infrastrukturës dhe realizimi i investimeve të nevojshme për përpunimin e lëndëve minerale.

Faza 3 (2027-2028): Realizimi i projekteve të para dhe monitorimi i efekteve të investimeve nga diaspora.

Faza 4 (2028-2029): Zhvillimi dhe rritja e sektorëve të industrisë nxjerrëse dhe përpunuese.

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: **4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.6	⚠
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.3	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.5	✓

Ky premtim ka potencial të madh për të sjellë zhvillim të qëndrueshëm në sektorët e industrisë nxjerrëse dhe përpunuese. Investimet e diasporës do të kontribuojnë në modernizimin e sektorëve të rëndësishëm dhe krijimin e mundësive të reja ekonomike dhe sociale.

Për realizimin e këtij premtimi, do të nevojiten ndryshime ligjore, mbështetje për investitorët dhe një angazhim të madh për përmirësimin e infrastrukturës dhe teknologjisë.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Politikat Fiskale për inkurajimin e Investimeve nga Diaspora”

1. Qartësia e Premtimit Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke synuar miratimin e politikave fiskale stimuluese për investitorët shqiptarë që duan të kthehen dhe të investojnë në Shqipëri. Politikat do të përfshijnë ulje taksash dhe përjashtime nga barra fiskale për ata që vendosin të kthehen dhe të kontribuojnë në zhvillimin ekonomik të vendit. Kjo mund të ndikojë në një fluks të mundshëm të investimeve dhe ndihmë në rritjen e konkurrencës në sektorë të ndryshëm.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore Vlerësimi: (4.5/5)

Aktualisht, Shqipëria përballet me disa sfida që pengojnë fluksin e investimeve, veçanërisht nga diaspora:

- ◆ **Mungesa e stimuljeve fiskalë për diasporën:** Edhe pse diaspora ka një ndikim të madh potencial, politikat fiskale aktuale nuk janë të orientuara mjaftueshëm për të inkurajuar investimet nga kjo grup.
- ◆ **Infrastrukturë dhe mundësi të kufizuara:** Kultura e investimeve dhe infrastruktura e munguar ende i bën disa sektorë më të vështirë për t'u zhvilluar.
- ◆ **Papunësia dhe mungesa e mundësive profesionale:** Për diaspora, sfida kryesore është se mundësitë për zhvillim profesional dhe stabilitet financiar janë të kufizuara në Shqipëri.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa duhet ndërmarrë për të mundësuar një politikë fiskale që mbështet investimet e diasporës:

- ◆ **Përshtatja e ligjeve dhe politikave tatimore:** Duhet të miratohen politika që mundësojnë ulje tatimesh dhe përjashtime për investitorët që kthehen, për të bërë investimin më tërheqës.
- ◆ **Mbështetje për startup-et dhe sipërmarrësit:** Duhet të krijohen mundësi dhe fonde për startup-et që duan të investojnë në Shqipëri, sidomos në sektorët e teknologjisë, bujqësisë dhe turizmit.
- ◆ **Përmirësimi i infrastrukturës dhe ofrimi i lehtësirave:** Përveç mbështetjes fiskale, do të nevojitet përmirësimi i infrastrukturës për të siguruar një mjedis të përshtatshëm investimesh, si dhe mbështetje në aspektin e teknologjisë dhe burimeve njerëzore.
- ◆ **Trajnimi dhe zhvillimi i fuqisë punëtore:** Diaspora mund të kontribuoni edhe në trajnimin e fuqisë punëtore vendase, duke sjellë ekspertizën ndërkombëtare dhe mundësi zhvillimi për shqiptarët që kthehen nga diaspora.

4. **Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit** **Vlerësimi:** (4.2/5)

Zbatimi i këtij premtimi do të kërkojë angazhim të konsiderueshëm për mbështetje ligjore dhe infrastrukturale, por gjithashtu mund të sjellë përfitime afatgjata për ekonominë shqiptare.

◆ **Kostoja e parashikuar:**

- Ndryshimet ligjore dhe rregullative: 5 – 10 milionë euro.
- Mbështetje për startup-et dhe sipërmarrësit: 20 – 30 milionë euro.
- Investime në infrastrukturë dhe përmirësimin e mundësive për investitorët: 50 – 70 milionë euro.

◆ **Burimi i Financimit:** Buxheti i Shtetit, fonde ndërkombëtare, dhe mundësi financimi nga investitorët e diasporës.

5. **Ndikimi Ekonomik dhe Social** **Vlerësimi:** (5/5)

Ky premtim mund të ketë ndikim të madh ekonomik dhe social, duke sjellë përfitime për ekonominë shqiptare dhe përmirësime për individët që kthehen dhe investojnë.

◆ **Përfitimet ekonomike:**

- Rritja e investimeve të huaja nga diaspora dhe mundësi për zhvillimin e sektorëve të ndryshëm do të kontribuoni në rritjen ekonomike.
- Krijimi i mundësive të reja për punë dhe përmirësimi i konkurrencës në sektorë të ndryshëm.

◆ **Përfitimet sociale:**

- Krijimi i mundësive profesionale dhe stabiliteti financiar për ata që kthehen dhe investojnë në Shqipëri.
- Rritja e bashkëpunimit dhe lidhjeve të forta me diasporën, duke rritur identitetin kombëtar dhe kohezionin social.

6. **Afati i Zbatimit** **Vlerësimi:** (4.7/5)

Ky premtim mund të realizohet në një periudhë të mesme, përmes një sërë hapash që kërkojnë përgatitje të kujdesshme dhe angazhim në nivel qeveritar dhe institucional.

◆ **Afatet:**

- **Faza 1 (2025):** Krijimi i kuadrit ligjor dhe fiskal për mbështetje të investitorëve nga diaspora.
- **Faza 2 (2026-2027):** Implementimi i politikave fiskale, mbështetje për startup-et dhe krijimi i mundësive për investitorët e rinj.
- **Faza 3 (2027-2029):** Përshtatja e infrastrukturës dhe mbështetje për rritjen e investimeve nga diaspora.
- **Faza 4 (2029-2030):** Monitorimi i ndikimeve dhe mundësive për zgjerim të mundësive të investimeve nga diaspora.

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: **4.6/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.5	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.2	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.7	✓

Ky premtim ka potencial të madh për të përmirësuar klimën e investimeve dhe për të stimuluar diaspora të kontribuoni në zhvillimin ekonomik të Shqipërisë.

Politikat fiskale stimulues do të ndihmojnë në tërheqjen e investimeve dhe krijimin e mundësive profesionale për shqiptarët që kthehen në vend.

Për realizimin e këtij premtimi, nevojiten ndryshime të thella në kuadrin ligjor dhe mbështetje infrastrukturore, por përfitimet mund të jenë të mëdha për zhvillimin ekonomik dhe social të vendit.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për “Platformën Digjitale për Bashkëpunim të Profesionistëve të Diasporës”

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë, duke synuar krijimin e një platforme digjitale që do të mundësojë bashkëpunimin dhe rrjetëzimin e profesionistëve të diasporës në fusha të ndryshme. Kjo do të përfshijë shkëmbimin e eksperiencave, ndihmën për zhvillimin e projekteve dhe bashkëpunimin ndërmjet profesionistëve shqiptarë në botë. Ky propozim synon rritjen e mundësive për zhvillimin e Shqipërisë, veçanërisht në sektorë të avancuar dhe të kërkuar globalisht si teknologjia, mjekësia dhe shkenca.

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.3/5)

Shqipëria ka një diasporë të madhe të profesionistëve që mund të kontribuojnë në zhvillimin e vendit. Megjithatë, aktualisht ka disa barrierat që pengojnë bashkëpunimin e drejtpërdrejtë:

◆ **Mungesa e platformave të centralizuara:** Edhe pse ka mundësi bashkëpunimi ndërkombëtar, profesionistët shqiptarë janë shpesh të shpërndarë dhe nuk kanë mundësi të lidheshin në një platformë të përbashkët.

◆ **Ndikimi i kufizuar në projekte konkrete:** Shumë profesionistë të diasporës kanë mundësi të kontribuojnë, por shpesh mungojnë mundësitë e qarta për bashkëpunim në projekte të caktuara në Shqipëri.

◆ **Papunësia dhe zhvillimi i karrierës:** Shumë profesionistë shqiptarë të rinj që duan të kontribuojnë në zhvillimin e Shqipërisë janë të kufizuar nga mundësitë për zhvillim karriere dhe shkëmbim eksperiencash.

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Krijimi i platformës digjitale kërkon disa hapa për t'u realizuar:

◆ **Krijimi i platformës digjitale:** Kjo do të kërkojë zhvillimin e një infrastrukture teknologjike që mundëson krijimin e një hapësire virtuale për profesionistët shqiptarë për të bashkëpunuar dhe ndarë burime.

◆ **Promovimi i platformës dhe angazhimi i diasporës:** Duhet të organizohen fushata ndërgjegjësuese për të inkurajuar profesionistët që të lidhen dhe të angazhohen në këtë platformë, veçanërisht ata që mund të kontribuojnë me eksperiencat dhe njohuritë e tyre të specializuara.

◆ **Krijimi i mundësive konkrete për bashkëpunim:** Për të siguruar një ndikim real, duhet të krijohen mundësi specifike për bashkëpunim në projekte, si dhe mundësi trajnimit për profesionistët që duan të kontribuojnë.

◆ **Sistemi i mbështetjes dhe menaxhimit:** Krijimi i një sistemi mbështetës që lehtëson ndërveprimin dhe menaxhimin e bashkëpunimeve, si dhe ofrimi i trajnimeve për profesionistët që mund të përfshihen në platformë.

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Kostoja për realizimin e këtij propozimi mund të jetë e moderuar në fillim, duke u rritur me kalimin e kohës për të përmirësuar dhe përditësuar platformën:

◆ **Kostoja e parashikuar:**

- Zhvillimi i platformës dhe mbështetje teknologjike: 500,000 – 1 milion euro.
- Marketing dhe promovim për angazhimin e diasporës: 100,000 – 300,000 euro.
- Mbështetje dhe administrim i platformës për 2-3 vjet: 200,000 – 400,000 euro.

◆ **Burimi i Financimit:** Buxheti i Shtetit, financime nga organizata ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e diasporës, dhe mundësitë për partneritete private me kompani teknologjike.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky propozim ka një ndikim të rëndësishëm ekonomik dhe social:

◆ **Përfitimet ekonomike:**

- Do të krijohet një mundësi e madhe për bashkëpunim dhe zhvillim të projekteve që mund të sjellin investime të reja, veçanërisht në sektorët me potencial të lartë si teknologjia, mjekësia dhe shkenca.
- Mund të kontribuoni në diversifikimin e industrisë shqiptare dhe zhvillimin e sektorëve të avancuar.

◆ **Përfitimet sociale:**

- Profesionistët shqiptarë të diasporës mund të ofrojnë mundësi trajnimi dhe përmirësimi të aftësive për profesionistët vendas.
- Krijimi i lidhjeve të forta ndërkombëtare do të ndihmojë në forcimin e kohezionit social dhe rritjen e mundësive për zhvillim të qëndrueshëm dhe inovacion.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Krijimi i platformës është një projekt afatmesëm, por mund të realizohet brenda një periudhe të arsyeshme.

◆ **Afatet:**

- **Faza 1 (2025):** Krijimi i platformës dhe zhvillimi i infrastrukturës teknologjike.
- **Faza 2 (2025-2026):** Promovimi i platformës dhe angazhimi i diasporës në bashkëpunime konkrete.
- **Faza 3 (2026-2027):** Përmirësimi i platformës dhe ofrimi i mundësive të avancuara për trajnime dhe bashkëpunim ndërkombëtar.
- **Faza 4 (2027-2028):** Monitorimi i ndikimit dhe rritja e mundësive të bashkëpunimit dhe investimeve.

Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: **4.7/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.3	⚠
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.6	✓

Ky propozim ofron mundësi të shumta për të rritur bashkëpunimin dhe rrjetëzimin ndërkombëtar të profesionistëve shqiptarë, duke përfshirë diasporën në zhvillimin e Shqipërisë.

Pjesëmarrësit mund të kontribuoni në projekte konkrete që do të sjellin rritje të ekonomisë dhe zhvillimin e industrive të avancuara.

Krijimi i platformës kërkon investime fillestare dhe një angazhim të madh për promovimin dhe administrimin e saj, por mund të sjellë përfitime të konsiderueshme për Shqipërinë në afat të mesëm dhe të gjatë.

15. Premtimet për Artin, Kulturën, Sportin dhe Trashëgiminë

Programi i propozuar për **Arti, Kulturën, Sportin dhe Trashëgiminë** synon përmirësimin e infrastrukturës dhe kushteve për zhvillimin e aktiviteteve artistike dhe kulturore, mbështetje për krijuesit, si dhe ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe historike të Shqipërisë. Këtu është një analizë e detajuar e pikave kryesore të programit.

1. Miratimi i Ligjit për Statusin e Artistit

- **Propozimi.** Ligji për Statusin e Artistit ka për qëllim të ofrojë mbrojtje dhe mundësi të barabarta për artistët në vend, si dhe t'i mundësojë atyre kushte më të mira pune dhe krijimi.
- **Ndikimi.** Ky ligj mund të rregullojë dhe sigurojë mbrojtjen e të drejtave të artistëve, duke përfshirë **paga të përshtatshme**, sigurime shëndetësore dhe mundësi zhvillimi profesional. Do të ndihmojë në **përmirësimin e kushteve të punës dhe jetesës për artistët** dhe do të stimulojë më shumë krijimtari në fushat e artit dhe kulturës.
- **Përfitimet.** Ky ligj mund të **ngrejë statusin profesional** të artistëve, duke i ofruar atyre mbështetje më të madhe në fushat e drejtat e autorit, mbrojtjen sociale dhe mundësi për zhvillim të mëtejshëm profesional.

2. Miratimi i Ligjit për Sponsorizimet në Fushën e Kulturës, Rinisë, Sporteve dhe Personave me Aftësi Ndryshe

- **Propozimi.** Ky ligj ka për qëllim të **incentivizojë sponsorizimin dhe mbështetje financiare për aktivitete kulturore, rinore dhe sportivë**, duke përfshirë individët dhe grupet që kanë nevojë për mbështetje speciale.
- **Ndikimi.** Ky ligj mund të rregullojë dhe stimulojë investimet private në aktivitete kulturore dhe rinore, duke mundësuar që **subjektet e interesuara** të japin kontribut financiar për zhvillimin e këtyre aktiviteteve.
- **Përfitimet.** Do të rritë mundësitë për **mbështetje financiare** dhe mund të ndihmojë në zhvillimin e aktiviteteve dhe institucioneve kulturore, duke përfshirë **më shumë sektorë të shoqërisë**, përfshirë ata me aftësi ndryshe.

3. Investime në Infrastrukturën Artistike dhe Kulturore

- **Propozimi.** Kjo pjesë e programit synon të investojë në **infrastrukturën kulturore dhe artistike**, duke përfshirë ndërtimin dhe rinovimin e 61 bashkive për t'i kthyer ato në **qendra multifunktionale për artistët dhe krijuesit**.
- **Ndikimi.** Kjo mund të rrisë mundësitë për zhvillimin e aktiviteteve kulturore dhe artistike, duke ofruar hapësira të përshtatshme për **performanca, ekspozita dhe kurse edukimi**. Investimet do të **furnizojnë infrastrukturën për të rinjtë**, duke nxitur **krijimtarinë dhe inovacionin**.
- **Përfitimet.** Krijimi i **qendrave multifunktionale** do të ofrojë mundësi për **bashkëpunim dhe zhvillim të kulturës dhe artit** në nivele të ndryshme të shoqërisë, duke mundësuar gjithashtu shtimin e mundësive për **karrierë artistike** për individët nëpërmjet aktiviteteve kreative.

4. Rritje e Pagave për Artistët

- **Propozimi.** Rritja e pagave për të gjitha kategoritë e artisteve të punësuar në institucionet shtetërore artistiko-kulturore.
- **Ndikimi.** Kjo do të përmirësojë standardet e jetesës për artistët, duke i bërë ata më të motivuar dhe të angazhuar në krijimtarinë e tyre. Rritja e pagave është gjithashtu një hap për të mbajtur dhe tërhequr talente të reja në fushën e artit.
- **Përfitimet.** Rritja e pagave do të stimulojë angazhimin më të madh të artistëve, duke siguruar një nivel të lartë të aktiviteteve kulturore dhe do të furnizojë sektore të rinj të industrisë kulturore.

5. Fondet e Granteve për Kinematografinë dhe Artistët e Pavarur

- **Propozimi.** Krijimi i fondit të granteve për kinematografinë shqiptare dhe artistët e pavarur, duke financuar projektet kreative me vlerë 10 milionë euro në vit.
- **Ndikimi.** Ky hap do të mbështesë kinematografinë dhe artistët e pavarur, duke furnizuar mundësi për zhvillimin e projekteve të rinj dhe ndihmën për realizimin e ideve inovative dhe krijuese.
- **Përfitimet.** Do të rrisë diversitetin kulturor, duke stimuluar zhvillimin e industrisë kinematografike dhe artit në Shqipëri, dhe gjithashtu do të ndihmojë në promovimin e vlerave kulturore shqiptare në nivel ndërkombëtar.

6. Financimi i Monumenteve Historike dhe Sitëve Arkeologjike

- **Propozimi.** Financimi i projekteve për ruajtjen dhe restaurimin e monumenteve historike dhe sitëve arkeologjike.
- **Ndikimi.** Ky program ka për qëllim të ruajë trashëgiminë kulturore dhe historike të Shqipërisë, duke mundësuar që këto monumente të përballojnë sfidat e kohës dhe të ruajnë vlerat historike për brezat e ardhshëm.
- **Përfitimet.** Do të risohet vlera kulturore dhe historike e Shqipërisë, duke rritur mundësitë për zhvillimin e turizmit kulturor dhe duke nxitur interesin për trashëgiminë shqiptare në nivel ndërkombëtar.

7. Investime në Infrastrukturën Sportive

- **Propozimi.** Investime të mëdha në ndërtimin e komplekseve stërvitore dhe pishinave në qytete të ndryshme, si në Sarandë, Vlorë, Durrës dhe Shkodër, me qëllim ngritjen e ekipeve elitare sportive.
- **Ndikimi.** Ky program do të rregullojë dhe modernizojë infrastrukturën sportive, duke krijuar mundësi të reja për sportistët shqiptarë dhe për të zhvilluar aktivitete sportive nga nivele amatore deri në nivele profesionale.
- **Përfitimet.** Krijimi i mundësive për sporte të ndryshme, si noti, peshëngritja dhe mundja, do të ndihmojë në ngritjen e nivelit të sportit shqiptar dhe do të kontribuojë në shëndetin dhe mirëqenien e qytetarëve.

Kreu XVII. Ndërtimet Strategjike Kombëtare

- **Propozimi.** Krijimi i një **ansambli të godinave strategjike** që përfshin Bibliotekën Kombëtare, Muzeun Kombëtar të Natyrës, Teatrin Kombëtar, Teatrin Kombëtar të Operas dhe Baletit, Pallatin e Sportit dhe Pishinën Olimpikë.
- **Ndikimi.** Ky projekt ka për qëllim të **shndërrojë Tiranën në një qendër kulturore dhe sportive**, duke sjellë mundësi të reja për **arritje dhe zhvillim në art, kulturë dhe sport**.
- **Përfitimet.** Krijimi i këtyre institucioneve do të **forcojë rolën e Shqipërisë në promovimin e kulturës dhe sportit** dhe do të **rrisë turizmin kulturor dhe ndërkombëtarizimin e mundësive për shprehjen e artit**.

Ky program ofron një qasje gjithëpërfshirëse dhe strategjike për të **mbështetur zhvillimin e artit, kulturës dhe sportit** në Shqipëri, duke **investuar në infrastrukturën kulturore dhe artistike** dhe ofruar **mundësi për krijimtarinë dhe inovacionin**. Gjithashtu, **ruajtja e trashëgimisë kulturore dhe ndihma për artistët e pavarur** janë gjithashtu pjesë kyçe e zhvillimit të këtyre sektorëve, duke pasur gjithashtu përfitime për **turizmin dhe ekonominë e vendit**.

Për të llogaritur **koston buxhetore dhe efektet e premtimeve** në fushën e **Artit, Kulturës, Sportit dhe Trashëgimisë**, përdorim një **analizë të strukturuar**, ku për secilën nismë japim:

- **Kostoja për 4 vite**
- **Efektet në zhvillimin kulturor, turizëm, mirëqenie dhe punësim**
- **Pesha në buxhet dhe analiza kosto-përfitim**

---

1. Ligji për Statusin e Artistit

Kosto

- Pagesa minimale për sigurime, mbështetje e drejtpërdrejtë për 2,500 artistë të regjistruar:
 $2,500 \times 12 \text{ muaj} \times 20,000 \text{ leke} = 600 \text{ milione "leke" / vit}$
 $2,500 \times 12 \text{ muaj} \times 20,000 \text{ lekë} = 600 \text{ milionë lekë / vit}$
 $2,500 \times 12 \text{ muaj} \times 20,000 \text{ leke} = 600 \text{ milione "leke" / vit}$

Kosto për 4 vite: 2.4 miliardë lekë

Efektet. Formalizim i sektorit kulturor, mirëqenie sociale, motivim për të rinjtë

---

2. Ligji për Sponsorizimet në Kulturë, Rini, Sport dhe PAK

Kosto indirekte

- Humbje nga lehtësimet tatimore për sponsorët: **rreth 200 milionë lekë/vit**

Totali për 4 vite: 800 milionë lekë

Efekti. Leverage i kapitalit privat për kulturë, integrim i bizneseve në sektorin publik kulturor

---

✓ 3. Qendra Multifunktionale Kulturore në 61 bashki

📌 Kosto

- Investim mesatar 1 qendër/bashki = **150 milionë lekë**
- 61×150 milionë = **9.15 miliardë lekë**
- Operim 4-vjeçar: ~**3 miliardë lekë**

📌 **Totali për 4 vite: 12.15 miliardë lekë**

Efekti. 800–1,000 vende të reja pune; rritje e aksesit kulturor në çdo qytet

---

✓ 4. Rritja e pagave për artistët në institucionet shtetërore

📌 Kosto

- Numri aktual i artistëve të punësuar: ~1,200
- Rritje mesatare vjetore: +25,000 lekë/muaj
- $1,200 \times 25,000 \times 12$ muaj = **360 milionë lekë/vit**

📌 **Totali për 4 vite: 1.44 miliardë lekë**

Efekti. Stimulim i qëndrueshmërisë në sistemin publik artistik dhe i standardeve profesionale

---

✓ 5. Fondi i granteve për kinematografi dhe artistë të pavarur

📌 Kosto

- 10 milionë euro/vit = **1 miliardë lekë/vit**

📌 **Totali për 4 vite: 4 miliardë lekë**

Efekti. Mbështetje për 200–300 projekte krijuese, promovim ndërkombëtar i kulturës shqiptare

---

✓ 6. Restaurimi i monumenteve historike dhe sitëve arkeologjike

📌 Kosto

- 60 site të prioritetit të lartë $\times$ 100 milionë = **6 miliardë lekë**
- - mirëmbajtje dhe staf për 4 vite: **1.5 miliardë lekë**

📌 **Totali: 7.5 miliardë lekë**

Efekti. Rritje e turizmit kulturor + 300 vende të reja pune në trashëgimi

---

✓ 7. Komplekse sportive dhe pishina në 4 qytete (Sarandë, Vlorë, Durrës, Shkodër)

📁 **Kosto**

- Kompleks stërvitor + pishinë: 2.5 miliardë lekë/qytet
- $4 \times 2.5 = 10$ miliardë lekë
- Shpenzime operative: **1 miliardë lekë (4 vite)**

📌 **Totali për 4 vite: 11 miliardë lekë**

Efekti. Rritje e përfshirjes në sport + përgatitje për ngjarje kombëtare dhe ndërkombëtare

---

✓ 8. Ndërtimet Strategjike Kombëtare (7 objekte kulturore/sportive)

📁 **Kosto (bazuar në kostot aktuale të ndërtimit në Tiranë)**

- Biblioteka Kombëtare: 3 miliardë lekë
- Muzeu i Natyrës: 1.5 miliardë lekë
- Teatri Kombëtar: 3.5 miliardë lekë
- TKOB: 4 miliardë lekë
- Pallati i Sportit: 4 miliardë lekë
- Pishina Olimpikë: 2.5 miliardë lekë
- Infrastrukturë ndihmëse: 1.5 miliardë lekë

📌 **Totali ndërtimi: 20 miliardë lekë**

- operim për 4 vite: **2 miliardë lekë**

📌 **Totali 4-vjeçar: 22 miliardë lekë**

Efekt: Shqipëria si qendër kulturore rajonale; rritje e turizmit urban, 500+ vende pune në sektorët kreativë

📄 **Përmbledhje e Kostove për 4 vite (lekë)**

Masa	Kosto e buxhetit
Ligji për artistët	2.4 mld
Sponsorizimet në kulturë	0.8 mld
Qendrat multifunksionale në 61 bashki	12.15 mld
Rritja e pagave për artistët	1.44 mld
Fondi për kinematografi dhe artistë të pavarur	4 mld
Restaurimi i trashëgimisë kulturore	7.5 mld

Masa	Kosto e buxhetit
Infrastrukturë sportive në qytete	11 mld
Ansambl i ndërtesave strategjike kulturore dhe sportive	22 mld
TOTAL për 4 vite	61.29 mld

Efektet në ekonomi dhe shoqëri

Kategori	Efekt i Pritshëm
 Kulturë dhe art	Rritje e qasjes, krijimtarisë dhe cilësisë artistike në gjithë vendin
 Sport	Shëndet publik + përfaqësim ndërkombëtar + 3,000 sportistë të rinj të trajnuar
 Trashëgimi	Turizëm kulturor, rikthim vlerash historike, rritje e vizitorëve ndërkombëtarë
 Punësim	5,000–6,000 vende pune direkte dhe indirekte në ndërtim, kulturë dhe turizëm
 Ekonomi kreative	Zgjerim i sektorit me impakt të lartë në PBB kulturore

Pesha ndaj buxhetit vjetor kombëtar

- 4 vite → **61.3 miliardë lekë**
- Mesatarisht vjetore: **15.3 miliardë lekë/vit**
- Buxheti kombëtar ~ 771 miliardë lekë → 15.3 miliarde leke / 771 miliarde leke ≈ 2.1%

Përfundim

- **Kosto buxhetore 4-vjeçare: 61.3 miliardë lekë**
- **Pesha në buxhet vjetor: ~2.1%**
- **Përfitime të mëdha shumëdimensionale:**
  - **Kulturë dhe trashëgimi**
  - **Punësim dhe turizëm**
  - **Sport dhe shëndet i qytetarëve**
  - **Modernizim i infrastrukturës urbane**

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.7/5

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin "Miratimi i Ligjit për Statusin e Artistit"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe i kuptueshëm. Ligji ka për qëllim të mbrojë dhe sigurojë mundësi të barabarta për artistët, duke përfshirë mbështetje në fushat e pagave, sigurimeve shëndetësore, dhe mundësive profesionale. Premtimi është i drejtpërdrejtë dhe adreson nevojën për rregullim të statusit të artistëve dhe përmirësimin e kushteve të punës dhe krijimtarisë së tyre.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Aktualisht, artistët në Shqipëri hasin vështirësi të mëdha në sigurimin e kushteve të mira të punës, duke përfshirë pagat e ulëta, mungesën e sigurimeve shëndetësore dhe mbështetjes profesionale. Statusi i artistëve nuk është i rregulluar, duke lënë hapësirë për abuzime dhe mungesë të mundësive për zhvillim. Mungesa e mbështetjes sociale dhe ligjore për artistët ka një ndikim të madh në cilësinë e jetës dhe mundësinë e zhvillimit të tyre profesional.

Problemet Kryesore:

- Paga e ulët dhe mungesa e sigurimeve shëndetësore për artistët.
  - Mungesa e mbështetjes ligjore dhe profesionale për zhvillimin e karrierës artistike.
  - Statusi i pasiguarur dhe i pasqyrueshëm ligjor për artistët në Shqipëri.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e këtij ligji, do të kërkohet ndërmarrja e disa masave të rëndësishme, duke përfshirë krijimin e një kornize ligjore që mbështet artistët dhe sigurimin e kushteve më të mira për punën dhe krijimtarinë e tyre.

- **Përgatitja e një ligji të plotë dhe gjithëpërfshirës** që do të rregulloj statusin e artistëve, duke përfshirë mbështetje sociale, sigurime shëndetësore dhe mbrojtjen e të drejtave të autorit.
- **Krijimi i strukturave mbështetëse për zhvillimin profesional** të artistëve, përfshirë mundësi trajnimi dhe mundësi për pjesëmarrje në aktivitete kulturore dhe artistike.
- **Inkurajimi i partneriteteve publike dhe private** për të siguruar financime dhe mbështetje të mëtejshme për artistët.

- **Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e artit dhe kulturës**, si dhe mbështetja e këtij sektori nga shoqëria dhe institucionet shtetërore.
-

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Kostot e realizimit të këtij ligji do të përfshijnë zhvillimin e kuadrit ligjor, implementimin e masave për mbështetje sociale dhe profesionale për artistët, si dhe financimin e aktiviteteve që lidhen me këtë ligj.

Kostot e mundshme për implementimin:

- **Zhvillimi i kuadrit ligjor dhe administrimi i tij:** 0.5 – 0.6 milionë euro.
- **Mundësimi i mbështetjes profesionale dhe trajnimeve për artistët:** 2 – 4 milionë euro.
- **Mbështetje për sigurimet shëndetësore dhe mbrojtjen sociale:** 2 – 3 milionë euro.
- **Kostoja totale e mundshme:** 5.5 – 10 milionë euro.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit.**
- **Fondet ndërkombëtare për zhvillimin e kulturës.**
- **Partnerë privatë dhe sponsorizues të mundshëm që mund të kontribuojnë në fushën e artit.**

Vlerësimi: Sigurimi i financimit mund të jetë një sfidë, pasi kërkohen burime të qëndrueshme dhe mbështetje e gjerë nga sektorë të ndryshëm, duke përfshirë sektorin publik dhe privat.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky ligj mund të ketë një ndikim të madh, jo vetëm në përmirësimin e kushteve të jetesës për artistët, por edhe në rritjen e aktiviteteve kulturore dhe përhapjen e artit në shoqëri. Përfitimet për artistët përfshijnë mbështetje më të madhe ligjore dhe financiare, ndërsa për shoqërinë përfitimi vjen nga rritja e vlerës kulturore dhe krijimtaria.

Përfitimet ekonomike:

- **Rritja e mundësive të punës për artistët**, duke krijuar mundësi për zhvillim të aktiviteteve kulturore dhe aktivitete të tjera artistike.
- **Zhvillimi i industrive të lidhura me artin dhe kulturën**, si turizmi kulturor dhe krijimi i mundësive për tregje të reja të artit.

Përfitimet sociale:

- **Përmirësimi i kushteve të jetesës dhe punës për artistët**, duke i dhënë mundësi të barabarta për zhvillim të mëtejshëm dhe mbrojtje të të drejtave të tyre.
- **Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e artit dhe kulturës**, duke kontribuar në një shoqëri më të pasur dhe më të zhvilluar kulturorisht.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Afati për miratimin dhe implementimin e këtij ligji mund të jetë disa vjet, pasi përfshin zhvillimin e një kuadri ligjor dhe krijimin e strukturave mbështetëse për artistët.

- **Faza 1 (2025–2026):** Përgatitja e projektit ligjor dhe konsultimet me artistët dhe palët e interesuara.
- **Faza 2 (2026–2027):** Miratimi i ligjit dhe krijimi i institucioneve mbështetëse për artistët.
- **Faza 3 (2027–2028):** Implementimi i ligjit dhe mbështetje për artistët, si dhe monitorimi i efektivitetit të ligjit.
- **Faza 4 (2028 dhe më pas):** Vlerësimi dhe rregullimi i masave për përmirësimin e kushteve të punës dhe mbështetje për artistët.

Indeksi i Fizibilitetit për Miratimin e Ligjit për Statusin e Artistit

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.7	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.5	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.6	✓

Ky ligj ka potencialin të sjellë përfitime të mëdha për artistët dhe shoqërinë në përgjithësi. Ai mund të përmirësojë kushtet e jetesës për artistët, të rrisë mundësitë për zhvillim profesional dhe të stimulojë krijimtarinë kulturore.

Megjithatë, implementimi i tij kërkon financime të mjaftueshme dhe mbështetje të gjerë nga palët e interesuara. Ky ligj është i nevojshëm për të përmirësuar statusin dhe kushte pune të artistëve në Shqipëri.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin: "Miratimi i Ligjit për Sponsorizimet në fushën e Kulturës, Rinisë, Sporteve dhe Personave me aftësi ndryshe"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe drejtpërdrejtë, duke përshkruar objektivin për krijimin e një ligji që stimulohet sponsorizimin dhe mbështetje financiare për aktivitete kulturore, rinore, sportive dhe për individët dhe grupet që kanë nevojë për mbështetje speciale (si ata me aftësi ndryshe). Ky është një propozim i drejtpërdrejtë dhe i kuptueshëm, i cili adreson nevojën për të rritur mbështetjen për këto sektorë.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.6/5)

Aktualisht, Shqipëria ka vështirësi të mëdha në mbështetje financiare për sektorët e kulturës, rinisë, sporteve dhe individëve me aftësi ndryshe. Ka një mungesë të sponsorizimeve dhe mbështetjes nga sektori privat, duke shkaktuar vështirësi për zhvillimin e aktiviteteve dhe integrimin e individëve me aftësi ndryshe në shoqëri. Mungesa e një kuadri ligjor që stimulon sponsorizimin ka krijuar një boshllëk që ky ligj synon ta mbushë.

Problemet Kryesore:

- Mungesa e mbështetjes financiare për sektorët e kulturës, rinisë dhe sporteve.
  - Vështirësia e tërheqjes së investimeve private për aktivitete të tilla.
  - Nevoja për një kuadër ligjor të rregulluar dhe të qartë që të stimulojë sponsorizimin.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e këtij ligji, duhet të ndërmerren disa hapa të rëndësishëm që do të mundësojnë krijimin e një kornize të qëndrueshme për sponsorizimet:

- **Krijimi i një kuadri ligjor** për të stimuluar sponsorizimet dhe për të mundësuar një administrim efikas të fondeve.
- **Lehtësimi i procedurave administrative** për sponsorët dhe investitorët që dëshirojnë të kontribuojnë financiarisht.
- **Inkurajimi i partneriteteve publike dhe private** për të mundësuar që investitorët të angazhohen në mbështetje të aktiviteteve kulturore, rinore dhe sportive.

- **Përfshirja e individëve me aftësi ndryshe** në këtë sistem, duke krijuar mundësi të barabarta për ata për të përfituar nga sponsorizimet.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Kostot për realizimin e këtij ligji mund të përfshijnë zhvillimin e kuadrit ligjor, administrimin e fondet për sponsorizime dhe promovimin e mundësive për sektorët e interesuar.

Kostot e mundshme për implementimin:

- **Zhvillimi i kuadrit ligjor dhe administrimi i tij:** 2 – 5 milionë euro.
- **Promovimi dhe edukimi i sponsorëve potencialë:** 1 – 2 milionë euro.
- **Implementimi i mekanizmave për ndarjen dhe mbikëqyrjen e fondeve:** 3 – 5 milionë euro.
- **Kostoja totale e mundshme:** 6 – 12 milionë euro.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit.**
- **Donatorë dhe partnerë privatë** të interesuar për zhvillimin e këtyre sektorëve.
- **Kreditë ndërkombëtare** për zhvillimin e aktiviteteve që lidhen me shërbime publike dhe përfshirjen sociale.

Vlerësimi:

Një sfidë për këtë projekt mund të jetë sigurimi i burimeve të mjaftueshme financiare, pasi do të kërkojnë investime për zhvillimin e kuadrit ligjor dhe administrimin e sponsorizimeve, si dhe mbikëqyrjen e përdorimit të fondeve. Do të jetë e nevojshme angazhimi i sektorëve të ndryshëm për të siguruar financimin e nevojshëm.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky ligj mund të ketë një ndikim të dukshëm pozitiv në zhvillimin e sektorëve të kulturës, rinisë dhe sporteve, si dhe në mbështetje për individët me aftësi ndryshe.

Përfitimet ekonomike:

- **Rritja e investimeve private** për aktivitete kulturore dhe rinore, duke kontribuar në zhvillimin e industrive të reja dhe mundësi punësimi.
- **Zhvillimi i aktiviteteve rinore dhe kulturore**, që do të sjellin rritje ekonomike dhe mundësi të reja për turizmin dhe industri të tjera.

Përfitimet sociale:

- **Inkurajimi i përfshirjes sociale** për individët me aftësi ndryshe, duke i mundësuar atyre të marrin pjesë aktive në aktivitete rinore dhe kulturore.
- **Përmirësimi i cilësisë së jetës për individët me aftësi ndryshe** dhe krijimi i mundësive të barabarta për të kontribuar dhe përfituar.

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Afati i zbatimit të këtij ligji mund të jetë relativisht i gjatë për shkak të përgatitjes së kuadrit ligjor dhe promovimin e sponsorizimeve. Disa faza të mundshme përfshijnë:

- **Faza 1 (2025–2026):** Përgatitja e projektit ligjor dhe diskutimi me palët e interesuara.
- **Faza 2 (2026–2027):** Miratimi i ligjit dhe krijimi i strukturave administrative për implementimin e tij.
- **Faza 3 (2027–2028):** Implementimi i ligjit dhe fillimi i sponsorizimeve private.
- **Faza 4 (2028 dhe më pas):** Monitorimi dhe vlerësimi i efektivitetit të ligjit dhe përfshirja e individëve me aftësi ndryshe.

Indeksi i Fizibilitetit për Miratimin e Ligjit për Sponsorizimet

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.6	⚠
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.7	✓

Ky ligj ka potencialin për të sjellë përfitime të mëdha për zhvillimin e aktiviteteve kulturore, rinore dhe sportive në Shqipëri. Ai mund të ndihmojë në mbështetje të individëve me aftësi ndryshe dhe të rrisë mundësitë për investime private në këto fusha.

Megjithatë, do të kërkohet angazhimi i palëve të interesuara dhe financim të mjaftueshëm për të realizuar projektin dhe për të siguruar mbështetje për të gjitha palët përfshirë dhe ata që kanë nevojë për mbështetje speciale.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin: "Rritja e Pagave për Artistët në Institucionet Shtetërore Artistiko-Kulturore"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë. Rritja e pagave për artistët e punësuar në institucionet shtetërore është një masë konkrete që ka si qëllim përmirësimin e kushteve të jetesës dhe motivimin e tyre për të qenë më të angazhuar në krijimtarinë dhe aktivitetet kulturore.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.8/5)

Aktualisht, pagat për artistët që punojnë në institucionet shtetërore janë të ulëta dhe nuk janë në përputhje me standardet e nevojshme për mbështetje të zhvillimit të aktiviteteve artistike. Kjo ndikon negativisht në nivelin e angazhimit dhe krijimtarisë, duke i penguar ata të kontribuojnë në mënyrë të plotë në fushat e artit dhe kulturës.

Problemet Kryesore:

- Paga e ulët që nuk reflekton vlerën e punës së artistëve.
  - Mungesa e motivimit për artistët për të kontribuar në aktivitete kulturore të qëndrueshme.
  - Rreziku i humbjes së talenteve të reja dhe ndërprerja e krijimtarisë për shkak të kushteve të pafavorshme.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Për realizimin e këtij premtimi, janë të nevojshme disa hapa të rëndësishëm:

- **Përmirësimi i pagave për artistët** në sektorët e kulturës, duke përfshirë rritjen e pagave për të gjithë artistët që punojnë në institucionet shtetërore kulturore dhe artistike.
  - **Hartimi i një plani të qëndrueshëm financimi** që do të sigurojë burime për këtë rritje pagash pa krijuar ndërlkime të tjera financiare për buxhetin e shtetit.
  - **Krijimi i një mekanizmi monitorimi dhe vlerësimi** që do të vlerësojë ndikimin e rritjes së pagave në performancën dhe angazhimin e artistëve.
-

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Kostot për rritjen e pagave janë të lidhura me rritjen e fondit të pagave për artistët dhe mund të kenë një ndikim të drejtpërdrejtë në buxhetin e shtetit. Kostoja e mundshme varet nga numri i artistëve që punojnë në institucionet shtetërore dhe niveli i rritjes që do të implementohet.

Kostot e mundshme për rritjen e pagave:

- **Rritja e pagave për artistët:** 10-20% të pagës mesatare për artistët në sektorët kulturorë.
- **Kostoja totale vjetore për rritjen e pagave:** 5 - 8 milionë euro (varet nga numri i artistëve dhe niveli i rritjes së pagave).

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit**, përmes alokimit të fondeve shtesë në programet kulturore dhe artistike.
- **Partneritete me sektorin privat**, duke stimuluar sponsorët dhe donatorët të kontribuojnë në rritjen e pagave për artistët.
- **Fondet ndërkombëtare dhe mbështetje nga organizata të ndryshme** që mbështesin zhvillimin e kulturës dhe artit.

Vlerësimi:

Burimet financiare janë të disponueshme, por kërkojnë një menaxhim të kujdesshëm të buxhetit dhe ndihmën e partnerëve të jashtëm për të siguruar qëndrueshmërinë financiare të këtij projekti.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Rritja e pagave ka një ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e kushteve të jetesës për artistët dhe do të nxisë më shumë angazhim dhe krijimtari në fushat e artit dhe kulturës. Ky ndikim ka potencialin të kontribuojë në rritjen e aktiviteteve kulturore dhe të fuqizojë industrinë kulturore në Shqipëri.

Përfitimet ekonomike dhe sociale:

- **Përmirësimi i kushteve të jetesës për artistët**, duke rritur motivimin dhe angazhimin e tyre në aktivitete kulturore dhe artistike.
  - **Rritja e cilësisë së aktiviteteve kulturore**, duke siguruar një nivel të lartë angazhimi nga artistët dhe krijimin e mundësive për zhvillim të mëtejshëm.
  - **Tërheqja e talenteve të reja** në sektorin e artit dhe kulturës, duke siguruar zhvillimin e një brezi të ri artistësh.
-

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Rritja e pagave mund të implementohet në një periudhë të shkurtër (1-2 vjet), nëse financimi është i siguar dhe masat janë të miratuara nga qeveria dhe institucionet përkatëse. Ndërkohë, është e nevojshme të krijohet një mekanizëm monitorimi dhe vlerësimi për të siguruar që kjo rritje të ketë ndikimin e dëshiruar.

- **Faza 1 (2025):** Miratimi i masave dhe alokimi i fondeve për rritjen e pagave.
- **Faza 2 (2025–2026):** Implementimi i rritjes së pagave dhe monitorimi i efektivitetit të saj.
- **Faza 3 (2026–2027):** Vlerësimi i ndikimit dhe mundësia e përmirësimeve të mëtejshme.

Indeksi i Fizibilitetit për Rritjen e Pagave për Artistët

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.8	✓
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.6	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.7	✓

Rritja e pagave për artistët është një hap i rëndësishëm për përmirësimin e kushteve të jetesës dhe zhvillimin e aktiviteteve kulturore dhe artistike.

Ky propozim ka potencialin të ketë një ndikim pozitiv të konsiderueshëm, si në aspektin ekonomik ashtu edhe në atë social. Pavarësisht nevojës për burime financiare dhe menaxhim të kujdesshëm, ky premtrim është plotësisht i realizueshëm dhe do të sjellë përfitime të qarta për sektorin e artit dhe kulturës në Shqipëri.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin: "Fondet e Granteve për Kinematografinë dhe Artistët e Pavarur"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe ka një qëllim të drejtpërdrejtë: krijimi i një fondi grantesh prej 10 milionë euro në vit për mbështetje të kinematografisë shqiptare dhe artistëve të pavarur. Ky fond do të financojë projekte krijuese dhe inovative, duke ndihmuar në zhvillimin e industrisë kinematografike dhe artit në Shqipëri.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.9/5)

Aktualisht, kinematografia shqiptare dhe artistët e pavarur përballen me sfida të mëdha, përfshirë mungesën e mbështetjes financiare dhe burimeve për realizimin e projekteve kreative. Industria është ende në faza zhvillimi dhe ka nevojë për financim të vazhdueshëm për të stimuluar kreativitetin dhe zhvillimin.

Problemet Kryesore:

- Mungesa e fondeve të qëndrueshme për artistët dhe producentët.
  - Rreziku i humbjes së mundësive për zhvillimin e projekteve të reja dhe të pavarura.
  - Vështirësitë në promovimin e kulturës shqiptare në tregjet ndërkombëtare pa mbështetje adekuate.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa kyç janë të nevojshme:

- **Krijimi i fondit të granteve:** Ky fond duhet të ketë një proces të qartë aplikimi dhe selektimi për projektet e kinematografisë dhe artistëve të pavarur.
  - **Përkufizimi i kritereve të selektimit:** Kriteret për aplikim duhet të jenë të qarta dhe të përfshijnë prioritetet për zhvillimin e projekteve kreative dhe inovative.
  - **Monitorimi dhe vlerësimi i fondeve:** Duhet të krijohet një mekanizëm monitorimi që siguron përdorimin efikas të fondeve dhe vlerësimin e ndikimit të granteve në zhvillimin e kinematografisë dhe artit në Shqipëri.
-

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Kostoja për krijimin e fondit të granteve për kinematografinë dhe artistët e pavarur është e qartë: 10 milionë euro në vit. Ky është një fond substancial, por kërkon burime të qëndrueshme dhe një menaxhim të mirë për ta mbajtur këtë nivel financimi çdo vit.

Kostot e mundshme për krijimin e fondit:

- **10 milionë euro në vit** për mbështetje të projekteve kinematografike dhe artistëve të pavarur.
- **Përgjegjësia e administratës publike:** Krijimi i një strukture për menaxhimin dhe shpërndarjen e fondeve, që mund të ketë kosto administrimi. Kostoja për administratën mund të variojë, por mund të jetë deri në 10% të fondit total (1 milion euro).

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Fondet mund të alokohen nga buxheti i shtetit përmes politikave kulturore dhe mbështetjes së industrisë kinematografike.
- **Partneritete me sektorin privat dhe organizata ndërkombëtare:** Mund të krijohen partneritete për të mbështetur zhvillimin e kinematografisë dhe artit shqiptar.
- **Mbështetje nga fondet ndërkombëtare për kulturën dhe zhvillimin e industrisë krijuese.**

Vlerësimi:

Burimet financiare janë të mundshme për të siguruar këtë fond, por do të kërkohej një strategji e qëndrueshme dhe mbështetje nga partnerët e jashtëm.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky fond do të ketë një ndikim të fuqishëm në zhvillimin e industrisë kinematografike dhe artit shqiptar, duke stimuluar kreativitetin dhe promovuar vlerat kulturore shqiptare. Përfitimet për shoqërinë dhe ekonominë janë të shumta.

Përfitimet ekonomike dhe sociale:

- **Zhvillimi i industrisë kinematografike** do të krijojë mundësi për zhvillimin e projekteve dhe hapjen e vendeve të punës.
  - **Promovimi i kulturës shqiptare** në tregjet ndërkombëtare, duke kontribuar në njohjen e saj globalisht.
  - **Diversifikimi i kulturës dhe artit në Shqipëri**, duke inkurajuar artistët e pavarur të zhvillojnë projekte të reja dhe inovative.
-

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Ky projekt ka një afat të mundshëm të shpejtë për implementim (1–2 vjet), duke pasur parasysh se fondet mund të alokohen relativisht shpejt dhe mund të fillojë shpërndarja e granteve menjëherë pas miratimit të fondit dhe krijimit të mekanizmave të selektimit.

- **Faza 1 (2025):** Miratimi i fondit dhe krijimi i mekanizmave për shpërndarjen e granteve.
- **Faza 2 (2025–2026):** Përdorimi i fondeve për mbështetje të projekteve dhe vlerësimi i ndikimit të granteve.
- **Faza 3 (2026–2027):** Vlerësimi i ndikimit dhe mundësia për rritjen e fondit në vitet e ardhshme.

Indeksi i Fizibilitetit për Fondet e Granteve për Kinematografinë dhe Artistët e Pavarur

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.9	✓
Masat për Zbatimin	4.8	✓
Kostoja dhe Financimi	4.7	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.6	✓

Krijimi i fondit të granteve për kinematografinë dhe artistët e pavarur është një masë shumë e rëndësishme për zhvillimin e industrisë kinematografike dhe artit në Shqipëri.

Ky premtrim ka potencialin të kontribuojë në rritjen e diversitetit kulturor dhe promovimin e vlerave shqiptare në tregjet ndërkombëtare.

Burimet financiare dhe burimet e administratës janë të disponueshme, dhe mundësitë për realizimin e këtij premtimi janë të larta.

Indeksit të Fizibilitetit për Premtimin "Financimi i Monumenteve Historike dhe vendeve arkeologjike"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë: financimi i projekteve për ruajtjen dhe restaurimin e monumenteve historike dhe sitëve arkeologjike. Kjo ka për qëllim të mbrojtë dhe të ruajë trashëgiminë kulturore dhe historike të Shqipërisë, duke mundësuar që monumentet dhe sitet të qëndrojnë të paprekura nga shkatërrimet e kohës dhe të ruajnë vlerat historike për brezat e ardhshëm.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.8/5)

Shqipëria ka një pasuri të jashtëzakonshme të monumenteve historike dhe sitëve arkeologjike, të cilat shpesh nuk kanë marrë mbështetje të mjaftueshme për restaurimin dhe ruajtjen e tyre. Kjo ka çuar në një gjendje të dobët të disa prej këtyre monumenteve dhe sitëve, të cilat janë në rrezik të dëmtimit të pakthyeshem për shkak të moshës së tyre dhe faktorëve të jashtëm si ndotja dhe turizmi masiv.

Problemet Kryesore:

- Dëmtimi i monumenteve dhe sitëve për shkak të moshës dhe faktorëve natyrorë.
  - Mungesa e financimeve të mjaftueshme dhe strategjive afatgjata për restaurim dhe ruajtje.
  - Pavarësia e kufizuar e institucioneve për menaxhimin e këtyre projekteve dhe shpërndarjen e burimeve.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa kyç janë të nevojshme:

- **Krijimi i një fondi për restaurim dhe ruajtje:** Ky fond do të financojë projekte që mbulojnë nevojat për restaurim të monumenteve dhe sitëve arkeologjike.
  - **Zhvillimi i një strategjie afatgjatë:** Kjo duhet të përfshijë një vlerësim të gjendjes së monumenteve dhe sitëve, si dhe hartimin e projekteve që mund të realizohen me prioritet.
  - **Krijimi i një komisioni për monitorimin e projekteve:** Ky komision mund të sigurojë mbikëqyrje dhe transparencë në menaxhimin e fondeve dhe projekteve.
-

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

Vlerësimi: (4.6/5)

Kostoja për realizimin e këtij premtimi është e ndarë në disa komponentë, përfshirë krijimin e një fondi të dedikuar për restaurimin e monumenteve dhe sitëve arkeologjike. Shuma e nevojshme për këtë projekt mund të jetë e konsiderueshme, por është e mundur të sigurohet një buxhet adekuat nëse alokohen burime nga buxheti i shtetit dhe mund të krijohen partneritete me organizata ndërkombëtare për ruajtjen e trashëgimisë kulturore.

Kostot mund të përfshijnë:

- **Fondi për restaurim:** Një vlerësim i përgjithshëm i koston mund të jetë afërsisht 5-10 milionë euro në vit, për të mbuluar restaurimin dhe ruajtjen e monumenteve dhe sitëve të ndryshme në Shqipëri.
- **Kostoja e administratës:** Krijimi dhe menaxhimi i një komisioni ose institucioni që do të drejtojë këtë fond mund të ketë një kosto për administrim, që mund të jetë deri në 5% të shumës totale të alokuara për vitin (250,000–500,000 euro).

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Alokimi i fondeve për restaurim dhe ruajtje mund të bëhet nga buxheti i shtetit.
- **Mbështetje ndërkombëtare:** Bashkëpunimi me organizata ndërkombëtare dhe fondet për trashëgiminë kulturore mund të sigurojnë financim të shtuar.
- **Partneritete private:** Mund të krijohen mundësi për investime nga sektorët privatë, duke ofruar stimuj për investimet në restaurimin e monumenteve historike.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

Vlerësimi: (5/5)

Ky program ka një ndikim të rëndësishëm në ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe historike të Shqipërisë, duke rritur mundësitë për zhvillimin e turizmit kulturor dhe promovimin e vlerave historike të vendit. Kjo do të sjellë përfitime të mëdha ekonomike dhe sociale për vendin, përfshirë rritjen e numrit të vizitorëve dhe krijimin e mundësive për zhvillimin e turizmit dhe industrive të lidhura.

Përfitimet:

- **Rritja e turizmit kulturor:** Restaurimi i monumenteve dhe sitëve arkeologjike do të përmirësojë mundësitë për zhvillimin e turizmit dhe do të nxjerrë në pah pasurinë kulturore të Shqipërisë.
- **Krijimi i vendeve të punës:** Projektet për restaurim dhe menaxhim do të krijojnë mundësi pune në fushën e restaurimit, menaxhimit të trashëgimisë dhe turizmit.
- **Ruajtja e vlerave kulturore:** Ky projekt do të kontribuojë në ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe historike për brezat e ardhshëm.

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Afati për realizimin e këtij premtimi është afatmesëm deri në afatgjatë (2–5 vjet), duke pasur parasysh që restaurimi dhe ruajtja e monumenteve dhe sitëve është një proces i gjatë dhe i kushtueshëm. Disa monumente mund të kërkojnë projekte të mëdha restaurimi që mund të zgjasin për shumë vite.

- **Faza 1 (2025):** Vlerësimi i gjendjes së monumenteve dhe sitëve, dhe krijimi i një plani strategjik për restaurimin dhe ruajtjen.
- **Faza 2 (2026–2027):** Fillimi i restaurimit të monumenteve dhe sitëve prioritare.
- **Faza 3 (2027–2029):** Vlerësimi i ndikimit dhe zgjerimi i projektit për përfshirjen e më shumë monumenteve dhe sitëve.

Indeksi i Fizibilitetit për Financimin e Monumenteve Historike dhe Siteve Arkeologjike

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.8	✓
Masat për Zbatimin	4.9	✓
Kostoja dhe Financimi	4.6	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.7	✓

Financimi i monumenteve historike dhe sitëve arkeologjike është një projekt me një ndikim të fuqishëm në ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe zhvillimin e turizmit kulturor.

Ky premtim ka potencialin të krijojë mundësi të mëdha për rritjen e njohjes ndërkombëtare të Shqipërisë dhe për përmirësimin e kushteve për zhvillimin ekonomik.

Megjithatë, do të kërkohet një menaxhim efikas dhe burime të qëndrueshme financimi për realizimin e tij të suksesshëm.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin "Investime në Infrastrukturën Sportive"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe specifik: investimi në ndërtimin e komplekseve stërvitore dhe pishinave në qytete të ndryshme të Shqipërisë, si Sarandë, Vlorë, Durrës dhe Shkodër, për të ngritur ekipe elitare sportive. Ky projekt ka për qëllim modernizimin e infrastrukturës sportive dhe krijimin e mundësive të reja për sportistët shqiptarë.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.7/5)

Infrastruktura sportive në Shqipëri është e kufizuar dhe në shumë raste jo e mjaftueshme për të mbështetur zhvillimin e sporteve profesionale, sidomos për sportistët e rinj dhe ata të niveleve të larta. Shumë komplekse stërvitore dhe pishina janë të papërshtatshme ose të vjetra për standardet moderne të trajnimit.

Problemet Kryesore:

- Mungesa e objekteve moderne dhe multifunkionale që mund të mbështesin zhvillimin e sporteve të ndryshme.
  - Nevoja për infrastrukturë që mbulon një gamë të gjerë sportesh dhe nivele të ndryshme trajnimi.
  - Pjesëmarrja e ulët në sportet profesionale dhe amatore për shkak të mungesës së mundësive të mira për stërvitje dhe konkurrim.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa janë të nevojshme:

- **Hartimi i një plani të detajuar investimesh:** Ky plan do të identifikojë qytetet dhe zonat që kanë nevojë për komplekse sportive dhe pishina, si dhe specifikat e ndërtimit për secilën infrastrukturë.
- **Zgjedhja e projektuesve dhe ndërtuesve të aftë:** Ndërtimi i komplekseve stërvitore kërkon ekspertizë të specializuar, si dhe cilësi të lartë në ndërtim për të siguruar që këto objekte të jenë të qëndrueshme dhe të përshtatshme për përdorim afatgjatë.

- **Alokimi i burimeve për mirëmbajtjen:** Për të siguruar që infrastruktura e re të mbetet e përshtatshme për përdorim, duhen alokuar fonde për mirëmbajtjen e vazhdueshme të këtyre objekteve.
-

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Kostoja e këtij programi përfshin ndërtimin e objekteve të shumta sportive dhe pishinave. Kostoja mund të jetë e konsiderueshme, duke pasur parasysh ndihmën e kërkuar për krijimin e mundësive të stërvitjes profesionale dhe moderne për sportistët.

Kostot mund të përfshijnë:

- **Ndërtimi i komplekseve stërvitore:** Për çdo kompleks të ri, kostoja mund të jetë nga 2 deri në 5 milionë euro, varësisht nga madhësia dhe veçoritë e kërkuara.
- **Pishinat dhe infrastrukturë shtesë:** Pishinat dhe hapësirat shtesë për aktivitete si noti dhe peshëngritja mund të shtojnë kosto për secilën vendndodhje, që mund të variojnë nga 500,000 deri në 1 milion euro për secilën pishinë.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Fondet mund të alokohen nga buxheti qeveritar për realizimin e këtyre projekteve.
  - **Partneritete me sektorin privat:** Mund të krijohen mundësi për investime nga sektorë të ndryshëm, duke ofruar mundësi për menaxhim privat dhe sponsorizim të aktiviteteve sportive.
  - **Mbështetje ndërkombëtare:** Mund të sigurohen fonde edhe nga organizata ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e sporteve dhe shëndetit.
-

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Investimi në infrastrukturën sportive do të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë dhe afatgjatë në zhvillimin e sporteve dhe shëndetit në Shqipëri. Ky program mund të stimulojë pjesëmarrjen e qytetarëve në aktivitete fizike dhe mund të krijojë mundësi për zhvillimin e karrierave profesionale për sportistët shqiptarë.

Përfitimet:

- **Zhvillimi i sporteve profesionale:** Infrastruktura moderne do të mundësojë zhvillimin e ekipeve profesionale dhe do të inkurajojë sportistët të stërviten në kushte optimale.
- **Pjesëmarrja e qytetarëve në aktivitete fizike:** Ndërtimi i objekteve të duhura do të krijojë mundësi për qytetarët të përfshihen në aktivitete sportive, duke kontribuar në shëndetin e përgjithshëm të popullsisë.

- **Rritja e mundësive për punësim:** Ky program mund të krijojë mundësi pune për profesionistë të fushës së ndërtimit, menaxhimit të sporteve dhe administratës së këtyre objekteve.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Afati për realizimin e këtij premtimi mund të jetë afatmesëm deri afatgjatë (2–4 vjet), duke pasur parasysh që ndërtimi i objekteve të shumta kërkon kohë dhe burime të konsiderueshme.

- **Faza 1 (2025):** Hartimi i planit të investimeve dhe fillimi i ndërtimit të objekteve të para.
- **Faza 2 (2026–2027):** Ngritja e komplekseve stërvitore dhe pishinave në disa qytete kryesore.
- **Faza 3 (2027–2029):** Zgjerimi i infrastrukturës dhe ndërtimi i objekteve shtesë në qytete të tjera.

Indeksi i Fizibilitetit për Investimet në Infrastrukturën Sportive

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.7	✓
Masat për Zbatimin	4.9	✓
Kostoja dhe Financimi	4.8	✓
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.7	✓

Investimi në infrastrukturën sportive do të ketë një ndikim të fuqishëm në zhvillimin e sporteve dhe shëndetit në Shqipëri.

Ky premtim ka potencialin të rrisë pjesëmarrjen e qytetarëve në aktivitete fizike dhe të krijojë mundësi për zhvillimin e sporteve profesionale.

Me një plan të mirë të financimit dhe menaxhimit, ky premtim mund të realizohet me sukses dhe të kontribuoni në zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin "Ndërtimet Strategjike Kombëtare"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i detajuar, duke përfshirë krijimin e një ansambli të godinave strategjike që do të përfshijnë institucione të rëndësishme kulturore dhe sportive në Tiranë. Ky projekt përfshin ndërtimin e Bibliotekës Kombëtare, Muzeut Kombëtar të Natyrës, Teatrit Kombëtar, Teatrit Kombëtar të Operas dhe Baletit, Pallatit të Sportit dhe Pishinës Olimpikë, me qëllim që Tiranën ta shndërrojë në një qendër kulturore dhe sportive.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.8/5)

Aktualisht, Tirana ka disa institucione kulturore dhe sportive, por ato janë shpesh të ndara, jo të përshtatshme për zhvillimin e plotë të aktiviteteve kulturore dhe sportive. Mungon një ansambël i koordinuar që mund të shërbejë si një qendër e vërtetë për art, kulturë dhe sport në qytet.

Problemet Kryesore:

- Mungesa e një qendre të integruar që përmban institucione të rëndësishme kulturore dhe sportive.
  - Nevoja për hapësira moderne që mundësojnë zhvillimin e aktiviteteve të ndryshme kulturore dhe sportive.
  - Nevoja për promovimin e Shqipërisë si një destinacion kulturor dhe turistik ndërkombëtar.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.9/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa janë të nevojshme:

- **Hartimi i një plani të detajuar urbanistik:** Ky plan do të përfshijë hartimin e projekteve për ndërtimin dhe organizimin e godinave kulturore dhe sportive në një zonë strategjike të Tiranës.
- **Shpallja e tenderëve dhe ndihma për projektuesit dhe ndërtuesit:** Do të kërkohet ekspertizë e veçantë për krijimin e objekteve që do të shërbejnë si qendra të kulturës dhe sporteve, si dhe për integrimin e këtyre institucioneve në infrastrukturën ekzistuese të qytetit.

- **Partneritete ndërkombëtare dhe mbështetje financiare:** Mund të krijohen mundësi për të siguruar fonde nga institucione ndërkombëtare dhe donatorë që mbështesin zhvillimin kulturor dhe sportiv.
-

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Ky projekt do të ketë një kosto të konsiderueshme për ndërtimin e objekteve dhe infrastruktura të tjera që do të përfshijnë të gjitha këto institucione strategjike. Kostoja e tij mund të shkojë në disa qindra milionë euro, duke marrë parasysh ndërtimin e godinave, ndihmën për krijimin e kushteve moderne dhe mbështetje për funksionimin e tyre.

Kostot mund të përfshijnë:

- **Ndërtimi i objekteve:** Kostoja e ndërtimit të godinave të mëdha dhe komplekseve mund të arrijë nga 50 deri në 100 milionë euro, varësisht nga madhësia dhe lloji i projekteve.
- **Infrastruktura për mbështetje:** Kostot për lidhjen e këtyre institucioneve me rrugët kryesore dhe zonat e tjera të Tiranës, si dhe për sigurimin e shërbimeve të tjera, si energjia dhe uji.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Fonde mund të alokohen nga buxheti kombëtar për të mbështetur këtë projekt strategjik.
  - **Partneritete publike-private:** Mund të krijohen mundësi për investime private dhe mbështetje nga kompani që operojnë në sektorët e kulturës dhe sporteve.
  - **Mbështetje ndërkombëtare:** Mund të sigurohen fonde nga organizata ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin kulturor dhe infrastrukturor.
-

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt do të ketë një ndikim të rëndësishëm ekonomik dhe social në Shqipëri, duke kontribuar në zhvillimin e turizmit kulturor dhe sportiv. Krijimi i këtyre institucioneve do të ofrojë mundësi për të promovuar vlerat kulturore shqiptare dhe për të rritur nivelin e aktiviteteve kulturore dhe sportive.

Përfitimet:

- **Promovimi i kulturës dhe artit:** Do të forcohet roli i Shqipërisë si një destinacion kulturor në nivel ndërkombëtar, duke tërhequr vizitorë dhe artistë nga e gjithë bota.
- **Zhvillimi i turizmit kulturor:** Krijimi i institucioneve të tilla do të rrisë mundësitë për zhvillimin e turizmit, duke ofruar aktivitete dhe atraksione të ndryshme për vizitorët.

- **Zhvillimi i sporteve dhe shëndetit:** Ndërtimi i pallateve të sporteve dhe pishinave do të krijojë mundësi për zhvillimin e sporteve të ndryshme dhe për promovimin e shëndetit të popullsisë.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Ky projekt ka një afat afatgjatë për realizimin e tij (3-5 vjet), pasi kërkon kohë të mjaftueshme për hartimin e projekteve, ndihmën për ndërtimin dhe krijimin e kushteve të përshtatshme për funksionimin e institucioneve.

- **Faza 1 (2025):** Hartimi i projekteve dhe shpallja e tenderëve për ndërtimin.
- **Faza 2 (2026–2027):** Ndërtimi i godinave dhe krijimi i infrastrukturës mbështetëse.
- **Faza 3 (2028–2029):** Funkcionalizimi i institucioneve dhe integrimi i plotë i tyre në strukturat kulturore dhe sportive të qytetit.

Indeksi i Fizibilitetit për Ndërtimet Strategjike Kombëtare

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.8/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.8	✓
Masat për Zbatimin	4.9	✓
Kostoja dhe Financimi	4.7	✓
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.6	✓

Ky projekt ka potencialin të transformojë Tiranën në një qendër kulturore dhe sportive, duke ofruar mundësi të reja për zhvillim dhe arritje në këto fusha.

Me një plan të mirë të financimit dhe menaxhimit, ky premtim mund të realizohet me sukses dhe të kontribuoni në zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë.

16. Premtimet për Turizmin, Mbrojtjen e Kafshëve dhe Mjedisin

Politikat për Turizmin

1. Zgjatja e Sezonit Turistik (1 nëntor - 30 prill).

Incentivë për Turistët Evropianë. Rimbursim deri në 50% të çmimit të biletës së avionit (maksimumi 50 euro) për turistët që qëndrojnë për më shumë se 8 netë të pandërprera në akomodime të regjistruara.

Qëllimi. Të zgjasë sezonin turistik dhe të tërheqë më shumë turistë gjatë periudhës së dimrit.

2. Kurset Profesionale për Shërbimet Turistike.

Përqendrim në Turizëm. Hapja e kurseve profesionale në zona të ndryshme për përmirësimin e shërbimeve turistike.

Qëllimi. Të rritet cilësia e shërbimeve dhe aftësitë e punonjësve në turizëm.

3. Liberalizimi i Pikat e Daljes Detarë.

Pikat e Daljes. Ndërtimi i rreth 200 pikave për mjetet detare përgjatë bregdetit shqiptar.

Qëllimi. Lehtësimi i aksesit për turizmin detar dhe mbështetje për aktivitetet ujore.

4. Përpilimi i Udhëzuesve Turistikë.

Udhëzues digjital. Krijimi i guidave turistike që përfshijnë turizmin detar, malor, historik dhe kulturor.

Qëllimi. Të ofrohet informacion i detajuar për vizitorët dhe të promovohen të gjitha format e turizmit në Shqipëri.

Pullat Turistike Digjitale për Dhomat e Plazhit

Formalizimi i Pjesës së Plazhit. Introdiktimi i pullave turistike me vlerë 1 euro për ditë për pronarët e dhomave të plazhit.

Qëllimi. Të sigurohet pagesa e taksave dhe të rregullohet përdorimi i pronave për qëllime turistike.

Grup për Kërkim-Shpëtim në Zonat Malore

Përmirësimi i Sigurisë. Krijimi i një ekipi për shpëtimin në zona malore dhe mbajtja e shtigjeve malore.

Qëllimi. Rritja e sigurisë për turizmin malor dhe mbrojtja e turistëve.

Politikat për Mbrojtjen e Kafshëve

1. Mikroçipimi i Kafshëve Shtëpiake

Regjistrimi dhe Identifikimi. Kafshët shtëpiake do të regjistrohen përmes mikroçipëve.

Qëllimi. Të monitorohet dhe kontrollohet më mirë popullsia e kafshëve dhe të reduktohen rastet e kafshëve endacake.

2. Sterilizimi dhe Vaksinimi i Kafshëve Endacake.

Program Kombëtar. Zbatimi i një programi për sterilizimin dhe vaksinimin e kafshëve endacake.

Qëllimi. Menaxhimi human dhe qëndrueshmëria e popullsisë së kafshëve endacake.

3. Ndalohet Ekzekutimi i Kafshëve nga Shteti.

Mbrojtja e Kafshëve. Ndalohet ekzekutimi i kafshëve nga institucionet shtetërore dhe ndjekje penale për shkelësit.

Qëllimi. Të sigurohet trajtimi etik i kafshëve dhe të forcohen të drejtat e kafshëve.

4. Rregullat për Kafshët e Rrezikshme.

Kontrolle më të Forta. Përdorimi i maskave mbrojtëse për kafshët e rrezikshme dhe masa më të rrepta për pronarët.

Qëllimi. Sigurimi i sigurisë publike dhe parandalimi i incidenteve me kafshë të rrezikshme.

Politikat për Mbrojtjen e Mjedisit

1. Degradimi i Pyjeve

Problemi i Menaxhimit të Pyjeve. Reduktimi i fondit pyjor shqiptar me 35% për shkak të shkatërrimit dhe menaxhimit të keq.

Qëllimi. Të adresohet ky problem dhe të përmirësohet menaxhimi i pyjeve.

2. Plani i Reforestimit.

Mbi 60,000 Ha Pyje. Mbjellja e pyjeve në një sipërfaqe prej 60,000 hektarësh brenda katër viteve.

Qëllimi. Të kundërshtohet deforestimi dhe të rikthehen hapësirat e gjelbra.

3. Ndalimi i Eksportit të Qymyr-drurit

Masat Mjedisore. Ndalimi i eksportit të qymyr-drurit për të ulur ndikimin negativ mjedisor.

Qëllimi. Përcaktimi i një trajtimi më të qëndrueshëm për sektorin e minierave.

4. Monitorimi i Cilësisë së Ajrit

Rrjeti Sensorësh për Ndotjen. Krijimi i një rrjeti sensorësh për monitorimin e cilësisë së ajrit në zonat industriale.

Qëllimi. Përmirësimi i cilësisë së ajrit dhe mbrojtja e shëndetit publik.

5. Mbështetje për Ndërmarrjet Industriale

Pyllëzimi i Zonave Industriale. Detyrimi për industrinë të pyllëzojë sipërfaqe të mëdha në zonat ku veprojnë.

Qëllimi. Të stimulohet përgjegjësia mjedisore në sektorin industrial.

6. Mbyllja e Guroreve në Zonat e Mbrojtura

Mbrojtja e Zonave të Ndjeshme. Mbyllja e guroreve pranë zonave të mbrojtura dhe burimeve ujore.

Qëllimi. Mbrojtja e mjedisit dhe ruajtja e zonave të ndjeshme.

Këto politika përfshijnë një qasje të gjithanshme për zhvillimin e turizmit, mbrojtjen e kafshëve dhe ruajtjen e mjedisit në Shqipëri. Politikat për turizmin synojnë të rrisin cilësinë e shërbimeve dhe të zgjerojnë sezonin turistik, ndërkohë që ato për mbrojtjen e kafshëve dhe mjedisit kanë si qëllim përmirësimin e kushteve për jetesën e kafshëve dhe mbrojtjen e resurseve natyrore. Implementimi i këtyre politikave do të kërkojë bashkëpunim të ngushtë ndërmjet shtetit, sektorëve privat dhe shoqërisë civile.

Për të llogaritur **koston buxhetore dhe efektet ekonomike dhe mjedisore të premtimeve për Turizmin, Mbrojtjen e Kafshëve dhe Mjedisin**, përdorim një **analizë të ndarë në tre kategori**, me vlerësime konkrete të kostove dhe impaktit të pritshëm në ekonomi, shoqëri dhe mjedis.

PËRMBLEDHJE E KOSTOVE TOTALE (4-vjeçare)

Fusha	Kosto në miliardë lekë	Efekte kryesore
Turizmi	13.0	Zgjatje sezoni, turizëm gjithëvjetor, punësim
Mbrojtja e kafshëve	3.5	Trajtim etik, shëndetësi për kafshët, reduktim risku
Mjedisi dhe pyjet	14.2	Rritje hapësirash të gjelbra, ndotje më e ulët
TOTAL	30.7 miliardë lekë	

I. TURIZMI

1. Rimbursim i biletës për turistët jashtë sezonit

- 300,000 turistë gjatë nëntor–prill $\times$ 50 euro = **15 milion € = 1.5 miliardë lekë/vit**
- 4 vite = **6 miliardë lekë**

Efekti +1.2 milion netë qëndrimi; qarkullim 100–120 mln €/vit në ekonomi lokale

2. Kurse profesionale për turizëm

- 50 qendra $\times$ 300,000 lekë/muaj $\times$ 12 muaj = **180 milionë lekë/vit**
- 4 vite = **0.72 miliardë lekë**

Efekti. 10,000 të rinj të certifikuar $\rightarrow$ përmirësim i cilësisë së shërbimeve turistike

3. 200 pika të daljes detare

- Ndërtim: 30 milionë lekë/pikë $\times$ 200 = **6 miliardë lekë**
- Mirëmbajtje: 0.3 miliardë lekë/vit $\rightarrow$ **1.2 miliardë lekë**

Totali: 7.2 miliardë lekë

Efekti. Turizëm detar & sportiv, ndikim në ekonominë bregdetare

4. Guidat digjitale dhe pullat për dhoma plazhi

- Platforma digjitale & zhvillim: 100 milionë lekë
- Vlerësuar si **kosto e ulët**: $\leq$ 0.1 miliardë lekë

Efekt: Formalizim i dhomave të plazhit, rritje e të ardhurave nga taksat

---

5. Grup kërkimi-malor dhe shënjimi shtigjesh

- Ekip + logjistikë: **500 milionë lekë**
- Infrastruktura & sinjalistika: 200 shtigje $\times$ 10 milionë = **2 miliardë lekë**

Totali: 2.5 miliardë lekë

Efekt: Siguri për turistë; turizëm aventurë

II. MBROJTJA E KAFSHËVE

1. Mikroçipimi i kafshëve shtëpiake

- Target: 300,000 kafshë $\times$ 1,000 lekë = **300 milionë lekë**
-

2. Sterilizim dhe vaksinim i kafshëve endacake

- Target: 50,000 kafshë në 4 vite
    - Sterilizim + vaksinim: 5,000 lekë/kafshë
- $50,000 \times 5,000 = 250$ milione leke /vit = 1miliarde leke
-

3. Sistemi i monitorimit & kontrollit (ligjor + veterinar)

- Shërbim veterinar në bashki + sistem i kontrollit: **600 milionë lekë**
-

4. Program edukimi dhe kontrolle për kafshë të rrezikshme

- Fushata edukimi + inspektime: **100 milionë lekë/vit = 400 milionë lekë**

 Totali për kafshët:

$300 + 1,000 + 600 + 400 =$ **2.3 miliardë lekë**

 Shtuar kosto e logjistikës dhe shërbimeve emergjente $\rightarrow$ **~3.5 miliardë lekë**

III. MBROJTJA E MJEDISIT

1. Reforestim i 60,000 ha pyje

- 1 ha = 200,000 lekë (përgatitje + mbjellje + mirëmbajtje)
  - $60,000 \times 200,000 =$ **12 miliardë lekë**
-

2. Rrjet kombëtar i sensorëve të ajrit

- 300 sensorë + platformë dixhitale = **1 miliardë lekë**
-

3. Ndihmë për ndërmarrjet për pyllëzim industrial

- 500 ndërmarrje × 500,000 lekë grant = **0.25 miliardë lekë**

4. Mbyllja e guroreve në zonat e mbrojtura

- Ndërhyrje + rehabilitim 50 zona: **20 milionë lekë/zona = 1 miliardë lekë**

📌 **Totali për mjedisin: 12 + 1 + 0.25 + 1 = 14.25 miliardë lekë**

☑ **EFEKTET EKONOMIKE DHE MJEDISORE**

Fusha	Efekt ekonomik & social
🏠 Turizëm	Rritje e turistëve jashtë sezonit → +100 mln €/vit; formalizim; punësim për 10,000 veta
🍄 Kafshë	Reduktim i rrezikut shëndetësor, ulje e kafshëve endacake, edukim qytetar
🌲 Mjedis	+60,000 ha pyje → ndikim në CO ₂ , mikroklimë, turizëm eko, shëndet publik, biodiversitet

☑ **Pesha në buxhetin kombëtar**

- Totali për 4 vite: **~30.7 miliardë lekë**
- Mesatarisht: **7.7 miliardë lekë/vit**
- % ndaj buxhetit vjetor 2024 (~771 miliardë lekë) = $7.7 / 771 \approx 1.15\%$

☑ **PËRFUNDIM**

Element	Vlerë
Kosto totale 4-vjeçare	30.7 miliardë lekë
Kosto vjetore mesatare	~7.7 miliardë lekë
Pesha ndaj buxhetit vjetor	~1.17%
Përfitimet kryesore	Turizëm gjithëvjetor, ekoturizëm, ajër më i pastër, mirëqenie e kafshëve

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 4.6/5

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin "Zgjatja e Sezonit Turistik (1 nëntor - 30 prill)"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Premtimi është i qartë dhe i detajuar. Ky projekt synon të zgjat sezonin turistik dhe të tërheqë më shumë turistë gjatë periudhës dimërore (1 nëntor - 30 prill), duke ofruar një incentivë për turistët evropianë. Kjo do të bëhet përmes rimbursimit të 50% të çmimit të biletës së avionit, me një maksimum prej 50 euro për turistët që qëndrojnë më shumë se 8 netë të pandërprera në akomodime të regjistruara.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Aktualisht, sezoni turistik në Shqipëri është i fokusuar në muajt e verës (qershor - shtator), dhe shumë biznese dhe aktivitete turistike janë të varura nga sezoni veror. Ka një potencial të madh për të zhvilluar turizmin dimëror, por sfida kryesore është tërheqja e turistëve gjatë periudhës dimërore, për shkak të kushteve të kufizuara dhe mungesës së aktiviteteve atraktive.

Problemet Kryesore:

- Zgjerimi i periudhës së turizmit kërkon investime të konsiderueshme për të ofruar shërbime dhe aktivitete të përshtatshme gjatë dimrit.
  - Dëshira për të tërhequr turistët evropianë gjatë dimrit mund të varet nga incentivë të tilla si rimbursimi i biletës së avionit, i cili kërkon menaxhim të kujdesshëm të buxhetit dhe burimeve.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.7/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa janë të nevojshme:

- **Hartimi i një plani marketingu dhe promovimi:** Ky plan do të synojë turistët evropianë, duke promovuar Shqipërinë si një destinacion tërheqës dimëror, përfshirë mundësitë për aktivitete të tjera si ski, turizëm malor, turizëm kulturor dhe kulinar.
- **Sigurimi i fondeve dhe administrimi i rimbursimeve:** Duhet të krijohet një sistem të menaxhimit për rimbursimin e çmimit të biletës së avionit, i cili do të mundësojë që turistët të aplikojnë dhe të marrin mbështetje financiare.
- **Përmirësimi i infrastrukturës dimërore dhe aktiviteteve turistike:** Për të tërhequr më shumë turistë gjatë dimrit, do të kërkojnë investime në infrastrukturën turistike (si

akomodimi, restorante, mundësi për aktivitete të ndryshme) dhe zhvillimi i aktiviteteve dimërore si ski, ekskursione, etj.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Ky projekt do të kërkojë një investim të konsiderueshëm në rimbursimin e biletave të avionit për turistët dhe në zhvillimin e infrastrukturës dimërore. Kostoja totale do të varet nga numri i turistëve që do të përfitojnë dhe periudha e zbatimit të rimbursimeve.

Kostot e mundshme përfshijnë:

- **Rimbursimi i biletave të avionit:** Nëse 100,000 turistë përfitojnë nga rimbursimi, duke marrë parasysh që çdo turist mund të përfitojë deri në 50 euro, kjo do të përfaqësojë një kosto prej 5 milionë euro në vit.
- **Promovimi dhe marketingu:** Kostoja e krijimit të një fushate marketingu për të promovuar Shqipërinë si një destinacion dimëror mund të jetë rreth 1-2 milionë euro.
- **Përmirësimi i infrastrukturës turistike:** Investimet për zhvillimin e infrastrukturës dimërore (hotelere, aktivitete dhe transport) mund të shkojnë deri në 10 milionë euro, në varësi të shkallës së investimeve.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Pjesa më e madhe e financimit mund të vijë nga buxheti i shtetit për të mbështetur këtë iniciativë.
  - **Partneritete private:** Bizneset private mund të investojnë në infrastrukturën turistike dhe të përfitojnë nga rritja e turizmit gjatë periudhës dimërore.
  - **Fonde ndërkombëtare:** Mund të kërkojnë fonde nga organizatat ndërkombëtare për zhvillimin e turizmit dhe mbështetje për iniciativat që stimulojnë turizmin dimëror.
-

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt ka një ndikim të rëndësishëm ekonomik dhe social, duke kontribuar në rritjen e të ardhurave nga turizmi, krijimin e vendeve të reja të punës dhe zhvillimin e sektorëve të tjerë të ekonomisë. Për më tepër, zgjatja e sezonit turistik mund të rrisë stabilitetin e sektorit të turizmit, duke ulur varësinë nga sezoni veror dhe duke krijuar mundësi për zhvillim të qëndrueshëm.

Përfitimet:

- **Rritja e të ardhurave nga turizmi:** Zgjatja e sezonit turistik do të rrisë ndjeshëm të ardhurat nga turizmi dhe do të kontribuoni në zhvillimin ekonomik të Shqipërisë.
- **Krijimi i vendeve të punës:** Ky projekt do të kontribuoni në krijimin e mundësive të reja për punësim në sektorët e turizmit dhe shërbimeve.

- **Diversifikimi i turizmit:** Zgjatja e sezonit turistik dhe promovimi i aktiviteteve dimërore do të diversifikojë më tej turizmin në Shqipëri.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Ky projekt ka një afat të shkurtër dhe të mesëm për realizimin e tij. Ndërsa sistemi i rimbursimit mund të implementohet relativisht shpejt, zhvillimi i infrastrukturës dhe promovimi mund të kërkojnë disa vjet për të pasur impakt të plote.

- **Faza 1 (2025):** Hartimi i projektit dhe krijimi i sistemit të rimbursimit të biletave të avionit.
- **Faza 2 (2025–2026):** Promovimi i Shqipërisë si një destinacion turistik dimëror dhe përmirësimi i infrastrukturës.
- **Faza 3 (2026–2027):** Monitorimi dhe vlerësimi i ndikimit të projektit dhe optimizimi i sistemit për vitet e ardhshme.

Indeksi i Fizibilitetit për Zgjatjen e Sezonit Turistik

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.5	✓
Masat për Zbatimin	4.7	✓
Kostoja dhe Financimi	4.6	✓
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.8	✓

Ky projekt ka potencialin të rrisë ndjeshëm turizmin në Shqipëri gjatë periudhës dimërore, të ndihmojë në zhvillimin ekonomik dhe të krijojë mundësi të reja pune.

Kostoja e tij është e menaxhueshme nëse do të mbështetet nga një sistem i mirë menaxhimi dhe partneritete të forta, dhe gjithashtu mund të sjellë përfitime afatgjata për ekonominë e vendit.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin "Kurset Profesionale për Shërbimet Turistike"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt ka për qëllim hapjen e kurseve profesionale për përmirësimin e shërbimeve turistike në zona të ndryshme të Shqipërisë. Fokusimi është në përmirësimin e aftësive dhe cilësisë së punonjësve në sektorin e turizmit, me qëllim që të rritet cilësia e shërbimeve dhe performanca e përgjithshme e industrisë turistike. Ky është një hap konkret për të forcuar resursin njerëzor në sektorin e turizmit.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Sektori i turizmit në Shqipëri ka një potencial të madh, por një problem i madh është mungesa e trajnimeve të mjaftueshme për punonjësit e shërbimit. Ndërkohë që Shqipëria ka shumë mundësi për të zhvilluar turizmin, kualifikimi dhe aftësitë e punonjësve shpesh mbeten të pasigurta, duke ulur cilësinë e shërbimeve. Ky projekt është i nevojshëm për të përmirësuar nivelin e shërbimeve dhe për të ndihmuar që Shqipëria të përmbushë standardet ndërkombëtare.

Problemet Kryesore:

- Mungesa e trajnimeve të avancuara për punonjësit e turizmit.
  - Nevoja për zhvillimin e aftësive që përputhen me kërkesat e tregut turistik në rritje.
  - Çështja e përfshirjes së rajoneve të tjera përveç Tiranës dhe bregdetit, për të zhvilluar turizmin në zona të tjera të Shqipërisë.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa janë të nevojshme:

- **Hartimi i një plani trajnimi dhe përgatitje profesionale:** Ky plan duhet të identifikojë fushat ku trajnimi është më i nevojshëm, si menaxhimi i shërbimeve, marketingu turistik, teknikat e shërbimit dhe njohuritë për turizmin kulturor.
- **Përfshirja e institucioneve edukative dhe private:** Për zhvillimin e kurseve, mund të kërkohet bashkëpunimi me universitete, shkolla profesionale dhe institucione private që ofrojnë kurse trajnimi të akredituara.
- **Zgjerimi i mundësive për trajnim në zona të ndryshme të Shqipërisë:** Duhet të merret parasysh hapja e kurseve të përshtatshme edhe në zona që nuk janë tradicionalisht qendra të turizmit siç janë zona malore dhe veriore.

- **Programet e certifikimit dhe akreditimi:** Sigurimi i standardeve dhe akreditimi i këtyre kurseve është i rëndësishëm për të garantuar cilësinë dhe njohjen ndërkombëtare të trajnimeve.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Ky projekt kërkon investime në krijimin e kurseve profesionale dhe mundësive të trajnimit për punonjësit. Kostoja totale do të varet nga numri i kurseve që hapen dhe nga shkalla e përfshirjes së pjesëmarrësve në programet e trajnimit.

Kostot e mundshme përfshijnë:

- **Kostoja e organizimit të kurseve profesionale:** Kostoja e trajnimit për punonjësit mund të variojë, por për 50 kurse trajnimi në vit, duke i dhënë çdo kurs një kosto mesatare prej 2,000 euro, kostoja totale për kurset do të jetë rreth 100,000 euro.
- **Infrastruktura dhe materialet e trajnimit:** Për zhvillimin e programeve, mund të kërkojnë investime në infrastrukturën e trajnimit, materialet dhe mësuesit e kualifikuar, që mund të kapin shifrat 50,000 - 100,000 euro në vit për mbështetje të qëndrueshme.
- **Marketing dhe promovim i kurseve:** Pjesa tjetër e buxhetit do të shkojë në promovimin e kurseve për t'u siguruar që punonjësit e turizmit të jenë të informuar dhe të regjistruar për trajnimet. Kostoja e marketingut mund të jetë rreth 20,000 euro.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Mund të mbështesë këto kurse si pjesë e strategjisë së zhvillimit të turizmit dhe forcimit të sektorit të shërbimeve.
- **Partneritete private dhe financim ndërkombëtar:** Organizatat që mbështesin zhvillimin e sektorit të turizmit dhe burimet e trajnimit mund të kontribuojnë për mbulimin e kostove.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt ka një ndikim të konsiderueshëm në sektorin e turizmit, pasi do të rrisë cilësinë e shërbimeve dhe aftësitë e punonjësve. Puna dhe trajnimi i punonjësve të turizmit do të kontribuoni në një nivel më të lartë të kënaqësisë së turistëve dhe do të përmirësojë reputacionin e Shqipërisë si një destinacion turistik.

Përfitimet:

- **Rritja e cilësisë së shërbimeve:** Punonjësit e trajnua do të ofrojnë shërbime më profesionale, të cilat do të ndikojnë në përvojën e turistëve dhe do të ndihmojnë në rritjen e numrit të vizitorëve.

- **Krijimi i vendeve të punës:** Trajnimi i punonjësve dhe mundësia për zhvillimin e aftësive të reja do të ndihmojnë në krijimin e mundësive të reja të punës, veçanërisht në rajonet ku turizmi ka potencial të zhvillohet.
- **Ngritja e imazhit të Shqipërisë si destinacion turistik i nivelit të lartë:** Cilësia e shërbimeve do të kontribuoni në një imazh pozitiv të Shqipërisë në tregjet ndërkombëtare.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Ky projekt mund të fillojë menjëherë pas hartimit të planit të trajnimit dhe mund të realizohet brenda 1-2 viteve, duke siguruar mundësi për mbështetje të qëndrueshme për trajnime dhe kursime profesionale të punonjësve të turizmit.

- **Faza 1 (2025):** Hartimi i planit dhe krijimi i partneriteteve me institucione për trajnimin e punonjësve.
- **Faza 2 (2025–2026):** Hapja e kurseve dhe promovimi i mundësive të trajnimit në mbarë vendin.
- **Faza 3 (2026–2027):** Monitorimi dhe optimizimi i trajnimeve dhe integrimi i feedback-ut nga pjesëmarrësit për përmirësim të vazhdueshëm.

Indeksi i Fizibilitetit për Kurset Profesionale për Shërbimet Turistike

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.5	✓
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.5	✓
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.8	✓

Ky projekt ka një ndikim të rëndësishëm në forcimin e cilësisë së shërbimeve turistike në Shqipëri. Duket të jetë një investim me kthim të lartë, duke kontribuar në rritjen e numrit të turistëve dhe të ardhurave nga turizmi.

Kostoja është e menaxhueshme dhe mund të realizohet me mbështetje nga qeveria, partneritete private dhe organizata ndërkombëtare, duke sjellë përfitime ekonomike dhe sociale të qëndrueshme.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin "Liberalizimi i pikave të daljes Detare"

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt ka për qëllim ndërtimin e rreth 200 pikave të daljes detarë përgjatë bregdetit shqiptar, duke mundësuar akses më të lehtë për mjetet detare, si p.sh. jahte, anije turistike dhe mjete të tjera. Ai ka si qëllim përmirësimin e turizmit detar dhe mbështetje për aktivitetet ujore, duke kontribuar në zhvillimin e sektorëve të turizmit dhe transportit detar.

---

2. Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (4.5/5)

Shqipëria ka një bregdet të mrekullueshëm, por ka ende mungesa të infrastrukturës për turizmin detar dhe aksesin në mjetet detare. Deri tani, bregdeti është mjaft i pashfrytëzuar në këtë aspekt, dhe ndihma në këtë drejtim do të kontribuonte në zgjerimin e mundësive për aktivitetet ujore. Projektet për ndërtimin e pikave të daljes detarë janë të nevojshme për t'u përputhur me kërkesat e turistëve dhe për të stimuluar zhvillimin e turizmit dhe aktiviteteve ekonomike detare.

Problemet Kryesore:

- **Mungesa e infrastrukturës adekuate:** Shumë pika të bregdetit shqiptar janë të vështira për t'u arritur nga mjetet detare, duke penguar zhvillimin e turizmit detar dhe transportit detar.
  - **Nevoja për rregullim të mundësive për qarkullimin e mjeteve detare:** Pikat e daljes janë të kufizuara dhe shpesh nuk janë të përshtatshme për mjetet detare që përdoren për turizëm.
-

3. Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Për realizimin e këtij premtimi, disa hapa janë të nevojshme:

- **Hartimi i një plani për ndërtimin e pikave të daljes detarë:** Ky plan duhet të identifikojë zonat strategjike përgjatë bregdetit shqiptar ku ndërtimi i pikave të daljes është më i nevojshëm dhe mund të ketë impakt më të madh në turizëm dhe transport.
- **Projektimi dhe ndërtimi i infrastrukturës së pikave të daljes:** Ky projekt përfshin ndërtimin e porteve dhe pikave të daljes për mjetet detare, përfshirë hapësira për ancorimin e jahteve dhe mjeteve të tjera detare, si dhe ndihmën për zhvillimin e sistemeve të transportit detar.

- **Integrimi i aktiviteteve ujore me sektorët e tjerë të turizmit:** Pikat e daljes duhet të jenë të lidhura me aktivitete të tjera turistike, siç janë plazhet, hotelet dhe restorantet, për të përmirësuar përvojën e turistëve.
- **Sigurimi i standardeve dhe sigurisë:** Pikat e daljes duhet të përmbushin standardet ndërkombëtare të sigurisë për mjetet detare dhe pasagjerët.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

Vlerësimi: (4.4/5)

Ky projekt kërkon investime të konsiderueshme në infrastrukturën detare. Kostoja totale do të varet nga madësia dhe ndërlikimi i projektit për çdo pikë të daljes detarë. Ndërkohë që ndërtimi i pikave të daljes përfshin aspekte të ndryshme, si ndërtimi i porteve, infrastruktura e ankorimit dhe lidhja me rrugët dhe hotelet, kjo kërkon financim të mjaftueshëm.

Kostot përfshijnë:

- **Ndërtimi i 200 pikave të daljes:** Duke marrë parasysh ndërtimin e porteve dhe sistemeve për mjete detare, kostoja mund të variojë nga 2 deri në 5 milionë euro për çdo pikë dalje, duke sjellë një kosto totale prej 400 milionë deri 1 miliardë euro për të gjithë projektin.
- **Përmirësimi i infrastrukturës rrethore dhe shërbimeve shtesë:** Pikat e daljes do të kërkojnë lidhje të mirëfillta me rrugët ekzistuese dhe mund të kërkojnë investime shtesë për përmirësimin e infrastrukturës rrethore.
- **Mbrojtja e mjedisit dhe pastrimi:** Mbrojtja e mjedisit dhe mirëmbajtja e zonave të ndërtuara është një investim i nevojshëm për të siguruar që ky projekt të jetë i qëndrueshëm dhe i përshtatshëm për përdorim afatgjatë.

Burimet e Financimit:

- **Buxheti i shtetit:** Mund të kontribuoni në mbështetje për ndërtimin e pikave të daljes detarë si pjesë e zhvillimit të turizmit detar dhe infrastrukturës.
- **Partneritetet private dhe donatorët ndërkombëtarë:** Mund të kërkohen investime dhe partneritete me kompani private dhe agjenci ndërkombëtare që mbështesin zhvillimin e turizmit dhe transportit detar.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

Vlerësimi: (5/5)

Ky projekt ka një ndikim të rëndësishëm në zhvillimin e turizmit detar dhe aktivitetet ujore në Shqipëri. Përveç rritjes së mundësive për turizëm dhe aktivitete detare, ndihmon në krijimin e mundësive të reja pune dhe zhvillimin e infrastrukturës për të mbështetur turizmin dhe transportin detar.

Përfitimet:

- **Rritja e turizmit detar:** Ky projekt do të kontribuoni në zgjerimin e turizmit detar dhe do të rrisë numrin e turistëve që vizitojnë Shqipërinë.

- **Krijimi i mundësive të reja të punës:** Kjo do të krijojë mundësi për punësimin e personelit në sektorët e ndërtimit, menaxhimit të porteve dhe shërbimeve të tjera turistike.
- **Zhvillimi i turizmit dhe transportit detar:** Pikat e daljes detarë do të kontribuoni në zhvillimin e transportit dhe aktivitetëve detare, duke rritur efikasitetin e transportit dhe sigurinë.

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

Ky projekt ka një periudhë implementimi më të gjatë për shkak të nevojës për ndërtimin e pikave të daljes detarë dhe ndërlikimet infrastrukturore. Megjithatë, mund të implementohet në disa faza për të siguruar një zbatim të qëndrueshëm dhe afatgjatë.

- **Faza 1 (2025-2026):** Planifikimi dhe hartimi i projekteve për ndërtimin e pikave të daljes dhe lidhja me infrastruktura ekzistuese.
- **Faza 2 (2026-2029):** Ndërtimi dhe ndihma për zhvillimin e mundësive detare, duke përfshirë zbatimin e sistemit të menaxhimit dhe sigurisë.
- **Faza 3 (2029-2030):** Rregullimi dhe mbështetje për menaxhimin e pikave të daljes detarë dhe monitorimi i performancës.

Indeksi i Fizibilitetit për Liberalizimin e Pikave të Daljes Detarë

 Vlerësimi Final - Indeksi i Fizibilitetit: 4.7/5

Kategoria	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	5.0	✓
Situata Aktuale	4.5	✓
Masat për Zbatimin	4.6	✓
Kostoja dhe Financimi	4.4	✓
Ndikimi Ekonomiko-Social	5.0	✓
Afati i Zbatimit	4.5	✓
Indeksi i Fizibilitetit	4.7	✓

Ky projekt ka një potencial të lartë për zhvillimin e turizmit detar dhe përmirësimin e infrastrukturës detare në Shqipëri.

Ai ka mundësi të kontribuoni në rritjen e ekonomisë, krijimin e vendeve të punës dhe promovimin e turizmit detar, duke ofruar një mundësi për zhvillimin e qëndrueshëm të bregdetit shqiptar.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit për Turizmin “Udhëzuesit Digjitalë, Pullat Turistike dhe Grupet e Kërkim-Shpëtimit Malor”

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: 4.8/5

Premtimet janë të shprehura qartë dhe kanë objektiva të identifikueshme: promovimi dhe informimi turistik përmes udhëzuesve digjitalë, formalizimi përmes pullave turistike për dhomat e plazhit dhe siguria përmes grupeve të shpëtimit në zonat malore. Megjithatë, mungon një lidhje e drejtpërdrejtë mes këtyre masave dhe një strategjie të integruar për zhvillimin e turizmit.

Kërkohet një përmbledhje strategjike që t’i bashkojë këto nisma në një kornizë gjithëpërfshirëse të politikës së turizmit, për të rritur koherencën e premtimeve.

---

2. Situata Aktuale dhe Problematikat Kryesore

 Vlerësimi: 4.5/5

Turizmi shqiptar vuan nga informaliteti i lartë, mungesa e informacionit të standardizuar dhe problematika të sigurisë në zonat e largëta. Guidat digjitale janë të kufizuara, kontrolli fiskal në zonat bregdetare është i dobët, ndërsa siguria në malësi është kryesisht e mbështetur në nisma individuale ose të shoqatave.

Nevojitet ndërtimi i një inventari të kapaciteteve ekzistuese turistike dhe një sistem për monitorimin e rrezikut në zonat e thella, që të përgatitet baza për ndërhyrje të strukturuar.

---

3. Masat për Zbatimin e Premtimeve

 Vlerësimi: 4.6/5

Analizë Kritike:

Masat e propozuara janë praktikisht të zbatueshme, sidomos për pjesën e guidave dhe pullave, të cilat mund të realizohen përmes bashkëpunimit me agjenci teknologjike dhe tatimore. Krijimi i grupeve të shpëtimit kërkon bashkëpunim me emergjencat civile dhe trajnime të specializuara.

Zbatimi i fragmentuar dhe mungesa e harmonizimit institucional (midis ministrive të turizmit, mbrojtjes, dhe pushtetit vendor) mund të çojë në zvarritje ose dështim të pjesëshëm.

Të krijohet një njësi e posaçme ndër-institucionale për zbatimin e politikave të turizmit rural dhe bregdetar, me mandat të qartë dhe burime të përcaktuara.

---

4. Kostoja dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: 4.3/5

Investimet për guidat digjitale janë relativisht të ulëta dhe mund të mbështeten nga partneritete publike-private ose projekte të BE-së. Pullat turistike mund të gjenerojnë të ardhura të reja. Krijimi i grupeve të shpëtimit kërkon më shumë investim për logjistikë dhe trajnime.

Llogaritje e kostove:

- **Udhëzuesit Digjitalë:**
  - Zhvillimi i platformës: 150,000 euro
  - Përditësime dhe mirëmbajtje vjetore: 30,000 euro
- **Pullat Turistike:**
  - Kosto administrative dhe sistem elektronik: 80,000 euro
- **Grupet e Kërkim-Shpëtimit:**
  - Pajisje, mjete transporti dhe trajnime fillestare për 5 grupe: 500,000 euro
  - Shpenzime vjetore operacionale: 120,000 euro

Totali fillestar i kostove: ~730,000 euro

Shpenzime vjetore të vazhdueshme: ~150,000 euro

Burimet e financimit:

- Fondi i zhvillimit rajonal
- Programet IPA të BE
- Buxheti i shtetit dhe bashkëpunimi me operatorë turistikë

Nuk janë paraqitur llogaritje paraprake të kostove dhe as burimet e financimit, as në nivel vendor dhe as qendror.

Të hartohet një vlerësim buxhetor për secilën komponentë dhe të aplikohen skema bashkëfinancimi me donatorë dhe sektorin privat.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

Vlerësimi: 4.9/5

Premtimet kanë potencial të lartë për të nxitur formalizimin e ekonomisë turistike, të përmirësojnë përvojën e turistëve dhe të rrisin sigurinë. Mund të nxisin zhvillimin e zonave të pazhvilluara dhe të krijojnë punësim sezonal.

Llogaritje e përfitimeve potenciale:

- **Pullat Turistike (1 euro/ditë):**
  - Nëse aplikohen për 50,000 dhoma për 60 ditë sezon veror → 3 milionë euro të ardhura vjetore.
- **Formalizimi dhe tatimi mbi të ardhurat nga dhomat:**
  - 15% tatim mbi të ardhura nga dhoma me qira → deri në 2.5 milionë euro shtesë për buxhetin.

- **Udhëzuesit Digjitalë:**
  - Nxitje për qëndrime më të gjata dhe konsum më të madh turistik → 2–4 milionë euro ndikim shtesë në shpenzimet turistike vjetore.
- **Grupet e Shpëtimit:**
  - Rritje e sigurisë → më shumë turizëm malor dhe ndihmë për turizmin gjithëvjetor → +1 milion euro potencial shtesë në ekonomi.

Totali i përfitimeve vjetore të mundshme: 8–10 milionë euro (kombinim i formalizimit, turizmit të zgjeruar dhe rritjes së shpenzimeve).

Nëse nuk kombinohen me masa shtesë për kontrollin e cilësisë dhe marketingun turistik, efektet mund të jenë të pjesshme.

Të parashikohet një sistem për matjen e ndikimit ekonomik dhe social të këtyre masave në territor.

6. Afati i Zbatimit dhe Rreziqet e Zvarritjes

Vlerësimi: 4.6/5

Afatet janë realisht të arritshme brenda 12–24 muajve për guidat dhe pullat. Grupi i shpëtimit mund të kërkojë më shumë kohë për përzgjedhje, trajnime dhe logjistikë. Rreziku kryesor lidhet me mungesën e vijueshmërisë institucionale dhe kapaciteteve lokale.

Të vendoset një plan veprimi me afate të qarta dhe përgjegjësi të ndara për çdo institucion për të shmangur vonesat.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.6/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	4.8
Situata Aktuale	4.5
Masat për Zbatimin	4.6
Kostoja dhe Financimi	4.3
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9
Afati i Zbatimit	4.6

Paketa e premtimeve për turizmin kombinon qasje digjitale, fiskale dhe sigurie, që nëse zbatohen në mënyrë të koordinuar mund të kenë ndikim transformues në industrinë e turizmit shqiptar. Sfida më e madhe mbetet kapaciteti zbatues i administratës dhe sigurimi i fondeve të qëndrueshme.

Formalizimi, dixhitalizimi dhe përfshirja e sigurisë janë elemente me impakt të drejtëpërdrejtë në cilësinë e ofertës turistike. Fokusi duhet të jetë tek harmonizimi ndër-institucional dhe përfshirja e sektorit privat.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimet mbi “Mbrojtjen dhe Menaxhimin e Kafshëve në Shqipëri”

(Përmbledhje analitike sipas strukturës së standardizuar me përfshirje të kostove dhe përfitimeve në ekonomi dhe buxhet)

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: 4.9/5

Premtimet janë të artikuluar qartë dhe ndahen në katër shtylla kryesore: identifikimi (mikroçipimi), ndërhyrje mjekësore (sterilizim/vaksinim), ndalimi i dhunës shtetërore ndaj kafshëve dhe masa për kafshët e rrezikshme. Qëllimet janë të kuptueshme dhe etikisht të justifikueshme.

Të strukturohet si pjesë e një strategjie kombëtare për mirëqenien e kafshëve, duke përfshirë pushtetin vendor dhe shoqërinë civile.

---

2. Situata Aktuale dhe Problematikat Kryesore

 Vlerësimi: 4.7/5

Aktualisht, shumica e bashkive nuk kanë sisteme funksionale të regjistrimit për kafshët shtëpiake. Kafshët endacake, veçanërisht qentë, janë problem urban dhe rural. Rastet e dhunës shtetërore dhe mungesës së etikës janë dokumentuar nga media dhe OJQ-të. Po ashtu, mungon një regjistër i kontrolluar për kafshët e rrezikshme.

Të krijohet një regjistër qendror për kafshët, të sinkronizuar me veterinën shtetërore dhe shërbimet bashkiake.

---

3. Masat për Zbatimin e Premtimeve

 Vlerësimi: 4.5/5

Masat janë të zbatueshme, por kërkojnë bashkërendim midis pushtetit vendor, ministrisë së bujqësisë, ministrisë së brendshme dhe organizatave të mbrojtjes së kafshëve. Ka nevojë për infrastrukturë dhe burime njerëzore (veterinerë, trajnerë, kontrolle inspektimi).

Kapacitetet aktuale janë të pamjaftueshme në shumë bashki. Zbatimi i pjesshëm mund të prodhojë pabarazi territoriale dhe mungesë efekti në afatgjatë.

Të miratohet një udhëzim i përbashkët ndërministror për të detajuar detyrimet, protokollet dhe ndarjen e fondeve.

---

4. Kostoja dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: 4.3/5

Llogaritje e Kostove Fillestare dhe Operacionale:

- **Mikroçipimi i Kafshëve Shtëpiake:**
  - 250,000 kafshë në nivel kombëtar (vlerësim konservativ)
  - Çmimi për mikroçip dhe regjistrim: 5 euro/kafshë
  - **Totali: 1.25 milionë euro**
- **Sterilizimi dhe Vaksinimi i Kafshëve Endacake:**
  - 50,000 kafshë endacake në gjithë vendin
  - Sterilizimi: 25 euro/kafshë, vaksinimi: 10 euro/kafshë
  - **Totali: 1.75 milionë euro**
- **Trajnimi dhe Pajisja e Inspektorëve + Forcimi i kontrollit për kafshët e rrezikshme:**
  - Trajnime dhe pajisje për 100 punonjës: 150,000 euro
- **Fushata sensibilizuese dhe teknologji për databazë kombëtare:**
  - Sistemi IT dhe sensibilizimi: 250,000 euro

Kosto totale fillestare (1 vit): ~3.4 milionë euro

Shpenzime vjetore për mirëmbajtje dhe operacione: ~700,000 euro

Burimet e Financimit:

- Buxheti i shtetit (Ministria e Bujqësisë dhe Ministria e Brendshme)
  - Kontribut bashkiak
  - Mbështetje nga BE dhe organizata të specializuara për mbrojtjen e kafshëve
-

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: 4.8/5

Zbatimi do të përmirësonte ndjeshëm sigurinë publike, do të ulte rastet e kafshëve endacake, do të reduktonte kostot spitalore nga incidentet, dhe do të nxitë ndërgjegjësimin qytetar. Gjithashtu, mbështet zhvillimin e shërbimeve veterinarë dhe shërbimeve teknologjike.

Përfitime të vlerësuara:

- **Reduktimi i incidenteve nga kafshët endacake:** deri në 30% ulje në trajtimet spitalore dhe kompensime

- **Formalizimi i pronësisë dhe përgjegjësisë për kafshët** → më pak kosto për bashkitë
- **Zhvillimi i tregut për shërbime veterinare dhe teknologji regjistrimi** → rritje e punësimit në sektorin veterinar dhe IT
- **Nxitje për sektorin OJQ dhe bashkëpunime ndërkombëtare**

Totali i përfitimeve vjetore të mundshme (direkte dhe indirekte):

- Ulje e kostove publike dhe rritje shërbimesh: deri në 1.5 milionë euro/vit
- Rritje punësimi dhe xhiro në sektorin shëndetësor për kafshët: deri në 1 milionë euro/vit

6. Afati i Zbatimit dhe Rreziqet e Zvarritjes

 Vlerësimi: 4.4/5

Mund të nisë menjëherë me projekt pilot në bashkitë kryesore dhe të shtrihet në 24 muaj për zbatim kombëtar. Rreziqet lidhen me mungesën e fondeve, mungesën e stafit të trajnuar dhe mungesën e vullnetit të bashkive më të vogla për të ndjekur programin.

Të zbatohet një plan 3-fazor:

1. Faza Pilot (6 bashki)
2. Zgjerimi Kombëtar (viti 2)
3. Monitorimi dhe përmirësimi (viti 3)

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.6/5

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	4.9
Situata Aktuale	4.7
Masat për Zbatimin	4.5
Kostoja dhe Financimi	4.3
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8
Afati i Zbatimit	4.4

Paketa për mbrojtjen e kafshëve përfaqëson një qasje të civilizuar dhe të strukturuar ndaj një problemi social dhe etik. Ajo kombinon etikën me efektet praktike mbi sigurinë publike, shëndetin dhe përgjegjësinë e pronarëve. Sfida më e madhe është sigurimi i financimit të qëndrueshëm dhe koordinimi institucional. Implementimi i suksesshëm do të forcojë standardet e shoqërisë dhe të sundimit të ligjit në trajtimin e kafshëve.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimet Mjedisore mbi Pyjet, Ajrin dhe Industrinë

(Analizë sipas strukturës standarde me përfshirje të kostove dhe përfitimeve në ekonomi dhe buxhet)

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: 4.8/5

Premtimet janë të qarta dhe lidhen drejtpërdrejt me sfida madhore mjedisore: humbja e pyjeve, ndotja e ajrit, shfrytëzimi i pakontrolluar industrial dhe mungesa e përgjegjësisë mjedisore të industrisë. Janë të matshme dhe të shoqëruara me qëllime specifike.

Të përfshihen indikatorë të matshëm për secilën politikë: ha të reja të pyllëzuara në vit, numër sensorësh, sipërfaqe të reja të mbrojtura, etj.

---

2. Situata Aktuale dhe Problematikat Kryesore

 Vlerësimi: 4.9/5

- Humbja e fondit pyjor me 35% është fakt i njohur në raportet e AKM dhe organizatave ndërkombëtare.
- Deforestimi është i lidhur me prerjet ilegale dhe me kërkesën për lëndë djegëse (qymyr-dru).
- Rrjeti i monitorimit të ajrit është minimal dhe i paplotë (vetëm disa stacione në Tiranë, Shkodër, Elbasan).
- Guroret pranë zonave të mbrojtura kanë krijuar dëm të konsiderueshëm në biodiversitet dhe erozion.

Të përfshihet një inventar dixhital i fondit pyjor dhe i ndotjes nga industria, i përditësuar çdo vit.

---

3. Masat për Zbatimin e Premtimeve

 Vlerësimi: 4.5/5

Masat janë të ndërlidhura dhe sinergjike: reforestimi dhe ndalimi i eksportit të qymyr-drit ndihmojnë në rikuperimin pyjor, ndërsa rrjeti i sensorëve dhe mbyllja e guroreve kontrollojnë ndotjen. Megjithatë, kërkohet:

- Reformë institucionale për menaxhimin e pyjeve

- Bashkëpunim me komunat/administratat e zonave të mbrojtura
- Detyrime të zbatueshme për industrinë

Mungesa e kontrollit në terren dhe mungesa e kapaciteteve teknike në administratën pyjore.

Të krijohet një Agjenci Kombëtare për Reforestim dhe Monitorim Mjedisor me financim të dedikuar.

4. Kostoja dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: 4.2/5

Llogaritjet Kryesore të Kostove:

- **Plani i Reforestit – 60,000 Ha në 4 vite:**
  - Kosto mesatare për ha (mbjellje, mbrojtje, mirëmbajtje): ~1,800 euro
  - **Kosto totale: 108 milionë euro (27 milionë/vit)**
- **Rrjeti i Monitorimit të Ajrit – 200 sensorë (zonat urbane + industriale):**
  - Çmimi mesatar: 2,500 euro/sensor + infrastrukturë për serverët
  - **Totali: ~0.8 milionë euro + 0.5 milionë për infrastrukturë IT**
- **Mbyllja dhe rehabilitimi i guroreve (30-50 gurore në zona të ndjeshme):**
  - 100,000 euro për mbyllje dhe rehabilitim për një gurore
  - **Totali: 4 milionë euro**
- **Mbështetje për ndërmarrjet që zbatojnë pyllëzimin:**
  - Grante me bashkëfinancim: 5 milionë euro në 4 vite
- **Kosto administrative dhe monitorimi:**
  - 1 milionë euro/vit

Kosto totale për 4 vite: ~120 milionë euro

Burimet e Mundshme të Financimit:

- Buxheti i shtetit (10-15 mil/vit)
- Fondet IPARD/Bashkimi European
- Taksat për ndotjen industriale dhe kontributet kompensuese të bizneseve
- PPP për pjesën e sensorëve të ajrit dhe mbështetjes industriale

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: 4.9/5

Përfitime të Vlerësuara:

- **Reforestimi:**
  - Rritja e mbrojtjes ndaj erozionit, përmirësim i cilësisë së ujit
  - Gjenerim pune rurale sezonale (~10,000 punësime direkte në 4 vite)
  - Potencial për turizëm ekologjik dhe treg të certifikatave të karbonit (vlerë potenciale: 3-5 mil/vit)
- **Ndalimi i eksportit të qymyr-drit:**
  - Ulje e presionit mbi pyjet → kursim i shpenzimeve për mbrojtje dhe rehabilitim
  - Nxitje e alternativeve energjetike (gaz, peleta, solar)
- **Monitorimi i ajrit:**
  - Përmirësim i politikave urbane dhe shëndetit publik → ulje e kostove shëndetësore me ~1 milion/vit në zonat e ndotura
- **Pyllëzimi i zonave industriale:**
  - Përgjegjësi mjedisore e detyruar → stimuj pozitivë për ndërmarrje që investojnë në qëndrueshmëri
  - Rritje e imazhit të sektorit industrial në opinionin publik

---

6. Afati i Zbatimit dhe Rreziqet e Zvarritjes

 Vlerësimi: 4.5/5

Afati 4-vjeçar është realist për reforestim dhe ndërtimin e rrjetit të sensorëve. Mbyllja e guroveve kërkon më shumë koordinim dhe mund të hasë rezistencë nga grupet e interesit.

Rrezik kryesor:

- Konflikt interesi me bizneset e ndërtimit
- Mungesa e zbatimit real të detyrimeve për industrinë
- Mosrealizimi i investimeve të vazhdueshme

Të zbatohet një **Plan Kombëtar i Veprimit për Rimëkëmbjen Mjedisore** me monitorim vjetor dhe indikatorë publikë.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.6/5**

Kategoria	Vlerësimi
Qartësia e Premtimit	4.8
Situata Aktuale	4.9
Masat për Zbatimin	4.5
Kostoja dhe Financimi	4.2
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.9
Afati i Zbatimit	4.5

Ky grup premtimesh përfaqëson një qasje të qëndrueshme, me ndikim të gjerë në mjedis, shëndet publik dhe zhvillim rural.

Edhe pse kërkon investime të konsiderueshme, kthimi social dhe ekologjik i investimit është i lartë.

Sfida kryesore është vullneti për zbatim në terren dhe shmangia e ndikimit të grupeve me interesa të kundërta.

Nëse zbatohet si plan i integruar, mund të jetë ndër politikatat më transformuese për Shqipërinë e gjelbër të dekadës së ardhshme.

17. Premtimet në kuadër të Administratës dhe Shërbimeve Publike

Institucionet Financiare

1. Shitja e Kredive të Keqija

- **Ligj për Kreditë e Keqe.** Krijimi i një kuadri ligjor që ndalon kompanitë që menaxhojnë borxhet e këqija të shtojnë detyrimin përborxhlinjtë më shumë se sa vlera e caktuar në kontratën e lidhur me bankën.
- **Qëllimi.** Të mbrohen interesat e kredimarrësve dhe të sigurohet transparencë në menaxhimin e kredive të këqija.

2. Garantimi i Minimumit Jetik

- **Minimumi Jetik i Paprekshëm.** Përshtatja e kuadrit ligjor për të garantuar që minimumi jetik të mbetet i paprekshëm gjatë ekzekutimit të detyrimeve të borxheve të papaguara ndaj institucioneve kredidhënëse.
- **Qëllimi.** Të sigurohet që qytetarët të kenë akses në minimumin jetik në rastet e ekzekutimit të borxheve.

3. Normat e Interesit për Mikrokreditin

- **Ndalimi i Normave të Larta të Interesit.** Ndalimi i institucioneve të mikrokredisë që aplikojnë norma interesi më të larta se 3% të normës së aplikuar nga bankat e nivelit të dytë.
- **Qëllimi.** Rregullimi i mikrokredisë për të siguruar kushte më të favorshme për kredimarrësit.

Infrastruktura dhe Shërbimet Publike

1. Emërtimi i Rrugëve dhe Shesheve.

- **Përfundimi i Emërtimit.** Brenda 12 muajve do të përfundojë procesi i emërtimit të rrugëve dhe shesheve në të gjithë qytetet dhe fshatrat e Shqipërisë.
- **Qëllimi.** Të rregullohet dhe identifikohet më mirë infrastruktura e qyteteve dhe fshatrave.

2. Identifikimi i Adresave për Shtetasit

- **Procesi i Identifikimit të Adresave.** Brenda 24 muajve do të përfundojë procesi i identifikimit dhe regjistrimit të adresave për të gjithë shtetasit në Shqipëri.
- **Qëllimi.** Të sigurohet një sistem efikas dhe i përditësuar i regjistrimit të adresave të shtetasve.

Personat me Aftësi të Kufizuara dhe Grupe të pafavorizuara

1. Miratimi i Ligjit për Sponsorizime

- **Ligji për Sponsorizime.** Miratimi i një ligji për sponsorizimet në fushën e kulturës, rinisë, sporteve dhe personave me aftësi të kufizuara.

- **Qëllimi.** Mbështetje e mundësive për përfshirjen e personave me aftësi të kufizuara në aktivitete kulturore dhe sportive.
- 2. Pagesa për Aftësinë e Kufizuar**
- **Pagesa e Aftësisë së Kufizuar.** Pagesa për aftësinë e kufizuar nuk do të jetë më e ulët se 20,000 lekë në muaj.
  - **Qëllimi.** Sigurimi i mbështetjes financiare të mjaftueshme për personat me aftësi të kufizuara.
- 3. Sigurimet për Kujdestarët e Personave me Aftësi të Kufizuara**
- **Sigurimi i Kujdestarëve.** Kujdestari i personave me aftësi të kufizuara do të konsiderohet si i siguruar për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore.
  - **Qëllimi.** Të sigurohet mbështetje për kujdestarët dhe të përmirësohet shërbimi ndaj personave me aftësi të kufizuara.
- 4. Punësimi i Personave me Aftësi të Kufizuara**
- **Pagat e Personave me Aftësi të Kufizuara.** Personat me aftësi të kufizuara që punësohen do të kenë një pagë të paktën të barabartë me pagën minimale, plus minimumin jetik të parashikuar nga Ministria e Mirqënies Sociale.
  - **Qëllimi.** Të sigurohet një nivel i dinjitetshëm i jetesës për personat me aftësi të kufizuara.
- 5. Aksesueshmëria në Institucionet Publike dhe Private**
- **Përmirësimi i Aksesueshmërisë.** Sigurimi i aksesueshmërisë nëpërmjet rampave, ashensorëve, sinjalistikave dhe teknologjive ndihmëse.
  - **Qëllimi.** Të mundësohet qasja e barabartë e personave me aftësi të kufizuara në të gjitha institucionet publike dhe private.

Fushat e Pjesës Penale dhe Ligjore

1. Regjistri Kombëtar i Pedofilëve

- **Regjistri Kombëtar.** Do të pyeten qytetarët me referendum për krijimin e një regjistri kombëtar të personave të dënuar për marrëdhënie seksuale me të mitur.
- **Qëllimi.** Të sigurohet një mbrojtje më e madhe për fëmijët dhe parandalimi i abuzimeve.

2. Kompensimi për Përndjekurit Politikë

- **Likujdimi i Detyrimeve për Përndjekurit Politikë.** Shteti do të likujdojë brenda 12 muajve detyrimin e papaguar për të përndjekurit politikë ose trashëgimtarët e tyre.
- **Qëllimi.** Të ofrohet një ndihmë për viktimat e regjimeve të kaluara.

Transporti dhe Infrastrukturat e Qytetit

1. Reforma në Transportin Publik

- **Biletat e Transportit Publik.** Për qytetarët që përdorin transportin publik, do të reformohet sistemi i pagesës duke ofruar bileta që mund të përdoren për 60 minuta dhe të mundësojnë kalimin në linja të ndryshme pa pagesë të re.

- **Qëllimi.** Të përmirësohet efikasiteti i sistemit të transportit publik dhe të lehtësohet lëvizja në qytet.

2. Licenca për Taksistët

- **Licenca e Përhershme për Taksistët.** Licenca për taksistët do të jetë e përhershme dhe mund të hiqet vetëm në rast të shkeljes të ligjit ose kur taksisti arrin pensionin.
- **Qëllimi.** Të rregullohet dhe përmirësohet sektori i transportit individual në qytet.

Doganat dhe Administrata Publike

1. Sistemi Elektronik për Doganat

- **Sistemi i Shpërndarjes Periodike.** Doganat do të funksionojnë në bazë të një sistemi elektronik që shpërndan doganierët nëpër dogana të ndryshme çdo 3 muaj.
- **Qëllimi.** Të përmirësohet transparenca dhe të rritet efikasiteti në operacionet doganore.

2. Fleksibiliteti në Punesim

- **Orari i Punës Fleksibil.** Të mundësohet një fleksibilitet deri në 2 orë në javë për arsye personale të qytetarëve, duke përfshirë arsye besimi, shëndetësor, dokumentar ose përgjegjësi familjare.
- **Qëllimi.** Të krijohet një ekuilibër mes jetës profesionale dhe asaj personale për qytetarët.

Këto masa dhe politikat synojnë rregullimin dhe përmirësimin e sistemeve të administratës publike dhe financave, për të ofruar mbrojtje më të madhe për grupet vulnerabël si personat me aftësi të kufizuara, për të reformuar sektorin e transportit dhe për të përmirësuar shërbimet doganore. Implementimi i këtyre masave kërkon një angazhim të fortë të institucioneve shtetërore për të siguruar ekuilibrin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të shoqërisë.

Llogaritja e kostove buxhetore dhe efekteve për Premtimet për Administratën dhe Shërbimet Publike

1. Institucionet Financiare

Shitja e Kredive të Keqija

- **Qëllimi:** Të krijohet një kuadër ligjor që ndalon menaxhimin e kredive të keqija, duke mbrojtur kredimarrësit dhe përmirësuar transparencën.
- **Kosto totale:** ~ €5M–€7M për zhvillimin e ligjit dhe mbikëqyrjen.

Garantimi i Minimumit Jetik

- **Qëllimi:** Përshtatja e një kuadri ligjor që mbron individët nga pasojat e ekzekutimit të borxheve.
- **Kosto totale:** ~ €3M–€5M për zhvillimin dhe administratën e kuadrit ligjor.

Normat e Interesit për Mikrokreditin

- **Qëllimi:** Rregullimi i normave të interesit për mikrokreditin, me qëllim mbështetje për individët që kërkojnë kredi të vogla.
  - **Kosto totale:** ~ €1M për krijimin dhe administrimin e kuadrit rregullator.
-

2. Infrastruktura dhe Shërbimet Publike

Emërtimi i Rrugëve dhe Shesheve

- **Qëllimi:** Të krijohet një sistem i strukturuar për emërtimin dhe identifikimin e infrastrukturës publike.
- **Kosto totale:** ~ €2M për implementimin në nivel kombëtar.

Identifikimi i Adresave për Shtetasit

- **Qëllimi:** Krijimi i një sistemi të përshtatshëm për regjistrimin dhe verifikimin e adresave të shtetasve.
  - **Kosto totale:** ~ €4M për zhvillimin dhe implementimin e sistemit të adresave.
-

3. Personat me Aftësi të Kufizuara dhe Grupe të Pafavorizuara

Miratimi i Ligjit për Sponsorizime dhe Mbështetje

- **Qëllimi:** Të mbështeten personat me aftësi të kufizuara për përfshirje në aktivitete kulturore dhe sportive.
- **Kosto totale:** ~ €1M për zhvillimin e ligjit dhe administratën.

Pagesa për Aftësinë e Kufizuar

- **Qëllimi:** Sigurimi i mbështetjes financiare për individët me aftësi të kufizuara (20,000 lekë/muaj).
- **Kosto totale:** ~ €15M për vitin e parë, sipas numrit të individëve të përfshirë.

Sigurimet për Kujdestarët

- **Qëllimi:** Sigurimi i kujdestarëve për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore.
- **Kosto totale:** ~ €1M për krijimin dhe administrimin e sistemit të sigurimeve.

Punësimi i Personave me Aftësi të Kufizuara

- **Qëllimi:** Sigurimi i një paga të barabartë me pagën minimale për personat me aftësi të kufizuara.
- **Kosto totale:** ~ €3M për mbështetje dhe monitorim.

Aksesueshmëria në Institucionet Publike dhe Private

- **Qëllimi:** Sigurimi i mundësisë për personat me aftësi të kufizuara të kenë akses në institucionet publike dhe private.
  - **Kosto totale:** ~ €5M për implementimin në institucione të ndryshme.
-

4. Fushat Penale dhe Ligjore

Regjistri Kombëtar i Pedofilëve

- **Qëllimi:** Të krijohet një regjistër kombëtar për mbrojtjen e fëmijëve dhe parandalimin e abuzimeve.
- **Kosto totale:** ~ €2M për krijimin dhe administrimin e regjistrit.

Kompensimi për Përndjekurit Politikë

- **Qëllimi:** Likuidimi i detyrimeve të papaguara për përndjekurit politikë.
  - **Kosto totale:** ~ €10M për likuidimin e detyrimeve.
-

5. Transporti dhe Infrastrukturat e Qytetit

Reforma në Transportin Publik

- **Qëllimi:** Të përmirësohet sistemi i transportit publik dhe të implementohet një sistem biletash fleksibël.
- **Kosto totale:** ~ €3M për implementimin dhe administrimin e sistemit të biletave.

Licenca për Taksistët

- **Qëllimi:** Ndalimi i licencës për taksistët dhe sigurimi i rregullave të reja për këtë sektor.
  - **Kosto totale:** ~ €1M për administratën dhe implementimin e licencës.
-

6. Doganat dhe Administrata Publike

Sistemi Elektronik për Doganat

- **Qëllimi:** Të krijohet një sistem elektronik për shpërndarjen e doganierëve, duke përmirësuar efikasitetin dhe transparencën.
- **Kosto totale:** ~ €5M për implementimin e sistemit.

Fleksibiliteti në Punesim

- **Qëllimi:** Të krijohet mundësia e fleksibilitetit në oraret e punës për qytetarët.
  - **Kosto totale:** ~ €2M për administrimin dhe implementimin e fleksibilitetit në punë.
-

💡 **Përmbledhje e Kostove Buxhetore dhe Efekteve Ekonomike dhe Shoqërore:**

Kostoja Totale e Premtimeve

~ **€63M–€72M** për të implementuar të gjitha premtimet në këtë kategori, duke përfshirë zhvillimin e kuadrit ligjor, administratën, dhe sistemet e nevojshme.

Efektet Ekonomike

1. **Përmirësimi i Shërbimeve Publike:** Rritja e efikasitetit dhe transparencës në administratën publike do të lehtësojë mundësitë për investime të jashtme dhe përmirësimin e shërbimeve për qytetarët.
2. **Mbështetje për Personat me Aftësi të Kufizuara:** Këto masa do të promovojnë një shoqëri më të barabartë dhe do të rrisin pjesëmarrjen e individëve me aftësi të kufizuara në tregun e punës.
3. **Stabiliteti Financiar:** Rregullimet financiare dhe ligjore, si shitja e kredive të këqija, do të përmirësojnë shëndetin financiar të sektorëve të ndryshëm dhe do të lehtësojnë kredinë për qytetarët.

Efektet në Shoqëri

1. **Përmirësimi i Kushtet e Jetës:** Mundësimi i aksesit të barabartë dhe mbështetje për personat me aftësi të kufizuara do të kontribuojnë në përfshirjen sociale të individëve të marginalizuar.
2. **Rritja e Mbrojtjes Sociale:** Përshtatja e sistemeve për mbrojtjen e minimumit jetik dhe kompensimet për përndjekurit politikë do të kontribuojnë në mbështetje të shtresave vulnerabël të shoqërisë.

Këto premtime kanë potencialin të ndryshojnë dinamikat sociale dhe ekonomike të Shqipërisë, duke sjellë përmirësime të konsiderueshme në administratën publike dhe mbështetje të shtresave në nevojë.

Indeksi i Fizibilitetit sektorial: 3.8/5

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit "Ligj për Kredinë e Keqe"

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.8/5)

Premtimi është shumë i qartë dhe trajton një problem të veçantë: ndalimin e shtimit të detyrimeve ndaj kredimarrësve nga kompanitë që blejnë kredi të këqija.

Më konkretisht:

- **Ndalimi i abuzimit nga subjektet financiare jo-bankare:** Krijimi i një ligji që kufizon rritjen e detyrimeve përtej marrëveshjes fillestare me bankën.
- **Transparencë dhe mbrojtje ligjore:** Garantimi që huamarrësit nuk penalizohen nga transferimi i kredisë.

◆ **Dobësi:** Duhet të sqarohet mekanizmi i ndërhyrjes për rastet ekzistuese dhe ndikimi mbi tregun sekondar të kredive.

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.5/5)

- **Rregullimi aktual:** Nuk ka ligj specifik që ndalon rritjen e detyrimeve nga subjektet që blejnë kredi të këqija.
- **Praktika e zakonshme:** Kompanitë e rikuperimit të borxheve shpesh i shumëfishojnë detyrimet për individët.
- **Mungesë mbikëqyrjeje efektive:** Institucionet nuk monitorojnë transparencën e marrëdhënieve të reja pas shitjes së kredisë.

◆ Problemet thelbësore:

- Mungesë mbrojtjeje ligjore për kredimarrësit.
  - Asimetri informacioni midis huamarrësve dhe subjekteve financiare.
  - Rritje e pasigurisë dhe stresit financiar për qytetarët.
-

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.2/5)

- **Hartimi i një ligji të dedikuar për kreditë e keqija:** Përcaktimi i kufijve për detyrimet pas shitjes së kredisë.

- **Krijimi i një autoriteti mbikëqyrës të posaçëm ose forcimi i rolit të Bankës së Shqipërisë.**
- **Konsultime me bankat dhe kompanitë financiare për një reformë gjithëpërfshirëse.**
- **Trajnime për gjyqësorin dhe institucionet rregullatore për zbatimin e ligjit.**

◆ **Masat konkrete:**

- Regjistrim i detyrueshëm i marrëveshjeve të reja të borxhit.
- Publikim i detajuar i kushteve pas shitjes së kredisë.
- Sisteme ankimi për qytetarët në rast abuzimi.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit ⚠

 Vlerësimi: (3.7/5)

- **Kostoja e hartimit dhe zbatimit të ligjit është modeste.** Kërkon staf ligjor dhe administrativ, trajnime dhe fushatë ndërgjegjësimi.
- **Burimet e financimit mund të jenë buxhetore dhe mbështetje nga donatorë ndërkombëtarë (FMN, BE, BERZH).**
- **Rrezik nga lobimi i sektorit financiar për të bllokuar nismën.**

◆ **Burime të mundshme financimi:**

- Mbështetje teknike nga Banka Botërore dhe BE.
- Fondet e Ministrisë së Financave për reformën në sektorin financiar.
- Projekte IPA për transparencë dhe mbrojtjen e konsumatorit.

Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.5/5)

- **Ekonomik:** Rrit besimin në sistemin bankar, ul rrezikun e kredive me probleme, përmirëson imazhin e tregut të kredive.
- **Social:** Ul nivelin e stresit dhe abuzimit ndaj familjeve të ekspozuara ndaj borxheve. Forcon sigurinë financiare të individëve.
- **Etik:** Nxiti përgjegjshmëri më të lartë nga subjektet që menaxhojnë kredi të këqija.

◆ **Ndikimi i mundshëm:**

- Mbrojtje më e madhe për konsumatorët dhe kthim i besimit te sistemi financiar.
- Zbutje e praktikave të ashpra të mbledhjes së borxheve.

- Nxitje për një sjellje më etike dhe transparente nga institucionet financiare.

Afati i Zbatimit

 Vlerësimi: (3.8/5)

- **Faza 1 (6 muaj):** Hartimi i ligjit dhe konsultimet me institucionet financiare.
- **Faza 2 (6-9 muaj):** Miratimi dhe ngritja e strukturës mbikëqyrëse.
- **Faza 3 (12 muaj):** Zbatimi, edukimi publik dhe integrimi i sistemit të ankesave.

Sfida kryesore:

- Reagimi negativ nga grupet e interesit financiar.
- Nevoja për ndërgjegjësim publik dhe trajnime të personelit gjyqësor.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.1/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.8	
Situata Aktuale	3.5	
Masat për Zbatimin	4.2	
Kostoja dhe Financimi	3.7	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.5	
Afati i Zbatimit	3.8	

 Ky premtim synon të rregullojë një boshllëk të madh në mbrojtjen e kredimarrësve dhe të rikthejë balancën në marrëdhëniet kredidhënëse.

Me kosto të ulët, por ndikim të madh social dhe etik, ligji për ndalimin e shtimit të detyrimeve në kreditë e këqija është një nismë shumë e rëndësishme për drejtësinë financiare në Shqipëri.

Realizimi kërkon përkushtim politik dhe menaxhim të kujdesshëm të interesave të kundërta.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit “Garantimi i Minimumit Jetik”

Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.6/5)

Premtimi është i formuluar qartë dhe trajton një çështje të ndjeshme sociale: sigurimi që një nivel minimal jetese të mos cenohet nga procedurat e përmbarrimit për borxhet. Dy shtyllat themelore të premtimit janë:

- **Minimumi Jetik i Paprekshëm:** Përcaktimi i një vlere të pandryshueshme të të ardhurave që individit duhet të ketë të garantuara, pa u cenuar nga procedurat e përmbarrimit.
- **Qëllimi Social:** Mbrojtja e qytetarëve me të ardhura të ulëta nga rrënimi financiar, duke ruajtur dinjitetin jetik.

◆ **Dobësi:** Premtimi nuk përcakton ende në mënyrë të saktë se cili do të jetë kufiri i këtij minimumi, as instrumentet që do ta përcaktojnë atë me saktësi dhe në raport me ndryshimet ekonomike (inflacion, çmime, etj.).

Situata Aktuale dhe Problemet Kryesore

 Vlerësimi: (3.8/5)

- Në Shqipëri, aktualisht nuk ka një **minimum jetik të përcaktuar ligjrisht**, edhe pse ai përmendet në kuadrin e politikave sociale.
- Përmbarrimi shpesh cënon të ardhurat e individëve në mënyrë të tillë që i lë ata pa mjete jetese.
- Vendime të GJEDNJ kanë theksuar rëndësinë e “minimumit jetik” si të drejtë themelore, por Shqipëria nuk e ka operacionalizuar këtë në ligj.

◆ **Problemet kryesore:**

- Mungesë e kuadrit ligjor që garanton minimumin jetik si të paprekshëm.
  - Moskoordinim midis sistemit të ndihmës ekonomike dhe atij të përmbarrimit.
  - Rrezik i shtuar për varfëri ekstreme për individët me borxhe të pashlyera.
-

Masat e Nevojshme për Zbatimin e Premtimit

 Vlerësimi: (4.5/5)

- Hartimi dhe miratimi i një **ligji të posaçëm ose ndryshime në Kodin Civil dhe atë të Procedurës Civile** për të përcaktuar minimumin jetik të paprekshëm.
- Krijimi i një **mekanizmi për përditësimin automatik** të kësaj vlere sipas indekseve të inflacionit dhe kostos së jetesës.
- Trajnim i **zyrave të përmbarrimit** dhe bankave për zbatimin e përjashtimit të këtij minimumi nga bllokimet.

Masat konkrete:

- Përcaktimi i kufirit minimal jetik me VKM ose ligj të dedikuar.
- Rregullim në legjislacionin përmbarrimor.
- Ndërveprim me skemat e ndihmës ekonomike për të integruar vlerën e minimumit jetik në llogaritë e përfituesve.

Kostoja e Projektit dhe Burimet e Financimit

 Vlerësimi: (3.9/5)

- Kostoja e **drejtpërdrejtë** është relativisht e ulët, pasi nuk kërkon investime kapitale, por **ndryshime legjislative dhe administrative**.
- Kostoja **indirekte** qëndron në ndikimin të proceset e përmbarrimit dhe të institucioneve financiare, të cilat mund të hasin vështirësi për të rikuperuar borxhet në tërësi.

Burime të mundshme financimi:

- Buxheti i shtetit për reformën ligjore dhe trajnimet.
- Mbështetje teknike nga organizata ndërkombëtare (si UNDP, OSBE, GIZ) për dizajnimin e sistemit dhe monitorimin.

Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësimi: (4.7/5)

- **Ndikim Social:** Mbrojtja e shtresave më të cenueshme nga skamja, forcimi i të drejtave ekonomike dhe mbrojtja e dinjitetit njerëzor.
- **Ndikim Ekonomik:** Ulja e barrës sociale për ndihmë shtetërore dhe shmangia e efekteve negative të borxhit ndaj konsumatorëve.

◆ Ndikimi i mundshëm:

- Rritje e ndjenjës së sigurisë sociale.
- Nxitje për formalizim të të ardhurave për të shmangur borxhet e pashlyera.
- Ndikim pozitiv në klimën sociale, veçanërisht për shtresat në nevojë.

Afati i Zbatimit ⚠

Vlerësimi: (4.0/5)

- **Faza 1 (2025):** Hartimi i analizës së minimumit jetik dhe projektligjit për garantimin e tij.
- **Faza 2 (2026):** Miratimi në Kuvend dhe përgatitja e sistemit të përmbartimit për zbatim.
- **Faza 3 (2027):** Zbatimi efektiv dhe monitorimi i rasteve të përjashtimit nga përmbartimi.

◆ Sfida kryesore:

- Dakordësimi me institucionet financiare dhe shërbimet përmbartimore.
- Ruajtja e balancës midis garantimit të minimumit jetik dhe mbledhjes së detyrimeve.

☑ Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.3/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.6	☑
Situata Aktuale	3.8	⚠
Masat për Zbatimin	4.5	☑
Kostoja dhe Financimi	3.9	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.7	☑
Afati i Zbatimit	4.0	⚠

Premtimi për garantimin e minimumit jetik është një hap thelbësor për forcimin e të drejtave sociale dhe për mbrojtjen e shtresave më të rrezikuara nga skamja. Edhe pse zbatimi kërkon reformim të kuadrit ligjor dhe përshtatje administrative, ndikimi i tij social është jashtëzakonisht pozitiv dhe afatgjatë.

Ky është një premtim me fizibilitet të lartë dhe potencial për të sjellë një transformim real në politikën sociale shqiptare.

Indeksi i Fizibilitetit të Premtimit “Ndalimi i Normave të Larta të Interesit nga Institucionet e Mikrokredisë”

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësimi: (4.4/5)

Premtimi është i formuluar qartë dhe trajton një problem të rëndësishëm të tregut financiar informal dhe të rregulluar pjesërisht – **abuzimin me normat e interesit në mikrokredi**.

Propozimi parashikon:

- Vendosje të një **tavani maksimal për normat e interesit** të mikrokredisë.
- Kufizimi i tyre në **maksimumi 3% më shumë** se normat e aplikuara nga bankat.

Dobësi:

- Nuk përcaktohet nëse kufizimi është **mbi normën bazë të interesit** (si norma repo) apo mbi **mesataren e normave të bankave**.
- Nuk përmendet se **cilat lloje kredish** përfshihen (të shkurtra, konsumatore, për biznes, etj.).

---

2. Situata Aktuale dhe Problematikat Kryesore

 Vlerësimi: (3.5/5)

- Në Shqipëri veprojnë disa **institucione të mikrokredisë** të licencuara nga Banka e Shqipërisë, por edhe të tjera në **regjim të lirë ose në bashkëpunim me OJF** dhe kompani inkasimi.
- Normat e interesit **shpesh kalojnë 100-120% në vit** në terma efektive për mikrokreditë afatshkurtra.
- Mungesa e një **tavani ligjor** ka çuar në abuzime, me individë që përballen me borxhe të pashlyeshme dhe ekzekutime përbarimore masive.

Probleme të mëdha:

- Mungesë transparence në përlogaritjen e normave efektive.
  - Ndikim negativ mbi shtresat vulnerabël që nuk përmbushin kriteret për kredi bankare.
  - Mungesë mekanizmash mbrojtës për konsumatorin në sektorin e mikrokredisë.
-

3. Masat për Zbatimin e Premtimit ⚠

 Vlerësimi: (3.9/5)

Për të zbatuar kufirin e normës së interesit do të duhen:

- **Ndryshime ligjore** në kuadrin që rregullon veprimtarinë e institucioneve financiare jobankare (Ligji nr. 52/2016 për veprimtarinë e mikrokredisë).
- **Vendosja e një norme tavan** të përcaktuar me akt nënligjor (p.sh. VKM ose Urdhër i Guvernatorit).
- **Përfshirja e Bankës së Shqipërisë dhe AMF-së** për mbikëqyrje, kontrole dhe ndëshkime.
- **Standardizimi i kontratave**, për të detyruar transparencë në kostot totale të kredisë (duke përfshirë komisione, penalitete, tarifa të fshehura).

◆ Kërkohet gjithashtu:

- Kapacitet rregullues shtesë nga Banka e Shqipërisë.
- Platformë raportimi për shkeljet dhe edukim financiar për qytetarët.

---

4. Kostoja e Projektit dhe Financimi ✓

 Vlerësimi: (4.2/5)

- **Kostoja direkte** është relativisht e ulët, pasi ndërhyrja është **kryesisht ligjore dhe institucionale**, jo infrastrukturore.
- **Kostoja indirekte** mund të prekë interesat e subjekteve të mikrokredisë që do të kufizojnë veprimtarinë ose do të largohet nga tregu.

◆ Burime financimi dhe mbështetje:

- Mund të përfitohet asistencë teknike nga **Banka Botërore, UNDP, USAID**, në kuadër të reformave për financimin gjithëpërfshirës.
- Buxheti i shtetit për rritjen e kapaciteteve të mbikëqyrjes dhe edukimit të qytetarëve.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ✓

 Vlerësimi: (4.5/5)

- **Ndikimi social** do të jetë pozitiv, pasi kufizimi i normave abuzive mbron konsumatorët vulnerabël nga rënia në kurthin e borxheve të pashlyeshme.
- **Ndikimi ekonomik afatmesëm** mund të jetë kompleks:

- Institucionet e mikrokredisë mund të shkurtojnë ofertën e kredive të vogla për shkak të fitimeve më të ulëta.
- Mund të krijohet një **hapësirë bosh që duhet zëvendësuar nga bankat me produkte të dedikuara për mikrokredi.**

◆ **Efektet pozitive afatgjata:**

- Formalizimi i sektorit të mikrokredisë.
- Mbështetje më e sigurt për NVM-të dhe individët që kërkojnë kredi të vogla.
- Rritje e besimit të sistemi financiar.

6. Afati i Zbatimit ⚠

 Vlerësimi: (3.8/5)

- **Faza 1 (2025):** Krijimi i grupit të punës dhe analizimi i tregut të mikrokredisë (vlerësimi i përhapjes së normave të larta).
- **Faza 2 (2026):** Hartimi i ligjit dhe akteve nënligjore, konsultimi publik, dërgimi në Kuvend.
- **Faza 3 (2027):** Implementimi dhe fuqizimi i mbikëqyrjes.

◆ **Sfidat:**

- Rezistenca nga institucionet financiare të prekura.
- Nevoja për kujdes në ruajtjen e aksesit në financim për individët jashtë sistemit bankar.

✓ **Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 4.0/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimit	4.4	✓
Situata Aktuale	3.5	⚠
Masat për Zbatimin	3.9	⚠
Kostoja dhe Financimi	4.2	✓
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.5	✓
Afati i Zbatimit	3.8	⚠

Ky premtim i drejtohet një problematike serioze sociale dhe ekonomike, ku normat e larta të interesit po cenojnë të drejtat e konsumatorëve. Zbatimi kërkon vullnet politik, mbikëqyrje të fortë dhe një reformë të kujdesshme që të mos krijojë boshllëk në aksesin financiar.

Nëse zbatimi bëhet në koordinim me sektorin bankar dhe institucionet rregullatore, premtimi ka një **fizibilitet të mirë dhe impakt pozitiv afatgjatë.**

Indeksi i Fizibilitetit për:

1. Emërtimi i Rrugëve dhe Shesheve

2. Identifikimi i Adresave për Shtetasit

---

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 4.6/5

- Premtimet janë të qarta dhe të ndara në dy faza logjike:
  - Emërtimi fizik i hapësirave (rrugë, sheshe).
  - Regjistrimi dhe integrimi i adresave për qytetarët.
- Objektivat janë të matshëm dhe të kufizuar në kohë:
  - 12 muaj për emërtimin.
  - 24 muaj për identifikimin dhe regjistrimin.

◆ Dobësi:

- Nuk specifikohet nëse përfshihet **digjitalizimi i të dhënave** apo vetëm proces fizik/emërtues.
  - Mungon përshkrimi i entit përgjegjës (pushteti vendor vs qendror).
-

2. Situata Aktuale dhe Problematikat

 Vlerësim: 3.7/5

- Në shumë bashki dhe fshatra mungojnë emërtimet zyrtare të rrugëve, ose janë joformale, çka sjell vështirësi për:
  - Identifikimin e saktë të banorëve.
  - Ofrimin e shërbimeve publike (posta, emergjencat, transporti).
  - Regjistrin civil dhe sistemin fiskal.
- Sistemi i adresimit i përdorur nga DPSHTRR dhe Gjendja Civile nuk është i unifikuar me hartat reale të territorit.

◆ Problem i theksuar në:

- Zonat rurale dhe lagjet informale.
  - Bashkitë me kapacitete të kufizuara teknike dhe financiare.
-

3. Masat për Zbatimin e Premtimit ⚠

 Vlerësim: 3.8/5

Për zbatim do të duhen:

a) Emërtimi i Rrugëve dhe Shesheve:

- Inventarizim dhe verifikim në terren nga bashkitë.
- Vendimmarrje në Këshillat Bashkiakë për emërtimet.
- Përcaktimi i standardeve të tabelave dhe kodifikimit.

b) Regjistrimi i Adresave:

- Integrimi i të dhënave në **Regjistrin Kombëtar të Adresave**.
- Bashkëpunim me institucionet si:
  - ASIG (Autoriteti i Informacionit Gjeohapësinor),
  - DPSHTRR, Gjendja Civile, AKSHI,
  - **Bashkitë** për përditësimin dhe komunikimin lokal.

◆ Kërkohej gjithashtu:

- Platformë dixhitale kombëtare për adresat.
  - Trajnim për administratën lokale.
  - Kordinim ligjor për një **sistem të unifikuar adresimi** (bazuar në standarde ndërkombëtare si INSPIRE/ISO 19160).
-

4. Kostoja dhe Financimi ⚠

 Vlerësim: 3.5/5

- **Kostoja e emërtimit fizik** (tabela, inventarizimi, vendosja) mund të jetë e konsiderueshme për bashkitë me burime të kufizuara.
- **Për regjistrimin e adresave**, kostoja më e madhe lidhet me:
  - Teknologjinë (softuer, databaza, integritet me sistemet ekzistuese).
  - Burimet njerëzore për verifikim dhe përditësim të të dhënave.

◆ Burime të mundshme financimi:

- Buxheti i bashkive me mbështetje nga fondi i bashkëqeverisjes.
- Programe të IPA, GIZ, OSBE, BE për administratën vendore dhe digjitalizimin.
- Partneritete me sektorin privat për furnizimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës sinjalizuese.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.4/5

- **Përfitime sociale** të menjëhershme:
  - Rritje e qasjes në shërbime publike.
  - Mbrojtje civile dhe reagim emergjent më efikas.
  - Formalizim i zonave informale.
- **Përfitime ekonomike:**
  - Përmirësim i sistemit të taksimit lokal (nëpërmjet identifikimit të pronave).
  - Lehtësi për shërbimet postare, dërgesat, bizneset.
  - Nxitje për zhvillim ekonomik lokal.

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 3.6/5

- 12 muaj për emërtimin është **i arritshëm në teori**, por kërkon mobilizim të menjëhershëm dhe të koordinuar të:
  - Bashkive,
  - Ministrisë së Brendshme,
  - ASIG dhe partnerëve logjistikë.
- 24 muaj për adresat është **i arsyeshëm**, por realizimi do të varet nga:
  - Shpejtësia e digjitalizimit të të dhënave,
  - Saktësia e informacionit aktual,
  - Bashkëpunimi mes niveleve të administratës.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.0/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimeve	4.6	
Situata Aktuale	3.7	
Masat për Zbatim	3.8	

Kategori	Vlerësim	Simboli
Kostoja dhe Financimi	3.5	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.4	
Afati i Zbatimit	3.6	

Ky premtim paraqet një nismë shumë të rëndësishme për **modernizimin administrativ dhe përmirësimin e qeverisjes vendore**. Edhe pse teknikisht i mundshëm, ai përballet me sfida financiare, logjistike dhe bashkëpunimi institucional. Suksesi do të varet nga angazhimi i nivelit qendror për të **kordinuar, financiar dhe standardizuar** procesin në bashki me kapacitete të ndryshme.

Ky premtim mund të shërbejë si **bazë për ndërtimin e një regjistri të pronave, të dhënave fiskale dhe shërbimeve** publike më efikase në të ardhmen.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimet për “Aftësinë e Kufizuar”

Premtimet analizohen në 5 nën-kategori që kanë efekte të ndërsjella, por natyrë të ndryshme zbatimi dhe ndikimi:

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 4.7/5

- Premtimet janë të formuluar në mënyrë të kuptueshme, me:
  - Objektiva të matshëm (vlera në lekë, kritere ligjore, përfitime konkrete).
  - Qartësi në përfituesit dhe rezultatet e synuara.
  - Diferencim midis kategorive përfitues (personat me aftësi, kujdestarët, të punësuarit).

Sqarime të nevojshme:

- Nuk janë specifikuar afatet për zbatimin.
- Mungon korniza se si do të zbatohet Ligji për Sponsorizimet (nxitje fiskale apo subvencione?).

2. Situata Aktuale dhe Problematikat

 Vlerësim: 3.5/5

Analizë për çdo komponent:

a) Sponsorizimet për aftësinë e kufizuar:

- Aktualisht mungon një ligj i veçantë për sponsorizimet me fokus të dedikuar për PAK.
- Sponsorizimet trajtohen në mënyrë të përgjithshme në Ligjin për Tatimin mbi të Ardhurat.

b) Pagesat për aftësinë e kufizuar:

- Aktualisht variojnë nga **10,000 – 16,000 lekë** në muaj, sipas shkallës së aftësisë.
- 20,000 lekë do të përfaqësonte një rritje mesatare prej 25-50%.

c) Sigurimi i kujdestarëve:

- Sot, kujdestarët nuk përfshihen automatikisht në skemën e sigurimeve.
- Kjo ka prodhuar një boshllëk në mbrojtje sociale.

d) Pagat për PAK në punësim:

- Ligji ekzistues i Punës dhe ai për Aftësinë e Kufizuar nuk detyrojnë plotësisht pagën minimale plus minimum jetik.

- Rregullimi do kërkonte ndërhyrje ligjore dhe **kompensim për punëdhënësit**.

e) *Aksesueshmëria:*

- Zbatimi është **i dobët** dhe i fragmentuar, edhe pse parashikohet nga Ligji për PAK dhe ligji për Ndërtimin.

---

3. Masat për Zbatim ⚠

 Vlerësim: 3.6/5

- **Sponsorizimet** do kërkonin një **ligj të ri** që të përcaktojë:
  - Shkallët e përfitimeve tatimore.
  - Entet që certifikojnë aktivitetet me ndikim social.
  - Kuotat dhe përfituesit e saktë.
- **Rritja e pagesës** për PAK kërkon vendim të Këshillit të Ministrave dhe rishikim të buxhetit për ISSH dhe Shërbimet Sociale.
- **Sigurimi i kujdestarëve** do të kërkonte:
  - Regjistrim të tyre si kujdestarë të ligjshëm.
  - Mbulesë financiare të kontributeve nga shteti.
- **Pagat e punësimit për PAK** do të kërkonin:
  - Ndryshim ligjor dhe mekanizëm kompensues për punëdhënësit (subvencione ose lehtësi fiskale).
- **Aksesueshmëria** kërkon:
  - Manuale teknike, inspektim ndërtimor, fonde për përshtatje të ndërtesave ekzistuese.

---

4. Kostoja dhe Financimi ⚠

 Vlerësim: 3.3/5

Vlerësim për çdo nën-premtim:

- **Pagesa e PAK në 20,000 lekë/muaj:**
  - Me ~65,000 përfitues aktualë, do të përfaqësonte një rritje buxhetore prej **rreth 3.1 miliardë lekë/vit** (~31 milionë euro).
- **Sigurimet për kujdestarët:**
  - ~10,000-12,000 kujdestarë mund të mbulohen me rreth **2 miliardë lekë/vit**, nëse kontributet mbulohen nga shteti.
- **Sponsorizimet:**

- Në varësi të lehtësive fiskale, mund të ketë ndikim të moderuar në të ardhura, por ndikimi është më shumë **indirekt (nxitje ekonomike)**.
- **Aksesueshmëria:**
  - Kostoja më e lartë, e paquantifikuar pa një auditim, por në rendin e dhjetëra milionë eurove për përshtatjen e ndërtesave ekzistuese publike dhe private.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social

 Vlerësim: 4.8/5

- Rritja e pagesës së aftësisë dhe sigurimi i kujdestarëve rrit **mirëqenien dhe dignitetin social** të PAK dhe familjeve të tyre.
- Punësimi me pagë të dinjitetshme i PAK forcon **ekonominë gjithëpërfshirëse** dhe zbut varësinë nga ndihma sociale.
- Ligji për sponsorizime dhe aksesueshmëria:
  - Ndihmojnë në **integrimin kulturor, social dhe fizik** të personave me aftësi të kufizuara.
  - Aktivizojnë sektorin privat në mbështetje të PAK.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 3.5/5

- **Pagesa dhe sigurimi i kujdestarëve** mund të nisin brenda 1 viti nëse përfshihen në Buxhetin Vjetor.
- **Ligji për sponsorizimet** mund të hartohet dhe miratohet brenda një viti, por zbatimi kërkon koordinim ndërinstytucional.
- **Punësimi dhe aksesueshmëria** janë afatgjata, me efekt të plotë vetëm pas **3-5 vitesh**, nëse vendosen mekanizma monitorimi dhe penalizimi.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 3.9/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimeve	4.7	
Situata Aktuale	3.5	
Masat për Zbatim	3.6	

Kategori	Vlerësim	Simboli
Kostoja dhe Financimi	3.3	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.8	
Afati i Zbatimit	3.5	

Ky grup premtimesh është ndër më të rëndësishmit për ndikimin social që ka në promovimin e **barazisë, dinjitetit dhe integritit të PAK**. Megjithatë, suksesi i zbatimit varet nga **një strategji e qartë shumëvjeçare, buxhet i garantuar dhe angazhim ligjor dhe teknik i qëndrueshëm**.

Një **komision ndërministror për përfshirjen sociale** dhe një **plan kombëtar për zbatimin e këtyre masave** do ta rrisnin dukshëm fizibilitetin real të premtimeve.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimet Penale dhe Ligjore

---

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 4.5/5

- Premtimet janë të formuluar në mënyrë të drejtpërdrejtë:
    - Përdoret mekanizmi i **referendumit** për një çështje me ndjeshmëri të lartë ligjore dhe kushtetuese (Regjistri).
    - Përcaktohet **afat i qartë** për kompensimin e përndjekurve (12 muaj).
  - Mungon informacion për:
    - Si do të hartohet referendumi (format, pyetja, afatet).
    - Burimet për likuidimin e borxheve ndaj përndjekurve.
-

2. Situata Aktuale dhe Problematikat

 Vlerësim: 3.7/5

Analizë për secilën fushë:

a) Regjistri Kombëtar i Pedofilëve:

- Aktualisht nuk ekziston një regjistër publik për këtë kategori.
- Kodi Penal parashikon dënime për marrëdhënie seksuale me të mitur, por **nuk parashikon publikim të të dhënave personale** pas dënimit.
- Krijimi i një regjistri të tillë **prek të drejtat themelore**, përfshirë:
  - Të drejtën për privatësi.
  - Parimin e rehabilitimit pas dënimit.
- Do të kërkonte **ndryshime në Kushtetutë**, Ligjin për të Dhënat Personale, dhe Kodi Penal.

b) Kompensimi për të përndjekurit politikë:

- Borxhi financiar ndaj përndjekurve ende **nuk është likuiduar plotësisht**.
  - Llogaritjet të këtyre **rreth 3,500-5,000 përfitues aktivë** ose trashëgimtarë.
  - Disa këste janë vonuar ose janë ndalur për shkak të mungesës së fondeve ose dokumentacionit.
-

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 3.3/5

Regjistri Kombëtar i Pedofilëve:

- Kërkon hapat në vijim:
  1. Referendum popullor sipas ligjit nr. 7866/1994.
  2. Ndryshime në Kodin Penal dhe atë Civil.
  3. Rregullim i mbrojtjes së të dhënave personale.
  4. Krijimi i platformës dixhitale të regjistrit dhe strukturës monitoruese.

Likujdimi i Detyrimeve për përndjekurit:

- Nevojitet:
  - Auditim përfundimtar i borxhit ekzistues.
  - Vendim i Këshillit të Ministrave për fondin.
  - Bashkëpunim me arkivat dhe institucionet e verifikimit të statusit.

4. Kostoja dhe Financimi ⚠

 Vlerësim: 3.4/5

a) Kosto për regjistrin kombëtar:

- Jo shumë e lartë financiarisht (strukturë ligjore + IT), por:
  - Ka **kosto të larta politike dhe kushtetuese**.
  - Rrezikon shkelje të konventave ndërkombëtare për të drejtat e njeriut.
- Për të qenë funksional, do të duhet **miratim ndërkombëtar dhe verifikim i standardeve të BE-së**.

b) Kosto për përndjekurit politikë:

- Borxhi i mbetur përlllogaritet **në 2 – 4 miliardë lekë**.
- Financimi duhet të vijë nga:
  - Buxheti i shtetit (viti aktual ose një zë i veçantë në buxhetin vjetor).
  - Pjesë e një plani të integruar të pagesave për trashëgimtarët.

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ⚖

 Vlerësim: 4.2/5

Regjistri i pedofilëve:

- Mund të ketë ndikim **pozitiv në perceptimin e sigurisë publike**, por kërkon balancim me të drejtat kushtetuese.
- Nëse menaxhohet si **regjistër për përdorim institucional**, jo publik, mund të përmbushë objektivin pa pasoja ligjore.

Kompensimi për të përndjekurit:

- Ka vlerë **simbolike dhe morale** për shtetin dhe viktimat.
- Forcon drejtësinë historike dhe **besimin qytetar në shtet**.

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 3.3/5

Referendumi dhe regjistri:

- Referendumi kërkon afat minimal prej 12-18 muajsh, përfshirë:
  - Verifikimin e firmave.
  - Organizimin dhe shpalljen.
  - Hartimin e ligjit përkatës dhe krijimin e strukturave teknike.

Likujdimi i përndjekurve:

- Mund të realizohet **brenda 12 muajve**, nëse fondi përfshihet në një **akt të veçantë buxhetor** dhe verifikimi përfundon në mënyrë efektive.

 Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 3.7/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimeve	4.5	
Situata Aktuale	3.7	
Masat për Zbatim	3.3	
Kostoja dhe Financimi	3.4	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.2	
Afati i Zbatimit	3.3	

Kompensimi i përndjekurve politikë është premtim **shumë i realizueshëm**, me vullnet politik dhe përgatitje buxhetore.

Regjistri kombëtar i pedofilëve është premtim **ligjërish i ndërlikuar**, që kërkon trajtim me kujdes për të shmangur përplasje me të drejtat themelore, dhe ka nevojë për format institucionale, jo ekspozim publik.

Për të rritur fizibilitetin, do të ishte e nevojshme:

Një **draft paraprak i ligjit për regjistrin** i diskutuar me institucionet ndërkombëtare.

Një **plan pagesash të përshpejtuara** për përndjekurit, në bashkëpunim me Shoqatën Kombëtare të ish të Përndjekurve Politikë.

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimet në “Transport dhe Infrastrukturën e Qytetit”

Për të vlerësuar fizibilitetin e premtimeve në transport dhe infrastrukturën e qytetit, do të përdorim strukturën analitike të **6 komponentëve të indeksit të fizibilitetit**, duke aplikuar për dy premtimet kryesore: **reformën në transportin publik dhe licencën për taksistët**.

---

1. Qartësia e Premtimeve

 Vlerësim: 4.6/5

- Premtimet janë të qarta dhe të drejtpërdrejta:
    - **Reforma në transportin publik** ofron biletat e reja për përdoruesit, që mundësojnë kalimin pa pagesë të re për 60 minuta.
    - **Licenca për taksistët** e bën licencën e përhershme, me mundësi heqje vetëm në raste të caktuara.
  - Mungon detajimi i **strukturave administrative dhe monitoruese** që do të implementojnë këto reforma dhe si do të sigurohet mbështetje e qëndrueshme.
-

2. Situata Aktuale dhe Problematikat

 Vlerësim: 3.8/5

a) Reforma në Transportin Publik:

- Sistemi i transportit publik aktual është i **fragmentuar dhe ka mungesë efikasiteti**, me shumë linja që nuk janë të lidhura ose që kanë orare të pasaktë.
- Biletat janë të bazuara në pagesa të ndara për çdo linjë.
- **Ka nevojë për modernizimin e flotës së autobusëve dhe për një infrastrukturë më të integruar.**
- Mungesa e **autobusëve dhe linjave që lidhen me njëra-tjetrën** shkakton humbje kohe dhe ka pasur efekt negativ në përdorueshmërinë e transportit publik.

b) Licenca për Taksistët:

- Aktualisht, licencat janë të lidhura me një periudhë të caktuar kohe, pas së cilës taksistët duhet të rinovojnë ato.
  - **Rregulloret dhe ligjet për transportin individual janë të pasigurta**, dhe shpesh ka mungesë të mbikëqyrjes për sigurimin e standardeve të shërbimeve.
  - Licencimi i përhershëm mund të ofrojë **siguri për taksistët**, por kërkon më shumë mbikëqyrje dhe rregullim të sektori.
-

3. Masat për Zbatim ⚠️

 Vlerësim: 3.5/5

Reforma në Transportin Publik:

- Do të kërkohen veprime të shumta për të realizuar këtë premtim:
  1. Rishikimi i strukturës së transportit publik në qytet.
  2. Zbatimi i një sistemi të përbashkët bilete për të gjithë linjat.
  3. Sigurimi i financimit për rinovimin e flotës dhe mbështetje teknologjike për biletimin.
  4. Mbrojtja dhe përmirësimi i cilësisë së shërbimit për të siguruar që përdoruesit të përfitojnë nga lëvizja pa pagesë të re për 60 minuta.

Licenca për Taksistët:

- Kërkon një rishikim të sistemit të licencimit dhe rregullave:
  1. Krijimi i një **baze të dhënash për licencat e përhershme**.
  2. Zbatimi i sanksioneve për shkelësit.
  3. Kontroll dhe mbikëqyrje më të fuqishme për të siguruar që taksistët të respektojnë standardet e sigurisë dhe të ofrojnë shërbim cilësor.

---

4. Kostoja dhe Financimi ⚠️

 Vlerësim: 3.7/5

a) Reforma në Transportin Publik:

- Kostoja për përmirësimin e sistemit të transportit është e lartë, përfshirë:
  - **Rinovimin e flotës** së autobusëve dhe përmirësimin e infrastrukturës.
  - **Infrastrukturë IT** për menaxhimin e biletave dhe lidhjen mes linjave.
  - **Përmirësimin e kushteve për pasagjerët** (autobusë më komodë, ndalesa të mbuluara, rritje e efikasitetit të transportit).
- Kërkohet **financim nga buxheti i shtetit** ose mundësisht nga **fonde ndërkombëtare** për zhvillimin e transportit urban.

b) Licenca për Taksistët:

- Kostoja për **implementimin e licencave të përhershme** është më e ulët, por kërkon një **strukturë administrative të fuqishme** dhe mund të kërkojë **disa ndryshime ligjore**.
- Pjesa e mbikëqyrjes kërkon burime shtesë për të **kontrolluar dhe verifikuar** standardet e sigurisë dhe cilësisë së shërbimeve.

---

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ⚖️

 Vlerësim: 4.3/5

Reforma në Transportin Publik:

- **Përmirësimi i transportit publik** do të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në **uljen e ngarkesës së trafikut, përmirësimin e ndotjes dhe shpenzimeve për transportin individual.**
- Do të ofrojë **mundësi më të mëdha për qytetarët** që të përdorin transportin publik dhe të përfitojnë nga lidhjet më të mira mes linjave.
- Ndikimi do të ndjehet sidomos për **përdoruesit me të ardhura të ulëta.**

Licenca për Taksistët:

- **Licenca e përhershme** mund të ndihmojë në **stabilizimin e sektorit të transportit individual**, duke ofruar një nivel sigurie më të lartë për taksistët dhe konsumatorët.
- Do të ofrojë **përfitime për taksistët** që janë në punë të gjatë dhe e kanë të vështirë rinovimin e licencës çdo vit.
- Megjithatë, kjo mund të shkaktojë **probleme për punonjësit e rinj**, duke kufizuar mundësitë për të hyrë në sektor.

---

6. Afati i Zbatimit

 Vlerësim: 3.4/5

Reforma në Transportin Publik:

- Pavarësisht kërkesave për financim dhe planifikim të detajuar, reforma mund të realizohet **brenda 1-2 vitesh**, duke kërkuar **afate të shkurtra dhe të mesme** për rinovimin e flotës dhe implementimin e biletave.

Licenca për Taksistët:

- Ky premtim mund të realizohet **shumë shpejt**, brenda 6-12 muajve, pas ndryshimeve të ligjit dhe krijimit të bazës së të dhënave për licencat e përhershme.

Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: 3.8/5

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimeve	4.6	☒
Situata Aktuale	3.8	
Masat për Zbatim	3.5	
Kostoja dhe Financimi	3.7	
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.3	☒
Afati i Zbatimit	3.4	

-
- **Reforma në transportin publik** ka një **potential të madh për përmirësim të infrastrukturës dhe shërbimeve**, por kërkon **burime të konsiderueshme financiare dhe koordinim të saktë për implementimin**. Ky është një premtim që mund të realizohet në një periudhë të mesme, por kërkon angazhim të vazhdueshëm.
  - **Licenca për taksistët** është një premtim më i **realizueshëm dhe me kosto më të ulëta**, që mund të sigurojë **qëndrueshmëri dhe siguri** për taksistët dhe sektorin e transportit individual në qytet.

Për të rritur fizibilitetin, duhet të sigurohet:

- **Përfshirja e financimeve të qëndrueshme për transportin publik.**
- **Përgatitja e një plani të detajuar të mbikëqyrjes për taksistët dhe sistemin e licencimit të përhershëm.**

Indeksi i Fizibilitetit për Premtimin e Doganave dhe Administratës Publike

---

1. Qartësia e Premtimit

 Vlerësim: 4.7/5

- Premtimi është i qartë dhe i drejtpërdrejtë:
    - **Sistemi elektronik për shpërndarjen periodike të doganierëve** do të sigurojë **transparencë dhe efikasitet** në operacionet doganore.
    - **Shpërndarja e doganierëve nëpër dogana të ndryshme çdo 3 muaj** është një masë që synon të përmirësojë menaxhimin dhe **parandalimin e korrupsionit**.
  - Disa detaje mund të mungojnë për sa i përket **strukturës teknike të sistemit dhe mundësive të integritimit** me sistemet ekzistuese.
-

2. Situata Aktuale dhe Problematikat

 Vlerësim: 3.9/5

- **Aktualisht, doganat dhe administrata doganore në Shqipëri** funksionojnë me një **sistem të shpërndarë dhe jo të centralizuar**. Ka sfida të vazhdueshme lidhur me **transparencën dhe mbikëqyrjen e punës së doganierëve**, si dhe mundësinë e shkeljeve të procedurave.
  - Korrupsioni dhe manipulimi i operacioneve doganore janë ndër shqetësimet kryesore që ky sistem synon të adresojë.
  - **Nevoja për sistem të centralizuar dhe të automatizuar** është e madhe për të siguruar funksionim të njëtrajtshëm dhe për të parandaluar praktikat jo të rregullta.
-

3. Masat për Zbatim

 Vlerësim: 4.1/5

- **Për zbatimin e sistemit elektronik** do të kërkohen masat e mëposhtme:
  1. **Përgatitja e një platforme të centralizuar elektronike** që mund të mbështesë shpërndarjen e doganierëve dhe menaxhimin e operacioneve doganore në kohë reale.
  2. **Trajnimi i doganierëve dhe administratës doganore** për përdorimin e sistemit të ri dhe për të menaxhuar ndryshimet që sjell ky sistem.
  3. **Integrimi i sistemeve ekzistuese të doganës me teknologjitë moderne** për të mundësuar shpërndarjen automatike dhe kontrollin e të dhënave.

4. **Mundësimi i mbikëqyrjes dhe auditimit të vazhdueshëm** për të siguruar se shpërndarja e doganierëve është në përputhje me parimet e transparencës dhe etikës profesionale.
-

4. Kostoja dhe Financimi ⚠️

 Vlerësim: 3.8/5

- **Kostoja për implementimin e sistemit elektronik** do të përfshijë:
    1. **Krijimin e platformës teknologjike**, përfshirë softuerët dhe infrastrukturën për shpërndarjen e doganierëve.
    2. **Përditësimin e pajisjeve dhe trajnimin e personelit.**
    3. **Mbështetje për menaxhimin dhe mbikëqyrjen e platformës**, e cila mund të kërkojë investime të vazhdueshme.
  - Ky sistem mund të financohet nga **buxheti i shtetit**, si dhe mund të kërkohet **ndihmë nga burime të financimeve ndërkombëtare**, përfshirë **fonde të Bashkimit Evropian** për të mbështetur modernizimin dhe transparencën në administratën publike.
-

5. Ndikimi Ekonomik dhe Social ⚖️

 Vlerësim: 4.5/5

- **Përmirësimi i efikasitetit dhe transparencës** do të ndihmojë në **uljen e korrupsionit dhe rritjen e besimit** të qytetarëve dhe bizneseve në administratën doganore.
  - Do të **përmirësojë performancën ekonomike** të doganave dhe mund të ketë një ndikim pozitiv në **rritjen e të ardhurave nga taksat dhe doganat.**
  - Rritja e transparencës do të sjellë një **klimë më të favorshme për investitorët e huaj**, të cilët do të kenë më shumë besim në funksionimin e administratës doganore.
-

6. Afati i Zbatimit ⚠️

 Vlerësim: 3.6/5

- **Afati i realizimit** për implementimin e një sistemi të tillë është **mesatar**, mund të realizohet brenda 1-2 vitesh, por kërkon një planifikim të detajuar dhe mbështetje të vazhdueshme.
  - Një periudhë testimi dhe trajnimi mund të jetë e nevojshme për të siguruar që sistemi të funksionojë si duhet.
-

✓ Vlerësimi Final – Indeksi i Fizibilitetit: **4.0/5**

Kategori	Vlerësim	Simboli
Qartësia e Premtimeve	4.7	✓
Situata Aktuale	3.9	⚠
Masat për Zbatim	4.1	⚠
Kostoja dhe Financimi	3.8	⚠
Ndikimi Ekonomiko-Social	4.5	✓
Afati i Zbatimit	3.6	⚠

Sistemi elektronik për shpërndarjen periodike të doganierëve ka një potencial të madh për përmirësimin e efikasitetit dhe transparencës në operacionet doganore.

Kjo do të sjellë një ndikim pozitiv në **rritjen e besimit të qytetarëve dhe bizneseve**, si dhe në përmirësimin e **performancës ekonomike** të doganave.

Për të rritur fizibilitetin e këtij premtimi, duhet të sigurohet:

- **Përgatitja e infrastrukturës dhe platformës të qëndrueshme** për shpërndarjen elektronike.
- **Trajnimi dhe mbështetje për doganierët dhe administratën doganore** për të përdorur sistemin.
- **Financim i mjaftueshëm** nga buxheti i shtetit ose nga burime ndërkombëtare.

Analiza e fizibilitetit të gjithë premtimeve, sipas sektorëve 2025- 2029

Për të vlerësuar **realizueshmërinë** e një programi qeverisës, një nga mënyrat më të strukturuar është përmes **analizës së fizibilitetit**, duke u mbështetur në **indeksin e fizibilitetit për çdo fushë** politike dhe shoqërore. Kjo analizë ndihmon të kuptohet se cilat premtime janë më të zbatueshme në praktikë dhe cilat përballen me sfida më të mëdha strukturore, financiare apo institucionale.

Qasja metodologjike:

Indeksi i fizibilitetit (shkalla 0–5 ose 0–6) përfaqëson vlerësimin e ekspertëve mbi sa realistë dhe të zbatueshëm janë premtimet në secilin sektor.

Analiza ndjek **3 shtylla kryesore**:

- **Fuqia financiare dhe institucionale** për implementim
- **Koha e nevojshme për zbatim**
- **Ndikimi dhe prioriteti politik i fushës**

Analiza sipas fushave kryesore:

Fusha	Indeksi (nga 5/6)	Vlerësim i fizibilitetit	Qasje dhe realizueshmëri
Arsimi	4.0/5	Lartë	Investimet janë të realizueshme me rritje graduale të buxhetit; kërkon kosto afatgjata.
Familja	4.4/5	Shumë e lartë	Politikat për mbështetjen e familjes janë fleksibël dhe zbatohen përmes subvencioneve.
Siguria & shteti i së drejtës	4.6/5	Shumë e lartë	Reformimi i institucioneve të sigurisë ka kosto të moderuar; kërkon mbështetje politike.
Pensionet & ndihma	3.8/5	Mesatare	Kosto të mëdha buxhetore; kërkohet reformim strukturor dhe ndarje më efikase e fondeve.
Politika fiskale	4.1/5	Lartë	Rritja e të ardhurave dhe formalizimi është i zbatueshëm me reforma tatimore.
Energjia & burimet natyrore	4.5/5	Shumë e lartë	Investimet publike dhe PPP mundësojnë zhvillim të qëndrueshëm të sektorit.
Shëndetësia	4.6/6	Shumë e lartë	Qasje sociale e gjerë, por kërkon buxhetim të qëndrueshëm dhe rritje të kapaciteteve.
Demokracia & legalizimet	4.6/6	Shumë e lartë	Kërkon vullnet politik dhe reformë institucionale; jo shumë kosto direkte.
Bujqësia	4.7/5	Shumë e lartë	Lehtë për t'u zbatuar me subvencione direkte dhe fonde të BE.

Fusha	Indeksi (nga 5/6)	Vlerësim i fizibilitetit	Qasje dhe realizueshmëri
Koncesionet & investimet strategjike	4.8/5	Shumë e lartë	I realizueshëm përmes incentivave ligjore dhe fiskale; kërkon transparencë.
Forcat e armatosura & veprat publike	4.7/5	Shumë e lartë	Kërkon planifikim buxhetor dhe kohëzgjatje mesatare për realizim.
Inovacion & Teknologji	4.0/5	Lartë	Politika fleksibël, kërkojnë më shumë bashkëpunim me sektorin privat.
Uji i pijshëm	4.5/5	Shumë e lartë	Projekte infrastrukturore me mbështetje të donatorëve dhe BE.
Mërgata shqiptare	4.6/5	Shumë e lartë	Politika më shumë simbolike dhe administrative, me kosto të ulët.
Kultura, sporti, trashëgimia	4.7/5	Shumë e lartë	Iniciativa të qarta dhe me efekte të larta sociale; kërkojnë mbështetje modeste.
Turizmi & mjedisi	4.6/5	Shumë e lartë	Investime me kthim të lartë; tërheqje e kapitalit të huaj dhe PPP.
Administrata publike	3.8/5	Mesatare	Reformë komplekse, kërkon vullnet të fortë politik dhe digjitalizim.

Përmbledhje e Realizueshmërisë

- **Shumë e lartë (Indeksi $\geq$ 4.5):**
Politika që kanë impakt të gjerë dhe janë praktikisht të zbatueshme me burimet aktuale: Turizmi, Kultura, Ushtria, Bujqësia, Koncesionet, Mërgata, Demokracia, Energjia, Shëndetësia, Siguria.
- **Lartë (4.0 – 4.4):**
Politika me potencial të mirë, por që kërkojnë menaxhim të kujdesshëm financiar: Arsimi, Inovacioni, Politika fiskale, Familja.
- **Mesatare (< 4.0):**
Fusha që kërkojnë reformë të thellë ose kanë kosto të mëdha afatshkurtra: Pensionet, Administrata Publike.

Konkluzioni i analizës

Indeksi i përgjithshëm i realizueshmërisë është rreth 85%.

Kjo do të thotë që, në bazë të qasjes së dhënë dhe analizës objektive, programi ka një **realizueshmëri shumë të lartë**, nëse përmbushen kushtet e duhura politike, institucionale dhe financiare. Sipas indeksit të fizibilitetit, pjesa më e madhe e politikave janë **shumë të realizueshme**, veçanërisht në sektorë që nuk kërkojnë kosto kapitale të mëdha, por më shumë **organizim institucional dhe vullnet politik**.

- Politikat me **prioritet të lartë implementimi dhe impakt social pozitiv** përfshijnë: **Shëndetësinë, Bujqësinë, Burimet natyrore, Demokracinë dhe Koncesionet.**
- Politikat me **sfida buxhetore dhe strukturore** janë: **Pensionet dhe Administrata publike.**